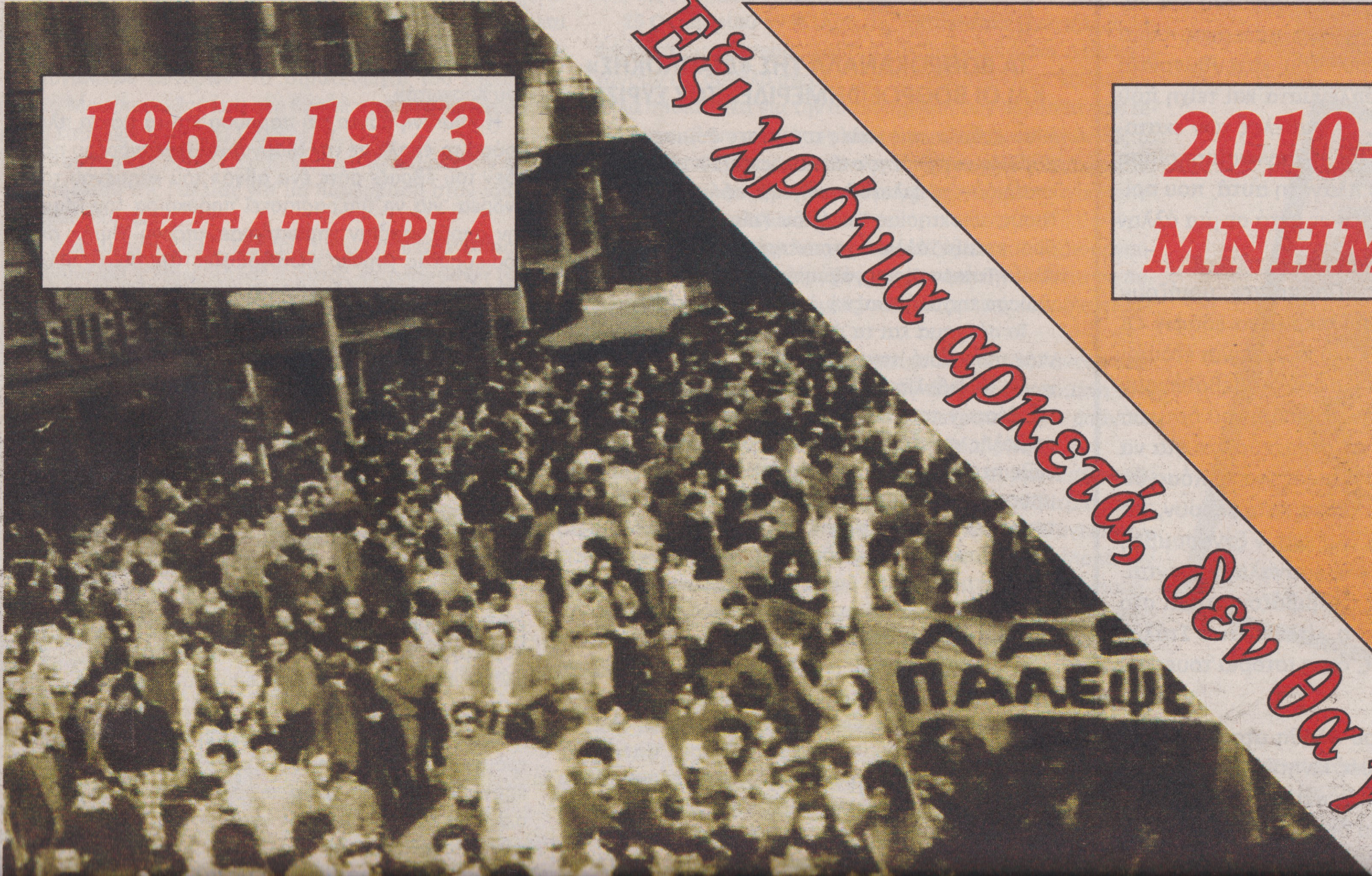
ΝΑ ΑΠΑΞΙΩΣΟΥΜΕ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΗΣ ΕΞΟΥΣΙΑΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
Αριθμ. Φύλλου 165
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2016
1,5 ΕΥΡΩ

ΔΙΑΔΡΟΜΗ
ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

1967-1973 ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ

Έξι χρόνια αρκετά, δεν θα γίνο

2010-2016 ΜΝΗΜΟΝΙΑ

;

1,5 ΕΥΡΩ

1967-1973
ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ

Έξι χρόνια αρκετά, δεν θα γίνουνε επτά...

2010-2016
ΜΗΝΗΜΟΝΙΑ

;

ΑΝΑΡΧΙΚΟ ΔΙΗΜΕΡΟ: 15-16 Νοεμβρίου – ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ

ρκετά, δεν θα γίνουνε επτά...

ΑΝΑΡΧΙΚΟ ΔΙΗΜΕΡΟ: 15-16 Νοεμβρίου – ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ

Τρίτη 15 Νοεμβρίου, ώρα 6:30 μμ.

ΘΕΜΑ: *1936-2016, 80 χρόνια από τον Ισπανικό εμφύλιο. Αποκομίζοντας συμπεράσματα μέσα από την ιστορική αλήθεια.*

Τετάρτη 16 Νοεμβρίου, ώρα 6:30

ΘΕΜΑ: *Πατρίδα, Οικουμενισμός, Διεθνισμός και Αναρχία.*

Προβολές και Έκθεση φωτογραφίας, από τις 12 π.μ.

ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΑΡΧΕΙΟΘΗΚΗ

ΣΚΕΨΕΙΣ ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ ... ΣΚΕΨΕΙΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

από τον Κύκλο Σύνταξης

Και η λεγόμενη επικαιρότητα φαντάζει σαν το σκηνικό εκείνο, που κρύβει από τον νου τον χαμό που έρχεται, τον χαμό που προαναγγέλλεται συνεχώς, αλλά δεν ολοκληρώνεται. Γεγονότα πολέμου, προσφυγιάς, θανάτου και καταστροφής, συντρίμμια ολόκληρες πόλεις, πολεμικά πλοία οπλισμένα για τον πυρηνικό όλεθρο, που κατευθύνονται στις διακεκαυμένες ζώνες, συρματοπλέγματα και τείχη που κυκλώνουν τον «ελεύθερο κόσμο», οι φαβέλες των εκατοντάδων εκατομμυρίων, οι αγορές και η παγκοσμιοποίηση που καταπίνουν στην μια γωνιά του πλανήτη αυτά, που ορίζουν σαν ΑΕΠ για να τα ξεράσουν αμέσως μετά σε μια άλλην «μακρινή».

Οι τελευταίες ημέρες αυτής της «Πομπηίας», μοιάζουν ατελείωτες, μιας Πομπηίας δίχως συγκεκριμένα εδάφη. Οι μεγάλοι και οι τρανοί, ξορκίζουν το κακό, αλλά είναι έτοιμοι να σχεδιάσουν την «επόμενη ημέρα», αφού διαβεβαιώνουν ότι όλα είναι πιθανά. Μιλούν για την παρακμή του δυτικού πολιτισμού και οι «διανοούμενοι» επιστρατεύονται για να εξηγήσουν τις αιτίες, κάνουν υπολογισμούς για το πόσο θα κρατήσει η «κρίση», καυχώνται ότι θα τα καταφέρουν, ότι απλά ο κόσμος ξαναμοιράζεται, ότι όλα έχουν ξανασυμβεί, όλα δηλαδή έχουν τελειώσει, και απλά επαναλαμβάνονται. Διαβεβαιώνουν ότι ξέρουν πότε να συμβιβάζονται, ότι στο τέλος θα επικρατήσει η λογική, ότι ο Χίτλερ και ο Στάλιν, είναι φαντάσματα του παρελθόντος, ότι η ιστορία τους έχει διδάξει πολλά.

Στις «ήσυχες» πόλεις του κόσμου πλήθη στριμώχνονται για να αποκτήσουν τις νέες συσκευές κινητών τηλεφώνων, οι εφημερίδες διαφημίζουν τα ρομπότ που κάνουν κάμψεις δίχως να ιδρώνουν, τις μηχανές που διαθέτουν αντανακλαστικά 250 φορές ταχύτερα από τα ανθρώπινα σε προσομοι-

ΤΑ ΒΟΘΡΟΚΑΝΑΛΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΟΚΗΣ» ΚΑΙ ΟΙ ΒΟΘΡΟΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ ΤΟΥ ΣΥΡΙΖΑ...

«*Τον Ανδρέα στις καλές του μέρες θύμισε ο Αλέξης. Χυδαίος και ψεύτης ο Κυριάκος*»!! (11-10-2016, πρωτοσέλιδο της φιλοκυβερνητικής εφημερίδας Κόντρα Νιους, ιδιοκτησίας Γεωργίου Κουρή, το σχετικό άρθρο μεταξύ άλλων χαρακτηρίζει «Πολυβόλο» τον Αλέξη Τσίπρα, που «γάζωσε τη διαπλοκή μιλώντας τη γλώσσα της αλήθειας».)

Το σύστημα και τα φυσικά πρόσωπα που βρίσκονται πίσω από την προπαγάνδα κάθε καθεστώτος χωρίς αμφιβολία δίνουν το στίγμα των γενικότερων προθέσεών του, προσδιορίζουν τον χαρακτήρα της επιβολής και τους ευρύτερους σχεδιασμούς του. Σε κάθε περίπτωση θα τονίσουμε ότι το σύστημα αυτό μπορεί να «διαβαστεί» μόνο υπό το πρίσμα της λειτουργικής ενότητάς του, παρακάμπτοντας τον πλαστό διαχωρισμό των μηχανισμών και των προσώπων που κάνουν την βρώμικη δουλειά και εκείνων που τιμούν την θεσμική τους ιδιότητα. Είναι αυτό που λένε «το ένα χέρι νίβει το άλλο και τα δύο το πρόσωπο».

Ο Γιώργος Κουρής εκδίδει το 1958 την «Φωνή της Κεφαλλονιάς» η οποία στηρίζει με πάθος τους «αποστάτες» της Ένωσης Κέντρου το 1965, επιτίθεται άγρια κατά του Γεωργίου και Ανδρέα Παπανδρέου («Ανδρέσοφ τον αποκαλούσε), ενώ επαινούσε το «καμάρι της Κρήτης» τον «λεβέντη Κώστα Μητσοτάκη». Στη Μεταπολίτευση αγοράζει με δάνειο 22 εκατ. δραχμών μεγάλη έκταση στην Παλλήνη με δάνειο

ως συνεργάτης τους, η κυκλοφορία σπάει ταμεία φθάνοντας τα 245.000 φύλλα.

Την επόμενη χρονιά συνεργάζεται με τον Θόδωρο Κατσανέβα, με τον οποίο σύντομα τα «σπάει», με την Αυριανή να ξεσαλώνει και πάλι με τα πρωτοσέλιδά της: «Ανδρέα, μάζεψε τον γαμπρό σου». Την περίοδο Κοσκωτά εκμεταλλεύεται την «κρίση» με αποτέλεσμα το συγκρότημα του Ταύρου να εκδίδει τέσσερις εφημερίδες, περιοδικά, να κατέχει ραδιοφωνικό σταθμό, το Ράδιο Αθήνα, και τελικά να αποκτά τηλεοπτικό κανάλι, το Κανάλι 29, στο οποίο μεγαλούργησε ο Ευάγγελος Γιαννόπουλος ειδικά την περίοδο του Ειδικού Δικαστηρίου (το οποίο τελικά «αθώωσε» με μόλις μία ψήφο διαφορά τον Ανδρέα Παπανδρέου) για την υπόθεση του «σκανδάλου Κοσκωτά».'

Η Αυριανή πανταχού παρούσα και τα πάντα πληρούσα τα έβαλε με την Μαργαρίτα Παπανδρέου που «δεν του έβραζε ούτε ένα αβγό» του καημένου του Ανδρέα, για να υπερασπιστεί πρόσκαιρα την Μιμή, την οποία κατόπιν χαρακτήρισε «πορνο-Μιμή» δημοσιεύοντας γυμνές φωτογραφίες της. Ακολούθως στήριξε ακραιφνώς Σημίτη και αφού ο τελευταίος της γύρισε την πλάτη, η Αυριανούλα το έστριψε αλά γαλλικά «σεμνά και ταπεινά» κατά Νέα Δημοκρατία μεριά και... περασμένα ξεχασμένα τα περί εφημερίδας που γκρέμισε τον καραμανλισμό.

Ενδεικτικά της συνέχειάς της είναι τα σχετικά πρωτοσέλιδα:

«ΜΟΝΑΔΙΚΗ ΕΓΓΥΗΣΗ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑΣ Ο ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΑΜΑΡΑΣ (6-5-2012)», ΜΟΝΑΔΙΚΗ ΕΛΠΙΔΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΤΟ ΗΓΕΤΙΚΟ ΑΝΑΣΤΗΜΑ ΤΟΥ ΑΛΕΞΗ ΤΣΙΠΡΑ (13-6-2012). Η συνέπεια σ' όλο της το μεγαλείο...

Τον Οκτώβρη του 2012 ο Γιώργος Κουρής κλείνει την «Αυριανή» και οι δημοσιογράφοι της εφημερίδας που εργάζονταν επί δύο ολόκληρα χρόνια χωρίς να πληρώνονται προχωρούν σε επίσχεση εργασίας.

Και ας έρθουμε και πάλι στα χρόνια του Συριζα και πλέον της διαδόχου της Αυριανής, της φοβερής και τρομερής Κόντρα Νιους. Ο αγώνας της κομμουνιστικής κυβέρνησης και του συντρόφου Πάνου Καμμένου σκληρός και αδυσώπητος ενάντια στα χίλια τουλάχιστον πλοκάμια της διαπλοκής, που αναγεννάται

Κ εκείνο, που κρύβει από τον νου τον χαμό που έρχεται, τον χαμό που προαναγγέλλεται συνεχώς, αλλά δεν ολοκληρώνεται. Γεγονότα πολέμου, προσφυγιάς, θανάτου και καταστροφής, συντρίμμια ολόκληρες πόλεις, πολεμικά πλοία οπλισμένα για τον πυρηνικό όλεθρο, που κατευθύνονται στις διακεκαυμένες ζώνες, συρματοπλέγματα και τείχη που κυκλώνουν τον «ελεύθερο κόσμο», οι φαβέλες των εκατοντάδων εκατομμυρίων, οι αγορές και η παγκοσμιοποίηση που καταπίνουν στην μια γωνιά του πλανήτη αυτά, που ορίζουν σαν ΑΕΠ για να τα ξεράσουν αμέσως μετά σε μια άλλην «μακρινή».

Οι τελευταίες ημέρες αυτής της «Πομπηίας», μοιάζουν ατελείωτες, μιας Πομπηίας δίχως συγκεκριμένα εδάφη. Οι μεγάλοι και οι τρανοί, ξορκίζουν το κακό, αλλά είναι έτοιμοι να σχεδιάσουν την «επόμενη ημέρα», αφού διαβεβαιώνουν ότι όλα είναι πιθανά. Μιλούν για την παρακμή του δυτικού πολιτισμού και οι «διανοούμενοι» επιστρατεύονται για να εξηγήσουν τις αιτίες, κάνουν υπολογισμούς για το πόσο θα κρατήσει η «κρίση», καυχώνται ότι θα τα καταφέρουν, ότι απλά ο κόσμος ξαναμοιράζεται, ότι όλα έχουν ξανασυμβεί, όλα δηλαδή έχουν τελειώσει, και απλά επαναλαμβάνονται. Διαβεβαιώνουν ότι ξέρουν πότε να συμβιβάζονται, ότι στο τέλος θα επικρατήσει η λογική, ότι ο Χίτλερ και ο Στάλιν, είναι φαντάσματα του παρελθόντος, ότι η ιστορία τους έχει διδάξει πολλά.

Στις «ήσυχες» πόλεις του κόσμου πλήθη στριμώχνονται για να αποκτήσουν τις νέες συσκευές κινητών τηλεφώνων, οι εφημερίδες διαφημίζουν τα ρομπότ που κάνουν κάμψεις δίχως να ιδρώνουν, τις μηχανές που διαθέτουν αντανακλαστικά 250 φορές ταχύτερα από τα ανθρώπινα σε προσομοιώσεις αερομαχιών, τα αεροταξί, που σε λίγο θα είναι διαθέσιμα, τα διαστημικά ταξίδια και την «έξοδο» στην πλανήτη Άρη και τους κλώνους, τους δορυφόρους που έχουν κυκλώσει και εποπτεύουν τον πλανήτη ΓΗ, τους μεταλλαγμένους σπόρους και την σύγχρονη Κιβωτό του Νώε, που φυλάγεται στην παγωμένη Νορβηγία για «παν ενδεχόμενο». «Θα είμαστε θεοί, κατοικίδια ή μυρμήγκια που θα μας πατούν; Δεν ξέρω;» αναρωτιέται ο Στήβεν Χόκινγκ για την σχέση ανθρώπου και μηχανών και τα επόμενα χρόνια, ενώ ο Διευθυντής Μηχανικής της Google προφητεύει ότι μια τεχνητή νοημοσύνη που θα είναι πιο ισχυρή ένα δισεκατομμύριο φορές απ' όλα τα ανθρώπινα μυαλά στο πλανήτη θα συντρίψει την ανθρώπινη νοημοσύνη μέχρι το 2045. Το αντίδοτο που προτείνεται από ορισμένους μελλοντολόγους, που αναζητούν τον δρόμο στην «αθανασία»; Τις «τελευταίες ημέρες αυτής της Πομπηίας», δηλαδή του ανθρώπινου είδους μέχρι

ΤΑ ΒΟΘΡΟΚΑΝΑΛΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΟΚΗΣ» ΚΑΙ ΟΙ ΒΟΘΡΟΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ ΤΟΥ ΣΥΡΙΖΑ...

«*Τον Ανδρέα στις καλές του μέρες θύμισε ο Αλέξης. Χυδαίος και ψεύτης ο Κυριάκος*»!! (11-10-2016, πρωτοσέλιδο της φιλοκυβερνητικής εφημερίδας Κόντρα Νιους, ιδιοκτησίας Γεωργίου Κουρή, το σχετικό άρθρο μεταξύ άλλων χαρακτηρίζει «Πολυβόλο» τον Αλέξη Τσίπρα, που «γάζωσε τη διαπλοκή μιλώντας τη γλώσσα της αλήθειας».)

Το σύστημα και τα φυσικά πρόσωπα που βρίσκονται πίσω από την προπαγάνδα κάθε καθεστώτος χωρίς αμφιβολία δίνουν το στίγμα των γενικότερων προθέσεών του, προσδιορίζουν τον χαρακτήρα της επιβολής και τους ευρύτερους σχεδιασμούς του. Σε κάθε περίπτωση θα τονίσουμε ότι το σύστημα αυτό μπορεί να «διαβαστεί» μόνο υπό το πρίσμα της λειτουργικής ενότητάς του, παρακάμπτοντας τον πλαστό διαχωρισμό των μηχανισμών και των προσώπων που κάνουν την βρώμικη δουλειά και εκείνων που τιμούν την θεσμική τους ιδιότητα. Είναι αυτό που λένε «το ένα χέρι νίβει το άλλο και τα δύο το πρόσωπο».

Ο Γιώργος Κουρής εκδίδει το 1958 την «Φωνή της Κεφαλλονιάς» η οποία στηρίζει με πάθος τους «αποστάτες» της Ένωσης Κέντρου το 1965, επιτίθεται άγρια κατά του Γεωργίου και Ανδρέα Παπανδρέου («Ανδρέσοφ τον αποκαλούσε), ενώ επαινούσε το «καμάρι της Κρήτης» τον «λεβέντη Κώστα Μητσοτάκη». Στη Μεταπολίτευση αγοράζει με δάνειο 22 εκατ. δραχμών μεγάλη έκταση στην Παλλήνη με δάνειο που πήρε από την ΕΤΒΑ την περίοδο της χούντας. Το τυπογραφείο του δεν πηγαίνει καλά και ανήμερα των Χριστουγέννων του 1978 «τυχαία» γίνεται παρανάλωμα του πυρός.

Και η ζωή συνεχίζεται. Ιδρύει νέα εταιρεία με άτομα που, όπως «ακούγεται», ανήκουν στο περιβάλλον Μητσοτάκη, πουλάει τον εξοπλισμό της εταιρείας και καταφέρνει, όπως «ακούγεται», να «ρίξει» οικονομικά (ίσως ο μόνος που το κατόρθωσε) τον Μητσοτάκη, καθώς δεν του αποπληρώνει χρέη.

Και φθάνουμε στο 1980, όταν εκδίδει την περιβόητη ΑΥΡΙΑΝΗ, η κυκλοφορία της οποίας λόγω του χαμηλού αντιτίμου της φθάνει τον Ιούλιο στα 56.000 φύλλα ημερησίως, ενώ τον Σεπτέμβριο απογειώνεται στα 100.000 φύλλα βάζοντας στο «σημάδι» την σύζυγο τού τότε πρωθυπουργού Γ. Ράλλη που ήταν αντιπρόσωπος της εταιρείας ενδυμάτων Lacoste. Ακολουθούν δίκες και καταδίκες, ο ίδιος διαφεύγει

νικό σταθμό, το Ράδιο Αθήνα, και τελικά να αποκτά τηλεοπτικό κανάλι, το Κανάλι 29, στο οποίο μεγαλούργησε ο Ευάγγελος Γιαννόπουλος ειδικά την περίοδο του Ειδικού Δικαστηρίου (το οποίο τελικά «αθώωσε» με μόλις μία ψήφο διαφορά τον Ανδρέα Παπανδρέου) για την υπόθεση του «σκανδάλου Κοσκωτά».'

Η Αυριανή πανταχού παρούσα και τα πάντα πληρούσα τα έβαλε με την Μαργαρίτα Παπανδρέου που «δεν του έβραζε ούτε ένα αβγό» του καημένου του Ανδρέα, για να υπερασπιστεί πρόσκαιρα την Μιμή, την οποία κατόπιν χαρακτήρισε «πορνο-Μιμή» δημοσιεύοντας γυμνές φωτογραφίες της. Ακολούθως στήριξε ακραιφνώς Σημίτη και αφού ο τελευταίος της γύρισε την πλάτη, η Αυριανούλα το έστριψε αλά γαλλικά «σεμνά και ταπεινά» κατά Νέα Δημοκρατία μεριά και... περασμένα ξεχασμένα τα περί εφημερίδας που γκρέμισε τον καραμανλισμό.

Ενδεικτικά της συνέχειάς της είναι τα σχετικά πρωτοσέλιδα:

«ΜΟΝΑΔΙΚΗ ΕΓΓΥΗΣΗ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑΣ Ο ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΑΜΑΡΑΣ (6-5-2012)», ΜΟΝΑΔΙΚΗ ΕΛΠΙΔΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΤΟ ΗΓΕΤΙΚΟ ΑΝΑΣΤΗΜΑ ΤΟΥ ΑΛΕΞΗ ΤΣΙΠΡΑ (13-6-2012). Η συνέπεια σ' όλο της το μεγαλείο...

Τον Οκτώβρη του 2012 ο Γιώργος Κουρής κλείνει την «Αυριανή» και οι δημοσιογράφοι της εφημερίδας που εργάζονταν επί δύο ολόκληρα χρόνια χωρίς να πληρώνονται προχωρούν σε επίσχεση εργασίας.

Και ας έρθουμε και πάλι στα χρόνια του Συριζα και πλέον της διαδόχου της Αυριανής, της φοβερής και τρομερής Κόντρα Νιους. Ο αγώνας της κομμουνιστικής κυβέρνησης και του συντρόφου Πάνου Καμμένου σκληρός και αδυσώπητος ενάντια στα χίλια τουλάχιστον πλοκάμια της διαπλοκής, που αναγεννάται ωσάν τον φοίνικα μέσα από τις στάχτες της. Είμαστε στα χρόνια που ξένοι τοκογλύφοι-κατακτητές πατούν στο κεφάλι τον αδούλωτο έλληνα, αλλά η Κόντρα νιους είναι εδώ, ο Γιώργος Κουρής είναι και πάλι εδώ, επτάψυχος –τι λέμε τώρα– βρυκόλακας φτυστός, απέθαντος και ανεξάντλητος, κρατάει ψηλά την παντιέρα ρόσα της επαναστατικής κυβέρνησης του Αλέξιου του Αληθινού.

Ας πάρουμε, λοιπόν, μια μικρή γεύση και όποιος δεν ξεράσει θα κερδίσει 100 ιστορικά φύλλα της Αυριανής δερματόδετα συνοδευόμενα από άπαντα του Γιώργου Κουρή.

Στις 8 Οκτωβρίου ο Γιώργος Κουρής συνεγείρει με τον εθνικοαπελευθερωτικό του λόγο καλώντας σε παλιγγενεσία, κρατώντας ψηλά το ...λυχνάρι της επανάστασης.

«*ΕΙΝΑΙ δυνατόν, μωρέ εμείς οι Έλληνες, που... πεταλώνουμε ψύλλους και από τη μύγα βγάζουμε ξίγκι,*

να σχεδιάσουν την «επόμενη ημέρα», αφού διαβεβαιώνουν ότι όλα είναι πιθανά. Μιλούν για την παρακμή του δυτικού πολιτισμού και οι «διανοούμενοι» επιστρατεύονται για να εξηγήσουν τις αιτίες, κάνουν υπολογισμούς για το πόσο θα κρατήσει η «κρίση», καυχώνται ότι θα τα καταφέρουν, ότι απλά ο κόσμος ξαναμοιράζεται, ότι όλα έχουν ξανασυμβεί, όλα δηλαδή έχουν τελειώσει, και απλά επαναλαμβάνονται. Διαβεβαιώνουν ότι ξέρουν πότε να συμβιβάζονται, ότι στο τέλος θα επικρατήσει η λογική, ότι ο Χίτλερ και ο Στάλιν, είναι φαντάσματα του παρελθόντος, ότι η ιστορία τους έχει διδάξει πολλά.

Στις «ήσυχες» πόλεις του κόσμου πλήθη στριμώχνονται για να αποκτήσουν τις νέες συσκευές κινητών τηλεφώνων, οι εφημερίδες διαφημίζουν τα ρομπότ που κάνουν κάμψεις δίχως να ιδρώνουν, τις μηχανές που διαθέτουν αντανακλαστικά 250 φορές ταχύτερα από τα ανθρώπινα σε προσομοιώσεις αερομαχιών, τα αεροταξί, που σε λίγο θα είναι διαθέσιμα, τα διαστημικά ταξίδια και την «έξοδο» στην πλανήτη Άρη και τους κλώνους, τους δορυφόρους που έχουν κυκλώσει και εποπτεύουν τον πλανήτη ΓΗ, τους μεταλλαγμένους σπόρους και την σύγχρονη Κιβωτό του Νώε, που φυλάγεται στην παγωμένη Νορβηγία για «παν ενδεχόμενο». «Θα είμαστε θεοί, κατοικίδια ή μυρμήγκια που θα μας πατούν; Δεν ξέρω;» αναρωτιέται ο Στήβεν Χόκινγκ για την σχέση ανθρώπου και μηχανών και τα επόμενα χρόνια, ενώ ο Διευθυντής Μηχανικής της Google προφητεύει ότι μια τεχνητή νοημοσύνη που θα είναι πιο ισχυρή ένα δισεκατομμύριο φορές απ' όλα τα ανθρώπινα μυαλά στο πλανήτη θα συντρίψει την ανθρώπινη νοημοσύνη μέχρι το 2045. Το αντίδοτο που προτείνεται από ορισμένους μελλοντολόγους, που αναζητούν τον δρόμο στην «αθανασία»; Τις «τελευταίες ημέρες αυτής της Πομπηίας», δηλαδή του ανθρώπινου είδους μέχρι το 2035 να εμφυτεύσουμε όλοι οι άνθρωποι στον εγκέφαλο μας μικροτσίπ που θα μας καταστήσουν «ισότιμους» με τις μηχανές...

Είναι η μόνη «αντίσταση» που θα δούμε σε ένα αναπόδραστο μέλλον; Πιστεύουμε κατηγορηματικά, πως όχι.

Ας προετοιμάζουμε, όμως την απόδραση του Ανθρώπου απ' αυτό το μέλλον...

Νοέμβριος 2016

χωρίς αμφιβολία δίνουν το στίγμα των γενικότερων προθέσεών του, προσδιορίζουν τον χαρακτήρα της επιβολής και τους ευρύτερους σχεδιασμούς του. Σε κάθε περίπτωση θα τονίσουμε ότι το σύστημα αυτό μπορεί να «διαβαστεί» μόνο υπό το πρίσμα της λειτουργικής ενότητάς του, παρακάμπτοντας τον πλαστό διαχωρισμό των μηχανισμών και των προσώπων που κάνουν την βρώμικη δουλειά και εκείνων που τιμούν την θεσμική τους ιδιότητα. Είναι αυτό που λένε «το ένα χέρι νίβει το άλλο και τα δύο το πρόσωπο».

Ο Γιώργος Κουρής εκδίδει το 1958 την «Φωνή της Κεφαλλονιάς» η οποία στηρίζει με πάθος τους «αποστάτες» της Ένωσης Κέντρου το 1965, επιτίθεται άγρια κατά του Γεωργίου και Ανδρέα Παπανδρέου («Ανδρέσοφ τον αποκαλούσε), ενώ επαινούσε το «καμάρι της Κρήτης» τον «λεβέντη Κώστα Μητσοτάκη». Στη Μεταπολίτευση αγοράζει με δάνειο 22 εκατ. δραχμών μεγάλη έκταση στην Παλλήνη με δάνειο που πήρε από την ΕΤΒΑ την περίοδο της χούντας. Το τυπογραφείο του δεν πηγαίνει καλά και ανήμερα των Χριστουγέννων του 1978 «τυχαία» γίνεται παρανάλωμα του πυρός.

Και η ζωή συνεχίζεται. Ιδρύει νέα εταιρεία με άτομα που, όπως «ακούγεται», ανήκουν στο περιβάλλον Μητσοτάκη, πουλάει τον εξοπλισμό της εταιρείας και καταφέρνει, όπως «ακούγεται», να «ρίξει» οικονομικά (ίσως ο μόνος που το κατόρθωσε) τον Μητσοτάκη, καθώς δεν του αποπληρώνει χρέη.

Και φθάνουμε στο 1980, όταν εκδίδει την περιβόητη ΑΥΡΙΑΝΗ, η κυκλοφορία της οποίας λόγω του χαμηλού αντιτίμου της φθάνει τον Ιούλιο στα 56.000 φύλλα ημερησίως, ενώ τον Σεπτέμβριο απογειώνεται στα 100.000 φύλλα βάζοντας στο «σημάδι» την σύζυγο τού τότε πρωθυπουργού Γ. Ράλλη που ήταν αντιπρόσωπος της εταιρείας ενδυμάτων Lacoste. Ακολουθούν δίκες και καταδίκες, ο ίδιος διαφεύγει στην Ιταλία, ενώ ο αδερφός του Μάκης Κουρής φυλακίζεται.

Το Πασοκ ανεβαίνει στην εξουσία το 1981, ο αγώνας της Αυριανής δικαιώνεται, ο αγωνιστής Μάκης αποφυλακίζεται με κινηματικές διαδικασίες, ενώ ο Γιώργαρος επιστρέφει από την εξορία. Με το αζημίωτο, βέβαια, αφού παραμονές των εκλογών του Ιουνίου του 1985 η Αυριανή δημοσιεύει την γνωστή φωτογραφία με τον Μητσοτάκη να απεικονίζεται μαζί με δύο γερμανούς στρατιώτες που, σύμφωνα με τον συντάκτη, ήταν ναζί, ενώ ο ίδιος κατονομάζεται που γκρέμισε τον καραμανλισμό.

Ενδεικτικά της συνέχειάς της είναι τα σχετικά πρωτοσέλιδα:

«ΜΟΝΑΔΙΚΗ ΕΓΓΥΗΣΗ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑΣ Ο ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΑΜΑΡΑΣ (6-5-2012)», ΜΟΝΑΔΙΚΗ ΕΛΠΙΔΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΤΟ ΗΓΕΤΙΚΟ ΑΝΑΣΤΗΜΑ ΤΟΥ ΑΛΕΞΗ ΤΣΙΠΡΑ (13-6-2012). Η συνέπεια σ' όλο της το μεγαλείο...

Τον Οκτώβρη του 2012 ο Γιώργος Κουρής κλείνει την «Αυριανή» και οι δημοσιογράφοι της εφημερίδας που εργάζονταν επί δύο ολόκληρα χρόνια χωρίς να πληρώνονται προχωρούν σε επίσχεση εργασίας.

Και ας έρθουμε και πάλι στα χρόνια του Συριζα και πλέον της διαδόχου της Αυριανής, της φοβερής και τρομερής Κόντρα Νιους. Ο αγώνας της κομμουνιστικής κυβέρνησης και του συντρόφου Πάνου Καμμένου σκληρός και αδυσώπητος ενάντια στα χίλια τουλάχιστον πλοκάμια της διαπλοκής, που αναγεννάται ωσάν τον φοίνικα μέσα από τις στάχτες της. Είμαστε στα χρόνια που ξένοι τοκογλύφοι-κατακτητές πατούν στο κεφάλι τον αδούλωτο έλληνα, αλλά η Κόντρα νιους είναι εδώ, ο Γιώργος Κουρής είναι και πάλι εδώ, επτάψυχος –τι λέμε τώρα– βρυκόλακας φτυστός, απέθαντος και ανεξάντλητος, κρατάει ψηλά την παντιέρα ρόσα της επαναστατικής κυβέρνησης του Αλέξιου του Αληθινού.

Ας πάρουμε, λοιπόν, μια μικρή γεύση και όποιος δεν ξεράσει θα κερδίσει 100 ιστορικά φύλλα της Αυριανής δερματόδετα συνοδευόμενα από άπαντα του Γιώργου Κουρή.

Στις 8 Οκτωβρίου ο Γιώργος Κουρής συνεγείρει με τον εθνικοαπελευθερωτικό του λόγο καλώντας σε παλιγγενεσία, κρατώντας ψηλά το ...λυχνάρι της επανάστασης.

«ΕΙΝΑΙ δυνατόν, μωρέ εμείς οι Έλληνες, που... πεταλώνουμε ψύλλους και από τη μύγα βγάζουμε ξίγκι, να καθίσουμε εμείς, τα παιδιά μας, τα εγγόνια και τα δισέγγονά μας, ΣΚΛΑΒΟΙ στους Γερμανούς δολοφόνους των λαών, επειδή οι Καραμανλήδες, οι Παπανδρέηδες, οι Μητσοτάκηδες και οι Σημίτηδες, χρέωσαν τη χώρα μας με κάποια δισεκατομμύρια – για να παριστάνουν με ξένα κόλλυβα τους φιλάνθρωπους στο λαό μας; Και τα οποία οι ξένοι τοκογλύφοι δανειστές, με τους τόκους και τα επιτόκια τα έφθασαν στο ιλιγγιώδες ποσό των 350 δισεκατομμυρίων ευρώ; ΕΙΝΑΙ με τα συγκαλά τους, οι άνθρωποι που πιστεύουν ότι

συνέχεια στη σελ. 4

ΕΠΤΑ ΧΡΟΝΙΑ «ΚΡΙΣΗΣ» ΕΙΝΑΙ ΑΡΚΕΤΑ;;;

Εκλογές 1974: Συγκέντρωση της «Ενωμένης Αριστεράς» - Το εκλογικό σχήμα που απαρτίζετο από την ΕΔΑ, το ΚΚΕ και το ΚΚΕ Εσωτερικού. Διακρίνονται από δεξιά: Ηλίας Ηλιού, στρατηγός Αυγερόπουλος, Μίκης Θεοδωράκης, Νίκος Καλούδης και Μπάμπης Δρακόπουλος

Η διαχείριση της επταετούς, πλέον, «κρίσης» αφορά το σύνολο των πολιτικών δυνάμεων της περιόδου αυτής, είτε τα κόμματα αυτά προϋπήρχαν (ΝΔ, Πασοκ, ΚΚΕ) είτε κατασκευάστηκαν στην πορεία (Ανελ, Ποτάμι), είτε ανέλαβαν κυβερνητικές ευθύνες ενσωματώνοντας και εκπροσωπώντας πολιτικά και κοινωνικά συμφέροντα, που βρέθηκαν μετέωρα (Συριζα), είτε βγήκαν από το «πουθενά» και εκτοξεύθηκαν στο πολιτικό προσκήνιο (Χρυσή Αυγή, Ένωση Κεντρώων) για να εκφράσουν ιδεολογικά την ακροδεξιά (με σαφείς ναζιστικές αναφορές) πολιτική παράδοση πολλών δεκαετιών και πολιτικά ανέστιους δυσαρεστημένους με το σύστημα ψηφοφόρους, που εκπροσωπούνται συγκυριακά από τον «αντισυστημικό» (μέχρι πρότινος καρικατούρα φιγούρας πολιτικού) Β. Λεβέντη.

Η σταθερή συν-λειτουργία των προαναφερόμενων πολιτικών σχηματισμών στα πλαίσια του δεδομένου πολιτικού συστήματος θα ήταν αδύνατη σε κάθε περίπτωση, εάν η εκφρασμένη ρητορική περί προδοτών, δοσίλογων και γερμανοτσολιάδων από την μια ή οι ιαχές περί αυταρχικού σταλινικού τύπου καθεστώτος, που καταστρατηγεί το Σύνταγμα από την άλλη και πραξικοπηματικά καταργεί ή εκβιάζει λόγου χάρη την δικαστική εξουσία, δεν αποτελούσαν παρά στάχτη στα μάτια μιας κοινωνίας, που «βράζει στο ζουμί» της.

Η «κρίση», λοιπόν, καταπίνει την μια κυβέρνηση μετά την άλλη, αλλά παρ' όλα αυτά το πολιτικό σύστημα, αναδιπλώνεται, έστω και ύστερα από σοβαρές κοινωνικές συγκρούσεις, και εμφανίζει, όπως πάντα τις (ευρω)κομμουνιστικές εφεδρείες του ως τον ικανότερο διαχειριστή, την κρίσιμη «στιγμή», που οι πάλαι ποτέ κυρίαρχες πολιτικές δυνάμεις εμφανίζονται εξαντλημένες, πολιτικά κατάκοπες να διαχειριστούν την συνέχεια, έστω από κοινού, μέσα από κυβερνήσεις συνεργασίας.

Την επταετή, λοιπόν, περίοδο της «κρίσης» την διαχειρίζονται από κοινού, όπως επανειλημμένα έχουμε τονίσει, το σύνολο των υπαρχόντων πολιτικών δυνάμεων, που ψευδεπίγραφα διακρίθηκαν, μέχρις ενός σημείου βέβαια, σε μνημονιακές και αντιμνημονιακές.

Η πραγματική και ουσιαστική σύγκλισή τους καλύπτεται για ευνόητους λόγους πίσω και από την «βιτρίνα», που λέγεται «πόλεμος ενάντια στην διαπλοκή», ενώ θα έπρεπε να ονομάζεται ασκήσεις ισορροπίας και συμβιβασμευε και απέτρεπε για ευρύτερες πολιτικές συγκλίσεις, ήταν και παραμένουν άκρως διδακτικοί όσον αφορά τις μεθόδους χειραγώγησης κάθε μορφής εξουσίας σε κάθε ιστορική «στιγμή». Έτσι κυβερνήσεις εθνικής ενότητας προτείνονται, ανεβαίνουν ή κατεβαίνουν εφ' όσον και εάν εκπληρώσουν τον στόχο τους, πολιτικές και κομματικές «ανίερες» συμμαχίες αποδεικνύουν περίτρανα ότι στην πολιτική όλα είναι δυνατά και οι χθεσινοί «αντίπαλοι» εν μια νυκτί μπορούν να γίνουν οι ιδανικότεροι «σύμμαχοι και φίλοι».

Ας δούμε ένα παράδειγμα από περασμένες «ταραγμένες» εποχές...

Η αποτυχημένη διαδικασία φιλελευθεροποίησης του χουντικού καθεστώτος στις αρχές του 1973 (οι βάσεις της «στροφής» μπαίνουν ήδη από το 1972) εκ των «έσω» θεωρείται και δικαίως κατά την γνώμη μας, μια από τις αναμφίβολες επιτυχίες της εξέγερσης του Νοέμβρη του 1973.

Εδώ μπορούμε να κάνουμε ορισμένες παρατηρήσεις.

Η εξέγερση του Νοέμβρη του '73 ταυτίζεται λανθασμένα και σκοπίμως εξ ολοκλήρου με την τριήμερη ειρηνική κατάληψη του Πολυτεχνείου, ενώ υποτιμούνται οι πραγματικές μάχες που δίνονταν στους δρόμους από εξεγερειρηνική στάση απέναντι στις κατασταλτικές δυνάμεις, να σβήνουν συνθήματα από τους τοίχους, αλλά και να απομονώνουν τους «επικίνδυνους προβοκάτορες». Τα δυο ΚΚΕ επιστρέφουν για να δοκιμάσουν και πάλι να εκκενώσουν με την πρώτη ευκαιρία τον χώρο του Πολυτεχνείου (βλ. Κομμουνιστική Επιθεώρηση 11/76, όπου δημοσιεύεται η έκθεση της Κ.Ε. του ΚΚΕ για το Πολυτεχνείο).

Η στάση αυτή των δυο κομμουνιστικών κομμάτων, όμως, έχει μια συγκεκριμένη αφετηρία, μια συγκεκριμένη στόχευση, που προηγείται της αναπάντεχης κοινωνικής εξέγερσης και της κατάληψης του Πολυτεχνείου από τους 300 «προβοκάτορες των Ρουφογάλη-Καραγιαννόπουλου» σύμφωνα με το ΚΚΕ (Πανσπ. τεύχος 8).

Μια αφετηρία που έχει να κάνει με την θέση τους όσον αφορά το προχώρημα της φιλελευθεροποίησης του χουντικού καθεστώτος, την προοπτική συμμετοχής ή μη στις εκλογές Μαρκεζίνη, που ετοιμάζονταν για τις αρχές του 1974, αλλά και τις βλέψεις τους για την θέση που στόχευαν στο πολιτικό σύστημα στη λεγόμενη μεταπολιτευτική περίοδο, που αφορούσε τις διαδικασίες νομιμοποίησής τους και όχι μόνο.

Το Γραφείο Εσωτερικού (Δρακόπουλος-Παρτσαλίδης) υποστηρίζει ανοιχτά την συμμετοχή στις εκλογές Μαρκε-

πολιτικό προσκήνιο (Χρυσή Αυγή, Ένωση Κεντρώων) για να εκφράσουν ιδεολογικά την ακροδεξιά (με σαφείς ναζιστικές αναφορές) πολιτική παράδοση πολλών δεκαετιών και πολιτικά ανέστιους δυσαρεστημένους με το σύστημα ψηφοφόρους, που εκπροσωπούνται συγκυριακά από τον «αντισυστημικό» (μέχρι πρότινος καρικατούρα φιγούρας πολιτικού) Β. Λεβέντη.

Η σταθερή συν-λειτουργία των προαναφερόμενων πολιτικών σχηματισμών στα πλαίσια του δεδομένου πολιτικού συστήματος θα ήταν αδύνατη σε κάθε περίπτωση, εάν η εκφρασμένη ρητορική περί προδοτών, δοσίλογων και γερμανοτσολιάδων από την μια ή οι ιαχές περί αυταρχικού σταλινικού τύπου καθεστώτος, που καταστρατηγεί το Σύνταγμα από την άλλη και πραξικοπηματικά καταργεί ή εκβιάζει λόγου χάρη την δικαστική εξουσία, δεν αποτελούσαν παρά στάχτη στα μάτια μιας κοινωνίας, που «βράζει στο ζουμί» της.

Η «κρίση», λοιπόν, καταπίνει την μια κυβέρνηση μετά την άλλη, αλλά παρ' όλα αυτά το πολιτικό σύστημα, αναδιπλώνεται, έστω και ύστερα από σοβαρές κοινωνικές συγκρούσεις, και εμφανίζει, όπως πάντα τις (ευρω)κομμουνιστικές εφεδρείες του ως τον ικανότερο διαχειριστή, την κρίσιμη «στιγμή», που οι πάλαι ποτέ κυρίαρχες πολιτικές δυνάμεις εμφανίζονται εξαντλημένες, πολιτικά κατάκοπες να διαχειριστούν την συνέχεια, έστω από κοινού, μέσα από κυβερνήσεις συνεργασίας.

Την επταετή, λοιπόν, περίοδο της «κρίσης» την διαχειρίζονται από κοινού, όπως επανειλημμένα έχουμε τονίσει, το σύνολο των υπαρχόντων πολιτικών δυνάμεων, που ψευδεπίγραφα διακρίθηκαν, μέχρις ενός σημείου βέβαια, σε μνημονιακές και αντιμνημονιακές.

Η πραγματική και ουσιαστική σύγκλισή τους καλύπτεται για ευνόητους λόγους πίσω και από την «βιτρίνα», που λέγεται «πόλεμος ενάντια στην διαπλοκή», ενώ θα έπρεπε να ονομάζεται ασκήσεις ισορροπίας και συμβιβασμών ανάμεσα σε «παλαιά» και «νέα» ντόπια οικονομικά και πολιτικά συμφέροντα, στο ίσκιο πάντα των συμφερόντων των «γιγάντων» και όπως αυτά συνεχίζουν να συνδιαμορφώνονται (γερμανικά, κινέζικα, γαλλικά, ρωσικά, ισραηλινά, αραβικά κοκ).

Οι δεδομένοι πολιτικοί σχηματισμοί δουλεύουν και εγγυώνται ο καθένας ξεχωριστά και όλοι μαζί ότι θα αντιμετωπισθεί κάθε κίνδυνος «πολιτικής αποσταθεροποίησης», δουλεύουν και κοπιάζουν εν ολίγοις για τον κοινωνικό έλεγχο.

Τα «μέτωπα αντιπαράθεσης», που έχουν ανοίξει είτε με την δικαστική εξουσία είτε με την εκκλησία και τους ιδιοκτήτες των ΜΜΕ, κλείνουν και θα κλείσουν άμεσα με τους απαραίτητους συμβιβασμούς, διακανονισμούς και υποχωρήσεις και με την αναγνώριση όλων των πλευρών ότι δεν μπορεί να βγει κάποια πλευρά αποκλειστικά κερ-

Εκλογές 1974: Συγκέντρωση της «Ενωμένης Αριστεράς» - Το εκλογικό σχήμα που απαρτίζετο από την ΕΔΑ, το ΚΚΕ και το ΚΚΕ Εσωτερικού. Διακρίνονται από δεξιά: Ηλίας Ηλιού, στρατηγός Αυγερόπουλος, Μίκης Θεοδωράκης, Νίκος Καλούδης και Μπάμπης Δρακόπουλος

σμευε και απέτρεπε για ευρύτερες πολιτικές συγκλίσεις, ήταν και παραμένουν άκρως διδακτικοί όσον αφορά τις μεθόδους χειραγώγησης κάθε μορφής εξουσίας σε κάθε ιστορική «στιγμή». Έτσι κυβερνήσεις εθνικής ενότητας προτείνονται, ανεβαίνουν ή κατεβαίνουν εφ' όσον και εάν εκπληρώσουν τον στόχο τους, πολιτικές και κομματικές «ανίερες» συμμαχίες αποδεικνύουν περίτρανα ότι στην πολιτική όλα είναι δυνατά και οι χθεσινοί «αντίπαλοι» εν μια νυκτί μπορούν να γίνουν οι ιδανικότεροι «σύμμαχοι και φίλοι».

Ας δούμε ένα παράδειγμα από περασμένες «ταραγμένες» εποχές...

Η αποτυχημένη διαδικασία φιλελευθεροποίησης του χουντικού καθεστώτος στις αρχές του 1973 (οι βάσεις της «στροφής» μπαίνουν ήδη από το 1972) εκ των «έσω» θεωρείται και δικαίως κατά την γνώμη μας, μια από τις αναμφίβολες επιτυχίες της εξέγερσης του Νοέμβρη του 1973.

Εδώ μπορούμε να κάνουμε ορισμένες παρατηρήσεις.

Η εξέγερση του Νοέμβρη του '73 ταυτίζεται λανθασμένα και σκοπίμως εξ ολοκλήρου με την τριήμερη ειρηνική κατάληψη του Πολυτεχνείου, ενώ υποτιμούνται οι πραγματικές μάχες, που δίνονταν στους δρόμους από εξεγερμένους διαδηλωτές, που έστηναν οδοφράγματα, πυρπολούσαν λεωφορεία και τρόλεϊ, επιτίθεντο με βόμβες μολότοφ, όχι μόνο στις κατασταλτικές δυνάμεις, ακόμη και σε τανκ στην προσπάθεια τους να καταλάβουν τα υπουργεία Δημοσίας τάξης και Παιδείας. Οι διαδηλωτές αυτοί, προφανώς πολιτικά ανέστιοι, αποτελούσαν τον ορισμό του «προβοκάτορα» για τα κομμουνιστικά κόμματα.

Οπότε οι «προβοκάτορες», οι πραγματικά ηρωικές οδομαχίες στις οποίες συμμετείχαν, αλλά και γενικότερα τα μέσα που χρησιμοποίησαν, έπρεπε να περάσουν σε δεύτερο πλάνο, και σταδιακά τελικά να χαθούν ολοκληρωτικά πίσω από τις επαναλαμβανόμενες εικόνες, που αφορούσαν αποκλειστικά την κατάληψη του Πολυτεχνείου, και την συστηματική προβολή της κομματικής γραμμής των εκφωνητών ή εκφωνητριών του ραδιοφωνικού σταθμού, που εκπροσωπούσαν την κομματική γραμμή των δυο ΚΚΕ.

ειρηνική στάση απέναντι στις κατασταλτικές δυνάμεις, να σβήνουν συνθήματα από τους τοίχους, αλλά και να απομονώνουν τους «επικίνδυνους προβοκάτορες». Τα δυο ΚΚΕ επιστρέφουν για να δοκιμάσουν και πάλι να εκκενώσουν με την πρώτη ευκαιρία τον χώρο του Πολυτεχνείου (βλ. Κομμουνιστική Επιθεώρηση 11/76, όπου δημοσιεύεται η έκθεση της Κ.Ε. του ΚΚΕ για το Πολυτεχνείο).

Η στάση αυτή των δυο κομμουνιστικών κομμάτων, όμως, έχει μια συγκεκριμένη αφετηρία, μια συγκεκριμένη στόχευση, που προηγείται της αναπάντεχης κοινωνικής εξέγερσης και της κατάληψης του Πολυτεχνείου από τους 300 «προβοκάτορες των Ρουφογάλη-Καραγιαννόπουλου» σύμφωνα με το ΚΚΕ (Πανσπ. τεύχος 8).

Μια αφετηρία που έχει να κάνει με την θέση τους όσον αφορά το προχώρημα της φιλελευθεροποίησης του χουντικού καθεστώτος, την προοπτική συμμετοχής ή μη στις εκλογές Μαρκεζίνη, που ετοιμάζονταν για τις αρχές του 1974, αλλά και τις βλέψεις τους για την θέση που στόχευαν στο πολιτικό σύστημα στη λεγόμενη μεταπολιτευτική περίοδο, που αφορούσε τις διαδικασίες νομιμοποίησής τους και όχι μόνο.

Το Γραφείο Εσωτερικού (Δρακόπουλος-Παρτσαλίδης) υποστηρίζει ανοικτά την συμμετοχή στις εκλογές Μαρκεζίνη ένα μόλις μήνα πριν τα γεγονότα του Πολυτεχνείου:

«*Το βασικό πρόβλημα σήμερα δεν είναι η συμμετοχή ή μη στις εξαγγελλόμενες εκλογές: «Όσο λάθος θα ήταν μια βιαστική απόφαση από τώρα για συμμετοχή στις εκλογές, ανεξάρτητα από τις συνθήκες διεξαγωγής τους, άλλο τόσο λάθος θα ήταν ο εκ των προτέρων αποκλεισμός της συμμετοχής σ' αυτές. Στην περίπτωση τυχόν συμμετοχής, η τελευταία θα είχε την έννοια μιας πολιτικής μάχης για την αποκάλυψη και καταγγελία της πολιτικής της δικτατορίας, για την επικοινωνία με τις μάζες και την κινητοποίηση τους. Παράλληλα μια ενδεχόμενη παρουσία των αντιδικτατορικών δυνάμεων μέσα στη Βουλή θα αποτελούσε βήμα, για τον έλεγχο και την καταγγελία της πολιτικής της δικτατορίας σε όλους τους τομείς, για την προβολή και στήριξη των αγώνων των εργαζομένων, των διανοούμενων και των φοιτητών για τα κοινωνικά τους αιτήματα.*

μετά την άλλη, αλλά παρ' όλα αυτά το πολιτικό σύστημα, αναδιπλώνεται, έστω και ύστερα από σοβαρές κοινωνικές συγκρούσεις, και εμφανίζει, όπως πάντα τις (ευρω)κομμουνιστικές εφεδρείες του ως τον ικανότερο διαχειριστή, την κρίσιμη «στιγμή», που οι πάλαι ποτέ κυρίαρχες πολιτικές δυνάμεις εμφανίζονται εξαντλημένες, πολιτικά κατάκοπες να διαχειριστούν την συνέχεια, έστω από κοινού, μέσα από κυβερνήσεις συνεργασίας.

Την επταετή, λοιπόν, περίοδο της «κρίσης» την διαχειρίζονται από κοινού, όπως επανειλημμένα έχουμε τονίσει, το σύνολο των υπαρχόντων πολιτικών δυνάμεων, που ψευδεπίγραφα διακρίθηκαν, μέχρις ενός σημείου βέβαια, σε μνημονιακές και αντιμνημονιακές.

Η πραγματική και ουσιαστική σύγκλισή τους καλύπτεται για ευνόητους λόγους πίσω και από την «βιτρίνα», που λέγεται «πόλεμος ενάντια στην διαπλοκή», ενώ θα έπρεπε να ονομάζεται ασκήσεις ισορροπίας και συμβιβασμών ανάμεσα σε «παλαιά» και «νέα» ντόπια οικονομικά και πολιτικά συμφέροντα, στο ίσκιο πάντα των συμφερόντων των «γιγάντων» και όπως αυτά συνεχίζουν να συνδιαμορφώνονται (γερμανικά, κινέζικα, γαλλικά, ρωσικά, ισραηλινά, αραβικά κοκ).

Οι δεδομένοι πολιτικοί σχηματισμοί δουλεύουν και εγγυώνται ο καθένας ξεχωριστά και όλοι μαζί ότι θα αντιμετωπισθεί κάθε κίνδυνος «πολιτικής αποσταθεροποίησης», δουλεύουν και κοπιάζουν εν ολίγοις για τον κοινωνικό έλεγχο.

Τα «μέτωπα αντιπαράθεσης», που έχουν ανοίξει είτε με την δικαστική εξουσία είτε με την εκκλησία και τους ιδιοκτήτες των ΜΜΕ, κλείνουν και θα κλείσουν άμεσα με τους απαραίτητους συμβιβασμούς, διακανονισμούς και υποχωρήσεις και με την αναγνώριση όλων των πλευρών ότι δεν μπορεί να βγει κάποια πλευρά αποκλειστικά κερδισμένη. Οι «σκληροπυρηνικοί» κάθε πλευράς θα κάνουν στην άκρη και την θέση τους θα πάρουν οι «μετριοπαθείς», οι καταλληλότεροι διαχειριστές μιας «χρήσιμης λύσης για τον τόπο», οι ιδανικότεροι δηλαδή εκφραστές της αναγκαίας συναίνεσης. που θα βγάλει τους «αντιπαρατιθέμενους» από το αδιέξοδο μιας «άγονης σύγκρουσης».

Η «ομαλή» μετάβαση από την μια φάση διαχείρισης της εξουσίας στην άλλη, απαιτεί να συμφωνηθούν οι πολιτικές διαδικασίες, να αποκατασταθούν, να ανανεωθούν ή και να καταργηθούν θεσμικές λειτουργίες. Οι πολιτικοί ελιγμοί, που παρουσιάζουν αναντιστοιχία με το υποτιθέμενο ιδεολογικό περιεχόμενο, που προηγουμένως δέ-

«ανίερες» συμμαχίες αποδεικνύουν περίτρανα ότι στην πολιτική όλα είναι δυνατά και οι χθεσινοί «αντίπαλοι» εν μια νυκτί μπορούν να γίνουν οι ιδανικότεροι «σύμμαχοι και φίλοι».

Ας δούμε ένα παράδειγμα από περασμένες «ταραγμένες» εποχές...

Η αποτυχημένη διαδικασία φιλελευθεροποίησης του χουντικού καθεστώτος στις αρχές του 1973 (οι βάσεις της «στροφής» μπαίνουν ήδη από το 1972) εκ των «έσω» θεωρείται και δικαίως κατά την γνώμη μας, μια από τις αναμφίβολες επιτυχίες της εξέγερσης του Νοέμβρη του 1973.

Εδώ μπορούμε να κάνουμε ορισμένες παρατηρήσεις.

Η εξέγερση του Νοέμβρη του '73 ταυτίζεται λανθασμένα και σκοπίμως εξ ολοκλήρου με την τριήμερη ειρηνική κατάληψη του Πολυτεχνείου, ενώ υποτιμούνται οι πραγματικές μάχες, που δίνονταν στους δρόμους από εξεγερμένους διαδηλωτές, που έστηναν οδοφράγματα, πυρπολούσαν λεωφορεία και τρόλεϊ, επιτίθεντο με βόμβες μολότοφ, όχι μόνο στις κατασταλτικές δυνάμεις, ακόμη και σε τανκ στην προσπάθεια τους να καταλάβουν τα υπουργεία Δημοσίας τάξης και Παιδείας. Οι διαδηλωτές αυτοί, προφανώς πολιτικά ανέστιοι, αποτελούσαν τον ορισμό του «προβοκάτορα» για τα κομμουνιστικά κόμματα.

Οπότε οι «προβοκάτορες», οι πραγματικά ηρωικές οδομαχίες στις οποίες συμμετείχαν, αλλά και γενικότερα τα μέσα που χρησιμοποίησαν, έπρεπε να περάσουν σε δεύτερο πλάνο, και σταδιακά τελικά να χαθούν ολοκληρωτικά πίσω από τις επαναλαμβανόμενες εικόνες, που αφορούσαν αποκλειστικά την κατάληψη του Πολυτεχνείου, και την συστηματική προβολή της κομματικής γραμμής των εκφωνητών ή εκφωνητριών του ραδιοφωνικού σταθμού, που εκπροσωπούσαν την κομματική γραμμή των δυο ΚΚΕ.

Είχαμε μια κατάληψη, που ξεκίνησε χωρίς την ηγεμονία των δυο κομμουνιστικών κομμάτων, που εξ αρχής την πολέμησαν με λύσσα, επιδιώκοντας με κάθε τρόπο τον όσο το δυνατόν ταχύτερο τερματισμό της και την εκκένωση του Πολυτεχνείου από τους καταληψίες. Πρόσκαιρα, λοιπόν, αποχωρούν με στόχο την αποδυνάμωση και την διάσπαση δυνάμεων για να επανέλθουν, όταν πλέον η κατάληψη, όχι μόνο αποτελεί ένα τετελεσμένο γεγονός, αλλά έχει αποκτήσει και μια τεράστια δυναμική. Τα δυο ΚΚΕ επιστρέφουν για να ελέγξουν τα «πράγματα», να ορίσουν το ιδεολογικό περιεχόμενο και την πολιτική στόχευση, να επιβάλλουν στο σύνολο των καταληψιών την

ται η έκθεση της Κ.Ε. του ΚΚΕ για το Πολυτεχνείο).

Η στάση αυτή των δυο κομμουνιστικών κομμάτων, όμως, έχει μια συγκεκριμένη αφετηρία, μια συγκεκριμένη στόχευση, που προηγείται της αναπάντεχης κοινωνικής εξέγερσης και της κατάληψης του Πολυτεχνείου από τους 300 «προβοκάτορες των Ρουφογάλη-Καραγιαννόπουλου» σύμφωνα με το ΚΚΕ (Πανοπ. τεύχος 8).

Μια αφετηρία που έχει να κάνει με την θέση τους όσον αφορά το προχώρημα της φιλελευθεροποίησης του χουντικού καθεστώτος, την προοπτική συμμετοχής ή μη στις εκλογές Μαρκεζίνη, που ετοιμάζονταν για τις αρχές του 1974, αλλά και τις βλέψεις τους για την θέση που στόχευαν στο πολιτικό σύστημα στη λεγόμενη μεταπολιτευτική περίοδο, που αφορούσε τις διαδικασίες νομιμοποίησής τους και όχι μόνο.

Το Γραφείο Εσωτερικού (Δρακόπουλος-Παρτσαλίδης) υποστηρίζει ανοικτά την συμμετοχή στις εκλογές Μαρκεζίνη ένα μόλις μήνα πριν τα γεγονότα του Πολυτεχνείου:

«*Το βασικό πρόβλημα σήμερα δεν είναι ή συμμετοχή ή μη στις εξαγγελλόμενες εκλογές: «Όσο λάθος θα ήταν μια βιαστική απόφαση από τώρα για συμμετοχή στις εκλογές, ανεξάρτητα από τις συνθήκες διεξαγωγής τους, άλλο τόσο λάθος θα ήταν ο εκ των προτέρων αποκλεισμός της συμμετοχής σ' αυτές. Στην περίπτωση τυχόν συμμετοχής, η τελευταία θα είχε την έννοια μιας πολιτικής μάχης για την αποκάλυψη και καταγγελία της πολιτικής της δικτατορίας, για την επικοινωνία με τις μάζες και την κινητοποίηση τους. Παράλληλα μια ενδεχόμενη παρουσία των αντιδικτατορικών δυνάμεων μέσα στη Βουλή θα αποτελούσε βήμα, για τον έλεγχο και την καταγγελία της πολιτικής της δικτατορίας σε όλους τους τομείς, για την προβολή και στήριξη των αγώνων των εργαζομένων, των διανοούμενων και των φοιτητών για τα κοινωνικά τους αιτήματα. [...] Αν τελικά στις συγκεκριμένες συνθήκες σταθμισθεί και κριθεί σκόπιμη ή συμμετοχή στις εκλογές, η καλύτερη αξιοποίηση των ενδεχομένων εκλογικών δυνατοτήτων μπορεί να γίνει με την δημιουργία μιας ενιαίας αντιδικτατορικής παράταξης πού να περιλαμβάνει όλες τις δυνάμεις του όχι της 29ης Ιουλίου, από την Αριστερά ως την Δεξιά*» (Βήμα, 19/10/1973, Κομμουνιστική Επιθεώρηση, 9/11/ 1973, σελ. 31).

Δηλαδή το Γραφείο Εσωτερικού, όχι μόνο προπαγανδίζει την «αναγκαιότητα» της συμμετοχής στο «πείραμα»

συνέχεια στη σελ. 5

συνέχεια από τη σελ. 2

εμείς ή τα παιδιά μας, θα αφήσουμε τους ξένους να μας χρησιμοποιούν σαν ΣΚΛΑΒΟΥΣ και να μας αρμέγουν, όπως έκαναν 200 χρόνια πριν στις αποικίες τους με τους μαύρους και τους κίτρινους είλωτές τους; ΤΙ λέτε μωρέ; Για συνέλθετε και μην νομίζετε ότι είναι δύσκολο να βγάλουμε πάλι τους... γκράδες από τα φορτσέρια (μπαούλα) και τις παντέριες (βενετσιάνικες σημαίες) που είχαμε στα Επτάνησα και να γεμίσουμε τους... κώλους των κατακτητών μας, με σκάγια από... αλάτι και να σηκωθούν να φύγουν όλοι τους, στο πιτς – φιτίλι που λένε, τρέχοντας και να μην ξανακοιτάξουν ποτέ πίσω τους! ΕΝΤΑΞΕΙ, μας βρήκαν οι ξένοι σε μια στιγμή αδυναμίας, αλαλιασμένους, από την άγρια υπερφορολόγηση, τις μειώσεις μισθών και συντάξεων και τους μισούς Έλληνες άνεργους και μας βάλανε νύχτα και υπογράψαμε ό,τι ήθελαν, αφού προηγουμένως μας ΕΚΒΙΑΖΑΝ – επί 17 ώρες είχαν κλεισμένο τον Αλέξη τον Πρωθυπουργό της χώρας, σ΄ ένα γραφείο και τον... ΣΤΑΥΡΩΝΑΝ – ».

Τα χάνει πραγματικά ο νους του ανθρώπου. Είναι δυνατόν, μα είναι δυνατόν; Εμείς οι Έλληνες που πεταλώνουμε ψύλλους και από την μύγα βγάζουμε ξύγκι, που είμαστε έτοιμοι να γεμίσουμε τους κώλους των νέων κατακτητών με σκάγια, που δεν είμαστε και τίποτε κίτρινοι και μαύροι είλωτες και να μας την φέρουν έτσι οι κουτόφραγκοι, οι ξετσίπωτοι, να έχουν τον Πορφυρογέννητο πρωθυπουργό Αλέξη και να τον σταυρώνουν σ' ένα δωμάτιο και γύρευέ τους τι άλλο του κάνανε και χαζογελάει από τότε σαν βλαμμένος... Αλλά δεν θα τους περάσει.

Στις 14 Οκτώβρη στο βαρυσήμαντο άρθρο του «ΚΑΛΑ ΤΟ ΠΑΣ ΤΟ ΚΑΡΟ ΑΛΕΞΗ», ο Γιώργος Κουρής αφού εξηγεί το «σατανικό αμερικανικό σχέδιο» να «μπει» το ΔΝΤ σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες μάς αποκαλύπτει τί κρύβεται πίσω από τις «αντιιμπεριαλιστικές» κινήσεις της πρώτης φορά κομ*την Ευρωπαϊκή Ένωση –αν δεν τους έβαλε ο ίδιος να φύγουν– δεν έκανε την παραμικρή κίνηση για να τους κρατήσει!..»*

Τα γατόνια (των Ιμαλαϊων...) και οι γαλιφιές τους, το κάρο του Αλέξη του Αυθεντικού, το μαγαζί η Ελλάδα, που την πήγαν και την πάρκαραν στο ...Αμέρικα, οι ΗΠΑ και οι κολλητοί της οι Άγγλοι, ο πολυάσχολος Πούτιν, και η Μέρκελ η χαδιάρα... Και ευτυχώς και μπράβο τους, τα γατόνια...

Δεν αντέχετε άλλο; Ακόμα δεν είδατε τίποτα. Θέλατε πρωθυπουργό Αλέξη και κομμουνιστική κυβέρνηση και προπαγάνδα Κουρή; Τώρα θα δείτε.

«ΤΑ παιδιά μας, τα εγγόνια και τα δισέγγονά μας, ΞΕΚΟΥΡΑΣΤΑ και φρέσκα, όπως θα είναι και ΑΓΑΝΑΚΤΙΣΜΕΝΑ από τους κατακτητές, όχι μόνο θα... ΣΚΙΣΟΥΝ όλα τα μνημόνια και τις συμβάσεις που εκβιαζόμενοι είχαν υπογράψει οι παλιοί πολιτικοί μας, αλλά δεν θα αφήσουν ούτε... ρουθούνι από τους ξένους εγκληματίες τοκογλύφους – δανειστές, που θα επιχειρήσουν να τους φάνε τις περιουσίες, που είχαν φτιάξει οι πατεράδες και οι παππούδες τους και που σίγουρα θα θέλουν να μείνουν στα χέρια τους, πρώτον για να τιμήσουν τον κόπο και το μόχθο των προγόνων τους που τα έφτιαξαν και δεύτερον για να υπερασπίσουν τις περιουσίες τους και να ζήσουν σε αυτό τον ευλογημένο και μονάκριβο τόπο που γεννήθηκαν. ΑΠΛΑ πράγματα. "Όπου δεν πίπτει λόγος, πίπτει ράβδος" ή... τουφέκι!.. ΤΑ ΙΕΡΑ και τα όσια, ποτέ καμιά φυλή δεν τα ξεπούλησε... Δείτε τι συμβαίνει με τους Ινδιάνους της Αμερικής... ΟΛΕΣ οι φυλές του κόσμου, που πήγαν μετανάστες στην Αμερική προσπάθησαν να τους φάνε τα χωράφια και τις καλύβες τους, αλλά όλοι απέτυχαν. ΟΙ... σώγαμπροι, τους πολεμούσαν με τουφέκια, με πολυβόλα και κανόνια και αυτοί τους έριχναν πέτρες με τις σφεντόνες τους και βέλη με τα τόξα τους και στο τέλος ΝΙΚΗΣΑΝ και ζουν και βασιλεύουν... στη γη τους. και ξαφνικά θα σηκωθούν και θα σκίσουν τα μνημόνια. Αυτό με τους ινδιάνους, όμως, όποιος το κατάλαβε κερδίζει γλυκό βύσσινο, γιατί εμείς με μεγάλη ντροπή ομολογούμε ότι δεν το καταλάβαμε και αυτό μας ανησυχεί, γιατί μάλλον δεν τα παίρνουμε με την πρώτη. Δηλαδή, τελικά, οι απόγονοι μας θα πολεμήσουν και τελικά δεν θα αφήσουν ρουθούνι από τους ξένους εγκληματίες ή θα έχουν την τύχη των ινδιάνων και θα παριστάνουν την Γκόλφω με τις φουστανέλες στις μελλοντικές παρελάσεις των κατακτητών;

Και αυτό με τους ευρωπαίους μεθύστακες μάς μπέρδεψε. Τα τσούζει η Μερκελίνα και ο Σοϊμπλάκος; Πάντως σίγουρα δεν εννοεί τον Ζαν Κλωντ Γιουνγκέρ, για τον οποίο ο Γιώργος Κουρής έχει γράψει τα καλύτερα:

«ΕΝΑΣ άνθρωπος που τα «τσούζει» και η μύτη του συνήθως είναι κατακόκκινη, δεν μπορεί παρά να είναι καλός, συναισθηματικός και να έχει καρδιά μάλαμα!..»

Μάλαμα, μάλαμα ο Ζαν Κλωντ.

ΤΟ ΠΡΩΪ ΜΕ ΤΗΝ «ΑΥΓΟΥΛΑ» ΜΟΥ ΗΡΘΕ ΜΙΑ ΑΝΑΓΟΥΛΑ...

Για να βάλουμε τα πράματα στην θέση τους. Είναι πράγματι άδικη η επίθεση που δέχθηκε η «ιστορική» εφημερίδα της αριστεράς η ***Αυγή***, γιατί δημοσίευσε το όνομα αυτού του «φασίστα» δικαστή, και αναπαρήγαγε υποκλαπέν υλικό από την ηλεκτρονική του αλληλογραφία. Ακούς εκεί ο καψούρης δικαστάκος να κουνιέται στα γατόνια τον Αλέξη και τον Παππά. Καμμία ελευθερία στους εχθρούς της ελευθερίας!!! Να βγει και το όνομα αυτής της «τσούλας», που πηδιόταν μαζί του, αν και παντρεμένη. Όχι άλλο πήδημα της αξιοκρατίας. Όλα στο φως. Κομμουνιστική κυβέρνηση έχουμε, καμμία έκπτωση στην ηθική και στις αγωνιστικές αρχές.

Η Κόντρα Νιούς έβαλε την φωτογραφία, η Ζούγκλα και το Βήμα από κοντά,

Τον περασμένο Μάιο σε πολλές πόλεις στην Γαλλία οι δρόμοι πραγματικά φλέγονταν από τις κινητοποιήσεις των εργαζομένων, που αγωνίζονταν ενάντια στον περιβόητο νόμο «Ελ Κομρί» της σοσιαλδημοκρατικής κυβέρνησης Ολάντ, που μεταξύ άλλων προβλέπει 12ωρη ημερήσια εργασία, η οποία αντί να αμείβεται με υπερωριακό μισθό «δίνει» ρεπό, εναλλακτικά ωράρια εργασίας, ατομικές συμβάσεις εργασίας και «χαλάρωση» του νομοθετικού πλαισίου που αφορά τις απολύσεις. Σε τρεις μήνες πραγματοποιήθηκαν 1.500 διαδηλώσεις, συγκρούσεις, οδομαχίες, συγκεντρώσεις, καταλήψεις δρόμων και πλατειών. Την 26η Μαΐου, μάλιστα, διαδηλωτής πέφτει σε κώμα και νοσηλεύεται με εγκεφαλικό οίδημα, ύστερα από κτύπημα στο κεφάλι που προκλήθηκε από χειροβομβίδα κρότου λάμψης.

Την ίδια στιγμή η κυβέρνηση Τσίπρα ζητούσε την συμπαράσταση των γάλλων σοσιαλδημοκρατών, με τον ίδιο τον Τσίπρα να ετοιμάζεται να μεταβεί στην Ρώμη για τη σύνοδο της ευρωπαϊκής σοσιαλδημοκρατίας.

Ε, τι να κάνει και η Αυγή. Απλά τουμπεκί, ή προσεκτικά «ισορροπημένες» και μικρές σε έκταση ανταποκρίσεις, μέρες ή εβδομάδες αργότερα. Σιγή ιχθύος για τις 1.300 συλλήψεις στις οποίες προχώρησαν οι γαλλικές αρχές για να καταστείλουν το εξεγερτικό κύμα των καταλήψεων, σιγή ιχθύος ή υποβάθμιση της έκτασης της καταστολής και των άγριων ξυλοδαρμών διαδηλωτών. Ούτε ένα πρωτοσέλιδο για τα πρωτοφανή κατασταλτικά μέτρα, που περιελάμβαναν επισκέψεις των μπάτσων στα σπίτια γνωστών ή άγνωστων αγωνιστών για να τους επιδώσουν εντάλματα προσωπικής απαγόρευσης κυκλοφορίας στα διαμερίσματα του Παρισιού και όπου αλλού είχαν προγραμματιστεί συγκεντρώσεις και πορείες. Κουβέντα ή πλήρης υποβάθμιση των προθέσεων του φίλου Ολάντ να επεκτείνει την κατάσταση

τις παντιέρες (βενετσιάνικες σημαίες) που είχαμε στα Επτάνησα και να γεμίσουμε τους... κώλους των κατακτητών μας, με σκάγια από... αλάτι και να σηκωθούν να φύγουν όλοι τους, στο πιτς – φιτίλι που λένε, τρέχοντας και να μην ξανακοιτάξουν ποτέ πίσω τους! ΕΝΤΑΞΕΙ, μας βρήκαν οι ξένοι σε μια στιγμή αδυναμίας, αλαλιασμένους, από την άγρια υπερφορολόγηση, τις μειώσεις μισθών και συντάξεων και τους μισούς Έλληνες άνεργους και μας βάλανε νύχτα και υπογράψαμε ό,τι ήθελαν, αφού προηγουμένως μας ΕΚΒΙΑΖΑΝ – επί 17 ώρες είχαν κλεισμένο τον Αλέξη τον Πρωθυπουργό της χώρας, σ΄ ένα γραφείο και τον... ΣΤΑΥΡΩΝΑΝ – ».

Τα χάνει πραγματικά ο νους του ανθρώπου. Είναι δυνατόν, μα είναι δυνατόν; Εμείς οι Έλληνες που πεταλώνουμε ψύλλους και από την μύγα βγάζουμε ξύγκι, που είμαστε έτοιμοι να γεμίσουμε τους κώλους των νέων κατακτητών με σκάγια, που δεν είμαστε και τίποτε κίτρινοι και μαύροι είλωτες και να μας την φέρουν έτσι οι κουτόφραγκοι, οι ξετσίπωτοι, να έχουν τον Πορφυρογέννητο πρωθυπουργό Αλέξη και να τον σταυρώνουν σ΄ ένα δωμάτιο και γύρευέ τους τι άλλο του κάνανε και χαζογελάει από τότε σαν βλαμμένος... Αλλά δεν θα τους περάσει.

Στις 14 Οκτώβρη στο βαρυσήμαντο άρθρο του «ΚΑΛΑ ΤΟ ΠΑΣ ΤΟ ΚΑΡΟ ΑΛΕΞΗ», ο Γιώργος Κουρής αφού εξηγεί το «σατανικό αμερικανικό σχέδιο» να «μπει» το ΔΝΤ σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες μάς αποκαλύπτει τί κρύβεται πίσω από τις «αντιιμπεριαλιστικές» κινήσεις της πρώτης φορά κομμουνιστικής κυβέρνησης του Συριζα:

«Η... ΓΑΤΑ ο Αλέξης μαζί με τον άλλο γάτο τον Νίκο Παππά, ΚΑΤΑΛΑΒΑΝ το παιχνίδι και παρά τις... γαλιφιές τους με την Μέρκελ, το μαγαζί, την Ελλάδα την πήγαν και την... ΠΑΡΚΑΡΑΝ δίπλα από το Αμερικανικό Άρμα και ΜΠΡΑΒΟ τους!.. Αυτά τα δύο... γατόνια μπορεί να ήθελαν στο βάθος της ψυχής τους, να πήγαιναν με τους Ρώσους. Είναι γνωστό όμως ότι όταν ο Αλέξης συνάντησε τον Πούτιν στην Αγία Πετρούπολη και μίλησαν ανοικτά – συγκεκριμένα ο Αλέξης τον ρώτησε: «ΒΛΑΔΙΜΗΡΕ θα βοηθήσεις;». Ο ΠΟΥΤΙΝ του απάντησε: «Αλέξη αυτό τον καιρό έχω πολλά προβλήματα και δεν μπορώ». Προχώρησε μάλιστα και παρακάτω λέγοντάς του: «Αλέξη νομίζω ότι πρέπει να μείνεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση!..» ΣΑΣ δι-

και μπράβο τους, τα γατόνια...

Δεν αντέχετε άλλο; Ακόμα δεν είδατε τίποτα. Θέλατε πρωθυπουργό Αλέξη και κομμουνιστική κυβέρνηση και προπαγάνδα Κουρή; Τώρα θα δείτε.

«ΤΑ παιδιά μας, τα εγγόνια και τα δισέγγονά μας, ΞΕΚΟΥΡΑΣΤΑ και φρέσκα, όπως θα είναι και ΑΓΑΝΑΚΤΙΣΜΕΝΑ από τους κατακτητές, όχι μόνο θα... ΣΚΙΣΟΥΝ όλα τα μνημόνια και τις συμβάσεις που εκβιαζόμενοι είχαν υπογράψει οι παλιοί πολιτικοί μας, αλλά δεν θα αφήσουν ούτε... ρουθούνι από τους ξένους εγκληματίες τοκογλύφους – δανειστές, που θα επιχειρήσουν να τους φάνε τις περιουσίες, που είχαν φτιάξει οι πατεράδες και οι παππούδες τους και που σίγουρα θα θέλουν να μείνουν στα χέρια τους, πρώτον για να τιμήσουν τον κόπο και το μόχθο των προγόνων τους που τα έφτιαξαν και δεύτερον για να υπερασπίσουν τις περιουσίες τους και να ζήσουν σε αυτό τον ευλογημένο και μονάκριβο τόπο που γεννήθηκαν. ΑΠΛΑ πράγματα. "Όπου δεν πίπτει λόγος, πίπτει ράβδος" ή... τουφέκι!.. ΤΑ ΙΕΡΑ και τα όσια, ποτέ καμιά φυλή δεν τα ξεπούλησε... Δείτε τι συμβαίνει με τους Ινδιάνους της Αμερικής... ΟΛΕΣ οι φυλές του κόσμου, που πήγαν μετανάστες στην Αμερική προσπάθησαν να τους φάνε τα χωράφια και τις καλύβες τους, αλλά όλοι απέτυχαν. ΟΙ... σώγαμπροι, τους πολεμούσαν με τουφέκια, με πολυβόλα και κανόνια και αυτοί τους έριχναν πέτρες με τις σφεντόνες τους και βέλη με τα τόξα τους και στο τέλος ΝΙΚΗΣΑΝ και ζουν και βασιλεύουν... στη γη τους. Και πολλές φορές, ακόμα και σήμερα πάνε στις παρελάσεις των κατακτητών της Αμερικής, γυμνοί, πάνω στα άλογά τους με τα τόξα στην πλάτη, με βαμμένα πρόσωπα και φτερά στο κεφάλι και όπου εμφανίζονται υπάρχει στην αρχή απόλυτη σιωπή, ίσως γιατί οι σημερινοί Αμερικάνοι να ΝΤΡΕΠΟΝΤΑΙ για τους ιθαγενείς, που είχαν εξοντώσει και μετά, ακολουθούν χειροκροτήματα και ζητωκραυγές, για τους συμπατριώτες τους, πλέον που κρατούν τα έθιμά τους. ΟΠΩΣ λοιπόν καμία φυλή, όσο βάρβαρη και να ήταν δεν μπόρεσε να ξεπαστρέψει τους Ινδιάνους και να τους φάει τη γη τους, άλλο τόσο κανένας Ευρωπαίος μεθύστακας, δεν θα τα καταφέρει να μας φάει τις περιουσίες μας, όσες συμφωνίες και να υπογράψουν, οι πολιτικοί μας. ΑΚΟΥ εκεί συμφωνίες...

εγκληματίες ή θα έχουν την τύχη των Ινδιάνων και θα παριστάνουν την Γκόλφω με τις φουστανέλες στις μελλοντικές παρελάσεις των κατακτητών;

Και αυτό με τους ευρωπαίους μεθύστακες μάς μπέρδεψε. Τα τσούζει η Μερκελίνα και ο Σοϊμπλάκος; Πάντως σίγουρα δεν εννοεί τον Ζαν Κλωντ Γιουνγκέρ, για τον οποίο ο Γιώργος Κουρής έχει γράψει τα καλύτερα:

«ΕΝΑΣ άνθρωπος που τα «τσούζει» και η μύτη του συνήθως είναι κατακόκκινη, δεν μπορεί παρά να είναι καλός, συναισθηματικός και να έχει καρδιά μάλαμα!..»

Μάλαμα, μάλαμα ο Ζαν Κλωντ.

ΤΟ ΠΡΩΪ ΜΕ ΤΗΝ «ΑΥΓΟΥΛΑ» ΜΟΥ ΗΡΘΕ ΜΙΑ ΑΝΑΓΟΥΛΑ...

Για να βάλουμε τα πράματα στην θέση τους. Είναι πράγματι άδικη η επίθεση που δέχθηκε η «ιστορική» εφημερίδα της αριστεράς η ***Αυγή***, γιατί δημοσίευσε το όνομα αυτού του «φασίστα» δικαστή, και αναπαρήγαγε υποκλαπέν υλικό από την ηλεκτρονική του αλληλογραφία. Ακούς εκεί ο καψούρης δικαστάκος να κουνιέται στα γατόνια τον Αλέξη και τον Παππά. Καμμία ελευθερία στους εχθρούς της ελευθερίας!!! Να βγει και το όνομα αυτής της «τσούλας», που πηδιόταν μαζί του, αν και παντρεμένη. Όχι άλλο πήδημα της αξιοκρατίας. Όλα στο φως. Κομμουνιστική κυβέρνηση έχουμε, καμμία έκπτωση στην ηθική και στις αγωνιστικές αρχές.

Η Κόντρα Νιούς έβαλε την φωτογραφία, η Ζούγκλα και το Βήμα από κοντά, όπως πάντα, γιατί να πάει άκλαφτο το υλικό της ΕΥΠ, που υπήρχε ήδη από το 2014; Τον Παπαγγελόπουλο πρώην διοικητή της ΕΥΠ, έτσι για πλάκα τον διάλεξε το γατόνι ο Τσίπρας; Κούνια που σας κούναγε, άσχετοι. Και που να δείτε την συνέχεια. Το σάπιο σύστημα της διαπλοκής θα πέσει, δηλαδή θα γίνει πιο σάπιο. Γιατί κύριοι της διαπλοκής, δεν μπορείτε να σαπίζετε μόνοι σας· τα γατόνια της αριστεράς νομίζετε ότι δεν μπορούν να βοηθήσουν να γεμίσει για τα καλά ο βόθρος; Νομίζετε ότι δεν ξέρουν οι κομμουνιστές από εκβιασμούς, μόνο οι βαρώνοι τού πλούτου ξέρουν, νομίζετε ότι τα γατόνια του Συρίζα δεν θα κάνουν τα πάντα για να πολεμήσουν την ταξική λειτουργία της δικαιοσύνης; Μ' αυτό το πλευρό να κοι-

εργασίας, ατομικές συμβάσεις εργασίας και «χαλάρωση» του νομοθετικού πλαισίου που αφορά τις απολύσεις. Σε τρεις μήνες πραγματοποιήθηκαν 1.500 διαδηλώσεις, συγκρούσεις, οδομαχίες, συγκεντρώσεις, καταλήψεις δρόμων και πλατειών. Την 26η Μαΐου, μάλιστα, διαδηλωτής πέφτει σε κώμα και νοσηλεύεται με εγκεφαλικό οίδημα, ύστερα από κτύπημα στο κεφάλι που προκλήθηκε από χειροβομβίδα κρότου λάμψης.

Την ίδια στιγμή η κυβέρνηση Τσίπρα ζητούσε την συμπαράσταση των γάλλων σοσιαλδημοκρατών, με τον ίδιο τον Τσίπρα να ετοιμάζεται να μεταβεί στην Ρώμη για την σύνοδο της ευρωπαϊκής σοσιαλδημοκρατίας.

Ε, τι να κάνει και η Αυγή. Απλά τουμπεκί, ή προσεκτικά «ισορροπημένες» και μικρές σε έκταση ανταποκρίσεις, μέρες ή εβδομάδες αργότερα. Σιγή ιχθύος για τις 1.300 συλλήψεις στις οποίες προχώρησαν οι γαλλικές αρχές για να καταστείλουν το εξεγερτικό κύμα των καταλήψεων, σιγή ιχθύος ή υποβάθμιση της έκτασης της καταστολής και των άγριων ξυλοδαρμών διαδηλωτών. Ούτε ένα πρωτοσέλιδο για τα πρωτοφανή κατασταλτικά μέτρα, που περιελάμβαναν επισκέψεις των μπάτσων στα σπίτια γνωστών ή άγνωστων αγωνιστών για να τους επιδώσουν εντάλματα προσωπικής απαγόρευσης κυκλοφορίας στα διαμερίσματα του Παρισιού και όπου αλλού είχαν προγραμματιστεί συγκεντρώσεις και πορείες. Κουβέντα ή πλήρης υποβάθμιση των προθέσεων του φίλου Ολάντ να επεκτείνει την κατάσταση έκτακτης ανάγκης που είχε κηρυχτεί μετά τις δολοφονικές επιθέσεις στην εφημερίδα Charlie Hebdo και να εγκαθιδρύσει ένα μόνιμο καθεστώς απαγορεύσεων και άγριας καταστολής των κινητοποιήσεων που φούντωναν ενάντια στο «γαλλικό Μνημόνιο».

Η στάση της Αυγής, φυσικά, δεν πέρασε απαρατήρητη.

Γράφει ο Γιάννης Τριάντης στα Επίκαιρα (20/5-26/5) που δημοσιεύουν και σχετική εκτενή ανταπόκριση (Γαλλία, Κρεσσέντο αυταρχισμού εναντίον του «εχθρού λαού»):

«Η Γαλλία φλέγεται! Ο Ολάντ διαλύει το κοινωνικό κράτος, ο κόσμος αντιδρά δυναμικά και η σοσιαλιστική κυβέρνηση απαγορεύει την πρόσβαση διαδηλωτών σε συγκεκριμένα σημεία της πρωτεύουσας [...] Και όμως ελάχιστες οι αναφορές στα ελληνικά

από την μύγα βγάζουμε ξύγκι, που είμαστε έτοιμοι να γεμίσουμε τους κώλους των νέων κατακτητών με σκάγια, που δεν είμαστε και τίποτε κίτρινοι και μαύροι είλωτες και να μας την φέρουν έτσι οι κουτόφραγκοι, οι ξετσίπωτοι, να έχουν τον Πορφυρογέννητο πρωθυπουργό Αλέξη και να τον σταυρώνουν σ' ένα δωμάτιο και γύρευέ τους τι άλλο του κάνανε και χαζογελάει από τότε σαν βλαμμένος... Αλλά δεν θα τους περάσει.

Στις 14 Οκτώβρη στο βαρυσήμαντο άρθρο του «ΚΑΛΑ ΤΟ ΠΑΣ ΤΟ ΚΑΡΟ ΑΛΕΞΗ», ο Γιώργος Κουρής αφού εξηγεί το «σατανικό αμερικανικό σχέδιο» να «μπει» το ΔΝΤ σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες μάς αποκαλύπτει τί κρύβεται πίσω από τις «αντιιμπεριαλιστικές» κινήσεις της πρώτης φορά κομμουνιστικής κυβέρνησης του Συριζα:

«Η... ΓΑΤΑ ο Αλέξης μαζί με τον άλλο γάτο τον Νίκο Παππά, ΚΑΤΑΛΑΒΑΝ το παιχνίδι και παρά τις... γαλιφιές τους με την Μέρκελ, το μαγαζί, την Ελλάδα την πήγαν και την... ΠΑΡΚΑΡΑΝ δίπλα από το Αμερικανικό Άρμα και ΜΠΡΑΒΟ τους!.. Αυτά τα δύο... γατόνια μπορεί να ήθελαν στο βάθος της ψυχής τους, να πήγαιναν με τους Ρώσους. Είναι γνωστό όμως ότι όταν ο Αλέξης συνάντησε τον Πούτιν στην Αγία Πετρούπολη και μίλησαν ανοικτά – συγκεκριμένα ο Αλέξης τον ρώτησε: «ΒΛΑΔΙΜΗΡΕ θα βοηθήσεις;». Ο ΠΟΥΤΙΝ του απάντησε: «Αλέξη αυτό τον καιρό έχω πολλά προβλήματα και δεν μπορώ». Προχώρησε μάλιστα και παρακάτω λέγοντάς του: «Αλέξη νομίζω ότι πρέπει να μείνεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση!..». ΣΑΣ διαβεβαιώνουμε ότι ο διάλογος αυτός είναι πέρα για πέρα ΑΥΘΕΝΤΙΚΟΣ... ΜΕΤΑ από αυτά αντί ο Αλέξης να πάει με τους Γερμανούς, οι οποίοι επί 7 χρόνια τώρα μας έχουν βγάλει το λάδι, μαζί με την ψυχή μας, άρχισε σιγά – σιγά και με το μαλακό το στρίβειν προς το... Αμέρικα. Και ευτυχώς και μπράβο του! Γιατί τώρα έχουμε έναν ισχυρό, το μεγαλύτερο παίκτη στη διεθνή πολιτική σκηνή, ο οποίος είδατε ότι όταν οι κολλητοί του, οι Άγγλοι είπαν ότι φεύγουμε από

το μόχθο των προγόνων τους που τα έφτιαξαν και δεύτερον για να υπερασπίσουν τις περιουσίες τους και να ζήσουν σε αυτό τον ευλογημένο και μονάκριβο τόπο που γεννήθηκαν. ΑΠΛΑ πράγματα. "Όπου δεν πίπτει λόγος, πίπτει ράβδος" ή... τουφέκι!.. ΤΑ ΙΕΡΑ και τα όσια, ποτέ καμιά φυλή δεν τα ξεπούλησε... Δείτε τι συμβαίνει με τους Ινδιάνους της Αμερικής... ΟΛΕΣ οι φυλές του κόσμου, που πήγαν μετανάστες στην Αμερική προσπάθησαν να τους φάνε τα χωράφια και τις καλύβες τους, αλλά όλοι απέτυχαν. ΟΙ... σώγαμπροι, τους πολεμούσαν με τουφέκια, με πολυβόλα και κανόνια και αυτοί τους έριχναν πέτρες με τις σφεντόνες τους και βέλη με τα τόξα τους και στο τέλος ΝΙΚΗΣΑΝ και ζουν και βασιλεύουν... στη γη τους. Και πολλές φορές, ακόμα και σήμερα πάνε στις παρελάσεις των κατακτητών της Αμερικής, γυμνοί, πάνω στα άλογά τους με τα τόξα στην πλάτη, με βαμμένα πρόσωπα και φτερά στο κεφάλι και όπου εμφανίζονται υπάρχει στην αρχή απόλυτη σιωπή, ίσως γιατί οι σημερινοί Αμερικάνοι να ΝΤΡΕΠΟΝΤΑΙ για τους ιθαγενείς, που είχαν εξοντώσει και μετά, ακολουθούν χειροκροτήματα και ζητωκραυγές, για τους συμπατριώτες τους, πλέον που κρατούν τα έθιμά τους. ΟΠΩΣ λοιπόν καμία φυλή, όσο βάρβαρη και να ήταν δεν μπόρεσε να ξεπαστρέψει τους Ινδιάνους και να τους φάει τη γη τους, άλλο τόσο κανένας Ευρωπαίος μεθύστακας, δεν θα τα καταφέρει να μας φάει τις περιουσίες μας, όσες συμφωνίες και να υπογράψουν, οι πολιτικοί μας. ΑΚΟΥ εκεί συμφωνίες... ΣΚΛΑΒΙΑΣ για εκατό χρόνια και μάλιστα επί ευρωπαϊκού εδάφους! ΤΙ λέτε μωρέ. Άντε στο καλό, μην σας στείλουμε παραπέρα.».

Τα παιδιά μας, τα εγγόνια μας και τα δισέγγονα μας θα είναι ξεκούραστα, φρέσκα και λαχταριστά, αλλά αγανακτισμένα και έτοιμα να τιμήσουν τον κόπο των προγόνων τους παίρνοντας το τουφέκι τους; Μάλιστα, δηλαδή, τα 100 χρονάκια μνημονίων τα έχουμε στο τσεπάκι μας, έως τότε όλοι θα είναι αραχτοί, αν και αγανακτισμένοι,

Για να βάλουμε τα πράγματα στην θέση τους. Είναι πράγματι άδικη η επίθεση που δέχθηκε η «ιστορική» εφημερίδα της αριστεράς η **Αυγή**, γιατί δημοσίευσε το όνομα αυτού του «φασίστα» δικαστή, και αναπαρήγαγε υποκλαπέν υλικό από την ηλεκτρονική του αλληλογραφία. Ακούς εκεί ο καψούρης δικαστάκος να κουνιέται στα γατόνια τον Αλέξη και τον Παππά. Καμμία ελευθερία στους εχθρούς της ελευθερίας!!! Να βγει και το όνομα αυτής της «τσούλας», που πηδιόταν μαζί του, αν και παντρεμένη. Όχι άλλο πήδημα της αξιοκρατίας. Όλα στο φως. Κομμουνιστική κυβέρνηση έχουμε, καμμία έκπτωση στην ηθική και στις αγωνιστικές αρχές.

Η Κόντρα Νιούς έβαλε την φωτογραφία, η Ζούγκλα και το Βήμα από κοντά, όπως πάντα, γιατί να πάει άκλαφτο το υλικό της ΕΥΠ, που υπήρχε ήδη από το 2014; Τον Παπαγγελόπουλο πρώην διοικητή της ΕΥΠ, έτσι για πλάκα τον διάλεξε το γατόνι ο Τσίπρας; Κούνια που σας κούναγε, άσχετοι. Και που να δείτε την συνέχεια. Το σάπιο σύστημα της διαπλοκής θα πέσει, δηλαδή θα γίνει πιο σάπιο. Γιατί κύριοι της διαπλοκής, δεν μπορείτε να σαπίζετε μόνοι σας· τα γατόνια της αριστεράς νομίζετε ότι δεν μπορούν να βοηθήσουν να γεμίσει για τα καλά ο βόθρος; Νομίζετε ότι δεν ξέρουν οι κομμουνιστές από εκβιασμούς, μόνο οι βαρώνοι τού πλούτου ξέρουν, νομίζετε ότι τα γατόνια του Συρίζα δεν θα κάνουν τα πάντα για να πολεμήσουν την ταξική λειτουργία της δικαιοσύνης; Μ' αυτό το πλευρό να κοιμάστε. «Ουστ, ντενεκέδες ξεγάνωτοι», για να θυμηθούμε τον Μεγάλο Ευάγγελο Γιαννόπουλο, αιωνία η μνήμη του.

Όσο για τους υπερασπιστές των αγώνων της Αυγής, για την υπεράσπιση των δικαιωμάτων των εργαζομένων με την «ακούραστη» καταγραφή των κινητοποιήσεών τους, θα τους θυμίσουμε ένα σχετικά πρόσφατο παράδειγμα περί της «συνέπειας» στην πληροφόρηση για τις εξελίξεις των εργατικών αγώνων του κομματικού οργάνου της κυβέρνησης Τσίπρα.

σε έκταση ανταποκρίσεις, μέρες ή εβδομάδες αργότερα. Σιγή ιχθύος για τις 1.300 συλλήψεις στις οποίες προχώρησαν οι γαλλικές αρχές για να καταστείλουν το εξεγερτικό κύμα των καταλήψεων, σιγή ιχθύος ή υποβάθμιση της έκτασης της καταστολής και των άγριων ξυλοδαρμών διαδηλωτών. Ούτε ένα πρωτοσέλιδο για τα πρωτοφανή κατασταλτικά μέτρα, που περιελάμβαναν επισκέψεις των μπάτσων στα σπίτια γνωστών ή άγνωστων αγωνιστών για να τους επιδώσουν εντάλματα προσωπικής απαγόρευσης κυκλοφορίας στα διαμερίσματα του Παρισιού και όπου αλλού είχαν προγραμματιστεί συγκεντρώσεις και πορείες. Κουβέντα ή πλήρης υποβάθμιση των προθέσεων του φίλου Ολάντ να επεκτείνει την κατάσταση έκτακτης ανάγκης που είχε κηρυχτεί μετά τις δολοφονικές επιθέσεις στην εφημερίδα Charlie Hebdo και να εγκαθιδρύσει ένα μόνιμο καθεστώς απαγορεύσεων και άγριας καταστολής των κινητοποιήσεων που φούντωναν ενάντια στο «γαλλικό Μνημόνιο».

Η στάση της Αυγής, φυσικά, δεν πέρασε απαρατήρητη.

Γράφει ο Γιάννης Τριάντης στα Επίκαιρα (20/5-26/5) που δημοσιεύουν και σχετική εκτενή ανταπόκριση (Γαλλία, Κρεσσέντο αυταρχισμού εναντίον του «εχθρού λαού»):

«Η Γαλλία φλέγεται! Ο Ολάντ διαλύει το κοινωνικό κράτος, ο κόσμος αντιδρά δυναμικά και η σοσιαλιστική κυβέρνηση απαγορεύει την πρόσβαση διαδηλωτών σε συγκεκριμένα σημεία της πρωτεύουσας [...] Και όμως ελάχιστες οι αναφορές στα ελληνικά ΜΜΕ [...] Καμία πρωτοσέλιδη αναφορά –ακόμα και από την Αυγή– στα ανατριχιαστικά μέτρα του Ολάντ. Φαίνεται ότι η εφημερίδα της Αριστεράς, δεν θέλει να χαλάσει τις εντυπώσεις για την σοσιολδημοκρατική συνάντηση της Ρώμης, στην οποία θα μετάσχει και ο Τσίπρας».

Κάπως το λέγανε αυτό, κάπως το λέγανε... Λογοκρισία, μήπως το λέγανε λογοκρισία. Φτου κακά, δεν τα κάνει αυτά η πρώτη φορά αριστερά κυβέρνηση. Τα κάνει;

συνέχεια από τη σελ. 3

της φιλελευθεροποίησης της χούντας με την συμμετοχή στην εκλογική διαδικασία, αλλά προτείνει την συγκρότηση μιας «ενιαίας αντιδικτατορικής παράταξης, που να περιλαμβάνει όλες τις δυνάμεις του ΟΧΙ της 29ης Ιουλίου από την Αριστερά ως την Δεξιά».

Στην ίδια γραμμή κινείται και ο Ηλίας Ηλιού μέχρι το 1967 μόνιμος κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος της ΕΔΑ:

«...*το σύνθημα της αποχής δεν εξηγεί ποιο θα είναι το επόμενο βήμα. Τι προτείνουν για την επόμενη των εκλογών.* ***Αφού όμως η βία αποκλείεται, είναι φανερό ότι ο λαός πρέπει να αξιοποιήσει κάθε νόμιμη δυνατότητα, που του παρέχουν αυτοί οι ίδιοι οι ανελεύθεροι θεσμοί,*** *να διεισδύσει από κάθε ρωγμή που παρουσιάζει το οικοδόμημα της απολυταρχίας και να διευρύνει τη ρωγμή αυτή [...] Ο δρόμος της ανοικτής εκλογικής αναμετρήσεως, χωρίς να παραγνωρίζει τις καταστρατηγευτικές διατάξεις της νομοθεσίας και τις δυνατότητες πολύπλευρου επηρεασμού των ελευθεριών του λαού θα πραγματοποιηθεί με αγώνες και δε θα μας χαρισθεί έξωθεν, εμπιστεύεται στη μαζική κινητοποίηση και πάλη, κορυφαίο στάδιο της όποιας είναι και η δίμηνη προεκλογική περίοδος. Είναι λάθος ότι οι εκλεκτοί του λαού θα ενσωματωθούν και θα ενταχθούν στο καθεστώς της απολυταρχίας. Απεναντίας θα μάχονται από προωθημένες θέσεις, προβάλλοντας, προασπίζοντας και πλαισιώνοντας τους λαϊκούς αγώνες... Λάθος, τέλος, είναι ότι ή συμμετοχή στις εκλογές θα νομιμοποιήσει το απολυταρχικό καθεστώς. Δεν θα το νομιμοποιήσει - θα το καταδικάσει*». (Δήλωση Η.Η. για το θέμα των εκλογών, 2/11/ 73, ΚΟΜΕΠ, ο.π., σελ. 35).

Μ' άλλα λόγια ο Ηλίας Ηλιού ελάχιστες ημέρες πριν την κατάληψη του Πολυτεχνείου και τα εξεγερτικά γεγονότα στους δρόμους της Αθήνας, όχι μόνο δεν διαβλέπει την εκρηκτική συνέχεια, αλλά κατηγορηματικά αποκλείει την χρήση βίας και προτρέπει τον λαό να αξιοποιήσει κάθε νόμιμη δυνατότητα τού παρέχουν αυτοί οι ίδιοι ανελεύθεροι θεσμοί!!! Σ' ένα πραγματικό κρεσέντο αντιστροφής της πραγματικότητας φθάνει να ισχυρίζεται ότι η συμμετοχή στις εκλογές, που το ίδιο το καθεστώς ετοιμάζει δεν πρόκειται να αποτελέσει μια νομιμοποιητική πράξη, αλλά αντίθετα πράξη καταδίκης του.

Μετά την πτώση της στρατιωτικής δικτατορίας ο Ηλίας Ηλιού ανασυγκροτεί την ΕΔΑ της οποίας και στέφεται πρόεδρός της.

Το ΚΚΕ κοινοποιεί την θέση τους με τις δηλώσεις του Καλούδη, που δημοσιεύτηκαν και στον Τύπο, και την συνέντευξη Τύπου του Φλωράκη στο Λονδίνο (10 Οκτώβρη 1973), όπου δηλώνεται η εναντίωση του ΚΚΕ στις «εκλογές». «Το ΚΚΕ καταγγέλλει από τώρα την προσπάθεια εξαπάτησης της ελληνικής και της διεθνούς κοινής γνώμης με το σύνθημα των «ελεύθερων εκλογών»...».

Το ΚΚΕ, βέβαια, έχει φροντίσει να κτίσει ήδη από πολύ νωρίτερα τις σχέσεις του με τα «αστικά κόμματα» και τα στελέχη τους:

«*Οι προσπάθειές μας για συνεργασία στην πάλη ενάντια στη διχτατορία πρέπει να είναι συνεχείς, επίμονες και να επεκταθούν και σε άλλα στελέχη των αστικών κομμάτων. Οι προσπάθειες αυτές πρέπει να εκφράζονται ... και με ανάλογη δημιουργική κριτική για την τέτοια ή άλλη στάση τους*». (Απόφαση της 17ης ολομέλειας του ΚΚΕ που συνεδρίασε από 9-13 Δεκεμβρίου 1972 για την πολιτική κατάσταση στην Ελλάδα).

Στις 26 Ιουλίου συγκροτείται κυβέρνηση εθνικής ενότητας, η οποία στις 23 Σεπτεμβρίου 1975 νομιμοποιεί το ΚΚΕ. Πρόεδρος της κυβερνήσεως γίνεται ο Κωνσταντίνος Καραμανλής, ο οποίος ουδέποτε ουσιαστικά διαφώνησε με την επιβολή της δικτατορίας:

«*ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΑΤΕ, είς επιστολήν την οποίαν απηύθυνα προς τον Πρόεδρον της κυβερνήσεως, τον παρελθόντα Ιούνιο, εξέφραζα τας ανησυχίας μου δια την πορείαν της επαναστάσεως (sic!). Είχα μορφώσει έκτοτε την γνώμην ότι οι πρωτοστατήσαντες εις αυτήν δεν είχαν συλλάβει Ορθώς την άποστολήν των και, το χειρότερον, Ότι κατείχοντο από τον πειρασμόν της μονιμοποιήσεως του παρόντος καθεστώτος.... ..Είναι μέγα ατύχημα, μεγαλύτερον και από την εκτροπήν, Ότι οι πρωτοστατήσαντες είς αυτήν, μολονότι είχαν χρήσιμα ιστορικά προηγούμενα, δεν συνέλαβον ορθώς την άποστολήν των*». Επιστολή του Καραμανλή στον Βασιλιά Κωνσταντίνο (9/11/67)

Όσο για το ΚΚΕ, που κατηγορούσε το Γραφείο Εσωτερικού για την πλέον οπορτουνιστική στάση απέναντι στην απόπειρα φιλελευθεροποίησης της χούντας κατεβαίνει μαζί με το ΚΚΕ εσωτ. και την ΕΔΑ στις εκλογές του 1974 νομιμοποιώντας την έλευση του «εθνάρχη» Καραμανλή.

Βέβαια, ο δρόμος για την κυβέρνηση συνεργασίας ενιαίου ΣΥΝ (ΚΚΕ-ΕΑΡ) και Νέας Δημοκρατίας το 1989 ήταν ακόμη μακρύς.

Αλλά και προδιαγεγραμμένος...

Συσπείρωση Αναρχικών

Ο «ΑΔΕΛΦΟΣ» ΚΑΜΜΕΝΟΣ, ΟΙ ΣΥΝΤΡΟΦΟΙ ΤΟΥ ΣΥΡΙΖΑ ΚΑΙ Ο ΝΕΟΣ ...ΓΟΡΓΟΠΟΤΑΜΟΣ...

Η μεγάλη στιγμή του 2ου ιστορικού συνεδρίου του Συριζα είχε φθάσει. Με γρήγορα, αλλά κοφτά βήματα ο Καμμένος πλησίασε το βήμα των ομιλητών. Με αναψοκοκκινισμένα και φράπα τα μάγουλα (ο «αδελφός» και σύντροφος Αλέξης του είχε ρίξει

γκρεμίστηκε ύστερα από το γνωστό σαμποτάζ, που πραγματοποίησαν αντάρτικες δυνάμεις του ΕΔΕΣ, του ΕΛΑΣ και μια ομάδα βρετανών κομάντος την νύχτα της 25ης προς 26 Νοεμβρίου του 1942. Ο Καμμένος λοιπόν, εννοεί ότι οι Συριζα-Ανελ έκτισαν την νέα εθνική αντίσταση, ένωσαν υποστηρίζει όλους τους Έλληνες.

Ας δούμε τι γράφει ο Ριζοσπάστης (23/11/2003) για την ανατίναξη της γέφυ-

θρωποι, που διατέλεσαν αρχηγοί της αγγλικής στρατιωτικής αποστολής στο ελληνικό αντάρτικο, κάνοντας ό,τι ήταν δυνατό για την εδραίωση της βρετανικής κυριαρχίας πάνω στις ελληνικές υποθέσεις. Οι Άγγλοι σαμποτέρ -και κυρίως οι αρχηγοί τους- από την πρώτη στιγμή που πάτησαν το πόδι τους στην Ελλάδα, έκαναν ό,τι ήταν δυνατό για να έρθουν σε επαφή με τον δικό τους άνθρωπο, τον Ναπ. Ζέρβα, έχοντας την πε-

κό αγώνα του ΕΑΜ με ψυχή και αιμοδότη το ΚΚΕ, ως τη δύναμή τους για μια νέα λαοκρατούμενη Ελλάδα μετά την απελευθέρωση από τους Ιταλογερμανούς κατακτητές. Ήταν με μια έννοια καταλύτης στην απελευθέρωση ανεξάντλητης λαϊκής δύναμης σ' ένα αγώνα άνισο, μα πέρα για πέρα δίκαιο, που ως προς την απελευθέρωση οδήγησε το λαό μας στη νίκη».

Γιατί καθιέρωσε «στις συνειδήσεις

«...το σύνθημα της αποχής δεν εξηγεί ποιο θα είναι το επόμενο βήμα. Τι προτείνουν για την επόμενη των εκλογών. **Αφού όμως η βία αποκλείεται, είναι φανερό ότι ο λαός πρέπει να αξιοποιήσει κάθε νόμιμη δυνατότητα, που του παρέχουν αυτοί οι ίδιοι οι ανελεύθεροι θεσμοί,** να διεισδύσει από κάθε ρωγμή που παρουσιάζει το οικοδόμημα της απολυταρχίας και να διευρύνει τη ρωγμή αυτή [...] Ο δρόμος της ανοικτής εκλογικής αναμετρήσεως, χωρίς να παραγνωρίζει τις καταστρατηγευτικές διατάξεις της νομοθεσίας και τις δυνατότητες πολύπλευρου επηρεασμού των ελευθεριών του λαού θα πραγματοποιηθεί με αγώνες και δε θα μας χαρισθεί έξωθεν, εμπιστεύεται στη μαζική κινητοποίηση και πάλη, κορυφαίο στάδιο της οποίας είναι και η δίμηνη προεκλογική περίοδος. Είναι λάθος ότι οι εκλεκτοί του λαού θα ενσωματωθούν και θα ενταχθούν στο καθεστώς της απολυταρχίας. Απεναντίας θα μάχονται από προωθημένες θέσεις, προβάλλοντας, προασπίζοντας και πλαισιώνοντας τους λαϊκούς αγώνες... Λάθος, τέλος, είναι ότι ή συμμετοχή στις εκλογές θα νομιμοποιήσει το απολυταρχικό καθεστώς. Δεν θα το νομιμοποιήσει - θα το καταδικάσει».* (Δήλωση Η.Η. για το θέμα των εκλογών, 2/11/ 73, ΚΟΜΕΠ, ο.π., σελ. 35).

τοχή στις εκλογές, που το ίδιο το καθεστώς ετοιμάζει δεν πρόκειται να αποτελέσει μια νομιμοποιητική πράξη, αλλά αντίθετα πράξη καταδίκης του.

Μετά την πτώση της στρατιωτικής δικτατορίας ο Ηλίας Ηλιού ανασυγκροτεί την ΕΔΑ της οποίας και στέφεται πρόεδρός της.

Το ΚΚΕ κοινοποιεί την θέση τους με τις δηλώσεις του Καλούδη, που δημοσιεύτηκαν και στον Τύπο, και την συνέντευξη Τύπου του Φλωράκη στο Λονδίνο (10 Οκτώβρη 1973), όπου δηλώνεται η εναντίωση του ΚΚΕ στις «εκλογές». «Το ΚΚΕ καταγγέλλει από τώρα την προσπάθεια εξαπάτησης της ελληνικής και της διεθνούς κοινής γνώμης με το σύνθημα των «ελεύθερων εκλογών»...».

Το ΚΚΕ, βέβαια, έχει φροντίσει να κτίσει ήδη από πολύ νωρίτερα τις σχέσεις του με τα «αστικά κόμματα» και τα στελέχη τους:

«Οι προσπάθειές μας για συνεργασία στην πάλη ενάντια στη διχτατορία πρέπει να είναι συνεχείς, επίμονες και να επεκταθούν και σε άλλα στελέχη των αστικών κομμάτων. Οι προσπάθειες αυτές πρέπει να εκφράζονται ... και με ανάλογη δημιουργική κριτική για την τέτοια ή άλλη στάση τους». (Απόφαση της 17ης ολομέλειας του ΚΚΕ που προς τον Πρόεδρον της κυβερνήσεως, τον παρελθόντα *Ιούνιο, εξέφραζα τας ανησυχίας μου δια την πορείαν της επαναστάσεως (sic!). Είχα μορφώσει έκτοτε την γνώμην ότι οι πρωτοστατήσαντες εις αυτήν δεν είχαν συλλάβει Ορθώς την άποστολήν των και, το χειρότερον, Ότι κατείχοντο από τον πειρασμόν της μονιμοποιήσεως του παρόντος καθεστώτος.... ..Είναι μέγα ατύχημα, μεγαλύτερον και από την εκτροπήν, Ότι οι πρωτοστατήσαντες είς αυτήν, μολονότι είχαν χρήσιμα ιστορικά προηγούμενα, δεν συνέλαβον ορθώς την άποστολήν των».* Επιστολή του Καραμανλή στον Βασιλιά Κωνσταντίνο (9/11/67)

Όσο για το ΚΚΕ, που κατηγορούσε το Γραφείο Εσωτερικού για την πλέον οπορτουνιστική στάση απέναντι στην απόπειρα φιλελευθεροποίησης της χούντας κατεβαίνει μαζί με το ΚΚΕ εσωτ. και την ΕΔΑ στις εκλογές του 1974 νομιμοποιώντας την έλευση του «εθνάρχη» Καραμανλή.

Βέβαια, ο δρόμος για την κυβέρνηση συνεργασίας ενιαίου ΣΥΝ (ΚΚΕ-ΕΑΡ) και Νέας Δημοκρατίας το 1989 ήταν ακόμη μακρύς.

Αλλά και προδιαγεγραμμένος...

Συσπείρωση Αναρχικών

Ο «ΑΔΕΛΦΟΣ» ΚΑΜΜΕΝΟΣ, ΟΙ ΣΥΝΤΡΟΦΟΙ ΤΟΥ ΣΥΡΙΖΑ ΚΑΙ Ο ΝΕΟΣ ...ΓΟΡΓΟΠΟΤΑΜΟΣ...

Η μεγάλη στιγμή του 2ου ιστορικού συνεδρίου του Συριζα είχε φθάσει. Με γρήγορα, αλλά κοφτά βήματα ο Καμμένος πλησίασε το βήμα των ομιλητών. Με αναψοκοκκινισμένα και φράπα τα μάγουλα (ο «αδελφός» και σύντροφος Αλέξης του είχε ρίξει και ένα μπατσάκι απ' αυτά που συνηθίζουν να ανταλάσσουν μεταξύ τους οι συριζαίοι και μετά να ξεκαρδίζονται στα γέλια) φουσκωμένος σαν παγώνι, χωρίς γραβάτα και με ένα κόκκινο λουλούδι στο πέτο, ο Πάνος ήταν έτοιμος να καταπλήξει τα κομμουνιστικά πλήθη.

«Συντρόφισσες και σύντροφοι», είπε και έγινε πραγματικά χαμός. Οι σύνεδροι ξεκαρδίστηκαν στα γέλια, ο Αλέξης μάλιστα δεν μπορούσε να συνέλθει από το αστείο(;), το συνέδριο παρ' ολίγο να σταματήσει εκεί και να μείνει στην ιστορία σαν το συνέδριο της χαρχάλας. Όλοι, όμως, έβαλαν τα δυνατά τους για να συνεχιστεί η ομιλία του Πάνου, να μην διαλυθούν όλα με μιας μέσα στο γενικό νταβαντούρι και την ευφορία γκρεμίστηκε ύστερα από το γνωστό σαμποτάζ, που πραγματοποίησαν αντάρτικες δυνάμεις του ΕΔΕΣ, του ΕΛΑΣ και μια ομάδα βρετανών κομάντος την νύχτα της 25ης προς 26 Νοεμβρίου του 1942. Ο Καμμένος λοιπόν, εννοεί ότι οι Συριζα-Ανελ έκτισαν την νέα εθνική αντίσταση, ένωσαν υποστηρίζει όλους τους Έλληνες.

Ας δούμε τι γράφει ο Ριζοσπάστης (23/11/2003) για την ανατίναξη της γέφυρας του Γοργοποτάμου:

«Τέλος Σεπτέμβρη αρχές Οκτώβρη του 1942, βρετανικά αεροπλάνα μετέφεραν ομάδες σαμποτέρ στην Ελλάδα. Οι ομάδες έπεσαν στην περιοχή της Γκιώνας και μια ομάδα στην περιοχή του Καρπενησίου.Οι ομάδες των Βρετανών Σαμποτέρ είχαν έρθει στην Ελλάδα ύστερα από απόφαση του Στρατηγείου Μέσης Ανατολής, με άμεσο στόχο να εκτελέσουν μια αποστολή με την κωδική ονομασία «HARLING», να ανατινάξουν, δηλαδή, μία από τις τρεις γέφυρες: της Παπαδιάς, του Ασωπού ή του Γοργοπόταμου. **Αλλά δεν ήταν αυτή η μοναδική αποστολή τους. Στόχος τους βασικά ήταν να ανοίξουν το δρόμο της εδραίωσης της στρατιωτικής παρουσίας των Άγγλων στην** θρωποι, που διατέλεσαν αρχηγοί της αγγλικής στρατιωτικής αποστολής στο ελληνικό αντάρτικο, κάνοντας ό,τι ήταν δυνατό για την εδραίωση της βρετανικής κυριαρχίας πάνω στις ελληνικές υποθέσεις. Οι Άγγλοι σαμποτέρ -και κυρίως οι αρχηγοί τους- από την πρώτη στιγμή που πάτησαν το πόδι τους στην Ελλάδα, έκαναν ό,τι ήταν δυνατό για να έρθουν σε επαφή με τον δικό τους άνθρωπο, τον Ναπ. Ζέρβα, έχοντας την πεποίθηση ότι αυτός και οι ανταρτικές του δυνάμεις ήταν αρκετές για να την εκτέλεση της αποστολής Harling. Για το ΕΑΜ, όπως και τον ΕΛΑΣ, όχι μόνο δεν ήθελαν να έχουν ανάμειξη στην επιχείρηση ανατίναξης, αλλά αυτές τις λαϊκές οργανώσεις τις θεωρούσαν αντιπάλους των απώτερων σκοπών τους. Αναγκάστηκαν όμως να συνεργαστούν μαζί τους όταν διαπιστώσαν ότι ο Ζέρβας όχι μόνο δεν διέθετε τις απαραίτητες δυνάμεις για την ανατίναξη της γέφυρας, άρα δεν μπορούσε να αναλάβει το όλο εγχείρημα, αλλά και οι δυνάμεις του ήταν πολύ μικρότερες απ' αυτές που διέθετε ο ΕΛΑΣ».

«Αναγκάστηκαν», λοιπόν οι βρετανοί σύμφωνα με τον Ριζοσπάστη να συνεργαστούν με τον ΕΛΑΣ για την ανατίναξη της *κό αγώνα του ΕΑΜ με ψυχή και αιμοδότη το ΚΚΕ, ως τη δύναμή τους για μια νέα λαοκρατούμενη Ελλάδα μετά την απελευθέρωση από τους Ιταλογερμανούς κατακτητές. Ήταν με μια έννοια καταλύτης στην απελευθέρωση ανεξάντλητης λαϊκής δύναμης σ' ένα αγώνα άνισο, μα πέρα για πέρα δίκαιο, που ως προς την απελευθέρωση οδήγησε το λαό μας στη νίκη».*

Γιατί καθιέρωσε «στις συνειδήσεις του ελληνικού λαού τον ένοπλο αντάρτικο αγώνα του ΕΛΑΣ» και μόνο, δεν μας το εξηγούν τα κομματόσκυλα του Περισσού. Γιατί θα μπορούσε να καρπωθεί μόνο ο ΕΛΑΣ μια αντάρτικη ενέργεια που πραγματοποιήθηκε από κοινού με τον ΕΔΕΣ και τους βρετανούς; Γιατί η σύμπραξη αυτή δεν νομιμοποιούσε σε πολύ μεγάλο βαθμό την στρατιωτική παρουσία των βρετανών στην Ελλάδα; Πίστευε και μη ερεύνα. Το κομμουνιστικό ιερατείο είναι αλάνθαστο, και βέβαια στο απυρόβλητο. Εδώ δικαιολογήθηκαν οι συμφωνίες της Βάρκιζας, της Καζέρτας και του Λιβάνου, η ηθική και φυσική εξόντωση τόσων και τόσων «συντρόφων» στον Γοργοπόταμο θα «κολλούσαν»;

Γιατί τα θυμηθήκαμε τώρα όλα αυτά;

προασπίζοντας και πλαισιώνοντας τους λαϊκούς αγώνες... *Λάθος, τέλος, είναι ότι ή συμμετοχή στις εκλογές θα νομιμοποιήσει το απολυταρχικό καθεστώς. Δεν θα το νομιμοποιήσει - θα το καταδικάσει».* (Δήλωση Η.Η. για το θέμα των εκλογών, 2/11/ 73, ΚΟΜΕΠ, ο.π., σελ. 35).

και να επεκταθούν και σε άλλα στελέχη των αστικών κομμάτων. Οι προσπάθειες αυτές πρέπει να εκφράζονται ... και με ανάλογη δημιουργική κριτική για την τέτοια ή άλλη στάση τους». (Απόφαση της 17ης ολομέλειας του ΚΚΕ που

ακόμη μακρύς.

Αλλά και προδιαγεγραμμένος...

Συσπείρωση Αναρχικών

Ο «ΑΔΕΛΦΟΣ» ΚΑΜΜΕΝΟΣ, ΟΙ ΣΥΝΤΡΟΦΟΙ ΤΟΥ ΣΥΡΙΖΑ ΚΑΙ Ο ΝΕΟΣ ...ΓΟΡΓΟΠΟΤΑΜΟΣ...

Η μεγάλη στιγμή του 2ου ιστορικού συνεδρίου του Συριζα είχε φθάσει. Με γρήγορα, αλλά κοφτά βήματα ο Καμμένος πλησίασε το βήμα των ομιλητών. Με αναψοκοκκινισμένα και φράπα τα μάγουλα (ο «αδελφός» και σύντροφος Αλέξης του είχε ρίξει και ένα μπατσάκι απ' αυτά που συνηθίζουν να ανταλάσσουν μεταξύ τους οι συριζαίοι και μετά να ξεκαρδίζονται στα γέλια) φουσκωμένος σαν παγώνι, χωρίς γραβάτα και με ένα κόκκινο λουλούδι στο πέτο, ο Πάνος ήταν έτοιμος να καταπλήξει τα κομμουνιστικά πλήθη.

«**Συντρόφισσες και σύντροφοι**», είπε και έγινε πραγματικά χαμός. Οι σύνεδροι ξεκαρδίστηκαν στα γέλια, ο Αλέξης μάλιστα δεν μπορούσε να συνέλθει από το αστείο(;), το συνέδριο παρ' ολίγο να σταματήσει εκεί και να μείνει στην ιστορία σαν το συνέδριο της χαρχάλας. Όλοι, όμως, έβαλαν τα δυνατά τους για να συνεχιστεί η ομιλία του Πάνου, να μην διαλυθούν όλα με μιας μέσα στο γενικό νταβαντούρι και την ευφορία που κατέκλυσε τους πάντες από την προσφώνηση αυτή.

«Βρεθήκαμε μαζί στον αγώνα απέναντι σε μια ομάδα που είχε αποφασίσει να παραδώσει τη χώρα, βρεθήκαμε μαζί σε κάθε γωνιά της Ελλάδας και μαζί κυβερνάμε, χτίσαμε μαζί ένα νέο Γοργοπόταμο, αποδείξαμε μαζί ότι μπορούμε να ενώσουμε τους Έλληνες», βροντοφώναξε λεβέντικα ο Πάνος Καμμένος ο καραμπουζουκλής.

Μάλιστα. Έχτισαν, λέει νέο Γοργοπόταμο. Η γέφυρα, βέβαια, του Γοργοποτάμου γκρεμίστηκε ύστερα από το γνωστό σαμποτάζ, που πραγματοποίησαν αντάρτικες δυνάμεις του ΕΔΕΣ, του ΕΛΑΣ και μια ομάδα βρετανών κομάντος την νύχτα της 25ης προς 26 Νοεμβρίου του 1942. Ο Καμμένος λοιπόν, εννοεί ότι οι Συριζα-Ανελ έκτισαν την νέα εθνική αντίσταση, ένωσαν υποστηρίζει όλους τους Έλληνες.

Ας δούμε τι γράφει ο Ριζοσπάστης (23/11/2003) για την ανατίναξη της γέφυρας του Γοργοποτάμου:

«Τέλος Σεπτέμβρη αρχές Οκτώβρη του 1942, βρετανικά αεροπλάνα μετέφεραν ομάδες σαμποτέρ στην Ελλάδα. Οι ομάδες έπεσαν στην περιοχή της Γκιώνας και μια ομάδα στην περιοχή του Καρπενησίου.Οι ομάδες των Βρετανών Σαμποτέρ είχαν έρθει στην Ελλάδα ύστερα από απόφαση του Στρατηγείου Μέσης Ανατολής, με άμεσο στόχο να εκτελέσουν μια αποστολή με την κωδική ονομασία «HARLING», να ανατινάξουν, δηλαδή, μία από τις τρεις γέφυρες: της Παπαδιάς, του Ασωπού ή του Γοργοπόταμου. **Αλλά δεν ήταν αυτή η μοναδική αποστολή τους. Στόχος τους βασικά ήταν να ανοίξουν το δρόμο της εδραίωσης της στρατιωτικής παρουσίας των Αγγλων στην Ελλάδα. *Άλλωστε τα συμφέροντά τους διαπλέκονταν άμεσα μ' αυτά της άρχουσας τάξης*** και ενδιαφέρονταν οι Άγγλοι για το μεταπελευθερωτικό καθεστώς, με δεδομένο μάλιστα ότι την ηγεσία του λαϊκού απελευθερωτικού κινήματος είχε αναλάβει η εργατική τάξη με το Κόμμα της, και η συμμαχία της, το ΕΑΜ, ήταν πραγματικά η μόνη δύναμη αντίστασης που είχε ως στόχο μια άλλη Ελλάδα, του λαού της. Αρχηγοί των Άγγλων σαμποτέρ ήταν οι Ε. Μάγιερς και Κρις Γουντχάουζ, δύο καθόλου τυχαίοι άνθρωποι, που διατέλεσαν αρχηγοί της αγγλικής στρατιωτικής αποστολής στο ελληνικό αντάρτικο, κάνοντας ό,τι ήταν δυνατό για την εδραίωση της βρετανικής κυριαρχίας πάνω στις ελληνικές υποθέσεις. Οι Άγγλοι σαμποτέρ -και κυρίως οι αρχηγοί τους- από την πρώτη στιγμή που πάτησαν το πόδι τους στην Ελλάδα, έκαναν ό,τι ήταν δυνατό για να έρθουν σε επαφή με τον δικό τους άνθρωπο, τον Ναπ. Ζέρβα, έχοντας την πεποίθηση ότι αυτός και οι ανταρτικές του δυνάμεις ήταν αρκετές για να την εκτέλεση της αποστολής Harling. Για το ΕΑΜ, όπως και τον ΕΛΑΣ, όχι μόνο δεν ήθελαν να έχουν ανάμειξη στην επιχείρηση ανατίναξης, αλλά αυτές τις λαϊκές οργανώσεις τις θεωρούσαν αντιπάλους των απώτερων σκοπών τους. Αναγκάστηκαν όμως να συνεργαστούν μαζί τους όταν διαπίστωσαν ότι ο Ζέρβας όχι μόνο δεν διέθετε τις απαραίτητες δυνάμεις για την ανατίναξη της γέφυρας, άρα δεν μπορούσε να αναλάβει το όλο εγχείρημα, αλλά και οι δυνάμεις του ήταν πολύ μικρότερες απ' αυτές που διέθετε ο ΕΛΑΣ».

«Αναγκάστηκαν», λοιπόν οι βρετανοί σύμφωνα με τον Ριζοσπάστη να συνεργαστούν με τον ΕΛΑΣ για την ανατίναξη της γέφυρας. Γιατί «αναγκάστηκε» ο ΕΛΑΣ να συνεργαστεί με τους βρετανούς που είχαν σαν βασικό τους στόχο «να ανοίξουν τον δρόμο για την εδραίωση της στρατιωτικής τους παρουσίας στην Ελλάδα», των βρετανών «που τα συμφέροντα τους διαπλέκονταν άμεσα μ' αυτά της άρχουσας τάξης»; Μας το εξηγεί ο Ριζοσπάστης.

«Η ανατίναξη της γέφυρας του Γοργοπόταμου καθιέρωσε στις συνειδήσεις του ελληνικού λαού τον ένοπλο αντάρτικο αγώνα του ΕΛΑΣ συνολικά το λαϊκοαπελευθερωτικό αγώνα του ΕΑΜ με ψυχή και αιμοδότη το ΚΚΕ, ως τη δύναμή τους για μια νέα λαοκρατούμενη Ελλάδα μετά την απελευθέρωση από τους Ιταλογερμανούς κατακτητές. Ήταν με μια έννοια καταλύτης στην απελευθέρωση ανεξάντλητης λαϊκής δύναμης σ' ένα αγώνα άνισο, μα πέρα για πέρα δίκαιο, που ως προς την απελευθέρωση οδήγησε το λαό μας στη νίκη».

Γιατί καθιέρωσε «στις συνειδήσεις του ελληνικού λαού τον ένοπλο αντάρτικο αγώνα του ΕΛΑΣ» και μόνο, δεν μας το εξηγούν τα κομματόσκυλα του Περισσού. Γιατί θα μπορούσε να καρπωθεί μόνο ο ΕΛΑΣ μια αντάρτικη ενέργεια που πραγματοποιήθηκε από κοινού με τον ΕΔΕΣ και τους βρετανούς; Γιατί η σύμπραξη αυτή δεν νομιμοποιούσε σε πολύ μεγάλο βαθμό την στρατιωτική παρουσία των βρετανών στην Ελλάδα; Πίστευε και μη ερεύνα. Το κομμουνιστικό ιερατείο είναι αλάνθαστο, και βέβαια στο απυρόβλητο. Εδώ δικαιολογήθηκαν οι συμφωνίες της Βάρκιζας, της Καζέρτας και του Λιβάνου, η ηθική και φυσική εξόντωση τόσων και τόσων «συντρόφων» στον Γοργοπόταμο θα «κολλούσαν»;

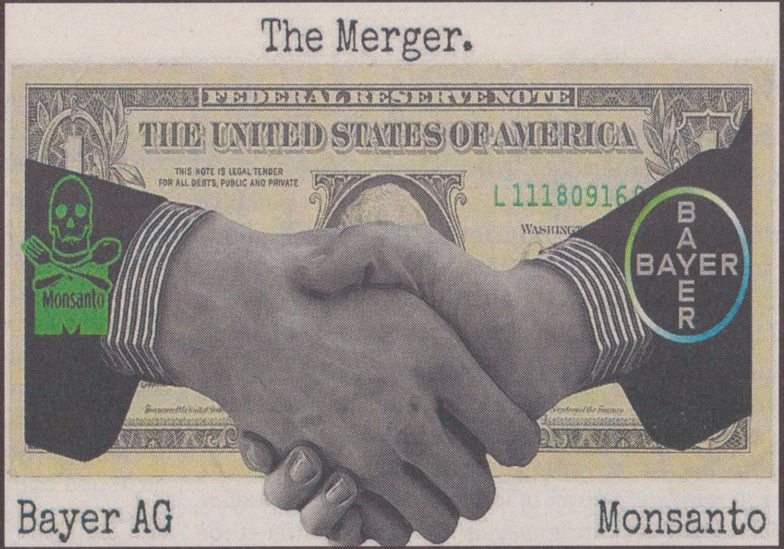
Γιατί τα θυμηθήκαμε τώρα όλα αυτά; Προσπαθούμε να βρούμε τις αναλογίες του «Γοργοπόταμου» του 1942 και του «Γοργοπόταμου» που έκτισαν οι «σύντροφοι» των Συριζα-Ανελ και δεν βρίσκουμε ποιοι παίζουν τον ρόλο των βρετανών. Ρε, μπας και τον παίζουν οι Αμερικάνοι; Μπας;;;

Λεόν

Bayer/Monsanto:

Κάτι παραπάνω από μια συμφωνία εξαγοράς

Όποιος ανατρέξει σε υλικό που αφορά την κατανομή και το εύρος των επαγγελμάτων που υπήρχαν μέχρι και πριν από μερικές δεκαετίες θα εκπλαγεί τόσο από το πλήθος των επαγγελμάτων όσο και από τον αριθμό των μικροεπαγγελματιών. Μπορούμε να πούμε ότι υπήρχε μια περισσότερο ορθολογική κατανομή πλούτου απ' ότι σήμερα. Ασφαλώς αυτό δεν σημαίνει ότι αγνοούμε ή παραβλέπουμε τις συνθήκες εκμετάλλευσης, που πάντα υπήρχαν και υπάρχουν σε συνθήκες εξαρτημένης εργασίας, όπως και της παρουσίας του πλούτου και του χρήματος στις ανθρώπινες σχέσεις. Ούτε, επίσης, προσπερνάμε και την παρουσία μικροαστικής νοοτροπίας που ανέκαθεν αποτελούσε μια συντηρητική παράμετρο στην ανθρώπινη κοινωνία, αφού τις περισσότερες φορές ο μικροαστός-επαγγελματίας λειτουργεί εγωκεντρικά στο κυνήγι του κέρδους, έχοντας αποδειχθεί την ταυτότητα του «οικονομικού τύπου ατόμου», που δρα βάσει του δικού του αποκλειστικά συμφέροντος. Και εάν για δεκαετίες ο εργάτης δεν μπορεί να χαρακτηριστεί «μικροαστός», είναι το τελευταίο μέλος της αλυσίδας βιομήχανος/βιοτέχνης-επαγγελματίας-εργάτης που αποκτά σταδιακά, από το 1950 και μετά, αυτή την αντίστοιχη νοοτροπία, με αποκορύφωμα τη δεκαετία του '80 και μετά. Η καταναλωτική κοινωνία χτίζεται και μεγεθύνεται βάζοντας και τους εργάτες στο κόλπο, που πρόθυμα αυτοπαγιδεύονται σε ένα όνειρο απατηλό. Αυτό της διαρκούς απόκτησης υλικών αγαθών και λοιπών αξιών. Αφ' ότου η καταναλωτική κοινωνία απέκτησε μια σταθερή και πάγια μορφή, με όλους τους κρίκους της αλυσίδας να λειτουργούν προς όφελός της, ξεκίνησε η σταδιακή συγκέντρωση πλούτου και ισχύος από τις μεγάλες εταιρείες. Οι επαγγελματίες έγιναν και γίνονται εργάτες σε παρεμφερείς κλάδους απασχόλησης.

Cassella, Bayer, Farbwerke Hoechst, Chemische Werke Hóls, Chemische Fabrik Kalle. Σύμφωνα με τον **Αϊζενχάουερ**, μετά τη λήξη της Β΄ Παγκόσμιας ανθρωποσφαγής, ***«χωρίς τις τρομακτικές παραγωγικές ικανότητες της IG Farben, το ερευνητικό της έργο και την τρομερή συγκέντρωση οικονομικών δυνατοτήτων, η Γερμανία δεν θα ήταν δυνατό να αρχίσει τις εχθροπραξίες το Σεπτέμβριο του 1939»***. Η ισχύς της ήταν τέτοια που κατόρθωσε να στήσει ένα πραγματικό λαβύρινθο από καρτέλ με εταιρείες, όπως οι DuPont και Dow Chemical από τις ΗΠΑ. Μάλιστα, σε ένα από τα εργοστάσια της IG Farben που κατασκεύασαν οι κρατούμενοι του Άουσβιτς, 25.000 πέθαναν κατά τη διάρκεια κατασκευής του, ενώ παράλληλα ήταν η εταιρεία, που κατείχε το copyright για το εντομοκτόνο Zyklon B, που χρησιμοποιήθηκε στα στρατόπεδα εξόντωσης του ναζιστικού καθεστώτος. Με το πέρας της ανθρωποσφαγής, η Κοινοπραξία διαλύθηκε σε 12 εταιρείες, με γνωστότερες τις BASF, Agfa, Bayer και Hoechst (σήμερα γνωστή ως Sanofi-Aventis) να συνεχίζουν με νέα ονόματα, νέο marketing και νέες αγορές.

Και εάν για το 2015, οι DuPont και Dow Chemical έκαναν υψηλό deal, είναι φέτος το 2016, η σειρά μιας ακόμη εταιρείας της κοινοπραξίας IG Farben για να κάνει συμφωνία μεγατόνων. Η, επικείμενη-ακόμη μη οριστικοποιημένη συμφωνία Bayer-Monsanto συνενώνει δυο εξίσου «βρώμικες» εταιρείες με πλούσιο παρελθόν. Όπως διαβάζουμε, φαρδιά και πλατιά, από το site που η Bayer κατασκεύασε για την προώθηση της απόκτησης της Monsanto[1], ο στόχος τους είναι η δημιουργία ενός παγκόσμιου ηγέτη στη γεωργία[2], που θα καθοδηγεί την έρευνα, το εμπόριο και

παραγωγής και συνεπώς κερδοφορία που είναι ικανή να καλύψει τα έξοδα φορολογίας/εισφορών και να σου μείνουν οι «πενταροδεκάρες» επιβίωσης. Στον αντίποδα, ο καταναλωτής με τη διαρκή ελαχιστοποίηση των εισοδημάτων του και εξαρτημένος απόλυτα από ό,τι του προσφέρουν οι πολυεθνικές τροφίμων, είναι αναγκασμένος να τρέφεται με τα «σκουπίδια» τους, οι οποίες καθορίζουν τις τιμές τους με βάση την αγοραστική δύναμη του κοινού αφού ελέγχουν απόλυτα το κόστος παραγωγής και τυποποίησης, είτε αυτά λαμβάνουν χώρα στη Κίνα, στο Μπαγκλαντές και στην Ινδία, είτε στην Ελλάδα του 2016, που σιγά-σιγά θα ξαναγίνει ανταγωνιστική οικονομία, (όπως ήταν τις δεκαετίες '60 και '70, που έπαιξε πρώιμα το ρόλο των ανατολικοευρωπαϊκών χωρών της δεκαετίας του '90) και θα προσελκύσει τις δέουσες επενδύσεις, όσο οι μισθοί ελαστικής ή μη εργασίας θα συναγωνίζονται τις προαναφερόμενες χώρες. Συνεπώς έχουν τον απόλυτο έλεγχο σε όλη την αλυσίδα, παραγωγής και κατανάλωσης, με τα ποσοστά εξάρτησης να αυξάνονται σταθερά. Ασφαλώς πάντα θα υπάρχουν μη μεταλλαγμένα και «καθαρά» τρόφιμα, αλλά η απόκτηση εκείνων θα είναι για τους λίγους «κατέχοντες». Να υπενθυμίσουμε σε αυτό το σημείο ότι προ της επονομαζόμενης «πράσινης επανάστασης» με την ευρεία χρήση χημικών στα τρόφιμα, δηλαδή πριν τη δεκαετία του '50 όλα τα παραγόμενα γεωργικά τρόφιμα

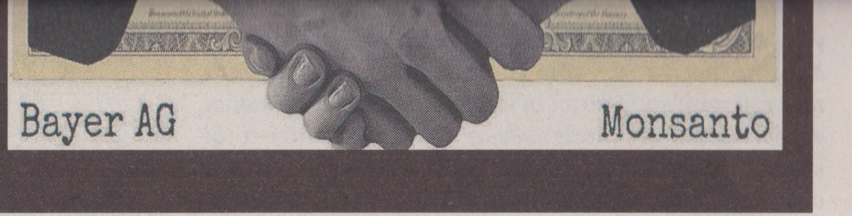
Όποιος ανατρέξει σε υλικό που αφορά την κατανομή και το εύρος των επαγγελμάτων που υπήρχαν μέχρι και πριν από μερικές δεκαετίες θα εκπλαγεί τόσο από το πλήθος των επαγγελμάτων όσο και από τον αριθμό των μικροεπαγγελματιών. Μπορούμε να πούμε ότι υπήρχε μια περισσότερο ορθολογική κατανομή πλούτου απ' ότι σήμερα. Ασφαλώς αυτό δεν σημαίνει ότι αγνοούμε ή παραβλέπουμε τις συνθήκες εκμετάλλευσης, που πάντα υπήρχαν και υπάρχουν σε συνθήκες εξαρτημένης εργασίας, όπως και της παρουσίας του πλούτου και του χρήματος στις ανθρώπινες σχέσεις. Ούτε, επίσης, προσπερνάμε και την παρουσία μικροαστικής νοοτροπίας που ανέκαθεν αποτελούσε μια συντηρητική παράμετρο στην ανθρώπινη κοινωνία, αφού τις περισσότερες φορές ο μικροαστός-επαγγελματίας λειτουργεί εγωκεντρικά στο κυνήγι του κέρδους, έχοντας αποδειχθεί την ταυτότητα του «οικονομικού τύπου ατόμου», που δρα βάσει του δικού του αποκλειστικά συμφέροντος. Και εάν για δεκαετίες ο εργάτης δεν μπορεί να χαρακτηριστεί «μικροαστός», είναι το τελευταίο μέλος της αλυσίδας βιομήχανος/βιοτέχνης-επαγγελματίας-εργάτης που αποκτά σταδιακά, από το 1950 και μετά, αυτή την αντίστοιχη νοοτροπία, με αποκορύφωμα τη δεκαετία του '80 και μετά. Η καταναλωτική κοινωνία χτίζεται και μεγεθύνεται βάζοντας και τους εργάτες στο κόλπο, που πρόθυμα αυτοπαγιδεύονται σε ένα όνειρο απατηλό. Αυτό της διαρκούς απόκτησης υλικών αγαθών και λοιπών αξιών. Αφ' ότου η καταναλωτική κοινωνία απέκτησε μια σταθερή και πάγια μορφή, με όλους τους κρίκους της αλυσίδας να λειτουργούν προς όφελός της, ξεκίνησε η σταδιακή συγκέντρωση πλούτου και ισχύος από τις μεγάλες εταιρείες. Οι επαγγελματίες έγιναν και γίνονται εργάτες σε παρεμφερείς κλάδους απασχόλησης. Ο ράφτης ή ο τσαγκάρης πωλούν σε κάποιο πολυκατάστημα ρούχα και παπούτσια αντίστοιχα. Στην επόμενη φάση το πολυκατάστημα θα εξαγοραστεί από κάποιο μεγαλύτερο «παίχτη» και αργότερα από έναν από τους leader της αγοράς. Εκεί είναι που ξεκινά η απόλυτη συγκέντρωση ισχύος και ελέγχου σε κάθε τι, που αφορά την οικονομία. Σε αυτό το στάδιο βρισκόμαστε σήμερα ως αποτέλεσμα μιας διαδικασίας, που έχει ξεκινήσει εντατικά εδώ και 15-20 χρόνια περίπου και βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη.

Έτσι, για παράδειγμα, το 2015 υπήρξε έτος-ρεκόρ για συγχωνεύσεις και εξαγορές εταιρειών, σε παγκόσμιο επίπεδο, με τη δραστηριότητα των συγχωνεύσεων και εξαγορών να φτάνει τα 4,9 τρισ. δολάρια, ξεπερνώντας το ρεκόρ των 4,6 τρισ. δολαρίων το 2007. Ενδεικτικά, αξίζει να σημειωθούν οι εξαγορές της Pfizer από την Allergan για 160 δισ. δολάρια, της Heinz από την Kraft Foods για 55 δισ. δολάρια, με τη νέα εταιρεία να γίνεται η τρίτη μεγαλύτερη εταιρεία τροφίμων στις ΗΠΑ και η πέμπτη με-

Cassella, Bayer, Farbwerke Hoechst, Chemische Werke Hóls, Chemische Fabrik Kalle. Σύμφωνα με τον **Αϊζενχάουερ**, μετά τη λήξη της Β' Παγκόσμιας ανθρωποσφαγής, ***«χωρίς τις τρομακτικές παραγωγικές ικανότητες της IG Farben, το ερευνητικό της έργο και την τρομερή συγκέντρωση οικονομικών δυνατοτήτων, η Γερμανία δεν θα ήταν δυνατό να αρχίσει τις εχθροπραξίες το Σεπτέμβριο του 1939»***. Η ισχύς της ήταν τέτοια που κατόρθωσε να στήσει ένα πραγματικό λαβύρινθο από καρτέλ με εταιρείες, όπως οι DuPont και Dow Chemical από τις ΗΠΑ. Μάλιστα, σε ένα από τα εργοστάσια της IG Farben που κατασκεύασαν οι κρατούμενοι του Άουσβιτς, 25.000 πέθαναν κατά τη διάρκεια κατασκευής του, ενώ παράλληλα ήταν η εταιρεία, που κατείχε το copyright για το εντομοκτόνο Zyklon B, που χρησιμοποιήθηκε στα στρατόπεδα εξόντωσης του ναζιστικού καθεστώτος. Με το πέρας της ανθρωποσφαγής, η Κοινοπραξία διαλύθηκε σε 12 εταιρείες, με γνωστότερες τις BASF, Agfa, Bayer και Hoechst (σήμερα γνωστή ως Sanofi-Aventis) να συνεχίζουν με νέα ονόματα, νέο marketing και νέες αγορές.

Και εάν για το 2015, οι DuPont και Dow Chemical έκαναν υψηλό deal, είναι φέτος το 2016, η σειρά μιας ακόμη εταιρείας της κοινοπραξίας IG Farben για να κάνει συμφωνία μεγατόνων. Η, επικείμενη-ακόμη μη οριστικοποιημένη συμφωνία Bayer-Monsanto συνενώνει δυο εξίσου «βρώμικες» εταιρείες με πλούσιο παρελθόν. Όπως διαβάζουμε, φαρδιά και πλατιά, από το site που η Bayer κατασκεύασε για την προώθηση της απόκτησης της Monsanto[1], ο στόχος τους είναι η δημιουργία ενός παγκόσμιου ηγέτη στη γεωργία[2], που θα καθοδηγεί την έρευνα, το εμπόριο και την επιβολή των αρχών της στον αγροτικό τομέα. Γίνεται φανερό ότι η Bayer κατασκεύασε το συγκεκριμένο site για να πείσει μετόχους και κοινό ότι η εξαγορά της Monsanto είναι επικερδής για την εταιρεία και ωφέλιμη για τη γερμανική οικονομία. Πέρα από τα οικονομικά στοιχεία και εμπορικά δεδομένα που παρατίθενται και δηλώνουν την ολοκληρωτική συνθήκη που θα υπάρξει μετά την επικείμενη συνεργασία, η πραγματική τρομοκρατία είναι ο εξολοκλήρου έλεγχος όλης της εφοδιαστικής αλυσίδας που αφορά τη γεωργία και την αγροτική οικονομία. Ο έλεγχος αυτός, σε συνδυασμό με τον επόμενο κρίκο της αλυσίδας, που είναι η τυποποίηση και διάθεση τροφίμων, και την διαρκή συγκεντροποίηση εταιρειών και πολυεθνικών που καθορίζουν και επηρεάζουν τους κανονισμούς και τις οδηγίες που πηγάζουν από τα εκτελεστικά όργανα των κυβερνήσεων, δημιουργεί ένα εφιαλτικό σενάριο.

Διαμορφώνεται μια κατάσταση που περιέχει πολύ συγκεκριμένα χαρακτηριστικά και οι όποιες δυνατότητες για

παραγωγής και συνεπώς κερδοφορία που είναι ικανή να καλύψει τα έξοδα φορολογίας/εισφορών και να σου μείνουν οι «πενταροδεκάρες» επιβίωσης. Στον αντίποδα, ο καταναλωτής με τη διαρκή ελαχιστοποίηση των εισοδημάτων του και εξαρτημένος απόλυτα από ό,τι του προσφέρουν οι πολυεθνικές τροφίμων, είναι αναγκασμένος να τρέφεται με τα «σκουπίδια» τους, οι οποίες καθορίζουν τις τιμές τους με βάση την αγοραστική δύναμη του κοινού αφού ελέγχουν απόλυτα το κόστος παραγωγής και τυποποίησης, είτε αυτά λαμβάνουν χώρα στη Κίνα, στο Μπαγκλαντές και στην Ινδία, είτε στην Ελλάδα του 2016, που σιγά-σιγά θα ξαναγίνει ανταγωνιστική οικονομία, (όπως ήταν τις δεκαετίες '60 και '70, που έπαιξε πρώιμα το ρόλο των ανατολικοευρωπαϊκών χωρών της δεκαετίας του '90) και θα προσελκύσει τις δέουσες επενδύσεις, όσο οι μισθοί ελαστικής ή μη εργασίας θα συναγωνίζονται τις προαναφερόμενες χώρες. Συνεπώς έχουν τον απόλυτο έλεγχο σε όλη την αλυσίδα, παραγωγής και κατανάλωσης, με τα ποσοστά εξάρτησης να αυξάνονται σταθερά. Ασφαλώς πάντα θα υπάρχουν μη μεταλλαγμένα και «καθαρά» τρόφιμα, αλλά η απόκτηση εκείνων θα είναι για τους λίγους «κατέχοντες». Να υπενθυμίσουμε σε αυτό το σημείο ότι προ της επονομαζόμενης «πράσινης επανάστασης» με την ευρεία χρήση χημικών στα τρόφιμα, δηλαδή πριν τη δεκαετία του '50 όλα τα παραγόμενα γεωργικά τρόφιμα δεν χρειάζονταν προσδιορισμό για να καθοριστούν: «βιολογικά», «συμβατικά», «γενετικά τροποποιημένα» κ.ά. Όλα ήταν βιολογικά. Όταν στο marketing και στο καταναλωτικό παιχνίδι μπήκε ο διαχωρισμός «συμβατικά»-«βιολογικά» τότε τα βιολογικά έπαιξαν το ρόλο του ποιοτικού και συνεπώς και του πιο ακριβού. Και έτσι συναντάμε σήμερα στα ράφια των supermarkets μεγάλες πολυεθνικές μαζί με τα «συμβατικά» να εμπορεύονται και τα «βιολογικά», αφού μπορεί οι πρώτες ύλες να είναι bio π.χ. από τη Κίνα και το εργοστάσιο παραδίπλα. Το τρόφιμο είναι τυπικά bio, αλλά ουσιαστικά δεν πληροί κανένα χαρακτηριστικό οικολογικής καλλιέργειας και τυποποίησης, στην ολιστική του διάσταση. Αυτό όμως που είναι ουσιαστικό δεν είναι η τυπικότητα της «βιολογικής» σήμανσης αλλά η ουσία. Αυτό πρέπει να λαμβάνεται υπ' όψη **ξεφεύγοντας από λογικές μονοδιάστατης υγιεινιστικής αντίληψης που προσεγγίζουν τα ζητήματα αποσπασματικά και σε άλλη κατεύθυνση, αδιαφορώντας για τα όσα τεκταινο-**

κονηγί του κέρδους, έχοντας αποδείξει την ταυτότητα του «οικονομικού τύπου ατόμου», που δρα βάσει του δικού του αποκλειστικά συμφέροντος. Και εάν για δεκαετίες ο εργάτης δεν μπορεί να χαρακτηριστεί «μικροαστός», είναι το τελευταίο μέλος της αλυσίδας βιομήχανος/βιοτέχνης-επαγγελματίας-εργάτης που αποκτά σταδιακά, από το 1950 και μετά, αυτή την αντίστοιχη νοοτροπία, με αποκορύφωμα τη δεκαετία του '80 και μετά. Η καταναλωτική κοινωνία χτίζεται και μεγεθύνεται βάζοντας και τους εργάτες στο κόλπο, που πρόθυμα αυτοπαγιδεύονται σε ένα όνειρο απατηλό. Αυτό της διαρκούς απόκτησης υλικών αγαθών και λοιπών αξιών. Αφ' ότου η καταναλωτική κοινωνία απέκτησε μια σταθερή και πάγια μορφή, με όλους τους κρίκους της αλυσίδας να λειτουργούν προς όφελός της, ξεκίνησε η σταδιακή συγκέντρωση πλούτου και ισχύος από τις μεγάλες εταιρείες. Οι επαγγελματίες έγιναν και γίνονται εργάτες σε παρεμφερείς κλάδους απασχόλησης. Ο ράφτης ή ο τσαγκάρης πωλούν σε κάποιο πολυκατάστημα ρούχα και παπούτσια αντίστοιχα. Στην επόμενη φάση το πολυκατάστημα θα εξαγοραστεί από κάποιο μεγαλύτερο «παίχτη» και αργότερα από έναν από τους leader της αγοράς. Εκεί είναι που ξεκινά η απόλυτη συγκέντρωση ισχύος και ελέγχου σε κάθε τι, που αφορά την οικονομία. Σε αυτό το στάδιο βρισκόμαστε σήμερα ως αποτέλεσμα μιας διαδικασίας, που έχει ξεκινήσει εντατικά εδώ και 15-20 χρόνια περίπου και βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη.

Έτσι, για παράδειγμα, το 2015 υπήρξε έτος-ρεκόρ για συγχωνεύσεις και εξαγορές εταιρειών, σε παγκόσμιο επίπεδο, με τη δραστηριότητα των συγχωνεύσεων και εξαγορών να φτάνει τα 4,9 τρισ. δολάρια, ξεπερνώντας το ρεκόρ των 4,6 τρισ. δολαρίων το 2007. Ενδεικτικά, αξίζει να σημειωθούν οι εξαγορές της Pfizer από την Allergan για 160 δισ. δολάρια, της Heinz από την Kraft Foods για 55 δισ. δολάρια, με τη νέα εταιρεία να γίνεται η τρίτη μεγαλύτερη εταιρεία τροφίμων στις ΗΠΑ και η πέμπτη μεγαλύτερη στον κόσμο βάσει ετήσιων πωλήσεων, και τέλος της Dow Chemical από τη DuPont για 68 δισ. δολάρια. Η νέα εταιρεία Dow DuPont θα διασπαστεί σε τρεις ξεχωριστές εταιρείες με επίκεντρο τη γεωργία, την επιστήμη των υλικών και την τεχνολογία. Αξίζει σε αυτό το σημείο να επισημανθεί ο κοινός ρόλος των Dow και DuPont προπολεμικά στο ναζιστικό καθεστώς μέσω της **IG Farben**. Η IG ήταν γερμανική κοινοπραξία που συστάθηκε το 1925 για να αντιμετωπίσει τον ανταγωνισμό, που, λόγω των εξουθενωτικών όρων της Συνθήκης των Βερσαλλιών, έπνιγε τη Γερμανία και απαρτιζόταν από τις εξής εταιρείες: **AGFA**, ενώ παράλληλα ήταν η εταιρεία, που κατείχε το copyright για το εντομοκτόνο Zyklon B, που χρησιμοποιήθηκε στα στρατόπεδα εξόντωσης του ναζιστικού καθεστώτος. Με το πέρας της ανθρωποσφαγής, η Κοινοπραξία διαλύθηκε σε 12 εταιρείες, με γνωστότερες τις BASF, Agfa, Bayer και Hoechst (σήμερα γνωστή ως Sanofi-Aventis) να συνεχίζουν με νέα ονόματα, νέο marketing και νέες αγορές.

Και εάν για το 2015, οι DuPont και Dow Chemical έκαναν υψηλό deal, είναι φέτος το 2016, η σειρά μιας ακόμη εταιρείας της κοινοπραξίας IG Farben για να κάνει συμφωνία μεγατόνων. Η, επικείμενη-ακόμη μη οριστικοποιημένη συμφωνία Bayer-Monsanto συνενώνει δυο εξίσου «βρώμικες» εταιρείες με πλούσιο παρελθόν. Όπως διαβάζουμε, φαρδιά και πλατιά, από το site που η Bayer κατασκεύασε για την προώθηση της απόκτησης της Monsanto[1], ο στόχος τους είναι η δημιουργία ενός παγκόσμιου ηγέτη στη γεωργία[2], που θα καθοδηγεί την έρευνα, το εμπόριο και την επιβολή των αρχών της στον αγροτικό τομέα. Γίνεται φανερό ότι η Bayer κατασκεύασε το συγκεκριμένο site για να πείσει μετόχους και κοινό ότι η εξαγορά της Monsanto είναι επικερδής για την εταιρεία και ωφέλιμη για τη γερμανική οικονομία. Πέρα από τα οικονομικά στοιχεία και εμπορικά δεδομένα που παρατίθενται και δηλώνουν την ολοκληρωτική συνθήκη που θα υπάρξει μετά την επικείμενη συνεργασία, η πραγματική τρομοκρατία είναι ο εξολοκλήρου έλεγχος όλης της εφοδιαστικής αλυσίδας που αφορά τη γεωργία και την αγροτική οικονομία. Ο έλεγχος αυτός, σε συνδυασμό με τον επόμενο κρίκο της αλυσίδας, που είναι η τυποποίηση και διάθεση τροφίμων, και την διαρκή συγκεντροποίηση εταιρειών και πολυεθνικών που καθορίζουν και επηρεάζουν τους κανονισμούς και τις οδηγίες που πηγάζουν από τα εκτελεστικά όργανα των κυβερνήσεων, δημιουργεί ένα εφιαλτικό σενάριο.

Διαμορφώνεται μια κατάσταση που περιέχει πολύ συγκεκριμένα χαρακτηριστικά και οι όποιες δυνατότητες για ελιγμούς από παραγωγούς και καταναλωτές περιορίζονται. Για την πλευρά του παραγωγού, όλοι οι υπολογισμοί κόστους και παραγωγής γίνονται από τους διαχειριστές/εξουσιαστές βάσει των δεδομένων και των καινοτομιών που οι leaders της αγοράς τούς παρουσιάζουν και έτσι καθορίζουν τις αποφάσεις τους για: φορολογία/ασφαλιστικές εισφορές/ενισχύσεις. Δηλαδή, με ωμό και ξεκάθαρο τρόπο γίνεται σαφές ότι εάν βάλεις στο χωράφι σου συγκεκριμένα «εφόδια» θα έχεις τόση αύξηση της κοινού αφού ελέγχουν απόλυτα το κόστος παραγωγής και τυποποίησης, είτε αυτά λαμβάνουν χώρα στη Κίνα, στο Μπαγκλαντές και στην Ινδία, είτε στην Ελλάδα του 2016, που σιγά-σιγά θα ξαναγίνει ανταγωνιστική οικονομία, (όπως ήταν τις δεκαετίες '60 και '70, που έπαιξε πρώιμα το ρόλο των ανατολικοευρωπαϊκών χωρών της δεκαετίας του '90) και θα προσελκύσει τις δέουσες επενδύσεις, όσο οι μισθοί ελαστικής ή μη εργασίας θα συναγωνίζονται τις προαναφερόμενες χώρες. Συνεπώς έχουν τον απόλυτο έλεγχο σε όλη την αλυσίδα, παραγωγής και κατανάλωσης, με τα ποσοστά εξάρτησης να αυξάνονται σταθερά. Ασφαλώς πάντα θα υπάρχουν μη μεταλλαγμένα και «καθαρά» τρόφιμα, αλλά η απόκτηση εκείνων θα είναι για τους λίγους «κατέχοντες». Να υπενθυμίσουμε σε αυτό το σημείο ότι προ της επονομαζόμενης «πράσινης επανάστασης» με την ευρεία χρήση χημικών στα τρόφιμα, δηλαδή πριν τη δεκαετία του '50 όλα τα παραγόμενα γεωργικά τρόφιμα δεν χρειάζονταν προσδιορισμό για να καθοριστούν: «βιολογικά», «συμβατικά», «γενετικά τροποποιημένα» κ.ά. Όλα ήταν βιολογικά. Όταν στο marketing και στο καταναλωτικό παιχνίδι μπήκε ο διαχωρισμός «συμβατικά»-«βιολογικά» τότε τα βιολογικά έπαιξαν το ρόλο του ποιοτικού και συνεπώς και του πιο ακριβού. Και έτσι συναντάμε σήμερα στα ράφια των supermarkets μεγάλες πολυεθνικές μαζί με τα «συμβατικά» να εμπορεύονται και τα «βιολογικά», αφού μπορεί οι πρώτες ύλες να είναι bio π.χ. από τη Κίνα και το εργοστάσιο παραδίπλα. Το τρόφιμο είναι τυπικά bio, αλλά ουσιαστικά δεν πληροί κανένα χαρακτηριστικό οικολογικής καλλιέργειας και τυποποίησης, στην ολιστική του διάσταση. Αυτό όμως που είναι ουσιαστικό δεν είναι η τυπικότητα της «βιολογικής» σήμανσης αλλά η ουσία. Αυτό πρέπει να λαμβάνεται υπ' όψη **ξεφεύγοντας από λογικές μονοδιάστατης υγιεινιστικής αντίληψης που προσεγγίζουν τα ζητήματα αποσπασματικά και σε άλλη κατεύθυνση, αδιαφορώντας για τα όσα τεκταίνονται. Άλλωστε και ένα σημαντικό κομμάτι των ναζί της δεκαετίας του '30 εμφανίζονταν ως χορτοφαγικό εκτός του «ανθρωποφαγικού» τους μίσους.**

Η συγκεκριμένη χρονική περίοδος, εκτός της επιδιωκόμενης συνεργασίας/εξαγοράς των κολοσσών Bayer/Monsanto, στιγματίζεται και από τις εμπορικές συμφωνίες TTIP και CETA που βρίσκονται στο τελικό στάδιο υπογραφής και ενεργοποίησής τους. Δεν θεωρούμε τυχαία και συμπτωματική την πρόθεση εξαγοράς της Monsanto από τη Bayer από τις συμφωνίες TTIP /CETA. Είναι συμφωνίες που οριστικοποιούν, και με τη βούλα, την απόλυτη

1. www.advancingtogether.com/en/home/
2. Creating a Global Leader in Agriculture

Πιραχά.
Μια μοναδική φυλή του Αμαζονίου

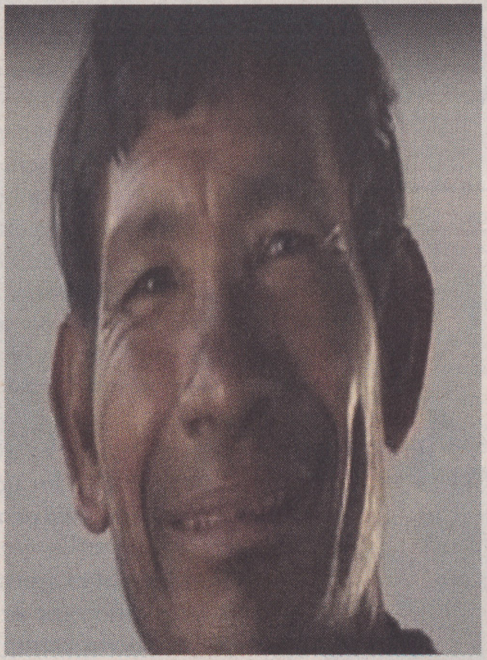
Στη ζούγκλα του Αμαζονίου, κατά μήκος του ποταμού Μαϊτσί της Βραζιλίας, ζει η απομονωμένη φυλή των ιθαγενών Πιραχά με πληθυσμό περίπου 400 άτομα. Οι ίδιοι αποκαλούν τη φυλή τους Χιταϊτίχι και μιλούν την ομώνυμη γλώσσα Πιραχά.

Πιραχά (γράφεται και *Piraha, Pirahan*), ή Mïra-Pirahy είναι η μοναδική επιζώσα απόγονος της διαλέκτου Μούρα καθώς οι υπόλοιπες εξαφανίστηκαν τους περασμένους αιώνες ή αντικαταστάθηκαν με την Πορτογαλική. Συγγενής γλώσσα αν και εξαφανισμένη πλέον ήταν η Ματανάγουι. Σήμερα η γλώσσα Πιραχά έχει περίπου 280-350 ομιλητές αλλά δεν διατρέχει κίνδυνο μιας και η κοινότητα των Πιραχά έχει πολύ ισχυρούς δεσμούς. Η γλώσσα Πιραχά είναι ένα αξιοσημείωτο παράδειγμα πολλών αμφισβητούμενων αξιώσεων. Για παράδειγμα περιέχει στοιχεία που αναιρούν την γλωσσική σχετικότητα. Ο αριθμός των γλωσσολόγων με πρακτική εμπειρία στη γλώσσα Πιραχά είναι πολύ μικρός. Πρόκειται για γλώσσα στην οποία απουσιάζουν τα φωνήματα, οι αριθμοί, τα χρώματα. Υπάρχει η λέξη «χόι» για παράδειγμα, που πλησιάζει στον αριθμό ένα, αλλά μπορεί επίσης να σημαίνει «μικρό» ή μια μικρή ποσότητα, όπως δύο μικρά ψάρια. Αντικαθίστανται οι έννοιες των αριθμών με το «πολύ» ή «λίγο», με το «μικρό» ή «μεγάλο», ενώ για τα χρώματα υπάρχει η έννοια του «ανοιχτού» και του «σκούρου». Στη γλώσσα τους δεν υπάρχουν παρελθοντικοί χρόνοι ούτε μελλοντικοί, επειδή γι' αυτούς όλα υπάρχουν στο παρόν. Δεν υπάρχει γραφή, ενώ δεν έχουν κανένα μύθο για τη δημιουργία του κόσμου. Η γλώσσα τους είναι απλή. Στους άνδρες περιορίζεται σε οκτώ σύμφωνα και τρία φωνήεντα. Οι γυναίκες έχουν το μικρότερο αριθμό «ήχων ομιλίας» στον κόσμο, με μόλις επτά σύμφωνα και τρία φωνήεντα. Η γλώσσα τους μπορεί να

«Οι Πιραχά όχι μόνο δεν μετρούν αλλά και δεν σχεδιάζουν», γράφει ο Γκόρντον στο περιοδικό Science. «Ο σχεδιασμός ευθειών γραμμών ήταν εφικτός μόνο με πολύ μεγάλη προσπάθεια και συγκέντρωση και με τη συνοδεία ηχηρών στεναγμών και βογγητών».

Το 1977 ο αμερικανός πάστορας Ντάνιελ Έβερετ, τους επισκέφθηκε με σκοπό να τους προσηλυτίσει στο χριστιανισμό. Κατάφερε να μάθει τη γλώσσα τους και μετέφρασε το ευαγγέλιο του Λουκά σ' αυτή. Αξιοσημείωτο είναι πως οι Πιραχά τον ρώτησαν αν έχει δει τον θεό για τον οποίο μιλάει. Εκείνος απάντησε όχι. Τότε, συνέχισαν, αν τον έχουν δει οι άνθρωποι που του μίλησαν γι' αυτόν. Η απάντηση ήταν πάλι όχι. Τότε οι Πιραχά αναφώνησαν: «γιατί μας μιλάς για κάποιον τον οποίο δεν έχει δει κανένας;» Στο μεταξύ είχε διαπιστώσει ότι οι Πιραχά δεν ενδιαφέρονται για τον Θεό, τη Βίβλο ή οποιαδήποτε φιλοσοφία δεν μπορούν να βιώσουν οι ίδιοι. Είχε επίσης διαπιστώσει αργότερα ότι ούτε εκείνος πίστευε πια στον Θεό. Κατέληξε άθεος με αποτέλεσμα τη διάλυση της οικογένειάς του και την αφοσίωση του στον τρόπο ζωής των Πιραχά. Η γυναίκα του Έβερετ συνέχισε την προσπάθεια προσηλυτισμού των Πιραχά στο χριστιανισμό, μιας και θεώρησε ότι δεν το έκανε σωστά ο πρώην σύζυγος της, χωρίς βέβαια κανένα αποτέλεσμα.Στα επόμενα χρόνια ο Έβερετ (είναι και γλωσσολόγος) συγκρούστηκε με τη βασική θεωρία του Νόαμ Τσόμσκι για τη γλώσσα, εφ' όσον η γλώσσα των Πιραχά έχει καθοριστεί από το ιδιαίτερο περιβάλλον τους και δεν υπακούει στους οικουμενικούς γλωσσολογικούς κανόνες.

Ο τρόπος ζωής τους είναι αυστηρά κοινοτικός. Δεν διέπονται από σχέσεις εξουσίας, ενώ δεν έχουν θρησκεία και αρχηγό. Όλοι συμμετέχουν ενεργά στην κοινότητα ο καθένας με τον τρόπο του. Ζουν στο

που τους διέπει. Θεωρούν και έτσι είναι δηλαδή, πως μεταξύ τους τα αισθήματα είναι αμοιβαία. Δεν υπάρχουν φαινόμενα μνησικακίας και εκδίκησης. Ο αλληλοσεβασμός εδώ, έχει τον πρώτο λόγο. Κατά τη διάρκεια της ζωής τους, αλλάζουν ονόματα ανάλογα με τη φάση της εφηβείας και της ενηλικίωσης. Η έννοια του άγχους και του καταναγκασμού δεν υπάρχει. Όπως οι ίδιοι μας λένε, «τι και αν έπεσε το ψάρι από τα χέρια του μικρού στη θάλασσα; Απλά του έπεσε» ή «Αν το μωρό δεν πεινάει δε θα το πιέσουμε. Εκείνο ξέρει καλύτερα τι χρειάζεται». Η έννοια του χρόνου όπως εμείς την αντιλαμβανόμαστε, δεν υφίσταται για τουςΠιραχά. Ακόμα και το

Ένα άλλο παράδειγμα της μοναδικότητας των Πιραχά είναι πως κοιμούνται πολύ λίγες ώρες, θεωρώντας πως ο πολύς ύπνος είναι ταυτόσημος του θανάτου και της παρακμής, ενώ κάθε φορά που ξυπνάνε θεωρούν πως ξαναγεννιούνται. Πληθυντικός σε ένδειξη «σεβασμού» ή λέξεις όπως «καλημέρα», «καληνύχτα» δεν υπάρχουν. Τα πάντα δείχνουν «αλλόκοτα», όμως τόσο φυσικά και αναγκαία για την ουσία της ανθρώπινης ύπαρξης.

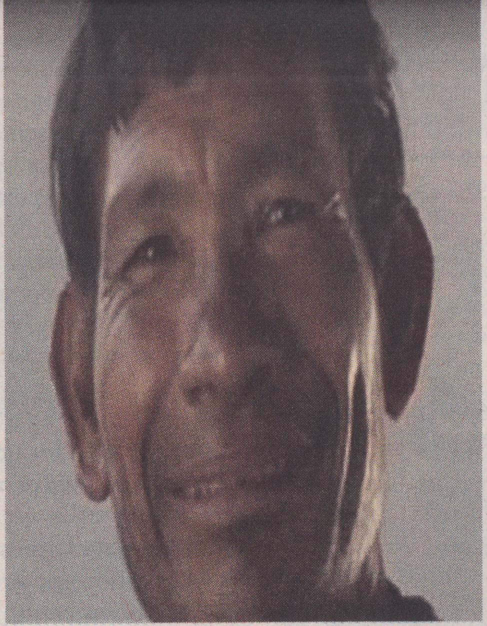
Οι βαθυστόχαστες αναλύσεις, αν θέλουμε να τους μιμηθούμε στο ελάχιστο, είναι περιττές. Οι μακρινοί μας φίλοι Πιραχά ή Χιταϊτίχι, όπως οι ίδιοι αυτοαποκαλούνται, έχουν πολλά να μας πουν και άλλα τόσα να μας διδάξουν. Αποδεικνύουν έμπρακτα πως μπορούμε να ζούμε χωρίς θεούς ή αφέντες, αρμονικά μεταξύ μας και με σεβασμό προς τη φύση. Αν ευχόμαστε κάτι, πραγματικά μέσα από την καρδιά μας, είναι να συνεχίσουν να ζουν στην αρμονία αυτή, παραμένοντας αγνοί και άναρχοι μακριά από κάθε πολιτισμό. Η ύπαρξή τους, υπενθυμίζει σε όλους τους ανθρώπους που βρισκόμαστε κάτω από το ζυγό του εξουσιαστικού πολιτισμού, πως πρέπει να αγωνιστούμε, με σύμμαχο τα ανίκητα στοιχεία της ανθρώπινης φύσης. Αυτά της αλληλεγγύης, της κατανόησης, του αλληλοσεβασμού και της αρμονίας με τη φύση. Μέχρι το γκρέμισμα του κράτους και κάθε εξουσίας όπου γης και τη δημιουργία των άναρχων κοινοτήτων. Για μια πραγματικά ελεύθερη και άναρχη ζωή.

Πυρήνας «Αναρχία Ξανά»

ή Mïra-Pirahy είναι η μοναδική επιζώσα απόγονος της διαλέκτου Μούρα καθώς οι υπόλοιπες εξαφανίστηκαν τους περασμένους αιώνες ή αντικαταστάθηκαν με την Πορτογαλική. Συγγενής γλώσσα αν και εξαφανισμένη πλέον ήταν η Ματανάγουι. Σήμερα η γλώσσα Πιραχά έχει περίπου 280-350 ομιλητές αλλά δεν διατρέχει κίνδυνο μιας και η κοινότητα των Πιραχά έχει πολύ ισχυρούς δεσμούς. Η γλώσσα Πιραχά είναι ένα αξιοσημείωτο παράδειγμα πολλών αμφισβητούμενων αξιώσεων. Για παράδειγμα περιέχει στοιχεία που αναιρούν την γλωσσική σχετικότητα. Ο αριθμός των γλωσσολόγων με πρακτική εμπειρία στη γλώσσα Πιραχά είναι πολύ μικρός. Πρόκειται για γλώσσα στην οποία απουσιάζουν τα φωνήματα, οι αριθμοί, τα χρώματα. Υπάρχει η λέξη «χόι» για παράδειγμα, που πλησιάζει στον αριθμό ένα, αλλά μπορεί επίσης να σημαίνει «μικρό» ή μια μικρή ποσότητα, όπως δύο μικρά ψάρια. Αντικαθίστανται οι έννοιες των αριθμών με το «πολύ» ή «λίγο», με το «μικρό» ή «μεγάλο», ενώ για τα χρώματα υπάρχει η έννοια του «ανοιχτού» και του «σκούρου». Στη γλώσσα τους δεν υπάρχουν παρελθοντικοί χρόνοι ούτε μελλοντικοί, επειδή γι' αυτούς όλα υπάρχουν στο παρόν. Δεν υπάρχει γραφή, ενώ δεν έχουν κανένα μύθο για τη δημιουργία του κόσμου. Η γλώσσα τους είναι απλή. Στους άνδρες περιορίζεται σε οκτώ σύμφωνα και τρία φωνήεντα. Οι γυναίκες έχουν το μικρότερο αριθμό «ήχων ομιλίας» στον κόσμο, με μόλις επτά σύμφωνα και τρία φωνήεντα. Η γλώσσα τους μπορεί να «μιληθεί» μόνο «τραγουδιστά» ή «σφυριχτά». Οι μητέρες μαθαίνουν τη γλώσσα στα παιδιά τους τραγουδώντας τους. Οι προσωπικές αντωνυμίες είναι δανεισμένες από την γλώσσα Τούπι και μας είναι άγνωστο τί χρησιμοποιούσαν νωρίτερα. Χαρακτηριστικό είναι πως οι Πιραχά δεν μετρούν και τους είναι πολύ δύσκολο να κατανοήσουν την έννοια των αριθμών. Οι επιστήμονες θεωρούν πως τους είναι περιττοί εξαιτίας του τρόπου ζωής που ακολουθούν.

ελ Έβερετ, τους επισκέφθηκε με σκοπό να τους προσηλυτίσει στο χριστιανισμό. Κατάφερε να μάθει τη γλώσσα τους και μετέφρασε το ευαγγέλιο του Λουκά σ' αυτή. Αξιοσημείωτο είναι πως οι Πιραχά τον ρώτησαν αν έχει δει τον θεό για τον οποίο μιλάει. Εκείνος απάντησε όχι. Τότε, συνέχισαν, αν τον έχουν δει οι άνθρωποι που του μίλησαν γι' αυτόν. Η απάντηση ήταν πάλι όχι. Τότε οι Πιραχά αναφώνησαν: «γιατί μας μιλάς για κάποιον τον οποίο δεν έχει δει κανένας;» Στο μεταξύ είχε διαπιστώσει ότι οι Πιραχά δεν ενδιαφέρονται για τον Θεό, τη Βίβλο ή οποιαδήποτε φιλοσοφία δεν μπορούν να βιώσουν οι ίδιοι. Είχε επίσης διαπιστώσει αργότερα ότι ούτε εκείνος πίστευε πια στον Θεό. Κατέληξε άθεος με αποτέλεσμα τη διάλυση της οικογένειάς του και την αφοσίωση του στον τρόπο ζωής των Πιραχά. Η γυναίκα του Έβερετ συνέχισε την προσπάθεια προσηλυτισμού των Πιραχά στο χριστιανισμό, μιας και θεώρησε ότι δεν το έκανε σωστά ο πρώην σύζυγος της, χωρίς βέβαια κανένα αποτέλεσμα.Στα επόμενα χρόνια ο Έβερετ (είναι και γλωσσολόγος) συγκρούστηκε με τη βασική θεωρία του Νόαμ Τσόμσκι για τη γλώσσα, εφ' όσον η γλώσσα των Πιραχά έχει καθοριστεί από το ιδιαίτερο περιβάλλον τους και δεν υπακούει στους οικουμενικούς γλωσσολογικούς κανόνες.

Ο τρόπος ζωής τους είναι αυστηρά κοινοτικός. Δεν διέπονται από σχέσεις εξουσίας, ενώ δεν έχουν θρησκεία και αρχηγό. Όλοι συμμετέχουν ενεργά στην κοινότητα ο καθένας με τον τρόπο του. Ζουν στο τώρα αποκλειστικά, είναι ολιγαρκείς και αυτάρκεις. Αν πεινάσουν κυνηγούν συλλογικά ή αν πεινάσει κάποιος, απλά κόβει ένα καρπό δέντρου. Δεν χτίζουν καλύβες που να αντέχουν στο χρόνο και δεν αποθηκεύουν ποτέ τροφή.Οτιδήποτε περισσότερο από αυτό που τους αρκεί είναι περιττό για αυτούς. Ζουν σε πλήρη αρμονία με τη φύση και δεν δείχνουν κανενός είδους επιθετικότητα ή ανταγωνιστικότητα μεταξύ τους. Η πραότητα και η αγάπη είναι αυτό

που τους διέπει. Θεωρούν και έτσι είναι δηλαδή, πως μεταξύ τους τα αισθήματα είναι αμοιβαία. Δεν υπάρχουν φαινόμενα μνησικακίας και εκδίκησης. Ο αλληλοσεβασμός εδώ, έχει τον πρώτο λόγο. Κατά τη διάρκεια της ζωής τους, αλλάζουν ονόματα ανάλογα με τη φάση της εφηβείας και της ενηλικίωσης. Η έννοια του άγχους και του καταναγκασμού δεν υπάρχει. Όπως οι ίδιοι μας λένε, «τι και αν έπεσε το ψάρι από τα χέρια του μικρού στη θάλασσα; Απλά του έπεσε» ή «Αν το μωρό δεν πεινάει δε θα το πιέσουμε. Εκείνο ξέρει καλύτερα τι χρειάζεται». Η έννοια του χρόνου όπως εμείς την αντιλαμβανόμαστε, δεν υφίσταται για τουςΠιραχά. Ακόμα και το «χθες» ή το «αύριο» είναι έννοιες που δεν τους «αγγίζουν». Όπως χαρακτηριστικά έχει πει ο Έβερετ: «Το να σκέφτεσαι συνέχεια το μέλλον και να στεναχωριέσαι για το παρελθόν δεν είναι κάτι το υγιές. Αυτό μου δίδαξαν οι Πιραχά. Συμπεραίνω ότι ο καπιταλισμός και η θρησκεία είναι τεχνητές ανάγκες. Βλέπουμε ανθρώπους του Αμαζονίου που ήταν αρχικά αυτάρκεις και ικανοποιημένοι από τη ζωή τους να αρχίζουν να νιώθουν φτωχοί και δυστυχισμένοι».

Ένα άλλο παράδειγμα της μοναδικότητας των Πιραχά είναι πως κοιμούνται πολύ λίγες ώρες, θεωρώντας πως ο πολύς ύπνος είναι ταυτόσημος του θανάτου και της παρακμής, ενώ κάθε φορά που ξυπνάνε θεωρούν πως ξαναγεννιούνται. Πληθυντικός σε ένδειξη «σεβασμού» ή λέξεις όπως «καλημέρα», «καληνύχτα» δεν υπάρχουν. Τα πάντα δείχνουν «αλλόκοτα», όμως τόσο φυσικά και αναγκαία για την ουσία της ανθρώπινης ύπαρξης.

Οι βαθυστόχαστες αναλύσεις, αν θέλουμε να τους μιμηθούμε στο ελάχιστο, είναι περιττές. Οι μακρινοί μας φίλοι Πιραχά ή Χιταΐτίχι, όπως οι ίδιοι αυτοαποκαλούνται, έχουν πολλά να μας πουν και άλλα τόσα να μας διδάξουν. Αποδεικνύουν έμπρακτα πως μπορούμε να ζούμε χωρίς θεούς ή αφέντες, αρμονικά μεταξύ μας και με σεβασμό προς τη φύση. Αν ευχόμαστε κάτι, πραγματικά μέσα από την καρδιά μας, είναι να συνεχίσουν να ζουν στην αρμονία αυτή, παραμένοντας αγνοί και άναρχοι μακριά από κάθε πολιτισμό. Η ύπαρξή τους, υπενθυμίζει σε όλους τους ανθρώπους που βρισκόμαστε κάτω από το ζυγό του εξουσιαστικού πολιτισμού, πως πρέπει να αγωνιστούμε, με σύμμαχο τα ανίκητα στοιχεία της ανθρώπινης φύσης. Αυτά της αλληλεγγύης, της κατανόησης, του αλληλοσεβασμού και της αρμονίας με τη φύση. Μέχρι το γκρέμισμα του κράτους και κάθε εξουσίας όπου γης και τη δημιουργία των άναρχων κοινοτήτων. Για μια πραγματικά ελεύθερη και άναρχη ζωή.

Πυρήνας «Αναρχία Ξανά»

Πηγές:
1) https://el.wikipedia. org/wiki/%CE%A0%CE%B9%CF%81%CE%B1%CF%87%CE%AC_%CE%B3%CE%BB%CF%8E%CF%83%CF%83%CE%B1
2) http://www.glossesweb.com/2013/09/blog-post_10.html
3) https://www.youtube.com/watch?v=BNajfMZGnuo
4) https://www.youtube.com/watch?v=KCaOJl15bwg

ισχύ των πολυεθνικών σε όλα τα διεθνή κυβερνητικά επίπεδα. Αυτά που συζητούνταν στις συνόδους G8/G7/G20

όχι το είναι του, μέσω της συμμετοχής και της συνεργασίας του με κινήματα όπως οι Αττακ (Γαλλία), εκχωρώ-

και το αντικρατισμό και το αντικυβερνητισμό. Ο αντικρατισμός ασκεί κριτική στη μορφή, και κυρίως στην έκταση

πλησιάζει στον αριθμό ένα, αλλά μπορεί επίσης να σημαίνει «μικρό» ή μια μικρή ποσότητα, όπως δύο μικρά ψάρια. Αντικαθίστανται οι έννοιες των αριθμών με το «πολύ» ή «λίγο», με το «μικρό» ή «μεγάλο», ενώ για τα χρώματα υπάρχει η έννοια του «ανοιχτού» και του «σκούρου». Στη γλώσσα τους δεν υπάρχουν παρελθοντικοί χρόνοι ούτε μελλοντικοί, επειδή γι' αυτούς όλα υπάρχουν στο παρόν. Δεν υπάρχει γραφή, ενώ δεν έχουν κανένα μύθο για τη δημιουργία του κόσμου. Η γλώσσα τους είναι απλή. Στους άνδρες περιορίζεται σε οκτώ σύμφωνα και τρία φωνήεντα. Οι γυναίκες έχουν το μικρότερο αριθμό «ήχων ομιλίας» στον κόσμο, με μόλις επτά σύμφωνα και τρία φωνήεντα. Η γλώσσα τους μπορεί να «μιληθεί» μόνο «τραγουδιστά» ή «σφυριχτά». Οι μητέρες μαθαίνουν τη γλώσσα στα παιδιά τους τραγουδώντας τους. Οι προσωπικές αντωνυμίες είναι δανεισμένες από την γλώσσα Τούπι και μας είναι άγνωστο τί χρησιμοποιούσαν νωρίτερα. Χαρακτηριστικό είναι πως οι Πιραχά δεν μετρούν και τους είναι πολύ δύσκολο να κατανοήσουν την έννοια των αριθμών. Οι επιστήμονες θεωρούν πως τους είναι περιττοί εξαιτίας του τρόπου ζωής που ακολουθούν.

του στον τρόπο ζωής των Πιραχά. Η γυναίκα του Έβερετ συνέχισε την προσπάθεια προσηλυτισμού των Πιραχά στο χριστιανισμό, μιας και θεώρησε ότι δεν το έκανε σωστά ο πρώην σύζυγος της, χωρίς βέβαια κανένα αποτέλεσμα.Στα επόμενα χρόνια ο Έβερετ (είναι και γλωσσολόγος) συγκρούστηκε με τη βασική θεωρία του Νόαμ Τσόμσκι για τη γλώσσα, εφ' όσον η γλώσσα των Πιραχά έχει καθοριστεί από το ιδιαίτερο περιβάλλον τους και δεν υπακούει στους οικουμενικούς γλωσσολογικούς κανόνες.

Ο τρόπος ζωής τους είναι αυστηρά κοινοτικός. Δεν διέπονται από σχέσεις εξουσίας, ενώ δεν έχουν θρησκεία και αρχηγό. Όλοι συμμετέχουν ενεργά στην κοινότητα ο καθένας με τον τρόπο του. Ζουν στο τώρα αποκλειστικά, είναι ολιγαρκείς και αυτάρκεις. Αν πεινάσουν κυνηγούν συλλογικά ή αν πεινάσει κάποιος, απλά κόβει ένα καρπό δέντρου. Δεν χτίζουν καλύβες που να αντέχουν στο χρόνο και δεν αποθηκεύουν ποτέ τροφή.Οτιδήποτε περισσότερο από αυτό που τους αρκεί είναι περιττό για αυτούς. Ζουν σε πλήρη αρμονία με τη φύση και δεν δείχνουν κανενός είδους επιθετικότητα ή ανταγωνιστικότητα μεταξύ τους. Η πραότητα και η αγάπη είναι αυτό που τους διέπει. Θεωρούν και έτσι είναι δηλαδή, πως μεταξύ τους τα αισθήματα είναι αμοιβαία. Δεν υπάρχουν φαινόμενα μνησικακίας και εκδίκησης. Ο αλληλοσεβασμός εδώ, έχει τον πρώτο λόγο. Κατά τη διάρκεια της ζωής τους, αλλάζουν ονόματα ανάλογα με τη φάση της εφηβείας και της ενηλικίωσης. Η έννοια του άγχους και του καταναγκασμού δεν υπάρχει. Όπως οι ίδιοι μας λένε, «τι και αν έπεσε το ψάρι από τα χέρια του μικρού στη θάλασσα; Απλά του έπεσε» ή «Αν το μωρό δεν πεινάει δε θα το πιέσουμε. Εκείνο ξέρει καλύτερα τι χρειάζεται». Η έννοια του χρόνου όπως εμείς την αντιλαμβανόμαστε, δεν υφίσταται για τουςΠιραχά. Ακόμα και το «χθες» ή το «αύριο» είναι έννοιες που δεν τους «αγγίζουν». Όπως χαρακτηριστικά έχει πει ο Έβερετ: «Το να σκέφτεσαι συνέχεια το μέλλον και να στεναχωριέσαι για το παρελθόν δεν είναι κάτι το υγιές. Αυτό μου δίδαξαν οι Πιραχά. Συμπεραίνω ότι ο καπιταλισμός και η θρησκεία είναι τεχνητές ανάγκες. Βλέπουμε ανθρώπους του Αμαζονίου που ήταν αρχικά αυτάρκεις και ικανοποιημένοι από τη ζωή τους να αρχίζουν να νιώθουν φτωχοί και δυστυχισμένοι».

χόμαστε κάτι, πραγματικά μέσα από την καρδιά μας, είναι να συνεχίσουν να ζουν στην αρμονία αυτή, παραμένοντας αγνοί και άναρχοι μακριά από κάθε πολιτισμό. Η ύπαρξή τους, υπενθυμίζει σε όλους τους ανθρώπους που βρισκόμαστε κάτω από το ζυγό του εξουσιαστικού πολιτισμού, πως πρέπει να αγωνιστούμε, με σύμμαχο τα ανίκητα στοιχεία της ανθρώπινης φύσης. Αυτά της αλληλεγγύης, της κατανόησης, του αλληλοσεβασμού και της αρμονίας με τη φύση. Μέχρι το γκρέμισμα του κράτους και κάθε εξουσίας όπου γης και τη δημιουργία των άναρχων κοινοτήτων. Για μια πραγματικά ελεύθερη και άναρχη ζωή.

Πυρήνας «Αναρχία Ξανά»

Πηγές:

1) https://el.wikipedia. org/wiki/%CE%A0%CE%B9%CF%81%CE%B1%CF%87%CE%AC_%CE%B3%CE%BB%CF%8E%CF%83%CF%83%CE%B1

2) http://www.glossesweb.com/2013/09/blog-post_10.html

3) https://www.youtube.com/watch?v=BNajfMZGnuo

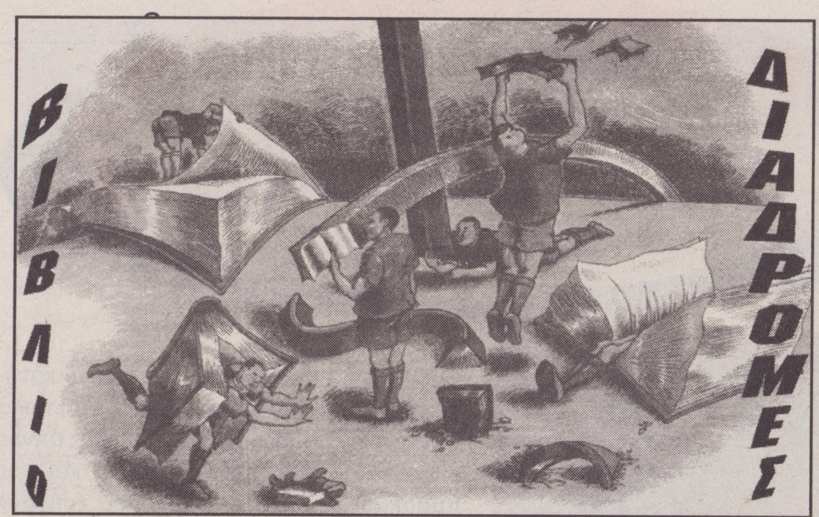
4) https://www.youtube.com/watch?v=KCaOJl15bwg

ισχύ των πολυεθνικών σε όλα τα διεθνή κυβερνητικά επίπεδα. Αυτά που συζητούνταν στις συνόδους G8/G7/G20 από τα τέλη του 20ου αι. τώρα παίρνουν σάρκα και οστά, διότι απλούστατα τα σημαντικότερα θέματα για αυτούς, για να γίνουν, αναλύονται, σχεδιάζονται, τροποποιούνται και μακροπρόθεσμα βαίνουν προς την υλοποίηση, όταν οι, τυχόν, αντιδράσεις έχουν καμφθεί. Το εάν θα εφαρμοστούν αφορά και τη παράμετρο: εμείς.

Πάντως, για να εστιάσουμε και στον ελλαδικό χώρο, οι αντιδράσεις-αντιστάσεις που υπήρχαν επί δεκαετίες απέναντι σε διεθνή φόρα ήταν με την σταθερή και σθεναρή συμπαράσταση του Σύριζα. Ο οποίος μπορούμε να πούμε, ότι βοηθήθηκε σημαντικά ως μετεξέλιξη και μετονομασία από συνασπισμό σε Σύριζα, από τη διεθνή επαναστατική τουριστική γυμναστική του. Διότι κατόρθωσε να ριζοσπαστικοποιήσει την ταυτότητα του, το φαίνεσθαι, όχι το είναι του, μέσω της συμμετοχής και της συνεργασίας του με κινήματα όπως οι Αττακ (Γαλλία), εκχωρώντας αλλά επιβλέποντας αυτό το κομμάτι της ενεργούς συμμετοχής σε αριστερίστικες συλλογικότητες και δίκτυα που διέθεταν και διαύλους επικοινωνίας με το λεγόμενο «χώρο». Ο,τιδήποτε κινηματικό, εντός ή εκτός συνόρων, μπροστά ο Σύριζα. Σήμερα, ως κυβέρνηση της ελληνικής επικράτειας, ψηφίζει υπέρ της συμφωνίας CETA, κάτι που διέπραξε χωρίς να δέχεται τους υποτιθέμενους εκβιασμούς των τροϊκανών, αλλά με ιδία βούληση. Και είναι ένα καλό μάθημα για πολλούς οι οποίοι επιμένουν να συγχέουν, σκόπιμα ή μη, τις έννοιες **αντικυβερνητισμός, αντικρατισμός, αντικρατικός**. Έννοιες απόλυτα διακριτές μεταξύ τους, που η μια δεν προϋποθέτει την παρουσία της άλλης, πλην της περίπτωσης του αντικρατικού και μόνον αυτού. Μόνο μια αντικρατική προσπάθεια εμπεριέχει και το αντικρατισμό και το αντικυβερνητισμό. Ο αντικρατισμός ασκεί κριτική στη μορφή, και κυρίως στην έκταση της λειτουργίας του κράτους, αποδεχόμενος την ύπαρξη και παρουσία του. Όπως, επίσης, ο αντικυβερνητισμός απλά ενίσταται στον τρόπο κυβέρνησης/διακυβέρνησης ,χωρίς να υπάρχει ίχνος αντικρατικής σχέσης. **Συνεπώς, η Αριστερά (όταν βρίσκεται στην αντιπολίτευση) και όσοι πορεύονται λίγο ή πολύ μαζί της, διεξάγουν από κοινού και μόνο αντικυβερνητική δράση...**

Εν αναμονή, λοιπόν, των εξελίξεων στα εταιρικά και εμπορικά διατλαντικά μέτωπα αυτό που γνωρίζουμε με βεβαιότητα είναι ότι οι Monsanto/Bayer μπορούν να επαναλάβουν τις θανατηφόρες ανακαλύψεις της IG Farben αφού διαθέτουν όλη τη δυνατότητα, ευχέρεια και, πιθανώς, την υπόδειξη για να το κάνουν.

Αναρχικός Πυρήνας Χαλκίδας

ΚΩΣΤΗΣ ΚΟΡΝΕΤΗΣ

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΗΣ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑΣ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΟΛΙΣ - σελίδες 717

ση ότι το φοιτητικό κίνημα στην Ελλάδα εμφανίστηκε μέσα σ' ένα κύμα πολιτισμικού και πολιτικού εξεγερσιακού πνεύματος, γεγονός που φέρει μορφολογικές αναλογίες με τα κινήματα του '68.

Ο συγγραφέας πιστεύει ότι το έργο διαφέρει σημαντικά από τις έρευνες που υπάρχουν για τα γεγονότα του Πολυτεχνείου, αφού προσεγγίζει συστηματικά τη φοιτητική εμπειρία από την σκοπιά ενός υποκειμένου που δεν συμμετείχε σ' αυτά, εστιάζοντας στην προφορική ιστορία σε συνδυασμό με τις νέες θεωρίες για τα κοινωνικά κινήματα, ενώ εξετάζει ταυτόχρονα σε βάθος την πολιτισμική ατμόσφαιρα της περιόδου.

Ο ίδιος ο συγγραφέας μάς περιγράφει τι πραγματεύεται το ***πρώτο κεφάλαιο*** με τον γενικό τίτλο ***Μια κοινωνία αλλάζει***.

«*Το κεφάλαιο αυτό έχει σκοπό να ανασυνθέσει τις συνθήκες στο πανεπιστήμιο και στην χώρα πριν από το πραξικόπημα των Συνταγματαρχών. Εξετάζοντας την περίοδο που οδήγησε στη δικτατορία, επιχειρεί να σκιαγραφήσει την ταυτότητα των φοιτητών στα μέσα της δεκαετίας του 1960, καθώς σ' αυτούς συγκαταλέγονται όσοι έμελλε να ζήσουν πρώτοι τον αντίκτυπο του αυταρχικού καθεστώτος. Υπάρχουν συνέχειες και τομές που συνδέουν αναπόσπαστα την Επταετία με τα προδικτατορικά χρόνια, τα οποία έχουν κομβική σημασία προκειμένου να κατανοήσουμε τα ιστορικά συμφραζόμενα και την συγκρότηση των κοινωνικών υποκειμένων της εποχής. Εδώ εστιάζουμε στην Γενιά του Ζήτα, την ηλικιακή ομάδα που διαπλάστηκε από την εμπειρία του εμφυλίου πολέμου και των μετεμφυλιακών χρόνων, και συγκεκριμένα από την πολιτική δολοφονία του βουλευτή της αριστεράς Γρηγόρη Λαμπράκη το 1963*».

Στο τελευταίο μέρος του πρώτου κεφαλαίου με τον τίτλο η ***Χαμένη Άνοιξη*** ο Κορνέτης, αναφέρει τις τουλάχιστον τετρακόσιες δημόσιες συγκεντρώσεις της περιόδου την συναυλία των Rolling Stones στο γήπεδο του Παναθηναϊκού στην Λεωφόρο Αλεξάνδρας, την οποία παρακολουθούν 10.000 άνθρωποι, ξυλοκοπώντας τους «γιεγιέδες», και τους «αξύριστους μαλλιάδες», αλλά και τα μέλη του συγκροτήματος γιατί ο μάνατζέρ τους σκέφθηκε να πετάξει ένα μπουκέτο κόκκινα τριαντάφυλλα στους θεατές, κίνηση που θεωρήθηκε ως πολιτική χειρονομία!!! Ήταν και το τελευταίο ξύλο πριν το πραξικόπημα...

Στο ***δεύτερο κεφάλαιο***, με τον τίτλο ***Φοίνικας με ξιφολόγχη***, σύμφωνα με τον συγγραφέα:

«*Αναλύονται ορισμένα στοιχεία του νέου καθεστώτος, όπως η ιδεολογία και οι πρακτικές του, μεταξύ άλλων, καθώς και οι θεσμικές αλλαγές στα πανεπιστήμια. Το κεφάλαιο αυτό προβαίνει, επίσης, στην επισκόπηση των αντιστασιακών οργανώσεων και συνομαδώσεων, του λόγου και των σχέσεών τους. Εστιάζει, βεβαίως στα γεγονότα της Ελλάδας, εξετάζει, όμως, επιπλέον διεξοδικά τους έλληνες φοιτητές του εξωτερικού, ιδίως όσους ζούσαν και σπούδαζαν στη Γαλλία και την Ιταλία, οι οποίοι εμπνεύστηκαν και συνάμα σάστισαν από την επαφή τους με τις εξεγέρσεις του '68. Το κεφάλαιο αυτό καταλήγει στο συμπέρασμα ότι για τους φοιτητές που συνέχιζαν την παράδοση των Λαμπράκηδων, και συμμετείχαν στις λεγόμενες δυναμικές ενέργειες, ήταν πολύ δύσκολο να προσαρμοστούν στις νέες συνθήκες της Χούντας και να στραφούν σε μορφές δράσης που αψηφούσαν με επιτυχία το καθεστώς, καθώς ήδη είχαν εξαντλήσει την δημιουργικότητά τους τα προηγούμενα χρόνια*».

Ο Κορνέτης καταγράφει, μεταξύ άλλων, το «πρόβλημα» που συνιστούσε η νομιμοποίηση των βίαιων ενεργειών ως μέσου αντίστασης, καθώς αποτελούσε ένα από τα κύρια σημεία τριβής ανάμεσα στις ελληνικές οργανώσεις του εξωτερικού. Σύμφωνα με τον συγγραφέα: «*η παραδοσιακή αριστερή ηγεσία όχι μόνο αντιτάχθηκε στη λεγόμενη δυναμική δράση, δηλαδή στην ένοπλη αντίσταση, αλλά έτεινε να στιγματίζει ως προβοκάτορες της χούντας όσους συμμετείχαν σε αυτή, μια κατηγορία που είχε*

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΟΛΙΣ - σελίδες 717

Ο Κωστής Κορνέτης στην ***Εισαγωγή*** καταγράφει, εκτός των άλλων, την πεποίθησή του ότι η προδικτατορική περίοδος ήταν άρρηκτα συνυφασμένη με τα ίδια τα χρόνια της Δικτατορίας και πως η Χούντα αντί να καλλιεργήσει την πλήρη απομόνωση από τον κόσμο και από τις διεθνείς εξελίξεις, όπως λανθασμένα κατά την γνώμη του υποστηρίζεται πολλές φορές, πρόσφερε άθελά της ένα πολυσύνθετο και πολυδαίδαλο έδαφος, για την εκτύλιξη της μακράς δεκαετίας των «σίξτις».

Ο Κορνέτης τονίζει, επίσης, ότι το βιβλίο διερευνά πως μια νέα γενιά φοιτητών μετά το 1971, την στιγμή που «χαλαρώνει» το καθεστώς, ήρθε πλέον σε ανοικτή αντιπαράθεση, αντικαθιστώντας την προηγούμενη γενιά, που θε-

και πολιτικού εξεγερσιακού πνεύματος, γεγονός που φέρει μορφολογικές αναλογίες με τα κινήματα του '68.

Ο συγγραφέας πιστεύει ότι το έργο διαφέρει σημαντικά από τις έρευνες που υπάρχουν για τα γεγονότα του Πολυτεχνείου, αφού προσεγγίζει συστηματικά τη φοιτητική εμπειρία από την σκοπιά ενός υποκειμένου που δεν συμμετείχε σ' αυτά, εστιάζοντας στην προφορική ιστορία σε συνδυασμό με τις νέες θεωρίες για τα κοινωνικά κινήματα, ενώ εξετάζει ταυτόχρονα σε βάθος την πολιτισμική ατμόσφαιρα της περιόδου.

Ο ίδιος ο συγγραφέας μάς περιγράφει τι πραγματεύεται το ***πρώτο κεφάλαιο*** με τον γενικό τίτλο ***Μια κοινωνία αλλάζει***.

«Το κεφάλαιο αυτό έχει σκοπό να ανασυνθέσει τις συνθήκες στο πανεπιστήμιο και στην χώρα πριν από το πραξικόπημα των Συνταγματαρχών. Εξετάζοντας την περίοδο που οδήγησε στη δικτατορία, επιχειρεί να σκιαγραφήσει την ταυτότητα των φοιτητών στα μέσα της δεκαετίας του 1960, καθώς σ' αυτούς συγκαταλέγονται όσοι έμελλε να ζήσουν πρώτοι τον αντίκτυπο του αυταρχικού καθεστώτος. Υπάρχουν συνέχειες και τομές που συνδέουν αναπόσπαστα την Επταετία με τα προδικτατορικά χρόνια, τα οποία έχουν κομβική σημασία προκειμένου να κατανοήσουμε τα ιστορικά συμφραζόμενα και την συγκρότηση των κοινωνικών υποκειμένων της εποχής. Εδώ εστιάζουμε στην Γενιά του Ζήτα, την ηλικιακή ομάδα που διαπλάστηκε από την εμπειρία του εμφυλίου πολέμου και των μετεμφυλιακών χρόνων, και συγκεκριμένα από την πολιτική δολοφονία του βουλευτή της αριστεράς Γρηγόρη Λαμπράκη το 1963».

Στο τελευταίο μέρος του πρώτου κεφαλαίου με τον τίτλο η ***Χαμένη Άνοιξη*** ο Κορνέτης, αναφέρει τις τουλάχιστον τετρακόσιες δημόσιες συγκεντρώσεις της περιόδου των Ιουλιανών, στις οποίες συμμετείχαν εκατοντάδες χιλιάδες άνθρωποι, ενώ παρατηρεί ότι ακριβώς η ελευθεριακή στάση των διαδηλωτών και το γεγονός ότι η μισή Αθήνα φλεγόταν οδήγησαν τους μελλοντικούς αναλυτές να περιγράψουν τα γεγονότα αυτά ως πρώιμο '68.

Παρ' ότι, όμως, όπως επίσης εύστοχα παρατηρεί, οι απεργίες και οι διαδηλώσεις ξεσπούν με καταιγιστικούς ρυθμούς, παρ' ότι η επίσημη αριστερά αδυνατούσε να τις κηδεμονεύσει, δεν σημειώθηκαν πράξεις επαναστατικής βίας, όπως τοποθέτηση βομβών ή καταλήψεις.

Τον Απρίλιο του 1967, λίγο πριν το πραξικόπημα και αφού η αστυνομία εισέβαλε στο Πανεπιστήμιο της Θεσσαλονίκης για να διαλύσει μια φοιτητική διαδήλωση, η εφημερίδα Μακεδονία προέβλεψε την συνέχεια:

«Το πανεπιστημιακόν άσυλον κατεπατήθη χθες καθ'

λουθούν 10.000 άνθρωποι, ξυλοκοπώντας τους «γιεγιέδες», και τους «αξύριστους μαλλιάδες», αλλά και τα μέλη του συγκροτήματος γιατί ο μάνατζέρ τους σκέφθηκε να πετάξει ένα μπουκέτο κόκκινα τριαντάφυλλα στους θεατές, κίνηση που θεωρήθηκε ως πολιτική χειρονομία!!! Ήταν και το τελευταίο ξύλο πριν το πραξικόπημα...

Στο ***δεύτερο κεφάλαιο***, με τον τίτλο ***Φοίνικας με ξιφολόγχη***, σύμφωνα με τον συγγραφέα:

«Αναλύονται ορισμένα στοιχεία του νέου καθεστώτος, όπως η ιδεολογία και οι πρακτικές του, μεταξύ άλλων, καθώς και οι θεσμικές αλλαγές στα πανεπιστήμια. Το κεφάλαιο αυτό προβαίνει, επίσης, στην επισκόπηση των αντιστασιακών οργανώσεων και συνομαδώσεων, του λόγου και των σχέσεών τους. Εστιάζει, βεβαίως στα γεγονότα της Ελλάδας, εξετάζει, όμως, επιπλέον διεξοδικά τους έλληνες φοιτητές του εξωτερικού, ιδίως όσους ζούσαν και σπούδαζαν στη Γαλλία και την Ιταλία, οι οποίοι εμπνεύστηκαν και συνάμα σάστισαν από την επαφή τους με τις εξεγέρσεις του '68. Το κεφάλαιο αυτό καταλήγει στο συμπέρασμα ότι για τους φοιτητές που συνέχιζαν την παράδοση των Λαμπράκηδων, και συμμετείχαν στις λεγόμενες δυναμικές ενέργειες, ήταν πολύ δύσκολο να προσαρμοστούν στις νέες συνθήκες της Χούντας και να στραφούν σε μορφές δράσης που αψηφούσαν με επιτυχία το καθεστώς, καθώς ήδη είχαν εξαντλήσει την δημιουργικότητά τους τα προηγούμενα χρόνια».

Ο Κορνέτης καταγράφει, μεταξύ άλλων, το «πρόβλημα» που συνιστούσε η νομιμοποίηση των βίαιων ενεργειών ως μέσου αντίστασης, καθώς αποτελούσε ένα από τα κύρια σημεία τριβής ανάμεσα στις ελληνικές οργανώσεις του εξωτερικού. Σύμφωνα με τον συγγραφέα: «*η παραδοσιακή αριστερή ηγεσία όχι μόνο αντιτάχθηκε στη λεγόμενη δυναμική δράση, δηλαδή στην ένοπλη αντίσταση, αλλά έτεινε να στιγματίζει ως προβοκάτορες της χούντας όσους συμμετείχαν σε αυτή, μια κατηγορία που είχε υπάρξει προσφιλής κοινός τόπος της αριστεράς από τη δεκαετία του 1930 [...] Κατά συνέπεια, αρκετοί φοιτητές που ήταν μέλη του Κομμουνιστικού Κόμματος και ταυτόχρονα συμμετείχαν σε κύκλους με παράνομη δράση διαγράφηκαν από το Κόμμα με αιτιολογία την μονοδιάστατη επιμονή τους στον ένοπλο αγώνα*».

Ο Κορνέτης παρατηρεί, επίσης, ότι: «*Δεν είναι συμπτωματικό το γεγονός ότι η συντριπτική πλειοψηφία των φοιτητών που συμμετείχαν σε βίαιες ενέργειες είχαν κεντρώα πολιτική τοποθέτηση ή ήταν μέλη της Νεολαίας Λαμπράκη στις αρχές της δεκαετίας του 1960. Η προσφυγή σε δυναμικές ενέργειες αποτελούσε μια δραματική στροφή εκατόν ογδόντα μοιρών από τις ειρηνικές μεθόδους διαμαρτυρίας που χρησιμοποιούσαν προδικτατορικά*».

Ο συγγραφέας αναφέρει την επίδραση των αντιαυταρ-

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΟΛΙΣ - σελίδες 717

Ο Κωστής Κορνέτης στην ***Εισαγωγή*** καταγράφει, εκτός των άλλων, την πεποίθησή του ότι η προδικτατορική περίοδος ήταν άρρηκτα συνυφασμένη με τα ίδια τα χρόνια της Δικτατορίας και πως η Χούντα αντί να καλλιεργήσει την πλήρη απομόνωση από τον κόσμο και από τις διεθνείς εξελίξεις, όπως λανθασμένα κατά την γνώμη του υποστηρίζεται πολλές φορές, πρόσφερε άθελά της ένα πολυσύνθετο και πολυδαίδαλο έδαφος, για την εκτύλιξη της μακράς δεκαετίας των «σίξτις».

Ο Κορνέτης τονίζει, επίσης, ότι το βιβλίο διερευνά πως μια νέα γενιά φοιτητών μετά το 1971, την στιγμή που «χαλαρώνει» το καθεστώς, ήρθε πλέον σε ανοικτή αντιπαράθεση, αντικαθιστώντας την προηγούμενη γενιά, που θεωρεί ότι είχε αποτύχει, καθώς είχε καθοριστεί σε μεγάλο βαθμό από το προδικτατορικό καθεστώς.

Πρόσθετος σκοπός του βιβλίου, σύμφωνα με τον συγγραφέα, είναι να καταγράψει τα πολιτισμικά και τα ιδεολογικά χαρακτηριστικά, που είχαν στην διάθεσή τους οι αντικαθεστωτικοί φοιτητές προκειμένου να έρθουν σε ρήξη με την σχετική συναίνεση, η οποία είχε διαμορφωθεί κατά την πρώτη πενταετία της δικτατορικής διακυβέρνησης και να δημιουργήσουν νέα νοήματα.

Ο Κορνέτης, παρ' ότι αναγνωρίζει τις αρκετές θεμελιώδεις διαφορές που διακρίνουν τους πολιτικά κινητοποιούμενους έλληνες φοιτητές της περιόδου 1967-1974 από την γενιά του '68 σε άλλες χώρες, διατυπώνει την υπόθε- *που οδήγησε στη δικτατορία, επιχειρεί να σκιαγραφήσει την ταυτότητα των φοιτητών στα μέσα της δεκαετίας του 1960, καθώς σ' αυτούς συγκαταλέγονται όσοι έμελλε να ζήσουν πρώτοι τον αντίκτυπο του αυταρχικού καθεστώτος. Υπάρχουν συνέχειες και τομές που συνδέουν αναπόσπαστα την Επταετία με τα προδικτατορικά χρόνια, τα οποία έχουν κομβική σημασία προκειμένου να κατανοήσουμε τα ιστορικά συμφραζόμενα και την συγκρότηση των κοινωνικών υποκειμένων της εποχής. Εδώ εστιάζουμε στην Γενιά του Ζήτα, την ηλικιακή ομάδα που διαπλάστηκε από την εμπειρία του εμφυλίου πολέμου και των μετεμφυλιακών χρόνων, και συγκεκριμένα από την πολιτική δολοφονία του βουλευτή της αριστεράς Γρηγόρη Λαμπράκη το 1963»*.

Στο τελευταίο μέρος του πρώτου κεφαλαίου με τον τίτλο η ***Χαμένη Άνοιξη*** ο Κορνέτης, αναφέρει τις τουλάχιστον τετρακόσιες δημόσιες συγκεντρώσεις της περιόδου των Ιουλιανών, στις οποίες συμμετείχαν εκατοντάδες χιλιάδες άνθρωποι, ενώ παρατηρεί ότι ακριβώς η ελευθεριακή στάση των διαδηλωτών και το γεγονός ότι η μισή Αθήνα φλεγόταν οδήγησαν τους μελλοντικούς αναλυτές να περιγράψουν τα γεγονότα αυτά ως πρώιμο '68.

Παρ' ότι, όμως, όπως επίσης εύστοχα παρατηρεί, οι απεργίες και οι διαδηλώσεις ξεσπούν με καταιγιστικούς ρυθμούς, παρ' ότι η επίσημη αριστερά αδυνατούσε να τις κηδεμονεύσει, δεν σημειώθηκαν πράξεις επαναστατικής βίας, όπως τοποθέτηση βομβών ή καταλήψεις.

Τον Απρίλιο του 1967, λίγο πριν το πραξικόπημα και αφού η αστυνομία εισέβαλε στο Πανεπιστήμιο της Θεσσαλονίκης για να διαλύσει μια φοιτητική διαδήλωση, η εφημερίδα Μακεδονία προέβλεψε την συνέχεια:

«*Το πανεπιστημιακόν άσυλον κατεπατήθη χθες καθ' ολοκληρίαν. Δια πρώτην φοράν εις τα χρονικά του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου τα αστυνομικά όργανα, εν πλήρει εξαρτύσει εισβάλλουν εις το κεντρικόν κτίριον αυτού, δια να εκβάλλουν βιαίως τους φοιτητάς [...] και μάλιστα υπό τας ευλογίας αυτής της ίδιας της πρυτανικής αρχής [...] Η Ελλάς, και μάλιστα η Ελλάς του πνεύματος και της επιστήμης, διασύρεται εις παγκόσμιαν κλίμακα, από την απαράδεκτον τακτικήν ωρισμένων εκπροσώπων της και την απροσχημάτιστον χρησιμοποίησιν της υλικής βίας εναντίον της σπουδάζουσης νεότητας. Η κατάστασις έφθασεν εις το απροχώρητον*».

Στην Αθήνα, τέσσερις μόλις ημέρες πριν την εκδήλωση του στρατιωτικού πραξικοπήματος, η αστυνομία διαλύει *του '68. Το κεφάλαιο αυτό καταλήγει στο συμπέρασμα ότι για τους φοιτητές που συνέχιζαν την παράδοση των Λαμπράκηδων, και συμμετείχαν στις λεγόμενες δυναμικές ενέργειες, ήταν πολύ δύσκολο να προσαρμοστούν στις νέες συνθήκες της Χούντας και να στραφούν σε μορφές δράσης που αψηφούσαν με επιτυχία το καθεστώς, καθώς ήδη είχαν εξαντλήσει την δημιουργικότητά τους τα προηγούμενα χρόνια»*.

Ο Κορνέτης καταγράφει, μεταξύ άλλων, το «πρόβλημα» που συνιστούσε η νομιμοποίηση των βίαιων ενεργειών ως μέσου αντίστασης, καθώς αποτελούσε ένα από τα κύρια σημεία τριβής ανάμεσα στις ελληνικές οργανώσεις του εξωτερικού. Σύμφωνα με τον συγγραφέα: «*η παραδοσιακή αριστερή ηγεσία όχι μόνο αντιτάχθηκε στη λεγόμενη δυναμική δράση, δηλαδή στην ένοπλη αντίσταση, αλλά έτεινε να στιγματίζει ως προβοκάτορες της χούντας όσους συμμετείχαν σε αυτή, μια κατηγορία που είχε υπάρξει προσφιλής κοινός τόπος της αριστεράς από τη δεκαετία του 1930 [...] Κατά συνέπεια, αρκετοί φοιτητές που ήταν μέλη του Κομμουνιστικού Κόμματος και ταυτόχρονα συμμετείχαν σε κύκλους με παράνομη δράση διαγράφηκαν από το Κόμμα με αιτιολογία την μονοδιάστατη επιμονή τους στον ένοπλο αγώνα*».

Ο Κορνέτης παρατηρεί, επίσης, ότι: «*Δεν είναι συμπτωματικό το γεγονός ότι η συντριπτική πλειοψηφία των φοιτητών που συμμετείχαν σε βίαιες ενέργειες είχαν κεντρώα πολιτική τοποθέτηση ή ήταν μέλη της Νεολαίας Λαμπράκη στις αρχές της δεκαετίας του 1960. Η προσφυγή σε δυναμικές ενέργειες αποτελούσε μια δραματική στροφή εκατόν ογδόντα μοιρών από τις ειρηνικές μεθόδους διαμαρτυρίας που χρησιμοποιούσαν προδικτατορικά*».

Ο συγγραφέας αναφέρει την επίδραση των αντιαυταρχικών μηνυμάτων του Μάη του '68, που ενέπνευσαν, μεταξύ άλλων, την δημιουργία στο Παρίσι ένοπλων αντιστασιακών οργανώσεων, όπως το Κίνημα της 20ης Οκτώβρη (τα μέλη της υποστήριζαν κυρίως την Ένωση Κέντρου) και το Κίνημα της 29 Μάη, από την οποία αργότερα δημιουργήθηκε η Λαϊκή Επαναστατική Αντίσταση, οργανώσεις στις οποίες συμμετείχε ο Αλέξανδρος Γιωτόπουλος.

Ένα σημαντικό στοιχείο που διαφοροποιούσε τις οργανώσεις του εξωτερικού με τις αντίστοιχες που είχαν έδρα την Ελλάδα ήταν, σύμφωνα με τον Κορνέτη, η ολοένα και πιο ριζοσπαστική ρητορική των πρώτων, με την οποία τα μέλη τους υποστήριζαν την θέση ότι δεν επεδίωκαν μόνο την πτώση της χούντας αλλά και την ριζική κοινωνική αλλαγή.

Το ***τρίτο κεφάλαιο*** με τον τίτλο ***Το κουνούπι και ο ταύρος***, *«ξεκινάει με μια επισκόπηση των διαφορετικών τάσεων στην φοιτητική κουλτούρα, αναλύοντας με συντομία τις προτεραιότητες και τις θέσεις των υποστηρικτών του καθεστώτος. Στην συνέχεια εστιάζει στις φοιτητικές δομές κινητοποίησης, και ιδίως στους τοπικούς συλλόγους φοιτητών και στην Ελληνοευρωπαϊκή Κίνηση Νέων (ΕΚΙΝ), την οποία συνέστησε ένας κύκλος φοιτητών από τα ανώτερα κοινωνικά στρώματα. Το κεφάλαιο κλείνει με μια επισκόπηση των ποικίλων φοιτητικών οργανώσεων, που εξέφραζαν διαφορετικά ιδεολογικά ρεύματα, και των μεταξύ τους σχέσεων. Επίσης, εξετάζει την εικόνα του «άλλου» στις φοιτητικές ομάδες και την «σκλήρυνση» της υποκειμενικότητας που προκλήθηκε από τις αντιπαλότητες. Τέλος, με την ανάλυση των αφηγηματικών μοτίβων επιχειρεί να παρουσιάσει πτυχές της ατομικής υποκειμενικότητας εξετάζοντας τις διαδικασίες της συντήρησης και της ριζοσπαστικοποίησης των ταυτοτήτων, των αντιλήψεων και των συμπεριφορών»*.

Προφορικές μαρτυρίες και μνήμες για τις οργανώσεις και τις διαφορές μεταξύ τους, για τους αριστεριστές που προσπαθούσαν να διαφοροποιηθούν από την πολιτική των δύο ΚΚΕ και το αντίστροφο, οι κατηγορίες για χαφιεδισμό και προβοκατόρικη δράση για τα μέλη που απλά αποστασιοποιούνταν ή επέλεγαν να μεταπηδήσουν σε άλλη οργάνωση, για τις καθυστερημένες ανακοινώσεις ή για τις ανακοινώσεις που δεν έβγαιναν ποτέ, όταν εκείνος που συνελάμβανε το καθεστώς δεν ήταν γνωστό μέλος ή κολλητός των γνωστών εκείνης της εποχής.

Όπως περιγράφει ο Άγις Τσάρας: *«όσο κρυβόμουνα είχα επαφή με άλλους της Αναγέννησης, συμφοιτητές, φοιτητές δηλαδή, συνάδελφους. Μετά από δύο, τρία χρόνια προσπάθησαν ορισμένοι, όταν είχαν οργανωθεί πια στο Παρίσι, να με βρουν και να συσπειρωθώ ξανά σ' αυτό το μαγαζί και να διαφυλάξουμε τις δυνάμεις μας, όλοι μαζί αγκαλιά και κρυφά να τα λέμε μεταξύ μας, να χαιρόμαστε. Εγώ αρνήθηκα. Ήδη είχα την επαφή με το ΕΚΚΕ. Και με είπαν χαφιέ. Τσακ έτσι κατευθείαν»*.

Ο Λιοναράκης, επίσης, ανακαλεί παρόμοιο περιστατικό: *«Είχα και ένα πάρα πολύ τραυματικό, δηλαδή ίσως ήταν και οι χειρότερες ημέρες της ζωής μου... Διότι βγαίνοντας από την φυλακή εγώ, υπήρχε ένας ψίθυρος, ο οποίος*

τις συνέχειες και τις ρήξεις με το παρελθόν. Τέλος, αναφέρεται στο διαφιλονικούμενο ζήτημα της αργοπορημένης ''σεξουαλικής επανάστασης'' και του μετασχηματισμού του ιδιωτικού σε δημόσιο».

Το ***πέμπτο κεφάλαιο***, με τον τίτλο ***Οι δέκα μήνες που συγκλόνισαν την Ελλάδα***, *«παρουσιάζει το χρονικό των γεγονότων που οδήγησαν στην σύγκρουση των φοιτητών με το καθεστώς και ανασυνθέτει τη δεκάμηνη αντίστροφη μέτρηση μέχρι την κορύφωση του φοιτητικού κινήματος και την πάταξή του. Επιπλέον, διερευνά ποιες διαδικασίες έθεσε σε κίνηση το χουντικό «πείραμα της φιλελευθεροποίησης» στο απόγειο του και τις βασικές δημόσιες εκδηλώσεις της εξέγερσης των φοιτητών: τις καταλήψεις στις πολυτεχνικές σχολές τόσο της Αθήνας όσο και της Θεσσαλονίκης το Νοέμβριο του 1973, καθώς και τα προδρομικά τους γεγονότα, δηλαδή τις καταλήψεις στην Νομική Σχολή της Αθήνας το Φεβρουάριο και το Μάρτιο του ίδιου χρόνου. Το κεφάλαιο κλείνει με την επαύριο του Πολυτεχνεί-*

μάτια τους τον φόβο. Έκτακτο λαοδικείο και η ποινή εξετελέσθη πάραυτα. Τον ξεμοναχιάσαμε στον πρώτο όροφο, τον πήγαμε σηκωτό ως την πόρτα και τον πετάξαμε έξω, προτού οι νεοφώτιστοι μαθητές του καταλάβουν τι συμβαίνει στον προφήτη».

Στο ίδιο κεφάλαιο ,στο μέρος με τον τίτλο το ***Τίμημα της συμμετοχής***, γίνεται αναφορά στην άγρια καταστολή, στα βασανιστήρια αλλά και στις ομολογίες, ενώ παρατίθενται προφορικές μαρτυρίες και συνεντεύξεις όπως αυτή της Κλεοπάτρας Παπαγεωργίου που δείχνει ελάχιστο σεβασμό σ' όσους μίλησαν: *«Βλέπεις πως κατέρρευσαν όλες οι οργανώσεις τότε, οι παράνομες, όταν συνελήφθη η Αντι-ΕΦΕΕ. Τα κάρφωσαν, τα ξεράσανε όλα. Ας μην πω ονόματα τώρα· τα γνωρίζω, αλλά ασ' τους ακόμα»*.

Φθάνοντας ο συγγραφέας στα γεγονότα της κατάληψης του Πολυτεχνείου στις 14 Νοεμβρίου του 1973 ξεκαθαρίζει, πρώτα απ' όλα, ότι *«η κατάληψη ξεπέρασε κατά πολύ τις δύο βασικές φοιτητικές οργανώσεις της αριστεράς, συνεπώς ουσιαστικά κανένας δεν έλεγχε την κατεύθυνση της ή τα φοιτητικά αιτήματα την πρώτη μιάμιση ημέρα. Υπερέβαινε την εμβέλεια του ηγετικού ρόλου της φιλοσοβιετικής κομμουνιστικής φοιτητικής νεολαίας, που τη θεωρούσε «ανεύθυνη και βιαστική κίνηση με έντονο αριστερίστικο στοιχείο». Ουσιαστικά η αντι-ΕΦΕΕ αποστασιοποιήθηκε ευθύς εξαρχής από αυτό το ριψοκίνδυνο εγχείρημα, καθώς δεν συμπαθούσε τις ανοργάνωτες κινήσεις, που μπορούσαν να βγουν εκτός ελέγχου»*.

Στην συνέχεια ο Κορνέτης εντοπίζει την πρώτη προσπάθεια ελέγχου με την συγκρότηση της Πρώτης Συντονιστικής Επιτροπής Κατάληψης, αφού μέχρι εκείνη την στιγμή εκείνοι που πρωτοστατούσαν, ήταν οι μικρότερες ακροαριστερές οργανώσεις ή ακόμα και άτομα έξω από το φοιτητικό κίνημα ή στις παρυφές τους, όπως οι αναρχικοί, γράφωντας αντικαθεστωτικά συνθήματα στους τοίχους και διακινώντας προκηρύξεις με αντιχουντικά μηνύματα.

«Ένα μέλος του Ρήγα και της Συντονιστικής Επιτροπής –ο Στέλιος Λογοθέτης– θυμάται την συγκεκριμένη σύγκρουση: έσβηναν τα «...ακραία συνθήματα, όπως «κάτω το κράτος», «σεξουαλική επανάσταση» και άλλα τέτοια ηχηρά, προκαλώντας την χλεύη των αναρχικών, που μας γιουχάρανε ως «απαρχαιωμένους». Αντίθετα, ο Νικήτας Λιοναράκης, επίσης μέλος του Ρήγα, όταν υποστήριζα

πηση των ποικίλων φοιτητικών οργανώσεων, που εξέφραζαν διαφορετικά ιδεολογικά ρεύματα, και των μεταξύ τους σχέσεων. Επίσης, εξετάζει την εικόνα του «άλλου» στις φοιτητικές ομάδες και την «σκλήρυνση» της υποκειμενικότητας που προκλήθηκε από τις αντιπαλότητες. Τέλος, με την ανάλυση των αφηγηματικών μοτίβων επιχειρεί να παρουσιάσει πτυχές της ατομικής υποκειμενικότητας εξετάζοντας τις διαδικασίες της συντήρησης και της ριζοσπαστικοποίησης των ταυτοτήτων, των αντιλήψεων και των συμπεριφορών».

Προφορικές μαρτυρίες και μνήμες για τις οργανώσεις και τις διαφορές μεταξύ τους, για τους αριστεριστές που προσπαθούσαν να διαφοροποιηθούν από την πολιτική των δύο ΚΚΕ και το αντίστροφο, οι κατηγορίες για χαφιεδισμό και προβοκατόρικη δράση για τα μέλη που απλά αποστασιοποιούνταν ή επέλεγαν να μεταπηδήσουν σε άλλη οργάνωση, για τις καθυστερημένες ανακοινώσεις ή για τις ανακοινώσεις που δεν έβγαιναν ποτέ, όταν εκείνος που συνελάμβανε το καθεστώς δεν ήταν γνωστό μέλος ή κολλητός των γνωστών εκείνης της εποχής.

Όπως περιγράφει ο Άγις Τσάρας: «*όσο κρυβόμουνα είχα επαφή με άλλους της Αναγέννησης, συμφοιτητές, φοιτητές δηλαδή, συνάδελφους. Μετά από δύο, τρία χρόνια προσπάθησαν ορισμένοι, όταν είχαν οργανωθεί πια στο Παρίσι, να με βρουν και να συσπειρωθώ ξανά σ' αυτό το μαγαζί και να διαφυλάξουμε τις δυνάμεις μας, όλοι μαζί αγκαλιά και κρυφά να τα λέμε μεταξύ μας, να χαιρόμαστε. Εγώ αρνήθηκα. Ήδη είχα την επαφή με το ΕΚΚΕ. Και με είπαν χαφιέ. Τσακ έτσι κατευθείαν*».

Ο Λιοναράκης, επίσης, ανακαλεί παρόμοιο περιστατικό: «*Είχα και ένα πάρα πολύ τραυματικό, δηλαδή ίσως ήταν και οι χειρότερες ημέρες της ζωής μου... Διότι βγαίνοντας από την φυλακή εγώ, υπήρχε ένας ψίθυρος, ο οποίος ήταν ένας πολύ κακός ψίθυρος, δεν ήταν τίποτε συγκεκριμένο, ούτε με είχαν κτυπήσει, να πεις ότι θα έλεγα κάτι. Τίποτε, δεν υπήρξε τίποτα, σχεδόν δεν με ανακρίνανε. Ούτε ήξερα κάτι παράνομο, όλα τα κάναμε νόμιμα εμείς. Αλλά υπήρχε ένας ψίθυρος: ''Απομονώστε τον αυτόν''. Το οποίο, μετά από πολύ πολύ καιρό ψάξιμο και τα λοιπά, κατάλαβα πως προερχόταν από το τμήμα της ΚΝΕ, της Αντι-ΕΦΕΕ. Να βγαίνεις από τη φυλακή, να νιώθεις έτσι ''κάτι'', και να σου το λένε οι ίδιοι οι φίλοι σου' α, ήτανε πολύ τραυματικό εκείνο, έπαθα σοκ*».

Το ***τέταρτο κεφάλαιο*** με τον τίτλο ***Στα χαρακώματα του πολιτισμού*** «*καταπιάνεται με την διαλεκτική σχέση που αναπτύσσεται ανάμεσα στον πολιτισμό και την πολιτική. Καθώς η ιδεολογία δεν εξηγεί από μόνη της τη δημιουργία του φοιτητικού κινήματος, το κεφάλαιο αυτό διερευνά τις ρίζες του πολιτισμικού του υπόβαθρου, καθώς και τους*

Το ***πέμπτο κεφάλαιο***, με τον τίτλο ***Οι δέκα μήνες που συγκλόνισαν την Ελλάδα***, «*παρουσιάζει το χρονικό των γεγονότων που οδήγησαν στην σύγκρουση των φοιτητών με το καθεστώς και ανασυνθέτει τη δεκάμηνη αντίστροφη μέτρηση μέχρι την κορύφωση του φοιτητικού κινήματος και την πάταξή του. Επιπλέον, διερευνά ποιες διαδικασίες έθεσε σε κίνηση το χουντικό «πείραμα της φιλελευθεροποίησης» στο απόγειο του και τις βασικές δημόσιες εκδηλώσεις της εξέγερσης των φοιτητών: τις καταλήψεις στις πολυτεχνικές σχολές τόσο της Αθήνας όσο και της Θεσσαλονίκης το Νοέμβριο του 1973, καθώς και τα προδρομικά τους γεγονότα, δηλαδή τις καταλήψεις στην Νομική Σχολή της Αθήνας το Φεβρουάριο και το Μάρτιο του ίδιου χρόνου. Το κεφάλαιο κλείνει με την επαύριο του Πολυτεχνείου, η οποία περιλαμβάνει το σύντομο μεσοδιάστημα της δικτατορίας του Ιωαννίδη και την απότομη μετάβαση στην μεταδικτατορική περίοδο το καλοκαίρι του 1974, δηλαδή την Μεταπολίτευση. Σκιαγραφεί την συνέχιση του φοιτητικού κινήματος με τις δύο παράλληλες διαδικασίες της ριζοσπαστικοποίησης και της αποδιάρθρωσης του, αυτήν την φορά σε συνθήκες δημοκρατικού πολιτεύματος*».

Ο συγγραφέας, εξιστορώντας την κατάληψη της Νομικής σχολής καταγράφει την εμφάνιση μιας μικρής ομάδας αναρχικών και υπενθυμίζει την περιγραφή του Νίκου Μπίστη στην αυτοβιογραφία του σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο τους αντιμετώπισε η κομμουνιστική πλειοψηφία:

«*Η περιφρούρηση εντόπισε έναν περίεργο τύπο που από μέρες κατοικοέδρευε ανάμεσα στους Κρήτες Φοιτητές και παρίστανε τον αναρχικό. Είχε όλα τα εξωτερικά γνωρίσματα, αλλά κάτι επάνω τους μας ενοχλούσε: όχι*

Κλεοπάτρας Παπαγεωργίου που δείχνει ελάχιστο σεβασμό σ' όσους μίλησαν: «*Βλέπεις πως κατέρρευσαν όλες οι οργανώσεις τότε, οι παράνομες, όταν συνελήφθη η Αντι-ΕΦΕΕ. Τα κάρφωσαν, τα ξεράσανε όλα. Ας μην πω ονόματα τώρα· τα γνωρίζω, αλλά ασ' τους ακόμα*».

Φθάνοντας ο συγγραφέας στα γεγονότα της κατάληψης του Πολυτεχνείου στις 14 Νοεμβρίου του 1973 ξεκαθαρίζει, πρώτα απ' όλα, ότι «*η κατάληψη ξεπέρασε κατά πολύ τις δύο βασικές φοιτητικές οργανώσεις της αριστεράς, συνεπώς ουσιαστικά κανένας δεν έλεγχε την κατεύθυνση της ή τα φοιτητικά αιτήματα την πρώτη μιάμιση ημέρα. Υπερέβαινε την εμβέλεια του ηγετικού ρόλου της φιλοσοβιετικής κομμουνιστικής φοιτητικής νεολαίας, που τη θεωρούσε «ανεύθυνη και βιαστική κίνηση με έντονο αριστερίστικο στοιχείο». Ουσιαστικά η αντι-ΕΦΕΕ αποστασιοποιήθηκε ευθύς εξαρχής από αυτό το ριψοκίνδυνο εγχείρημα, καθώς δεν συμπαθούσε τις ανοργάνωτες κινήσεις, που μπορούσαν να βγουν εκτός ελέγχου*».

Στην συνέχεια ο Κορνέτης εντοπίζει την πρώτη προσπάθεια ελέγχου με την συγκρότηση της Πρώτης Συντονιστικής Επιτροπής Κατάληψης, αφού μέχρι εκείνη την στιγμή εκείνοι που πρωτοστατούσαν, ήταν οι μικρότερες ακροαριστερές οργανώσεις ή ακόμα και άτομα έξω από το φοιτητικό κίνημα ή στις παρυφές τους, όπως οι αναρχικοί, γράφοντας αντικαθεστωτικά συνθήματα στους τοίχους και διακινώντας προκηρύξεις με αντιχουντικά μηνύματα.

«*Ένα μέλος του Ρήγα και της Συντονιστικής Επιτροπής –ο Στέλιος Λογοθέτης– θυμάται την συγκεκριμένη σύγκρουση: έσβηναν τα «...ακραία συνθήματα, όπως «κάτω το κράτος», «σεξουαλική επανάσταση» και άλλα τέτοια ηχηρά, προκαλώντας την χλεύη των αναρχικών, που μας γιουχάρανε ως «απαρχαιωμένους». Αντίθετα, ο Νικήτας Λιοναράκης, επίσης μέλος του Ρήγα, όταν υποστήριζα πως και τα δύο κομμουνιστικά κόμματα αναζητούσαν προβοκάτορες, αντέδρασε λέγοντας πως αυτό το έκανε μόνο η ΚΝΕ*».

Ο συγγραφέας παραθέτει τα αντικαθεστωτικά συνθήματα που υιοθετούσαν οι αναρχικοί, όπως «Κάτω η εξουσία», «Κοινωνική Επανάσταση», «Κράτος=Καταστολή», «Κάτω το κεφάλαιο», «Κάτω ο στρατός», «Γενική εξέγερση», «Οι πατριώτες είναι μαλάκες», «Κάτω η μισθωτή εργασία», «Εργατικά συμβούλια», «Οι εργάτες δεν έχουν πατρίδα».

Ο Κορνέτης καταγράφει την στιγμή που η Αντι-ΕΦΕΕ αλλάζει στρατηγική και εγκαταλείπει την επιμονή της να εκκενωθεί το κτίριο και να προβάλλονται αποκλειστικά φοιτητικά αιτήματα και τις κινήσεις που πραγματοποιούνται, ώστε να ελεγχθούν «τα πράγματα», καταγράφει την ανταπόκριση του κόσμου στα συνεχή καλέσματα των καταλήψεων, την οργάνωση της κατάληψης, τον έλεγχο των

άλλη οργάνωση, για τις καθυστερημένες ανακοινώσεις ή για τις ανακοινώσεις που δεν έβγαιναν ποτέ, όταν εκείνος που συνελάμβανε το καθεστώς δεν ήταν γνωστό μέλος ή κολλητός των γνωστών εκείνης της εποχής.

Όπως περιγράφει ο Άγις Τσάρας: «*όσο κρυβόμουνα είχα επαφή με άλλους της Αναγέννησης, συμφοιτητές, φοιτητές δηλαδή, συνάδελφους. Μετά από δύο, τρία χρόνια προσπάθησαν ορισμένοι, όταν είχαν οργανωθεί πια στο Παρίσι, να με βρουν και να συσπειρωθώ ξανά σ' αυτό το μαγαζί και να διαφυλάξουμε τις δυνάμεις μας, όλοι μαζί αγκαλιά και κρυφά να τα λέμε μεταξύ μας, να χαιρόμαστε. Εγώ αρνήθηκα. Ήδη είχα την επαφή με το ΕΚΚΕ. Και με είπαν χαφιέ. Τσακ έτσι κατευθείαν*».

Ο Λιοναράκης, επίσης, ανακαλεί παρόμοιο περιστατικό: «*Είχα και ένα πάρα πολύ τραυματικό, δηλαδή ίσως ήταν και οι χειρότερες ημέρες της ζωής μου... Διότι βγαίνοντας από την φυλακή εγώ, υπήρχε ένας ψίθυρος, ο οποίος ήταν ένας πολύ κακός ψίθυρος, δεν ήταν τίποτε συγκεκριμένο, ούτε με είχαν κτυπήσει, να πεις ότι θα έλεγα κάτι. Τίποτε, δεν υπήρξε τίποτα, σχεδόν δεν με ανακρίνανε. Ούτε ήξερα κάτι παράνομο, όλα τα κάναμε νόμιμα εμείς. Αλλά υπήρχε ένας ψίθυρος: ''Απομονώστε τον αυτόν''. Το οποίο, μετά από πολύ πολύ καιρό ψάξιμο και τα λοιπά, κατάλαβα πως προερχόταν από το τμήμα της ΚΝΕ, της Αντι-ΕΦΕΕ. Να βγαίνεις από τη φυλακή, να νιώθεις έτσι ''κάτι'', και να σου το λένε οι ίδιοι οι φίλοι σου· α, ήτανε πολύ τραυματικό εκείνο, έπαθα σοκ*».

Το ***τέταρτο κεφάλαιο*** με τον τίτλο ***Στα χαρακώματα του πολιτισμού*** «*καταπιάνεται με την διαλεκτική σχέση που αναπτύσσεται ανάμεσα στον πολιτισμό και την πολιτική. Καθώς η ιδεολογία δεν εξηγεί από μόνη της τη δημιουργία του φοιτητικού κινήματος, το κεφάλαιο αυτό διερευνά τις ρίζες του πολιτισμικού του υπόβαθρου, καθώς και τους τρόπους με τους οποίους ενισχύθηκε η μαχητικότητα των φοιτητών από αυτό. Εξετάζει τις νέες τάσεις στον κινηματογράφο, στο θέατρο, στην μουσική, την αισθητική και την καθημερινή ζωή, επιχειρώντας να εξηγήσει πως διαμορφώθηκαν οι νέες πολιτισμικές ταυτότητες. Στρέφεται στις εναλλακτικές μορφές κουλτούρας που δημιουργήθηκαν σε αντιπαράθεση με την Χούντα, καθώς ενδιαφέρεται να ανιχνεύσει με ποιον τρόπο αρκετά στοιχεία της αντικουλτούρας απέκτησαν μέσα στον χρόνο πολιτική σημασία. Η ενότητα αυτή, επίσης, θέτει το ζήτημα του ρόλου που διαδραμάτισαν οι φοιτήτριες γενικά στο φοιτητικό σώμα, αλλά και στο κίνημα ειδικότερα, επιχειρώντας να εξηγήσει*

Το ***πέμπτο κεφάλαιο***, με τον τίτλο ***Οι δέκα μήνες που συγκλόνισαν την Ελλάδα***, «*παρουσιάζει το χρονικό των γεγονότων που οδήγησαν στην σύγκρουση των φοιτητών με το καθεστώς και ανασυνθέτει τη δεκάμηνη αντίστροφη μέτρηση μέχρι την κορύφωση του φοιτητικού κινήματος και την πάταξή του. Επιπλέον, διερευνά ποιες διαδικασίες έθεσε σε κίνηση το χουντικό «πείραμα της φιλελευθεροποίησης» στο απόγειο του και τις βασικές δημόσιες εκδηλώσεις της εξέγερσης των φοιτητών: τις καταλήψεις στις πολυτεχνικές σχολές τόσο της Αθήνας όσο και της Θεσσαλονίκης το Νοέμβριο του 1973, καθώς και τα προδρομικά τους γεγονότα, δηλαδή τις καταλήψεις στην Νομική Σχολή της Αθήνας το Φεβρουάριο και το Μάρτιο του ίδιου χρόνου. Το κεφάλαιο κλείνει με την επαύριο του Πολυτεχνείου, η οποία περιλαμβάνει το σύντομο μεσοδιάστημα της δικτατορίας του Ιωαννίδη και την απότομη μετάβαση στην μεταδικτατορική περίοδο το καλοκαίρι του 1974, δηλαδή την Μεταπολίτευση. Σκιαγραφεί την συνέχιση του φοιτητικού κινήματος με τις δύο παράλληλες διαδικασίες της ριζοσπαστικοποίησης και της αποδιάρθρωσης του, αυτήν την φορά σε συνθήκες δημοκρατικού πολιτεύματος*».

Ο συγγραφέας, εξιστορώντας την κατάληψη της Νομικής σχολής καταγράφει την εμφάνιση μιας μικρής ομάδας αναρχικών και υπενθυμίζει την περιγραφή του Νίκου Μπίστη στην αυτοβιογραφία του σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο τους αντιμετώπισε η κομμουνιστική πλειοψηφία:

«*Η περιφρούρηση εντόπισε έναν περίεργο τύπο που από μέρες κατοικοέδρευε ανάμεσα στους Κρήτες Φοιτητές και παρίστανε τον αναρχικό. Είχε όλα τα εξωτερικά γνωρίσματα, αλλά κάτι επάνω τους μας ενοχλούσε: όχι τόσο αυτά που έλεγε, αλλά ο τρόπος που τα έλεγε. Λες και είχε αποστηθίσει ποίημα. Το βλέμμα του ήταν σκληρό, δεν είχε την ρομαντική αφέλεια των παθιασμένων ιδεολόγων αναρχικών του '70. Αλλά κυρίως βρωμούσε, έζεχνε. Οι αναρχικοί είχαν πάρει διαζύγιο με την λογική όχι με το σαπούνι. Αυτός ο κύριος, λοιπόν ονόματι Κωνσταντινίδης, τριγύριζε στους ορόφους, πουλούσε επανάσταση και έσπερνε φόβο. «Να είμαστε έτοιμοι, θα χυθεί αίμα, γιατί θα μπουν οπωσδήποτε. Ανά πάσα στιγμή μπορεί να μπουκάρουν» έλεγε και μάζευε γύρω του κόσμο, κάνοντας τον γκουρού. Κάποιοι ήταν πρόθυμοι να τον ακολουθήσουν στη θυσία, οι περισσότεροι όμως πάγωναν κι έβλεπες στα*

σεις, που μπορούσαν να βγουν εκτός ελέγχου».

Στην συνέχεια ο Κορνέτης εντοπίζει την πρώτη προσπάθεια ελέγχου με την συγκρότηση της Πρώτης Συντονιστικής Επιτροπής Κατάληψης, αφού μέχρι εκείνη την στιγμή εκείνοι που πρωτοστατούσαν, ήταν οι μικρότερες ακροαριστερές οργανώσεις ή ακόμα και άτομα έξω από το φοιτητικό κίνημα ή στις παρυφές τους, όπως οι αναρχικοί, γράφωντας αντικαθεστωτικά συνθήματα στους τοίχους και διακινώντας προκηρύξεις με αντιχουντικά μηνύματα.

«*Ένα μέλος του Ρήγα και της Συντονιστικής Επιτροπής –ο Στέλιος Λογοθέτης– θυμάται την συγκεκριμένη σύγκρουση: έσβηναν τα «...ακραία συνθήματα, όπως «κάτω το κράτος», «σεξουαλική επανάσταση» και άλλα τέτοια ηχηρά, προκαλώντας την χλεύη των αναρχικών, που μας γιουχάρανε ως «απαρχαιωμένους». Αντίθετα, ο Νικήτας Λιοναράκης, επίσης μέλος του Ρήγα, όταν υποστήριζα πως και τα δύο κομμουνιστικά κόμματα αναζητούσαν προβοκάτορες, αντέδρασε λέγοντας πως αυτό το έκανε μόνο η ΚΝΕ*».

Ο συγγραφέας παραθέτει τα αντικαθεστωτικά συνθήματα που υιοθετούσαν οι αναρχικοί, όπως «Κάτω η εξουσία», «Κοινωνική Επανάσταση», «Κράτος=Καταστολή», «Κάτω το κεφάλαιο», «Κάτω ο στρατός», «Γενική εξέγερση», «Οι πατριώτες είναι μαλάκες», «Κάτω η μισθωτή εργασία», «Εργατικά συμβούλια», «Οι εργάτες δεν έχουν πατρίδα».

Ο Κορνέτης καταγράφει την στιγμή που η Αντι-ΕΦΕΕ αλλάζει στρατηγική και εγκαταλείπει την επιμονή της να εκκενωθεί το κτίριο και να προβάλλονται αποκλειστικά φοιτητικά αιτήματα και τις κινήσεις που πραγματοποιούνται, ώστε να ελεγχθούν «τα πράγματα», καταγράφει την ανταπόκριση του κόσμου στα συνεχή καλέσματα των καταληψιών, την οργάνωση της κατάληψης, τον έλεγχο των συνθημάτων, αλλά και το προσχέδιο της Διακήρυξης, που περιελάμβανε την έκκληση για συγκρότηση εθνικής ενότητας και τελικά απορρίφθηκε λόγω της ανυποχώρητης στάσης των αριστεριστών.

Στις 16 Νοεμβρίου και ενώ μέσα στο κτίριο η Συντονιστική αντιμετώπιζε το δίλλημα εάν οι καταληψίες θα προχωρούσαν σε μια «νικηφόρα αποχώρηση» χωρίς θύματα ή θα συνέχιζαν την κατάληψη έως το Σάββατο «ώστε να θεριέψει ο τόπος», το κέντρο της Αθήνας και όχι μόνο δονούνταν από θυελλώδεις διαδηλώσεις, όπου

συνέχεια στη σελ. 10

Παγκόσμιος καπιταλισμός ή τοπικός σχεδιασμός;

(Γ΄ μέρος)

(Karl Polanyi)

III

Έτσι, γίνεται προφανές ότι ο φιλελεύθερος καπιταλισμός δεν είναι σήμερα κατά κύριο λόγο ένα εσωτερικό θέμα. Πρώτα απ' όλα είναι ένα ζήτημα εξωτερικής πολιτικής, δεδομένου ότι έγκειται σε διεθνές επίπεδο το ότι οι μέθοδοι των ιδιωτικών επιχειρήσεων έχουν παραβιαστεί – όπως φαίνεται από την αποτυχία του κανόνα του χρυσού. Κι είναι σε αυτό τον τομέα που η τήρηση των μεθόδων αποτελεί άμεσο εμπόδιο σε επί μέρους λύσεις. Ο φιλελεύθερος καπιταλισμός βασίζεται σε ένα απλό δόγμα: στην εξωτερική αγορά και πώληση, στη χορήγηση και λήψη δανείων και στο συνάλλαγμα ξένων νομισμάτων, που πραγματοποιούνται μεταξύ ατόμων, σα να ήταν μέλη της ίδιας χώρας. Η «ξένη οικονομία» είναι έτσι ένα ζήτημα μεμονωμένων ατόμων κι ο μηχανισμός της αγοράς πιστώνεται με την πιο θαυμαστή δύναμη «εξισορρόπησης» των ξένων οικονομιών όλων των χωρών αυτομάτως –δηλαδή χωρίς την παρέμβαση των κυβερνήσεών τους. Αυτή η Ουτοπική αντίληψη απέτυχε στην πράξη, όπως όφειλε να κάνει. Και ο κανόνας του χρυσού καταστράφηκε από την ανεργία που προκάλεσε. Στην πραγματικότητα, οι νέες μέθοδοι, της «εξωτερικής οικονομίας», που αντικατέστησε τον κανόνα του χρυσού, είναι συγκριτικά πιο αποτελεσματικές από τους σκοπούς της διεθνούς συνεργασίας. Με τη βοήθειά τους είμαστε σε θέση να λύσουμε προβλήματα, που πριν ήταν δυσεπίλυτα. Μεταξύ αυτών ήταν η κατανομή των πρώτων υλών, η σταθεροποίηση των τιμών κι ακόμη η διασφάλιση της πλήρους εργασίας σε όλες τις χώρες. Καθένα από αυτά τα προβλήματα ήταν μόνιμη πηγή ακυβερνησίας υπό το σύστημα της αγοράς. Ακόμη κι αν ένα πιο παγκόσμιο σύστημα αγοράς μπορεί να μην είναι τελικά επιτυχές, δεν θα τεθεί υπό έλεγχο, καθώς θα προϋποθέτει το αδύνατο έργο να αποκαταστήσει πρώτα το σύστημα της αγοράς παγκοσμίως. Ακόμη και σε αυτό το έργο, οι Ηνωμένες Πολιτείες αυτοδεσμεύονται και μπορεί να μην το αντιλαμβάνονται για καιρό ότι οι προσπάθειές τους είναι καταδικασμένες σε αποτυχία. Η εναλλακτική στην αντιδραστική Ουτοπία της Wall Street είναι η σκόπιμη ανάπτυξη νέων μέσων και οργάνων εξωτερικού εμπορίου, δανεισμού και πληρωμής, που αποτελεί την ουσία του τοπικού σχεδιασμού.

Εδώ βρίσκεται η ευκαιρία της Βρετανίας. Η «εξωτερική οικονομία» πρέπει αναγκαστικά να είναι ο άξονας της πολιτικής μιας νησιωτικής αυτοκρατορίας, που εξαρτάται από τις εισαγωγές για τη διατήρηση ενός πολιτισμένου επιπέδου ζωής και για ελεύθερη συνεργασία σε υπερπόντια επικράτεια για τη διατήρηση της Κοινοπολιτείας. Ούτε η πλήρης απασχόληση ούτε το ευέλικτο συνάλλαγμα ούτε οι διαρκείς εισαγωγές είναι πιθανά για μια τέτοια χώρα δίχως το σχεδιασμό μιας εξωτερικής οικονομίας. Με τη βοήθειά τους, ωστόσο, η Βρετανία, θα ήταν ικανή να δρέψει τα τεράστια οικονομικά και πολιτικά πλεονεκτήματα τής νέας τοπικής οργάνωσης του κόσμου. Έκανε ένα αποφασιστικό βήμα το 1931, όταν ρευστοποίησε τον χρυσό και

εισήγαγε ένα καπιταλιστικό εμπάργκο και στράφηκε στην έκδοση χρήματος. Άλλο βήμα έκανε και στην Οττάβα. Ένα ακόμη βήμα στην καθιέρωση των εθνικών κυβερνήσεων ως ημι-μόνιμη κατάσταση. Και μια χιονοστιβάδα ακόμη πιο καθοριστικών αλλαγών ακολούθησε στη διάρκεια του πολέμου. Η Μεγάλη Βρετανία δεν είναι πλέον μια χώρα ελεύθερου εμπορίου. Δεν έχει πλέον τον κανόνα του χρυσού, έχει συγκρουστεί στο εσωτερικό της με την προσωπική επιχείρηση με κάθε κατανοητό τρόπο. Είναι εντελώς ικανή να οργανώσει το σύνολο της εξωτερικής της πολιτικής σε μια βάση ελέγχου – οποιοσδήποτε, τελικά, κι αν είναι αυτός που ελέγχει. Και όλα αυτά έχουν συμβεί χωρίς καμιά παραβίαση ζωτικών ελευθεριών ή της ελευθερίας στη διαμόρφωση της δημόσιας γνώμης. Πράγματι, η κοινή γνώμη ποτέ δεν έγινε πιο κυρίαρχη πάνω στην κυβέρνηση.

Μακράν του να γαντζωθεί από την εθνική της ζωή ή να ματαιώσει την αποικιακή της ύπαρξη, σπάζοντας το ταμπού της μη εμπλοκής της στην βιομηχανία, η Μεγάλη Βρετανία γίνεται πιο υγιώς ενωμένη κάθε χρόνο που περνάει, καθώς άφησε την ατμόσφαιρα του φιλελεύθερου καπιταλισμού, του ελεύθερου ανταγωνισμού, του κανόνα του χρυσού και όλων των άλλων ονομάτων υπό τα οποία καθαγιάζεται η κοινωνία της αγοράς. Δεν υπάρχει τίποτε

(Γ' μέρος)

τοπικός σχεδιασμός;

(Karl Polanyi)

III

Έτσι, γίνεται προφανές ότι ο φιλελεύθερος καπιταλισμός δεν είναι σήμερα κατά κύριο λόγο ένα εσωτερικό θέμα. Πρώτα απ' όλα είναι ένα ζήτημα εξωτερικής πολιτικής, δεδομένου ότι έγκειται σε διεθνές επίπεδο το ότι οι μέθοδοι των ιδιωτικών επιχειρήσεων έχουν παραβιαστεί – όπως φαίνεται από την αποτυχία του κανόνα του χρυσού. Κι είναι σε αυτό τον τομέα που η τήρηση των μεθόδων αποτελεί άμεσο εμπόδιο σε επί μέρους λύσεις. Ο φιλελεύθερος καπιταλισμός βασίζεται σε ένα απλό δόγμα: στην εξωτερική αγορά και πώληση, στη χορήγηση και λήψη δανείων και στο συνάλλαγμα ξένων νομισμάτων, που πραγματοποιούνται μεταξύ ατόμων, σα να ήταν μέλη της ίδιας χώρας. Η «ξένη οικονομία» είναι έτσι ένα ζήτημα μεμονωμένων ατόμων κι ο μηχανισμός της αγοράς πιστώνεται με την πιο θαυμαστή δύναμη «εξισορρόπησης» των ξένων οικονομιών όλων των χωρών αυτομάτως –δηλαδή χωρίς την παρέμβαση των κυβερνήσεών τους. Αυτή η Ουτοπική αντίληψη απέτυχε στην πράξη, όπως όφειλε να κάνει. Και ο κανόνας του χρυσού καταστράφηκε από την ανεργία που προκάλεσε. Στην πραγματικότητα, οι νέες μέθοδοι, της «εξωτερικής οικονομίας», που αντικατέστησε τον κανόνα του χρυσού, είναι συγκριτικά πιο αποτελεσματικές από τους σκοπούς της διεθνούς συνεργασίας. Με τη βοήθειά τους είμαστε σε θέση να λύσουμε προβλήματα, που πριν ήταν δυσεπίλυτα. Μεταξύ αυτών ήταν η κατανομή των πρώτων υλών, η σταθεροποίηση των τιμών κι ακόμη η διασφάλιση της πλήρους εργασίας σε όλες τις χώρες. Καθένα από αυτά τα προβλήματα ήταν μόνιμη πηγή ακυβερνησίας υπό το σύστημα της αγοράς. Ακόμη κι αν ένα πιο παγκόσμιο σύστημα αγοράς μπορεί να μην είναι τελικά επιτυχές, δεν θα τεθεί υπό έλεγχο, καθώς θα προϋποθέτει το αδύνατο έργο να αποκαταστήσει πρώτα το σύστημα της αγοράς παγκοσμίως. Ακόμη και σε αυτό το έργο, οι Ηνωμένες Πολιτείες αυτοδεσμεύονται και μπορεί να μην το αντιλαμβάνονται για καιρό ότι οι προσπάθειές τους είναι καταδικασμένες σε αποτυχία. Η εναλλακτική στην αντιδραστική Ουτοπία της Wall Street είναι η σκόπιμη ανάπτυξη νέων μέσων και οργάνων εξωτερικού εμπορίου, δανεισμού και πληρωμής, που αποτελεί την ουσία του τοπικού σχεδιασμού.

Εδώ βρίσκεται η ευκαιρία της Βρετανίας. Η «εξωτερική οικονομία» πρέπει αναγκαστικά να είναι ο άξονας της πολιτικής μιας νησιωτικής αυτοκρατορίας, που εξαρτάται από τις εισαγωγές για τη διατήρηση ενός πολιτισμένου επιπέδου ζωής και για ελεύθερη συνεργασία σε υπερπόντια επικράτεια για τη διατήρηση της Κοινοπολιτείας. Ούτε η πλήρης απασχόληση ούτε το ευέλικτο συνάλλαγμα ούτε οι διαρκείς εισαγωγές είναι πιθανά για μια τέτοια χώρα δίχως το σχεδιασμό μιας εξωτερικής οικονομίας. Με τη βοήθειά τους, ωστόσο, η Βρετανία, θα ήταν ικανή να δρέψει τα τεράστια οικονομικά και πολιτικά πλεονεκτήματα τής νέας τοπικής οργάνωσης του κόσμου. Έκανε ένα αποφασιστικό βήμα το 1931, όταν ρευστοποίησε τον χρυσό και

εισήγαγε ένα καπιταλιστικό εμπάργκο και στράφηκε στην έκδοση χρήματος. Άλλο βήμα έκανε και στην Οττάβα. Ένα ακόμη βήμα στην καθιέρωση των εθνικών κυβερνήσεων ως ημι-μόνιμη κατάσταση. Και μια χιονοστιβάδα ακόμη πιο καθοριστικών αλλαγών ακολούθησε στη διάρκεια του πολέμου. Η Μεγάλη Βρετανία δεν είναι πλέον μια χώρα ελεύθερου εμπορίου. Δεν έχει πλέον τον κανόνα του χρυσού, έχει συγκρουστεί στο εσωτερικό της με την προσωπική επιχείρηση με κάθε κατανοητό τρόπο. Είναι εντελώς ικανή να οργανώσει το σύνολο της εξωτερικής της πολιτικής σε μια βάση ελέγχου – οποιοσδήποτε, τελικά, κι αν είναι αυτός που ελέγχει. Και όλα αυτά έχουν συμβεί χωρίς καμιά παραβίαση ζωτικών ελευθεριών ή της ελευθερίας στη διαμόρφωση της δημόσιας γνώμης. Πράγματι, η κοινή γνώμη ποτέ δεν έγινε πιο κυρίαρχη πάνω στην κυβέρνηση.

Μακράν του να γαντζωθεί από την εθνική της ζωή ή να ματαιώσει την αποικιακή της ύπαρξη, σπάζοντας το ταμπού της μη εμπλοκής της στην βιομηχανία, η Μεγάλη Βρετανία γίνεται πιο υγιώς ενωμένη κάθε χρόνο που περνάει, καθώς άφησε την ατμόσφαιρα του φιλελεύθερου καπιταλισμού, του ελεύθερου ανταγωνισμού, του κανόνα του χρυσού και όλων των άλλων ονομάτων υπό τα οποία καθαγιάζεται η κοινωνία της αγοράς. Δεν υπάρχει τίποτε

συνέχεια από τη σελ. 9

ένα τμήμα του πλήθους προσπαθούσε να κάνει πορεία προς την Πλατεία Συντάγματος, ενώ ένα άλλο επιτέθηκε στο Υπουργείο Εργασίας, στο υπουργείο Παιδείας και στο

από πίσω, έβαλα φωτιά στο ένα φυτίλι, πέταξα την μολότοφ στο τελευταίο θωρακισμένο όχημα και την είδα να σκάει στο πίσω μέρος του, βάζοντας φωτιά. Επιτυχία με την πρώτη».

Ακολούθως περιγράφεται η αιματοβαμμένη καταστο-

πύκνωση των πολτισμικών ροών, οι εθνικές ιδιαιτερότητες και η τοπική πολιτική συγκυρία καθόρισαν τον χαρακτήρα και την έκβαση των κινημάτων. Ως εκ τούτου, παρ' ότι το '68 αποτέλεσε τη θεμελιώδη ιστορική στιγμή κατά την οποία οι εθνικές ταυτότητες ήρθαν σε αντιπαράθεση

χανισμός της αγοράς πιστώνεται με την πιο θαυμαστή δύναμη «εξισορρόπησης» των ξένων οικονομιών όλων των χωρών αυτομάτως –δηλαδή χωρίς την παρέμβαση των κυβερνήσεών τους. Αυτή η Ουτοπική αντίληψη απέτυχε στην πράξη, όπως όφειλε να κάνει. Και ο κανόνας του χρυσού καταστράφηκε από την ανεργία που προκάλεσε. Στην πραγματικότητα, οι νέες μέθοδοι, της «εξωτερικής οικονομίας», που αντικατέστησε τον κανόνα του χρυσού, είναι συγκριτικά πιο αποτελεσματικές από τους σκοπούς της διεθνούς συνεργασίας. Με τη βοήθειά τους είμαστε σε θέση να λύσουμε προβλήματα, που πριν ήταν δυσεπίλυτα. Μεταξύ αυτών ήταν η κατανομή των πρώτων υλών, η σταθεροποίηση των ας. Η «εξωτερική οικονομία» πρέπει αναγκαστικά να είναι ο άξονας της πολιτικής μιας νησιωτικής αυτοκρατορίας, που εξαρτάται από τις εισαγωγές για τη διατήρηση ενός πολιτισμένου επιπέδου ζωής και για ελεύθερη συνεργασία σε υπερπόντια επικράτεια για τη διατήρηση της Κοινοπολιτείας. Ούτε η πλήρης απασχόληση ούτε το ευέλικτο συνάλλαγμα ούτε οι διαρκείς εισαγωγές είναι πιθανά για μια τέτοια χώρα δίχως το σχεδιασμό μιας εξωτερικής οικονομίας. Με τη βοήθειά τους, ωστόσο, η Βρετανία, θα ήταν ικανή να δρέψει τα τεράστια οικονομικά και πολιτικά πλεονεκτήματα τής νέας τοπικής οργάνωσης του κόσμου. Έκανε ένα αποφασιστικό βήμα το 1931, όταν ρευστοποίησε τον χρυσό και εισήγαγε ένα καπιταλιστικό εμπάργκο και στράφηκε στην έκδοση χρήματος. Άλλο βήμα έκανε και στην Οττάβα. Ένα ακόμη βήμα στην καθιέρωση των εθνικών κυβερνήσεων ως ημι-μόνιμη κατάσταση. Και μια χιονοστιβάδα ακόμη πιο καθοριστικών αλλαγών ακολούθησε στη διάρκεια του πολέμου. Η Μεγάλη Βρετανία δεν είναι πλέον μια χώρα ελεύθερου εμπορίου. Δεν έχει πλέον τον κανόνα του χρυσού, έχει συγκρουστεί στο εσωτερικό της με την προσωπική επιχείρηση με κάθε κατανοητό τρόπο. Είναι εντελώς ικανή να οργανώσει το σύνολο της εξωτερικής της πολιτικής σε μια βάση ελέγχου – οποιοσδήποτε, τελικά, κι αν είναι αυτός που ελέγχει. Και όλα αυτά έχουν συμβεί χωρίς καμιά παραβίαση ζωτικών ελευθεριών ή της ελευθερίας στη διαμόρφωση της δημόσιας γνώμης. Πράγματι, η κοινή γνώμη ποτέ δεν έγινε πιο κυρίαρχη πάνω στην κυβέρνηση.

Μακράν του να γαντζωθεί από την εθνική της ζωή ή να ματαιώσει την αποικιακή της ύπαρξη, σπάζοντας το ταμπού της μη εμπλοκής της στην βιομηχανία, η Μεγάλη Βρετανία γίνεται πιο υγιώς ενωμένη κάθε χρόνο που περνάει, καθώς άφησε την ατμόσφαιρα του φιλελεύθερου καπιταλισμού, του ελεύθερου ανταγωνισμού, του κανόνα του χρυσού και όλων των άλλων ονομάτων υπό τα οποία καθαγιάζεται η κοινωνία της αγοράς. Δεν υπάρχει τίποτε

συνέχεια από τη σελ. 9

ένα τμήμα του πλήθους προσπαθούσε να κάνει πορεία προς την Πλατεία Συντάγματος, ενώ ένα άλλο επιτέθηκε στο Υπουργείο Εργασίας, στο υπουργείο Παιδείας και στο Δημαρχείο Αθηνών, περικυκλώνοντας τα κτίρια τους.

«*Σε αρκετές περιπτώσεις χρησιμοποιήθηκαν λεωφορεία και τρόλεϊ για να στηθούν οδοφράγματα, ενώ άναβαν φωτιές στους κλειστούς κεντρικούς δρόμους. Η αστυνομία αρχικά αντέδρασε ρίχνοντας δακρυγόνα στο πλήθος, όμως πολύ γρήγορα κατέληξε να ανοίξει πυρ. Λίγο μετά τις δέκα η ώρα το βράδυ και ενώ άρχισαν να καταφθάνουν οι πρώτες ειδήσεις για τραυματίες μεταξύ των διαδηλωτών, το οργισμένο ανώνυμο πλήθος προσπάθησε να φθάσει μέχρι το Υπουργείο Δημόσιας Τάξεως. Στο συγκεκριμένο περιστατικό χρησιμοποιήθηκαν συστηματικά βόμβες μολότοφ από την πλευρά των διαδηλωτών και οι συγκρούσεις με τις αστυνομικές δυνάμεις κλιμακώθηκαν σε πρωτόγνωρο βαθμό. Ο Γιώργος Κοτανίδης γράφει με συγκίνηση για την στιγμή που πέταξε την πρώτη του μολότοφ, μια στιγμή χωρίς προηγούμενο στα χρονικά της Επταετίας:*

Έβγαλα, από την τσέπη μου τον αναπτήρα μου, τον τσέκαρα και βγήκα στην Γ' Σεπτεμβρίου, όπου είχαν σταματήσει τα θωρακισμένα και έριχναν δακρυγόνα εναντίον μιας μεγάλης ομάδας παιδιών […] Πλησίασα σιγά-σιγά από πίσω, έβαλα φωτιά στο ένα φυτίλι, πέταξα την μολότοφ στο τελευταίο θωρακισμένο όχημα και την είδα να σκάει στο πίσω μέρος του, βάζοντας φωτιά. Επιτυχία με την πρώτη».

Ακολούθως περιγράφεται η αιματοβαμμένη καταστολή της εξέγερσης που άφησε πίσω της 24 νεκρούς διαδηλωτές που δολοφονήθηκαν έξω από το Πολυτεχνείο, την εισβολή στο Πολυτεχνείο, τις συλλήψεις και τους ξυλοδαρμούς των καταληψιών, η αναίμακτη εκκένωση της απομονωμένης κατάληψης της Πολυτεχνικής Σχολής της Θεσσαλονίκης, η «ανατροπή» του Παπαδόπουλου από το Ιωαννιδικό πραξικόπημα, η κατοχή της Κύπρου, το κίνημα που φυλλορόησε και τελικά η πτώση της δικτατορίας, η αποκατάσταση της δημοκρατίας με την έλευση του «μεσσία» Καραμανλή και η τελική διάψευση πολλών ελπίδων.

Στον **Επίλογο**, αυτής της χαρισματικής πολυσύνθετης συγγραφής, με τον υπότιτλο ***Όλα συνδέονται***, ο συγγραφέας, με έναν μεστό, ουσιώδη και χαρισματικό τρόπο συμπυκνώνει τα συμπεράσματα του για τις ομοιότητες και διαφορές των εκδηλώσεων και των χαρακτηριστικών του παγκόσμιου '68 είτε στις ΗΠΑ και στην Γερμανία, είτε στην Ιταλία, και την Ελλάδα.

«*Από την διεθνική σκοπιά, το '68 υπήρξε το πρώτο παγκόσμιο κίνημα διαμαρτυρίας. Στο διπολικό κόσμο της ψυχροπολεμικής εποχής, δεν ήταν εύκολο να επιτευχθούν η υπέρβαση των συνόρων και ο συγχρονισμός· παρά την πύκνωση των πολιτισμικών ροών, οι εθνικές ιδιαιτερότητες και η τοπική πολιτική συγκυρία καθόρισαν τον χαρακτήρα και την έκβαση των κινημάτων. Ως εκ τούτου, παρ' ότι το '68 αποτέλεσε τη θεμελιώδη ιστορική στιγμή κατά την οποία οι εθνικές ταυτότητες ήρθαν σε αντιπαράθεση με τις αντίστοιχες διεθνείς και εν τέλει συγχωνεύθηκαν μ' αυτές, δεν ήταν σε καμία περίπτωση μια ομοιογενής εμπειρία για όλες τις χώρες*».

Ο Κωστής Κορνέτης ***Εν κατακλείδι***, εξηγεί ότι «*Τούτο εδώ το βιβλίο δεν αρκέστηκε να προσεγγίσει το φοιτητικό κίνημα μονό από την σκοπιά της εσωτερικής πολιτικής αλλά επεκτάθηκε και στο διεθνές πλαίσιο της ολοένα και εντεινόμενης ριζοσπαστικοποίησης της νεανικής κουλτούρας. Όπως υποστήριξα, η Γενιά του Πολυτεχνείου αποτέλεσε γενικότερα πρωτοπορία για την ελληνική κοινωνία, και σε κάποιο βαθμό επιτάχυνε την διαδικασία εκσυγχρονισμού, που συντελέστηκε με ιλιγγιώδη ρυθμό ύστερα από την πτώση της Χούντας, όταν ο πολιτικός ριζοσπαστισμός συγκεράστηκε με την καθημερινή ζωή. Ωστόσο η Γενιά του Πολυτεχνείου δεν ήταν τόσο ανατρεπτική και απορριπτική, τόσο εξεγερμένη και συγκρουσιακή, όσο οι ομόλογες της σε άλλες χώρες. Η επική ποιητική της πολιτικής της υπαγορευόταν από το εξιδανικευμένο κομμουνιστικό παρελθόν και καθοριζόταν από το έκδηλα κατασταλτικό της πλαίσιο*».

Συσπείρωση Αναρχικών

να την εμποδίσει να χρησιμοποιήσει τις νέες μεθόδους της τοπικής οικονομίας, για να καταπολεμήσει την ανεργία, να ρυθμίσει περιοδικά την κυκλοφορία χαρτονομίσματος, να οργανώσει χονδρικές εισαγωγές, να κατευθύνει τις εξωτερικές της επενδύσεις, να ρυθμίσει τις μεγάλης κλίμακας ανταλλαγές, να χρηματοδοτήσει εξαγωγές βαριάς βιομηχανίας, να συνάψει μακροχρόνια δάνεια βιομηχανικής συνεργασίας με άλλες κυβερνήσεις και έτσι να συντονίσει την εσωτερική απασχόληση και τα πρότυπα ζωής με τις πολιτικές της για το εμπόριο, τη ναυσιπλοΐα, την οικονομία και την τρέχουσα πολιτική της με τέτοιο τρόπο που να διασφαλίζει για τον εαυτό της τα πλεονεκτήματα, με όσα γίνονται στον σύγχρονο κόσμο, βάσει ενός σκόπιμα εδραιωμένου και κατορθωμένου εθνικού συστήματος. Ακριβώς επειδή η εξωτερική οικονομία βασίζεται περισσότερο στον έλεγχο –και τον χρειάζεται περισσότερο– από το εσωτερικό εμπόριο, τα Βρετανικά Νησιά, παρά την δομή που βασίζεται σε άκαμπτες τάξεις, έχουν την καλή τύχη να προπορεύονται της Αμερικανικής ηπείρου, προσαρμοζόμενα στις απαιτήσεις της νέας οικονομίας.

Αυτό το πλεονέκτημα είναι σε κίνδυνο. Η ελευθερία που η Μεγάλη Βρετανία αγοράζει σε τόσο μεγάλο κόστος στις κρίσιμες εβδομάδες του 1931, όταν οι τράπεζές της απειλήθηκαν με χρεωκοπία και σώθηκαν μόνο με την τιμή του κανόνα του χρυσού, θα κινδύνευε από μια πολιτική περικοπών στην αγγλο-αμερικάνικη συνεργασία. Αντί να διασφαλιστεί στη Βρετανία το μοναδικό πλεονέκτημα του τοπικισμού, που θα της επέτρεπε να συνεργαστεί ισότιμα με την ΕΣΣΔ και τις ΗΠΑ –μια συνεργασία ιδιαίτερα ουσιώδη που έχει να κάνει με τις υπό-ηπείρους της– θα τη στερούσε από αυτά τα όργανα εξωτερικού εμπορίου που χρειάζεται για την επιβίωσή της. Θα γινόταν απλώς ένας αβοήθητος συνεταίρος στο παλιομοδίτικο σύστημα που ταιριάζει στην ηπειρωτική οικονομία των ΗΠΑ, στο οποίο το εξωτερικό εμπόριο παίζει μόνο έναν πολύ μικρό ρόλο. Για το καλό αυτού του αναμφίβολου προνομίου καλείται να προηγηθεί της προοπτικής μιας κλειστής βιομηχανικής συνεργασίας της Ευρωπαϊκής Ηπείρου με την ΕΣΣΔ, που θα διασφάλιζε την ελευθερία δράσης της, ένα αναδυόμενο πρότυπο ζωής και τις περιπέτειες ενός εποικοδομητικού κομματιού για μεγάλο χρονικό διάστημα.

Το μεγάλο σύμβολο της παγκοσμιοποίησης είναι ο κανόνας του χρυσού. Μπορεί να αντιταχθεί ότι ο κανόνας του χρυσού πριν το 1914 δεν θα εισαχθεί εκ νέου, ούτε μπορεί, και ότι το να εξαπλωθεί ανησυχία για την πρόθεση της Αμερικής να τον αποκαταστήσει είναι σα στροφή του ανεμόμυλου. Αλλά αυτό είναι μια απλή υπεκφυγή. Ο παλιός κανόνας είναι, φυσικά, τόσο νεκρός, όσο ένα καρφί στην πόρτα και κανείς δε θα ονειρευτεί την αναβίωσή του, έστω κι αν, μέχρι πρόσφατα οι εμπειρογνώμονες της Κοινωνίας των Εθνών δήλωσαν ότι ήταν η προϋπόθεση για τη μελλοντική ευημερία. Αλλά δυστυχώς, αυτό για το οποίο προσπαθεί η Αμερική δεν είναι μια απλή σκιά ή ένα κενό όνομα, αλλά η ουσία του κανόνα του χρυσού· κι αυτό –όπως οι καλά ενημερωμένοι άνθρωποι θα έπρεπε να ξέρουν– δεν είναι άλλη από την εξισορρόπηση της «εξωτερικής οικονομίας» μέσα από τις αυτόματες κινήσεις του εμπορίου, π.χ. μέσα από το μη κατευθυνόμενο εμπόριο των μεμονωμένων ατόμων και των εταιρειών. Η μάχη επί του κανόνα του χρυσού που επιφανειακά φαίνεται να είναι μια απλή φιλονικία για οικονομικούς τεχνικούς όρους, είναι στην πραγματικότητα μια μάχη υπέρ και κι εναντίον του τοπικού σχεδιασμού. Υπάρχει μια ζοφερή ειρωνεία σε κάποιες δηλώσεις της Ρωσίας σχετικά με τα αμερικανικά σχέδια αποκατάστασης του κανόνα του χρυσού. Για όσο η Ρωσία δεν έχει ιδιωτικό εμπόριο, το ζήτημα δεν την αφορά. Είναι ένας απλός θεατής που μπορεί να διασκεδάζει με τους θεατρινισμούς των ΗΠΑ και της Μεγάλης Βρετανίας, που εμπλέκονται στις προσπάθειες για τον κανόνα του χρυσού.

Η Βρετανία γι' αυτό, θα πρέπει να ξεκαθαρίσει την πολιτική της σε σχέση με τον κανόνα του χρυσού, όποια μορφή κι αν πάρει. Οι AMGOT, UNRRA, UFEA και οι άλλοι –τα γράμματα F και E σημαίνουν την Εξωτερική Οικονομία- είναι όργανα, κυρίως Αμερικάνικα, για την εκ νέου καθιέρωση των μεθόδων της οικονομίας στις φιλελεύθερες χώρες. Το γεγονός ότι, δεδομένων των συνθηκών ελλείψεων, η χρήση τέτοιων μεθόδων πρέπει να τείνει να παράγει πείνα κι ανεργία δεν φαίνεται να έχει απασχολήσει κάποιους ερμηνευτές του Ατλαντικού Χάρτη. Ακόμη και η υποτιθέμενη προτίμηση αυτών των οργανισμών για την ανακούφιση και την αναμόρφωση των μοναρχών και των κληρικών μπορεί να είναι προβληματική: επειδή το ότι κατά κανόνα συντάσσονται με το παλαιό καθεστώς ενάντια στις λαϊκές δυνάμεις δεν σχετίζεται μόνο με τις αντιδραστικές τους απόψεις, αλλά και με την απόφασή τους να αποκαταστήσουν τις πρακτικές τους για την ελεύθερη αγορά και σε αυτή την απόφαση κάθε λαϊκό αντιπροσωπευτικό σώμα θα ήταν αναγκαστικά αντίθετο. Θα είναι ενδιαφέρον να παρατηρήσουμε κάποιες αντιδράσεις ενός συνηθισμένου Άγγλου, όταν αρχίζει να αντιλαμβάνεται ότι στην καρδιά των παγκόσμιων πολιτικών υπάρχει μια παγκόσμια συνωμοσία, για να κάνει τον κόσμο ασφαλή για τον κανόνα του χρυσού.

Πράγματι, υπάρχει σοβαρός κίνδυνος ότι η Βρετανία μπορεί να χάσει την ευκαιρία της. Μια βιομηχανικά στάσιμη κυρίαρχη τάξη επηρεάζεται λιγότερο από οικονομικούς παράγοντες σε σχέση με τα πλεονεκτήματα της γέννησης και της εκπαίδευσης. Η ολόψυχη συνεργασία με τη Ρωσία για την Ήπειρο, εξαιρετικά κερδοφόρα ως επαγγελματική πρόταση, μπορεί να ενέχει τον κίνδυνο μιας ισότιμης ώθησης, που ακτινοβολεί αυτή τη φορά από μια Ήπειρο, η οποία στράφηκε σε μια πατρίδα λαϊκής διακυβέρνησης υπό ρωσική επιρροή. Είναι σαν η ΕΣΣΔ να μη φοβάται πια ως μητέρα των Σοβιετικών. Ακόμη μπορεί να αναδείξει τον εαυτό της ως πραγματική κόρη της Γαλλικής Επανάστασης. Το σύννεφο στον ορίζοντα δεν είναι μεγαλύτερο πια από ό,τι το χέρι ενός ανθρώπου. Αλλά τι θα συνέβαινε, αν άρχιζε να αναπτύσσεται και, τελικά, σε μια τρομερή κρίση ή σε μια μεγάλη περιπέτεια της προόδου, ανανεωμένες δυνάμεις θα πρέπει να ξεπηδήσουν και να συγχωνεύσουν τα Δύο Έθνη του Disraeli σε ένα; Μια τέτοια ολοκλήρωση είναι επίφοβη για όσους κοιτάζουν περισσότερο στο παρελθόν από ό,τι στο μέλλον για τον τίτλο τους στην ηγεσία. Θα διατηρήσουν τα κοινωνικά τους προνόμια, ακόμη και με κόστος την οικονομική τους απώλεια. Σε αντίθεση με το εθνικό συμφέρον, μπορεί να επιχειρήσουν να αποκαταστήσουν τον παγκόσμιο καπιταλισμό, αντί να εξαλείψουν με τόλμη τα μονοπάτια του τοπικού σχεδιασμού.

σύντροφοι για την ***Αναρχική απελευθερωτική δράση***

με τις πολιτικές της για το εμπόριο, τη ναυσιπλοΐα, την οικονομία και την τρέχουσα πολιτική της με τέτοιο τρόπο που να διασφαλίζει για τον εαυτό της τα πλεονεκτήματα, με όσα γίνονται στον σύγχρονο κόσμο, βάσει ενός σκόπιμα εδραιωμένου και κατορθωμένου εθνικού συστήματος. Ακριβώς επειδή η εξωτερική οικονομία βασίζεται περισσότερο στον έλεγχο –και τον χρειάζεται περισσότερο– από το εσωτερικό εμπόριο, τα Βρετανικά Νησιά, παρά την δομή που βασίζεται σε άκαμπτες τάξεις, έχουν την καλή τύχη να προπορεύονται της Αμερικανικής ηπείρου, προσαρμοζόμενα στις απαιτήσεις της νέας οικονομίας.

Αυτό το πλεονέκτημα είναι σε κίνδυνο. Η ελευθερία που η Μεγάλη Βρετανία αγοράζει σε τόσο μεγάλο κόστος στις κρίσιμες εβδομάδες του 1931, όταν οι τράπεζές της απειλήθηκαν με χρεωκοπία και σώθηκαν μόνο με την τιμή του κανόνα του χρυσού, θα κινδύνευε από μια πολιτική περικοπών στην αγγλο-αμερικάνικη συνεργασία. Αντί να διασφαλιστεί στη Βρετανία το μοναδικό πλεονέκτημα του τοπικισμού, που θα της επέτρεπε να συνεργαστεί ισότιμα με την ΕΣΣΔ και τις ΗΠΑ –μια συνεργασία ιδιαίτερα ουσιώδη που έχει να κάνει με τις υπό-ηπείρους της– θα τη στερούσε από αυτά τα όργανα εξωτερικού εμπορίου που χρειάζεται για την επιβίωσή της. Θα γινόταν απλώς ένας αβοήθητος συνεταίρος στο παλιομοδίτικο σύστημα που ταιριάζει στην ηπειρωτική οικονομία των ΗΠΑ, στο οποίο το εξωτερικό εμπόριο παίζει μόνο έναν πολύ μικρό ρόλο. Για το καλό αυτού του αναμφίβολου προνομίου καλείται να προηγηθεί της προοπτικής μιας κλειστής βιομηχανικής συνεργασίας της Ευρωπαϊκής Ηπείρου με την ΕΣΣΔ, που θα διασφάλιζε την ελευθερία δράσης της, ένα αναδυόμενο πρότυπο ζωής και τις περιπέτειες ενός εποικοδομητικού κομματιού για μεγάλο χρονικό διάστημα.

Κοινωνίας των Εθνών δήλωσαν ότι ήταν η προϋπόθεση για τη μελλοντική ευημερία. Αλλά δυστυχώς, αυτό για το οποίο προσπαθεί η Αμερική δεν είναι μια απλή σκιά ή ένα κενό όνομα, αλλά η ουσία του κανόνα του χρυσού· κι αυτό –όπως οι καλά ενημερωμένοι άνθρωποι θα έπρεπε να ξέρουν– δεν είναι άλλη από την εξισορρόπηση της «εξωτερικής οικονομίας» μέσα από τις αυτόματες κινήσεις του εμπορίου, π.χ. μέσα από το μη κατευθυνόμενο εμπόριο των μεμονωμένων ατόμων και των εταιρειών. Η μάχη επί του κανόνα του χρυσού που επιφανειακά φαίνεται να είναι μια απλή φιλονικία για οικονομικούς τεχνικούς όρους, είναι στην πραγματικότητα μια μάχη υπέρ και κι εναντίον του τοπικού σχεδιασμού. Υπάρχει μια ζοφερή ειρωνεία σε κάποιες δηλώσεις της Ρωσίας σχετικά με τα αμερικανικά σχέδια αποκατάστασης του κανόνα του χρυσού. Για όσο η Ρωσία δεν έχει ιδιωτικό εμπόριο, το ζήτημα δεν την αφορά. Είναι ένας απλός θεατής που μπορεί να διασκεδάζει με τους θεατρινισμούς των ΗΠΑ και της Μεγάλης Βρετανίας, που εμπλέκονται στις προσπάθειες για τον κανόνα του χρυσού.

Η Βρετανία γι' αυτό, θα πρέπει να ξεκαθαρίσει την πολιτική της σε σχέση με τον κανόνα του χρυσού, όποια μορφή κι αν πάρει. Οι AMGOT, UNRRA, UFEA και οι άλλοι –τα γράμματα F και E σημαίνουν την Εξωτερική Οικονομία– είναι όργανα, κυρίως Αμερικάνικα, για την εκ νέου καθιέρωση των μεθόδων της οικονομίας στις φιλελεύθερες χώρες. Το γεγονός ότι, δεδομένων των συνθηκών ελλείψεων, η χρήση τέτοιων μεθόδων πρέπει να τείνει να παράγει πείνα κι ανεργία δεν φαίνεται να έχει απασχολήσει κάποιους ερμηνευτές του Ατλαντικού Χάρτη. Ακόμη και η υποτιθέμενη προτίμηση αυτών των οργανισμών για την ανακούφιση και την αναμόρφωση των μοναρχών και των ότι στην καρδιά των παγκόσμιων πολιτικών υπάρχει μια παγκόσμια συνωμοσία, για να κάνει τον κόσμο ασφαλή για τον κανόνα του χρυσού.

Πράγματι, υπάρχει σοβαρός κίνδυνος ότι η Βρετανία μπορεί να χάσει την ευκαιρία της. Μια βιομηχανικά στάσιμη κυρίαρχη τάξη επηρεάζεται λιγότερο από οικονομικούς παράγοντες σε σχέση με τα πλεονεκτήματα της γέννησης και της εκπαίδευσης. Η ολόψυχη συνεργασία με τη Ρωσία για την Ήπειρο, εξαιρετικά κερδοφόρα ως επαγγελματική πρόταση, μπορεί να ενέχει τον κίνδυνο μιας ισότιμης ώθησης, που ακτινοβολεί αυτή τη φορά από μια Ήπειρο, η οποία στράφηκε σε μια πατρίδα λαϊκής διακυβέρνησης υπό ρωσική επιρροή. Είναι σαν η ΕΣΣΔ να μη φοβάται πια ως μητέρα των Σοβιετικών. Ακόμη μπορεί να αναδείξει τον εαυτό της ως πραγματική κόρη της Γαλλικής Επανάστασης. Το σύννεφο στον ορίζοντα δεν είναι μεγαλύτερο πια από ό,τι το χέρι ενός ανθρώπου. Αλλά τι θα συνέβαινε, αν άρχιζε να αναπτύσσεται και, τελικά, σε μια τρομερή κρίση ή σε μια μεγάλη περιπέτεια της προόδου, ανανεωμένες δυνάμεις θα πρέπει να ξεπηδήσουν και να συγχωνεύσουν τα Δύο Έθνη του Disraeli σε ένα; Μια τέτοια ολοκλήρωση είναι επίφοβη για όσους κοιτάζουν περισσότερο στο παρελθόν από ό,τι στο μέλλον για τον τίτλο τους στην ηγεσία. Θα διατηρήσουν τα κοινωνικά τους προνόμια, ακόμη και με κόστος την οικονομική τους απώλεια. Σε αντίθεση με το εθνικό συμφέρον, μπορεί να επιχειρήσουν να αποκαταστήσουν τον παγκόσμιο καπιταλισμό, αντί να εξαλείψουν με τόλμη τα μονοπάτια του τοπικού σχεδιασμού.

σύντροφοι για την ***Αναρχική απελευθερωτική δράση***

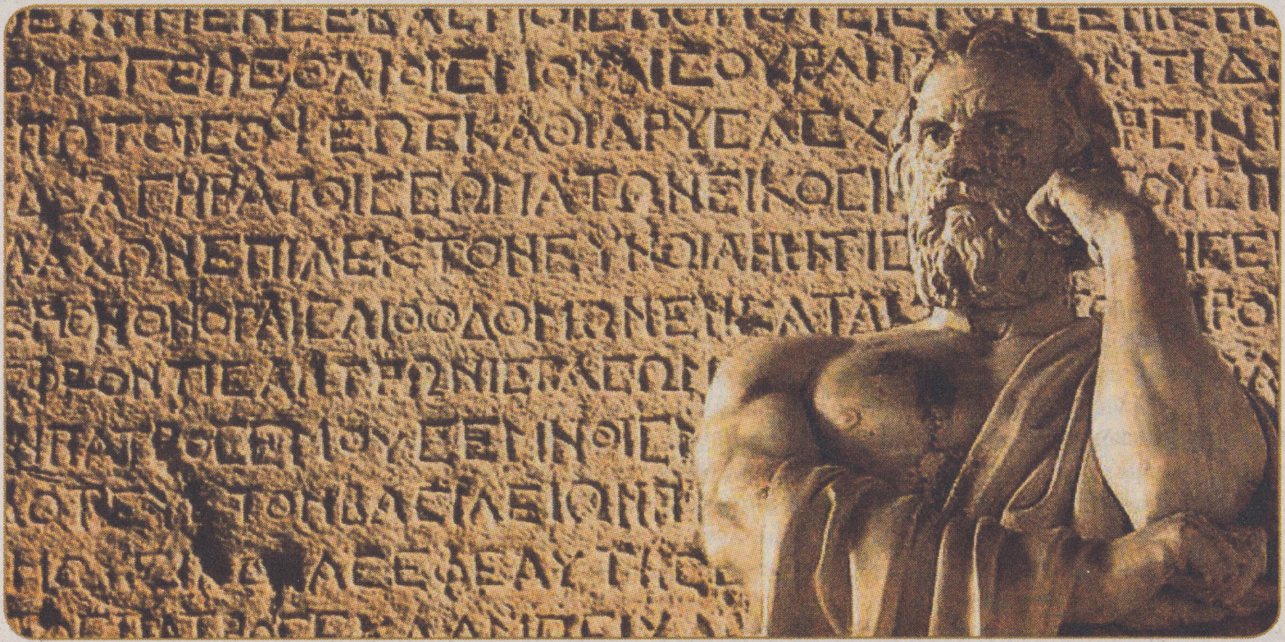
τοπικισμού, που θα της επέτρεπε να συνεργαστεί ισότιμα με την ΕΣΣΔ και τις ΗΠΑ –μια συνεργασία ιδιαίτερα ουσιώδη που έχει να κάνει με τις υπό-ηπείρους της– θα τη στερούσε από αυτά τα όργανα εξωτερικού εμπορίου που χρειάζεται για την επιβίωσή της. Θα γινόταν απλώς ένας αβοήθητος συνεταίρος στο παλιομοδίτικο σύστημα που ταιριάζει στην ηπειρωτική οικονομία των ΗΠΑ, στο οποίο το εξωτερικό εμπόριο παίζει μόνο έναν πολύ μικρό ρόλο. Για το καλό αυτού του αναμφίβολου προνομίου καλείται να προηγηθεί της προοπτικής μιας κλειστής βιομηχανικής συνεργασίας της Ευρωπαϊκής Ηπείρου με την ΕΣΣΔ, που θα διασφάλιζε την ελευθερία δράσης της, ένα αναδυόμενο πρότυπο ζωής και τις περιπέτειες ενός εποικοδομητικού κομματιού για μεγάλο χρονικό διάστημα.

νίας, που εμπλέκονται στις προσπάθειες για τον κανόνα του χρυσού.

Η Βρετανία γι' αυτό, θα πρέπει να ξεκαθαρίσει την πολιτική της σε σχέση με τον κανόνα του χρυσού, όποια μορφή κι αν πάρει. Οι AMGOT, UNRRA, UFEA και οι άλλοι –τα γράμματα F και E σημαίνουν την Εξωτερική Οικονομία- είναι όργανα, κυρίως Αμερικάνικα, για την εκ νέου καθιέρωση των μεθόδων της οικονομίας στις φιλελεύθερες χώρες. Το γεγονός ότι, δεδομένων των συνθηκών ελλείψεων, η χρήση τέτοιων μεθόδων πρέπει να τείνει να παράγει πείνα κι ανεργία δεν φαίνεται να έχει απασχολήσει κάποιους ερμηνευτές του Ατλαντικού Χάρτη. Ακόμη και η υποτιθέμενη προτίμηση αυτών των οργανισμών για την ανακούφιση και την αναμόρφωση των μοναρχών και των μια τρομερή κρίση ή σε μια μεγάλη περιπέτεια της προόδου, ανανεωμένες δυνάμεις θα πρέπει να ξεπηδήσουν και να συγχωνεύσουν τα Δύο Έθνη του Disraeli σε ένα; Μια τέτοια ολοκλήρωση είναι επίφοβη για όσους κοιτάζουν περισσότερο στο παρελθόν από ό,τι στο μέλλον για τον τίτλο τους στην ηγεσία. Θα διατηρήσουν τα κοινωνικά τους προνόμια, ακόμη και με κόστος την οικονομική τους απώλεια. Σε αντίθεση με το εθνικό συμφέρον, μπορεί να επιχειρήσουν να αποκαταστήσουν τον παγκόσμιο καπιταλισμό, αντί να εξαλείψουν με τόλμη τα μονοπάτια του τοπικού σχεδιασμού.

σύντροφοι για την ***Αναρχική απελευθερωτική δράση***

Γλῶσσα, διγλωσσία, πολυγλωσσία καὶ ἀσυναρτησία

«Πᾶς λόγος μὴ ἀκριβῆ τὴν ὁμιλίαν ἔχων, ἀπαιδευσίας ἱκανὰ φέρει τεκμήρια...»

(Ἀμμώνιος ὁ Ἀλεξανδρινὸς)

Εἶναι φανερὸν ὅτι εἰς τὸ σύνολον τὸ ὁποῖον περιλαμβάνει ὅλα ὅσα ὑπάρχουν καὶ ἀφοροῦν μίαν συζήτησιν καὶ ἐξέτασιν τῶν ὅσων ἐνδιαφέρουν τὴν γλῶσσαν, αὐτὸ τὸ ὁποῖον ἐνδιαφέρει εἶναι ἡ ἀντικειμενικὴ παρατήρησις καὶ κατανόησις, εἰς τὸ μέτρον τοῦ ἐφικτοῦ, τῆς πορείας ἡ ὁποία ἔχει διανυθεῖ. Εἰς ὅ,τι ἀφορᾶ, ἐπομένως, τὴν ἐξάπλωσιν τῶν ἑλληνικῶν κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, αὐτὴ ὀφείλεται σὲ δύο λόγους. Ὁ ἕνας εἶναι ὁ ἀποικισμὸς καὶ ὁ ἄλλος ἡ κατακτητικὴ δρᾶσις.

Σχετικῶς δὲ μὲ τὴν ὕπαρξιν πολλῶν διαλέκτων (Ἰωνική, Ἀχαϊκή, Δωρική, Αἰολικὴ κ.λπ.), εἶναι γνωστὸν ὅτι ἀρχικῶς δὲν ὑπῆρχε ὑπεροχὴ κάποιας ἀπὸ αὐτὰς τάς διαλέκτους ἔναντι τῶν λοιπῶν. Αὐτὸ ἴσχυεν ἕως τὸ δεύτερον ἥμισυ του 5ου π.Χ. αἰῶνος. Ἀπὸ αὐτὸ τὸ χρονικὸν σημεῖον καὶ ἔπειτα, ἡ ἀττικὴ διάλεκτος ἔχουσα ἀναμειχθεῖ μετὰ τῆς ἰωνικῆς, ἀρχίζει να ἐπεκτείνεται ὑπερτεροῦσα τῶν ἄλλων διαλέκτων. Ἡ ἐξάπλωσις, τῆς ἀναμεμιγμένης αὐτῆς γλώσσης, ὀφείλεται, ἐν πρώτοις, κατὰ μεγάλον βαθμὸν εἰς τὴν ἐπεκτατικήν-κατακτητικὴν δρᾶσιν τῶν Ἀθηναίων.

Ἡ μοιραία, ὅμως, χρονικὴ περίοδος εἶναι αὐτὴ τῆς κατακτήσεως τῶν ἑλληνίδων πόλεων ἀπὸ τοὺς Μακεδόνας, ἡ ὁποία ἐσηματοδότησε τὸ τέλος τῆς χρησιμοποιουμένης γλώσσης καὶ τὴν ἔναρξιν μιᾶς μακροχρόνου πορείας μὲ καταλύτας ἀφ' ἑνὸς τὴν πρὸς ἀνατολὰς κατακτητικὴν ἐκστρατείαν τοῦ ὑπὸ τῶν Μακεδόνων στρατεύματος καὶ ἀφ' ἑτέρου τὴν μετέπειτα κυριαρχίαν τῆς Ρωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας. Τότε οὐσιαστικῶς ἔχομεν τὴν μεγαλυτέραν διαδικασίαν γλωσσικῆς ἀναμείξεως, ἡ ὁποία διαρκεῖ ἐπὶ τρεῖς αἰῶνας κατὰ τὴν πρώτην καὶ πλέον τρικυμιώδη περίοδον καὶ ἄλλους τρεῖς ἕως ὅτου ὑπάρξει μία κατάστασις «καταστα-λάξεως» τῆς καθιερωθείσης κοινῆς ἑλληνικῆς. Ἐνῶ, ὅμως, ἡ ἐξάπλωσις πρὸς ἀνατολὰς δεν ἐπιφέρει μίαν, τρόπον τινά, ἄνθησιν τῆς γλώσσης, ἀντιθέτως αὐτὴ ἐκδηλώνεται εἰς τὰ δυτικὰ τοῦ ἑλλαδικοῦ χώρου. Ἤδη, ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ 2ου π.Χ. αἰῶνος τὰ σκῆπτρα διαδόσεως τῆς κοινῆς ἑλληνικῆς παραλαμβάνει ἡ Ρώμη, ἡ

κτηριστικόν. Ἀξιοσημείωτον, πάντως, εἶναι τὸ γεγονὸς πως ἡ ἑλληνικὴ δεν ἠμπόρεσε να διεισδύσῃ εἰς τὴν Ἰνδίαν δεδομένου πως σ' αὐτές τις περιοχὲς ὑπῆρχε τὸ στερεὸν γλωσσικὸν ὑπόβαθρον τῆς σανσκριτικῆς, ἡ ὁποία ἐπιβιοῖ μέχρι σήμερον.[2]

Ἡ διγλωσσία διατρέχει αὐτὰς τάς τεραστίας ἐδαφικὰς ἐκτάσεις. Τὸ κύριον χαρακτηριστικὸν εἶναί πως ἡ κοινὴ ἑλληνικὴ εἶναι ἡ ἐπίσημος γλῶσσα, ἐνῶ οἱ πληθυσμοὶ ὁμιλοῦν Ἀραμαϊκὰ (π.χ. Βαβυλωνία, Μεσοποταμία, Συρία, Παλαιστίνη). Διγλωσσίαν, πλὴν ὅμως ἀποδεκτὴν και καλλιεργουμένην, ἔχομεν καὶ εἰς τὴν Ρωμαϊκὴν Αὐτοκρατορίαν, ὅπου ἡ ἑλληνικὴ κατέχει ἰσότιμον θέσιν μὲ τὴν Λατινικὴν, οὖσα ἰδιαιτέρως ἑλκυστική. Βαθμιαία, ἡ ἑλληνικὴ κουλτούρα διεπότισε

ἀποτελεῖ μίαν σύνθεσιν τὴν Μακεδονικῆς, τῆς Δωρικῆς καὶ βεβαίως τῆς Ἀττικο-Ἰωνικῆς ἡ ὁποία ἀπετέλη, λόγω τοῦ ἤδη ὑπάρχοντος προβαδίσματος ἔναντι τῶν λοιπῶν διαλέκτων, τὸν κύριον κορμόν. Εἶναι προφανὲς ὅτι δεν ταυτίζεται μὲ τὴν ἀττικὴν διάλεκτον, τῆς κλασσικῆς περιόδου, καθῶς ἐμφανίζει ἀρκετὰς μεταβολὰς ὡς πρὸς αὐτήν, καθ' ὅσον εἰς τὴν συνολικὴν διαμόρφωσιν συνέβαλον καὶ ἄλλες διάλεκτοι. Ἐδῶ, ὁ **μουσικὸς τόνος** ἀντικαθίσταται ἀπὸ τὸν **δυναμικὸν τονισμόν**.[4] Αὐτὴ ἡ μεταβολὴ ὁδήγησεν εἰς τὴν ἀνάγκην χρήσεως τονικῶν συμβόλων (ὀξεῖα, βαρεῖα, ψιλή, δασεῖα, περισπωμένη).

Τὸ καθοριστικόν, ὅμως, εἶναι ὅτι δεν ἐπῆλθεν ἡ καταστροφικὴ ἀλλοίωσις τῶν ἀποδιδομένων, διὰ τῆς Ἑλληνιστικῆς κοινῆς, ἐννοιῶν.[5]

κειμενικὴ παρατήρησις καὶ κατανόησις, είς τὸ μέτρον τοῦ έφικτοῦ, τῆς πορείας ἡ ὁποία ἔχει διανυθεί. Είς ὅ,τι άφορᾶ, ἐπομένως, τὴν έξάπλωσιν τῶν ἐλληνικῶν κατὰ τὴν άρχαιότητα, αύτὴ όφείλεται σὲ δύο λόγους. Ὁ ἕνας εἶναι ὁ άποικισμὸς καὶ ὁ ἄλλος ἡ κατακτητικὴ δρᾶσις.

Σχετικῶς δὲ μὲ τὴν ὕπαρξιν πολλῶν διαλέκτων (Ἰωνική, Ἀχαϊκή, Δωρική, Αἰολικὴ κ.λπ.), εἶναι γνωστὸν ὅτι ἀρχικῶς δέν ὑπῆρχε ὑπεροχὴ κάποιας ἀπὸ αὐτὰς τάς διαλέκτους ἔναντι τῶν λοιπῶν. Αὐτὸ ἴσχυεν ἕως τὸ δεύτερον ἥμισυ του 5ου π.Χ. αἰῶνος. Ἀπὸ αὐτὸ τὸ χρονικὸν σημεῖον καὶ ἔπειτα, ἡ ἀττικὴ διάλεκτος ἔχουσα ἀναμειχθεῖ μετὰ τῆς ἰωνικῆς, ἀρχίζει να ἐπεκτείνεται ὑπερτεροῦσα τῶν ἄλλων διαλέκτων. Ἡ ἐξάπλωσις, τῆς ἀναμεμιγμένης αὐτῆς γλώσσης, ὀφείλεται, ἐν πρώτοις, κατὰ μεγάλον βαθμὸν εἰς τὴν ἐπεκτατικήν-κατακτητικὴν δρᾶσιν τῶν Ἀθηναίων.

Ἡ μοιραία, ὅμως, χρονικὴ περίοδος εἶναι αὐτὴ τῆς κατακτήσεως τῶν ἑλληνίδων πόλεων ἀπὸ τοὺς Μακεδόνας, ἡ ὁποία ἐσηματοδότησε τὸ τέλος τῆς χρησιμοποιουμένης γλώσσης καὶ τὴν ἔναρξιν μιᾶς μακροχρόνου πορείας μὲ καταλύτας ἀφ' ἑνὸς τὴν πρὸς ἀνατολὰς κατακτητικὴν ἐκστρατείαν τοῦ ὑπὸ τῶν Μακεδόνων στρατεύματος καὶ ἀφ' ἑτέρου τὴν μετέπειτα κυριαρχίαν τῆς Ρωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας. Τότε οὐσιαστικῶς ἔχομεν τὴν μεγαλυτέραν διαδικασίαν γλωσσικῆς ἀναμείξεως, ἡ ὁποία διαρκεῖ ἐπὶ τρεῖς αἰῶνας κατὰ τὴν πρώτην καὶ πλέον τρικυμιώδη περίοδον καὶ ἄλλους τρεῖς ἕως ὅτου ὑπάρξει μία κατάστασις «κατασταλάξεως» τῆς καθιερωθείσης κοινῆς ἑλληνικῆς. Ἐνῶ, ὅμως, ἡ ἐξάπλωσις πρὸς ἀνατολὰς δεν ἐπιφέρει μίαν, τρόπον τινά, ἄνθησιν τῆς γλώσσης, ἀντιθέτως αὐτὴ ἐκδηλώνεται εἰς τὰ δυτικὰ τοῦ ἑλλαδικοῦ χώρου. Ἤδη, ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ 2ου π.Χ. αἰῶνος τὰ σκῆπτρα διαδόσεως τῆς κοινῆς ἑλληνικῆς παραλαμβάνει ἡ Ρώμη, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ, μετὰ τῆς Αἰγύπτου (Ἀλεξάνδρεια), ἕνα ἀπὸ τὰ σημαντικὰ κέντρα ἀναπτύξεως καὶ καλλιεργείας τῆς κοινῆς γλώσσης. Οἱ λόγοι αὐτῆς τῆς ἀνθήσεως ὀφείλονται τόσον εἰς τὴν προηγηθεῖσαν διὰ τῶν ἀποικισμῶν ἐγκατάστασιν ἑλλήνων εἰς τὰς δυτικὰς περιοχάς, ὅσον καὶ ἀπὸ τὴν ἀνάγκην τῆς Ρώμης να ἐμπλουτισθῆ ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴν γραμματείαν, ποὺ θὰ τῆς ἔδιδε τὴν δυνατότητα να ἀναπτυχθῆ ἐν ὄψει τῶν δυνατοτήτων ἐπεκτάσεως τῆς Ρωμαϊκῆς κυριαρχίας πρὸς Ἀνατολάς.[1] Ἤδη, τὰ ἀπέραντα ἐδάφη τῶν κατακτήσεων τοῦ Ἀλεξάνδρου Γ΄ τοῦ Μακεδόνος, εἶχαν κατακερματισθεῖ μετὰ τὸν θάνατόν του, οἱ δὲ Μακεδόνες διάδοχοί του μετὰ ἀπὸ 150 ἔτη παρέδωσαν τὸν ἑλλαδικὸν χῶρον εἰς τὰς ρωμαϊκὰς λεγεῶνας.

Ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα ἐπεβλήθη μὲν εἰς τὰς ἐκτάσεις τὰς ὁποίας ἔθεσεν ὑπὸ κατοχὴν ἡ Μακεδονικὴ ἐκστρατεία, ἀλλὰ δεν ἀνεπτύχθη ταχέως, παρὰ μετὰ ἀπὸ μα-

κτηριστικόν. Ἀξιοσημείωτον, πάντως, εἶναι τὸ γεγονός πως ἡ ἑλληνικὴ δεν ἠμπόρεσε να διεισδύση εἰς τὴν Ἰνδίαν δεδομένου πως σ' αὐτές τις περιοχὲς ὑπῆρχε τὸ στερεὸν γλωσσικὸν ὑπόβαθρον τῆς σανσκριτικῆς, ἡ ὁποία ἐπιβιοῖ μέχρι σήμερον.[2]

Ἡ διγλωσσία διατρέχει αὐτὰς τὰς τεραστίας ἐδαφικὰς ἐκτάσεις. Τὸ κύριον χαρακτηριστικὸν εἶναι πως ἡ κοινὴ ἑλληνικὴ εἶναι ἡ ἐπίσημος γλῶσσα, ἐνῶ οἱ πληθυσμοὶ ὁμιλοῦν Ἀραμαϊκὰ (π.χ. Βαβυλωνία, Μεσοποταμία, Συρία, Παλαιστίνη). Διγλωσσίαν, πλὴν ὅμως ἀποδεκτὴν και καλλιεργουμένην, ἔχομεν καὶ εἰς τὴν Ρωμαϊκὴν Αὐτοκρατορίαν, ὅπου ἡ ἑλληνικὴ κατέχει ἰσότιμον θέσιν μὲ τὴν Λατινικήν, οὖσα ἰδιαιτέρως ἑλκυστική. Βαθμιαία, ἡ ἑλληνικὴ κουλτούρα διεπότισε ἀπολύτως τὴν ρωμαϊκήν, εἰς τοιοῦτον δὲ βαθμὸν ὥστε τὰ ἑπόμενα πεντακόσια χρόνια, οὐσιαστικῶς ἕως τὴν ἀπόσπασιν τῆς ἑλληνικῆς Ἀνατολῆς ἀπὸ την Ρωμαϊκὴν Αὐτοκρατορίαν, ὅλοι οἱ μορφωμένοι ρωμαῖοι ἦταν δίγλωσσοι ὁμιλοῦντες καὶ ἑλληνικά. Πάντως, οἱ μόνοι τομεῖς εἰς τοὺς ὁποίους οἱ Ρωμαῖοι οὐδέποτε χρησιμοποίησαν τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν εἶναι ἡ νομοθεσία καὶ ὁ στρατός.

Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ἡ διαδικασία ἐξελληνισμοῦ, παρὰ τὰς δυσκολίας τὰς ὁποίας ἀντιμετώπισεν εἰς τὰ βασίλεια τὰ ὁποῖα κατεκτήθησαν ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου Γ΄, ἐδημιούργησεν τὴν ζωτικὴν ἐνδοχώραν μιᾶς ἀπεράντου ἑλληνοφώνου κοινότητος, ἡ ὁποία ἔμελλε να κυριαρχήση στην Ἀνατολικὴν Μεσόγειον πλέον τῶν χιλίων ἐτῶν. Ὅταν ἀνεγνωρίσθη ἐπισήμως, τὸ 286 μ.Χ., μετὰ τὴν διχοτόμησιν τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας εἰς Ἀνατολικὴν καὶ Δυτικήν, ἡ κοινὴ ἑλληνικὴ εἶχεν ἤδη

ἀποτελεῖ μίαν σύνθεσιν τὴν Μακεδονικῆς, τῆς Δωρικῆς καὶ βεβαίως τῆς Ἀττικο-Ἰωνικῆς ἡ ὁποία ἀπετέλη, λόγω τοῦ ἤδη ὑπάρχοντος προβαδίσματος ἔναντι τῶν λοιπῶν διαλέκτων, τὸν κύριον κορμόν. Εἶναι προφανὲς ὅτι δεν ταυτίζεται μὲ τὴν ἀττικὴν διάλεκτον, τῆς κλασσικῆς περιόδου, καθὼς ἐμφανίζει ἀρκετὰς μεταβολὰς ὡς πρὸς αὐτήν, καθ' ὅσον εἰς τὴν συνολικὴν διαμόρφωσιν συνέβαλον καὶ ἄλλες διάλεκτοι. Ἐδῶ, ὁ **μουσικὸς τόνος** ἀντικαθίσταται ἀπὸ τὸν **δυναμικὸν τονισμόν**.[4] Αὐτὴ ἡ μεταβολὴ ὁδήγησεν εἰς τὴν ἀνάγκην χρήσεως τονικῶν συμβόλων (ὀξεῖα, βαρεῖα, ψιλή, δασεῖα, περισπωμένη).

Τὸ καθοριστικόν, ὅμως, εἶναι ὅτι δεν ἐπῆλθεν ἡ καταστροφικὴ ἀλλοίωσις τῶν ἀποδιδομένων, διὰ τῆς Ἑλληνιστικῆς κοινῆς, ἐννοιῶν.[5]

Εἶναι πανθομολογούμενόν πως αὐτὸς ὁ ὑποβιβασμὸς εἰς τὴν Ἑλληνιστικὴν κοινὴν ἔγινε ἀφ' ἑνὸς προκειμένου να προσεγγισθοῦν καὶ νὰ προσελκυθοῦν εἰς τὴν χρῆσιν της λαοὶ τῶν ὁποίων ἡ δυνατότης ἐκμαθήσεως μιᾶς πρωτογενοῦς ἑλληνικῆς διαλέκτου ἦταν δύσκολος και ἀφ' ἑτέρου διὰ νὰ διευκολυνθῆ ἡ ἐξουσιαστικὴ ἐπιβολή. Ὁμοίως οἱ Πάρθοι προκειμένου νὰ διατηρήσουν τὴν κυριαρχίαν του προέκριναν ταὴν Ἀραμαϊκήν. Ἡ διαδικασία ἐπεκτάσεως καὶ ἑδραιώσεως της Ἑλληνιστικῆς κοινῆς ἀντιμετώπισεν δυσκολίας, ἀλλὰ τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ ὁμιληταὶ παρέμεναν πιστοὶ εἰς τὴν γραμματειακὴν καὶ λογοτεχνικὴν τους κληρονομίαν, εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους ἡ γλῶσσα διετηρήθη ἡνωμένη ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας, παρ' ὅτι εἶχε διαδοθῆ ἀπὸ τὴν μίαν ἕως τὴν ἄλλην ἄκρην τοῦ κόσμου.[6]

Ἐπ' αὐτοῦ τοῦ θέματος θὰ πρέπει να ὑπομνησθῆ ἡ συμβολὴ ἑλληνιστῶν, οἱ ὁποῖοι ἐνώπιον μιᾶς γλωσσικῶς

κατακτήσεως τῶν ἑλληνίδων πόλεων ἀπὸ τοὺς Μακεδόνας, ἡ ὁποία ἐσηματοδότησε τὸ τέλος τῆς χρησιμοποιουμένης γλώσσης καὶ τὴν ἔναρξιν μιᾶς μακροχρόνου πορείας μὲ καταλύτας ἀφ' ἑνὸς τὴν πρὸς ἀνατολὰς κατακτητικὴν ἐκστρατείαν τοῦ ὑπὸ τῶν Μακεδόνων στρατεύματος καὶ ἀφ' ἑτέρου τὴν μετέπειτα κυριαρχίαν τῆς Ρωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας. Τότε οὐσιαστικῶς ἔχομεν τὴν μεγαλυτέραν διαδικασίαν γλωσσικῆς ἀναμείξεως, ἡ ὁποία διαρκεῖ ἐπὶ τρεῖς αἰῶνας κατὰ τὴν πρώτην καὶ πλέον τρικυμιώδη περίοδον καὶ ἄλλους τρεῖς ἕως ὅτου ὑπάρξει μία κατάστασις «καταλλάξεως» τῆς καθιερωθείσης κοινῆς ἑλληνικῆς. Ἐνῶ, ὅμως, ἡ ἐξάπλωσις πρὸς ἀνατολὰς δεν ἐπιφέρει μίαν, τρόπον τινά, ἄνθησιν τῆς γλώσσης, ἀντιθέτως αὐτὴ ἐκδηλώνεται εἰς τὰ δυτικὰ τοῦ ἑλλαδικοὺ χώρου. Ἤδη, ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ 2ου π.Χ. αἰῶνος τὰ σκῆπτρα διαδόσεως τῆς κοινῆς ἑλληνικῆς παραλαμβάνει ἡ Ρώμη, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ, μετὰ τῆς Αἰγύπτου (Ἀλεξάνδρεια), ἕνα ἀπὸ τὰ σημαντικὰ κέντρα ἀναπτύξεως καὶ καλλιεργείας τῆς κοινῆς γλώσσης. Οἱ λόγοι αὐτῆς τῆς ἀνθήσεως ὀφείλονται τόσον εἰς τὴν προηγηθεῖσαν διὰ τῶν ἀποικισμῶν ἐγκατάστασιν ἑλλήνων εἰς τάς δυτικὰς περιοχάς, ὅσον καὶ ἀπὸ τὴν ἀνάγκην τῆς Ρώμης να ἐμπλουτισθῆ ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴν γραμματείαν, ποὺ θὰ τῆς ἔδιδε τὴν δυνατότητα να ἀναπτυχθῆ ἐν ὄψει τῶν δυνατοτήτων ἐπεκτάσεως τῆς Ρωμαϊκῆς κυριαρχίας πρὸς Ἀνατολάς.[1] Ἤδη, τὰ ἀπέραντα ἐδάφη τῶν κατακτήσεων τοῦ Ἀλεξάνδρου Γ΄ τοῦ Μακεδόνος, εἶχαν κατακερματισθεῖ μετὰ τὸν θάνατόν του, οἱ δὲ Μακεδόνες διάδοχοί του μετὰ ἀπὸ 150 ἔτη παρέδωσαν τὸν ἑλλαδικὸν χῶρον εἰς τάς ρωμαϊκὰς λεγεῶνας.

Ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα ἐπεβλήθη μὲν εἰς τάς ἐκτάσεις τάς ὁποίας ἔθεσεν ὑπὸ κατοχὴν ἡ Μακεδονικὴ ἐκστρατεία, ἀλλὰ δεν ἀνεπτύχθη ταχέως, παρὰ μετὰ ἀπὸ μακρόχρονον διαδικασίαν ἐξελληνισμοῦ.

Ὅμως, τόσον εἰς τὸν δυτικὸν τομέα ὅσον καὶ εἰς τὸν ἀνατολικὸν (τῶν κατακτήσεων τοῦ Ἀλεξάνδρου Γ΄) ἡ διγλωσσία καὶ ἡ πολυγλωσσία εἶναι τὸ κύριον χαρακτηριστικόν. Ἀξιοσημείωτον, πάντως, εἶναι τὸ γεγονός πως ἡ ἑλληνικὴ δεν ἠμπόρεσε να διεισδύση εἰς τὴν Ἰνδίαν δεδομένου πως σ' αὐτές τις περιοχὲς ὑπῆρχε τὸ στερεὸν γλωσσικὸν ὑπόβαθρον τῆς σανσκριτικῆς, ἡ ὁποία ἐπιβιοὶ μέχρι σήμερον.[2]

Ἡ διγλωσσία διατρέχει αὐτὰς τάς τεραστίας ἐδαφικὰς ἐκτάσεις. Τὸ κύριον χαρακτηριστικὸν εἶναί πως ἡ κοινὴ ἑλληνικὴ εἶναι ἡ ἐπίσημος γλῶσσα, ἐνῶ οἱ πληθυσμοὶ ὁμιλοῦν Ἀραμαϊκὰ (π.χ. Βαβυλωνία, Μεσοποταμία, Συρία, Παλαιστίνη). Διγλωσσίαν, πλὴν ὅμως ἀποδεκτὴν και καλλιεργουμένην, ἔχομεν καὶ εἰς τὴν Ρωμαϊκὴν Αὐτοκρατορίαν, ὅπου ἡ ἑλληνικὴ κατέχει ἰσότιμον θέσιν μὲ τὴν Λατινικήν, οὖσα ἰδιαιτέρως ἑλκυστική. Βαθμιαία, ἡ ἑλληνικὴ κουλτούρα διεπότισε ἀπολύτως τὴν ρωμαϊκήν, εἰς τοιοῦτον δὲ βαθμὸν ὥστε τὰ ἑπόμενα πεντακόσια χρόνια, οὐσιαστικῶς ἕως τὴν ἀπόσπασιν τῆς ἑλληνικῆς Ἀνατολῆς ἀπὸ την Ρωμαϊκὴν Αὐτοκρατορίαν, ὅλοι οἱ μορφωμένοι ρωμαῖοι ἦταν δίγλωσσοι ὁμιλοῦντες καὶ ἑλληνικά. Πάντως, οἱ μόνοι τομεῖς εἰς τοὺς ὁποίους οἱ Ρωμαῖοι οὐδέποτε χρησιμοποίησαν τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν εἶναι ἡ νομοθεσία καὶ ὁ στρατός.

Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ἡ διαδικασία ἐξελληνισμοῦ, παρὰ τάς δυσκολίας τάς ὁποίας ἀντιμετώπισεν εἰς τὰ βασίλεια τὰ ὁποῖα κατεκτήθησαν ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου Γ΄, ἐδημιούργησεν τὴν ζωτικὴν ἐνδοχώραν μιᾶς ἀπεράντου ἑλληνοφώνου κοινότητος, ἡ ὁποία ἔμελλε να κυριαρχήση στην Ἀνατολικὴν Μεσόγειον πλέον τῶν χιλίων ἐτῶν. Ὅταν ἀνεγνωρίσθη ἐπισήμως, τὸ 286 μ.Χ., μετὰ τὴν διχοτόμησιν τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας εἰς Ἀνατολικὴν καὶ Δυτικήν, ἡ κοινὴ ἑλληνικὴ εἶχεν ἤδη βίον πέντε αἰώνων.

Θὰ πρέπει να ὑπομνησθῆ ὅτι ἡ ἑλληνιστικὴ κοινὴ[3] ἀποτελεῖ μίαν σύνθεσιν τὴν Μακεδονικῆς, τῆς Δωρικῆς καὶ βεβαίως τῆς Ἀττικο-Ἰωνικῆς ἡ ὁποία ἀπετέλη, λόγω τοῦ ἤδη ὑπάρχοντος προβαδίσματος ἔναντι τῶν λοιπῶν διαλέκτων, τὸν κύριον κορμόν. Εἶναι προφανὲς ὅτι δεν ταυτίζεται μὲ τὴν ἀττικὴν διάλεκτον, τῆς κλασσικῆς περιόδου, καθὼς ἐμφανίζει ἀρκετὰς μεταβολὰς ὡς πρὸς αὐτήν, καθ' ὅσον εἰς τὴν συνολικὴν διαμόρφωσιν συνέβαλον καὶ ἄλλες διάλεκτοι. Ἐδῶ, ὁ **μουσικὸς τόνος** ἀντικαθίσταται ἀπὸ τὸν **δυναμικὸν τονισμόν**.[4] Αὐτὴ ἡ μεταβολὴ ὁδήγησεν εἰς τὴν ἀνάγκην χρήσεως τονικῶν συμβόλων (ὀξεῖα, βαρεῖα, ψιλή, δασεῖα, περισπωμένη).

Τὸ καθοριστικόν, ὅμως, εἶναι ὅτι δεν ἐπῆλθεν ἡ καταστροφικὴ ἀλλοίωσις τῶν ἀποδιδομένων, διὰ τῆς Ἑλληνιστικῆς κοινῆς, ἐννοιῶν.[5]

Εἶναι πανθομολογούμενόν πως αὐτὸς ὁ ὑποβιβασμὸς εἰς τὴν Ἑλληνιστικὴν κοινὴν ἔγινε ἀφ' ἑνὸς προκειμένου να προσεγγισθοὺν καὶ νὰ προσελκυθοὺν εἰς τὴν χρῆσιν της λαοὶ τῶν ὁποίων ἡ δυνατότης ἐκμαθήσεως μιᾶς πρωτογενοῦς ἑλληνικῆς διαλέκτου ἦταν δύσκολος καὶ ἀφ' ἑτέρου διὰ νὰ διευκολυνθῆ ἡ ἐξουσιαστικὴ ἐπιβολή. Ὁμοίως οἱ Πάρθοι προκειμένου νὰ διατηρήσουν τὴν κυριαρχίαν του προέκριναν ταὴν Ἀραμαϊκήν. Ἡ διαδικασία ἐπεκτάσεως καὶ ἑδραιώσεως της Ἑλληνιστικῆς κοινῆς ἀντιμετώπισεν δυσκολίας, ἀλλὰ τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ ὁμιληταὶ παρέμεναν πιστοὶ εἰς τὴν γραμματειακὴν καὶ λογοτεχνικὴν τους κληρονομίαν, εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους ἡ γλῶσσα διετηρήθη ἡνωμένη ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας, παρ' ὅτι εἶχε διαδοθῆ ἀπὸ τὴν μίαν ἕως τὴν ἄλλην ἄκρην τοῦ κόσμου.[6]

Ἐπ' αὐτοῦ τοῦ θέματος θὰ πρέπει να ὑπομνησθῆ ἡ συμβολὴ ἑλληνιστῶν, οἱ ὁποῖοι ἐνώπιον μιᾶς γλωσσικῶς τρικυμιώδους καταστάσεως, ὅπως αὐτὴ εἰς τὴν ὁποία

---

1. Εἶναι ἰδιαίτερον γνώρισμα τῶν ἐξουσιαστῶν να ἐπιλέγουν μίαν ἤδη γνωστήν, διαδεδομένην καὶ ἁπλὴν γλῶσσαν διὰ τῆς ὁποίας θὰ μπορέσουν νὰ ἀναπτύξουν τὴν κυριαρχίαν τους. Ἱστορικὸν ἀνάλογον εἶναι ἡ υἱοθέτησις τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης εἰς τάς ΗΠΑ. Βεβαίως, δεν ὑπάρχει ὁμοιότης ὡς πρὸς τὰ ἰδιαίτερα χαρακτηριστικὰ τῶν δύο αὐτῶν γλωσσῶν, δεδομένου ότι ἡ Ἀγγλικὴ ἀπέχει παρασάγγας τῆς ἑλληνιστικὴς κοινῆς, εἰς ὅ,τι ἀφορᾶ τὸν ἐκφραστικὸν και νοηματικόν πλοῦτον,

2. «Οι αρχαίοι Ινδοί γραμματικοί προηγήθηκαν χρονικά στη σύνταξη της πρώτης γραμματικής. Ο Pâṇini, ο συντάκτης της Aṣṭâdhyâyî («Οκτώ βιβλία»), τής πρώτης γραμματικής της αρχαίας ινδικής γλώσσας, έζησε ανάμεσα στο 600 καί στο 300 π.Χ.», Γ. Μπαμπινιώτης. *Συνοπτική ιστορία της ελληνικής γλώσσας.*

3. Ἐταυτίσθη μὲ τὴν ὀνομασίαν τῆς χρονικής περιόδου κατὰ τὴν ὁποίαν ἔτυχεν εὐρείας χρήσεως. Ἡ ἑλληνιστικὴ ἐποχὴ περιλαμβάνει τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τὸν θάνατον τοῦ Ἀλεξάνδρου Γ΄ τοῦ Μακεδόνος ἕως τὴν κατάλυσιν τοῦ βασιλείου τῶν Πτολεμαίων ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους.

4. Εἰς τάς πρωτογενεῖς ἑλληνικὰς διαλέκτους ἐχρησιμοποιεῖτο ὁ μουσικὸς τονισμός, μὲ τὴν ἐπισήμανσιν ὅτι ἡ τονιζομένη συλλαβὴ ἐπροφέρετο εἰς ὑψηλότερον, δηλαδὴ λεπτότερον, μουσικὸν τόνον ἀπὸ τάς λοιπάς. Αὐτὸ δεν ἐσήμαινε ὅτι ἦταν περισσότερον ἠχηρὰ (δυνατή) κάτι τὸ ὁποῖον συνέβη μὲ τὸν δυναμικὸν τονισμόν, ὅπου ἔχομεν ἰσχυρὸν ἦχον.

5. Ὅπως, δυστυχώς, συμβαίνει μὲ τὴν, πρὸ τεσσαράκοντα ἐτῶν, βιαίαν ἐπέμβασιν τοῦ κράτους εἰς τὴν γλῶσσαν. Μίαν ἐπέμβασιν, ἡ ὁποία διευκόλυνε τὴν ἀλαζονικὴν καὶ καταστροφικὴν ἐπέλασιν πλήθους ἡμιμαθῶν καὶ ἐγκαθέτων, προθύμων να ὑπηρετήσουν τάς ἐπιδιώξεις τῆς ἐξουσίας.

6. Νίκολας Ὄστλερ, Λογοκρατορίες, σ. 309.

γίνεται ἀναφορά, ἔθεσαν τάς βασικὰς προϋποθέσεις διὰ να μὴ μεταβληθῇ ἡ ἤδη ἐκπεσοῦσα Ἀττικο-Ἰωνικὴ εἰς ἕνα ἀκατάστατον καὶ ἀσυνάρτητον μεῖγμα λέξεων καὶ ἀποσυντεθειμένων ἐννοιῶν.

Βεβαίως, εἶναι ἀπαραίτητον να ἀποσαφηνισθῇ τὸ γεγονός πὼς ὑφίστατο –καὶ ἐξακολουθεὶ νὰ ἰσχύει– μία ἔντονος διαφορὰ μεταξὺ τῆς ὁμιλουμένης καὶ τῆς γραπτῆς ἐκδοχῆς τῆς γλώσσης. Ἐν τούτοις, αὐτὸ δεν ἀποκλείει τὴν ἀλληλεπίδρασιν μεταξὺ γραπτοῦ καὶ προφορικοῦ λόγου, καίτοι εἰς τὴν ὁμιλίαν χρησιμοποιεῖται συνήθως ὁ ἀφαιρετικὸς τρόπος ἐκφράσεως, μὲ ἀποτέλεσμα να προκαλεῖται σύγχυσις ὡς πρὸς τὴν ἔννοιαν ἤ ὡς πρὸς τὸν συλλογισμόν, ὁ ὁποῖος ἐπιχειρεῖται να διατυπωθῆ.

Παρ' ὅτι ὁ γραπτὸς λόγος εἶναι δεκτικὸς ἐπιδράσεων, ἐν τούτοις μεταβάλλεται μὲ βραδεῖς ρυθμοὺς ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν προφορικόν. Ὁ καλπασμὸς μὲ τὸν ὁποῖον κινεῖται ὁ προφορικὸς λόγος καὶ αἱ προσμίξεις τὰς ὁποίας ταχέως ἐπιδέχεται δὲν θὰ ἦταν δυνατὸν να λειτουργήσουν ἐποικοδομητικῶς εἰς περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ ἐξέλιπεν ὁ γραπτός, **τὸ θεμέλιον τῆς ἐκφράσεως τῶν ἐννοιῶν καὶ τῶν ὁλοκληρωμένων συλλογισμῶν**. Ἑπομένως, **ὁ γραπτὸς λόγος παραμένει στυλοβάτης τῆς γλώσσης** καὶ αὐτὴ εἶναι ἀναγκαία προϋπόθεσις. Εἶναι δὲ ἀξιοσημείωτον ὅτι ὁ γραπτὸς λόγος καὶ ἡ ὁμιλία τῶν ἐγγραμμάτων ἔχουν ἐλαχίστας ἀποστάσεις μεταξὺ των.

Ποῖοι εἶνε οἱ θεμέλιοι λίθοι τοῦ λόγου, προφορικοῦ καὶ γραπτοῦ, δηλαδὴ τῆς γλώσσης, οὕτως ὥστε αὐτὴ νά ἐκπληροῖ τὴν ἀποστολήν της;

Ο Ζήνων ὁ Κιτιεύς, ζήσας κατὰ τὴν πρώτην ἑκατονταετίαν τῆς ἑλληνιστικῆς περιόδου διατυπώνει ὁρισμένας προϋποθέσεις τάς ὁποίας ἀποκαλεῖ ἀρετάς.

«Ἀρεταὶ δὲ λόγου εἰσὶ πέντε, Ἑλληνισμός, σαφήνεια, συντομία, πρέπον, κατασκευή. Ἑλληνισμὸς μὲν οὖν ἐστι φράσις ἀδιάπτωτος ἐν τῇ τεχνικῇ καὶ μὴ εἰκαίᾳ συνηθείᾳ· σαφήνεια δέ ἐστι λέξις γνωρίμως παριστᾶσα τὸ νοούμενον· συντομία δέ ἐστι λέξις αὐτὰ τὰ ἀναγκαῖα περιέχουσα πρὸς δήλωσιν τοῦ πράγματος· πρέπον δέ ἐστι λέξις οἰκεία τῷ πράγματι· κατασκευὴ δὲ λέξις ἐκπεφευγυῖα τὸν ἰδιωτισμόν. ὁ δὲ βαρβαρισμὸς ἐκ τῶν κακιῶν λέξις ἐστὶ παρὰ τὸ ἔθος τῶν εὐδοκιμούντων Ἑλλήνων, σολοικισμὸς δέ ἐστι λόγος ἀκαταλλήλως

ἔδωσε μίαν ἀκόμη διατύπωσιν τῶν λειτουργικῶν προϋποθέσεων διὰ τὴν ὀρθὴν χρῆσιν τῆς γλώσσης αἱ ὁποῖαι εἶνε: Ἑλληνισμός, Σαφήνεια, Συντομία, Κυριολογία, Εὐσυνθεσία καὶ Εὐπρέπεια, τὰς ὁποίας ὀνόμασεν Ἀρετάς, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τάς Κακίας, τάς ὁποίας διακρίνει εἰς: Βαρβαρισμόν, Ἀσάφειαν, Μακρολογίαν, Ἀκυρολογίαν, Κακοσυνθεσίαν καὶ Ἀπρέπειαν.

Εἶναι φανερὸν ὅτι ἡ ἐξάπλωσις τῆς Ἑλληνιστικῆς κοινῆς ἐπέφερεν σημαντικὰς διαφοροποιήσεις, ἀλλὰ καὶ μίαν διαμόρφωσιν καὶ καλλιέργειαν τῶν ἐννοιῶν ἰδιαιτέρως κατὰ την βυζαντινὴν περίοδον. Σαφῶς καὶ αὐτὸ δεν συνέβη εἰς τὸν ἑλλαδικὸν χῶρον, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν μὲ τὴν ὁποίαν τὸν ὁρίζομεν ὡς πηγὴν τῶν ἑλληνίδων πόλεων. Χαρακτηριστικὸν γεγονὸς εἶναι ὅτι ἀπὸ τὸν 6ον μ.Χ. αἰῶνα, ὁλοκληρώθη ἡ ἀπορρόφησις, ἀπό τους ἡγεμόνας τῆς αὐτοκρατορίας, ὅλου τοῦ πλούτου τῶν γνώσεων καὶ τῆς σοφίας ἡ ὁποία εἶχεν παραχθεί. Ἡ αὐτοκρατορία ἔκλεισε ὁριστικῶς τὸ κεφάλαιον τὸ ὁποῖον τὴν συνέδεε μὲ τὸ ἑλλαδικὸν παρελθόν. Ὁ ἑλλαδικὸς χῶρος ἀπετέλεσεν ἕνα περιθωριακὸν γεωγραφικὸν σημεῖον.

Ὡς ἐκ τούτου, ὁ πληθυσμὸς αὐτοῦ τοῦ χώρου ἠκολούθησε μίαν προδιαγεγραμμένην πορείαν τὴν ὁποίαν ἐχάραξαν οἱ, κατὰ καιρούς, ἐξουσιάζοντες αὐτούς.

Ὁμοίως, ἡ κατάστασις τῆς καθομιλουμένης γλώσσης ἐδέχθη τὰς ἐπιδράσεις τῶν ἐπιδρομῶν, τῶν κατακτήσεων καὶ τῶν ἐποικισμῶν ἀπὸ διαφόρους φυλετικὰς ὁμάδας.

Ἡ χαοτικὴ γλωσσικὴ κατάστασις καὶ ἡ ἀσυναρτησία,[10] κατὰ τοὺς χρόνους που ἐπακολούθησαν τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821, ἀποδεικνύει καὶ ἐπιβεβαιοῖ τὴν ἔλλειψιν ἐπαρκοῦς ἀλληλεπιδράσεως μεταξὺ τῆς καθομιλουμένης καὶ τοῦ γλωσσικοῦ κορμοῦ, ὁ ὁποῖος, καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῶν προηγηθέντων τεσσάρων αἰώνων δουλείας, ὑπῆρχεν ἀποκρυσταλλομένος εἰς τὰ ἐκκλησιαστικὰ γραπτά, ἐνῷ ἡ καθ' ἑαυτὴ καλλιέργεια τῆς γλώσσης εἶχεν μετατεθεὶ εἰς τὴν ἐκτὸς τοῦ ἑλλαδικοῦ χώρου γεωγραφικὴν περιοχήν.

Μετὰ τὴν ἐξάλειψιν τῆς τουρκοκρατίας ἐν Ἑλλάδι, τὸ ζητούμενον δεν ἦταν ἡ διαπλάτυνσις τῆς γνώσεως ἀλλὰ ἡ μεθοδευμένη παιδεία. Αὐτή, ὅμως, δεν κατέστη δυνατὸν να ὑλοποιηθῇ λόγῳ τῶν πολλαπλῶν ἀντιθέσεων καὶ τῶν τρεχουσῶν ἀναγκῶν τῶν διαφόρων

λεγομένης νεοελληνικῆς τὴν ὁποίαν προβάλλουν ὡς εὔληπτον καὶ λειτουργικήν.

Ἡ κατάστασις εἶναι ἐξαιρετική. Αἱ δυνατότητες ἀποκαταστάσεως τῆς ὀρθῆς σχέσεως μεταξὺ τοῦ γλωσσικοῦ κορμοῦ καὶ τῆς καθομιλουμένης δεν ἔχουν ἐκλείψει. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀπαιτεῖται εἶναι να ἀξιοποιηθοῦν καταλλήλως, τὸ ὁποῖον σημαίνει ἀντιμετώπισιν τοῦ, ἐν ἐξελίξει, νέου μοντέλου δουλείας.

Συσπείρωσις Ἀναρχικῶν

---

12. Καὶ ὄχι ἀρχαῖαι, ἐπειδὴ διὰ τοῦ διαχωρισμοῦ ἀρχαία-νέα ἀναπαράγεται ἡ ἐγκαθιδρυθεῖσα ἄποψις περὶ ἀνομοίων γλωσσῶν ἤ διαφορετικῶν, κάτι τὸ ὁποῖον δὲν ἰσχύει.

ΜΗΝΙΑΙΑ ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

ΧΡΟΝΟΣ 14ος, Φύλλο 165
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2016

ΕΚΔΟΣΗ: ΑΡΧΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΑΡΧΕΙΟΘΗΚΗ Α.Μ.Κ.
ΣΑΡΙΠΟΛΟΥ 8, ΑΘΗΝΑ, Τ.Κ. 106 82
τηλέφωνο: 69 73 79 92 07

Υπεύθυνος Έκδοσης
Παναγιώτης Ι. Λιόλιος

Συνδρομή (για 10 τεύχη)
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: 20 ευρώ, ΕΥΡΩΠΗΣ: 30 ευρώ.
Με **ταχυδρομική επιταγή** στο όνομα:
Γεώργιος Ν. Βλασσόπουλος, Τ.Θ. 30658,
Τ.Κ. 10033, ΑΘΗΝΑ,
ή καταθέτοντας το αντίστοιχο ποσόν στον
αριθμό λογαριασμού: (Εθνική Τράπεζα)
116/611-838-03
IBAN: GR77 0110 1160 0000 1166 1183 803
bic: ETHNGRAA

μία ἔντονος διαφορὰ μεταξὺ τῆς ὁμιλουμένης καὶ τῆς γραπτῆς ἐκδοχῆς τῆς γλώσσης. Ἐν τούτοις, αὐτὸ δεν ἀποκλείει τὴν ἀλληλεπίδρασιν μεταξὺ γραπτοῦ καὶ προφορικοῦ λόγου, καίτοι εἰς τὴν ὁμιλίαν χρησιμοποιεῖται συνήθως ὁ ἀφαιρετικὸς τρόπος ἐκφράσεως, μὲ ἀποτέλεσμα να προκαλεῖται σύγχυσις ὡς πρὸς τὴν ἔννοιαν ἤ ὡς πρὸς τὸν συλλογισμόν, ὁ ὁποῖος ἐπιχειρεῖται να διατυπωθῆ.

Παρ' ὅτι ὁ γραπτὸς λόγος εἶναι δεκτικὸς ἐπιδράσεων, ἐν τούτοις μεταβάλλεται μὲ βραδεῖς ρυθμοὺς ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν προφορικόν. Ὁ καλπασμὸς μὲ τὸν ὁποῖον κινεῖται ὁ προφορικὸς λόγος καὶ αἱ προσμίξεις τὰς ὁποίας ταχέως ἐπιδέχεται δὲν θὰ ἦταν δυνατὸν να λειτουργήσουν ἐποικοδομητικῶς εἰς περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ ἐξέλιπεν ὁ γραπτός, **τὸ θεμέλιον τῆς ἐκφράσεως τῶν ἐννοιῶν καὶ τῶν ὁλοκληρωμένων συλλογισμῶν**. Ἐπομένως, **ὁ γραπτὸς λόγος παραμένει στυλοβάτης τῆς γλώσσης** καὶ αὐτὴ εἶναι ἀναγκαία προϋπόθεσις. Εἶναι δὲ ἀξιοσημείωτον ὅτι ὁ γραπτὸς λόγος καὶ ἡ ὁμιλία τῶν ἐγγραμμάτων ἔχουν ἐλαχίστας ἀποστάσεις μεταξύ των.

Ποῖοι εἶνε οἱ θεμέλιοι λίθοι τοῦ λόγου, προφορικοῦ καὶ γραπτοῦ, δηλαδὴ τῆς γλώσσης, οὕτως ὥστε αὐτὴ νά ἐκπληροῖ τὴν ἀποστολήν της;

Ὁ Ζήνων ὁ Κιτιεύς, ζήσας κατὰ τὴν πρώτην ἑκατονταετίαν τῆς ἑλληνιστικῆς περιόδου διατυπώνει ὁρισμένας προϋποθέσεις τάς ὁποίας ἀποκαλεῖ ἀρετάς.

«Ἀρεταὶ δὲ λόγου εἰσὶ πέντε, Ἑλληνισμός, σαφήνεια, συντομία, πρέπον, κατασκευή. Ἑλληνισμὸς μὲν οὖν ἔστι φράσις ἀδιάπτωτος ἐν τῇ τεχνικῇ καὶ μὴ εἰκαίᾳ συνηθείᾳ· σαφήνεια δέ ἐστι λέξις γνωρίμως παριστᾶσα τὸ νοούμενον· συντομία δέ ἐστι λέξις αὐτὰ τὰ ἀναγκαῖα περιέχουσα πρὸς δήλωσιν τοῦ πράγματος· πρέπον δέ ἐστι λέξις οἰκεία τῷ πράγματι· κατασκευὴ δὲ λέξις ἐκπεφευγυῖα τὸν ἰδιωτισμόν. ὁ δὲ βαρβαρισμὸς ἐκ τῶν κακιῶν λέξις ἐστὶ παρὰ τὸ ἔθος τῶν εὐδοκιμούντων Ἑλλήνων, σολοικισμὸς δέ ἐστι λόγος ἀκαταλλήλως συντεταγμένος».[7]

Συνεπῶς, ὁ λόγος, ἡ γλῶσσα, δέν θὰ πρέπει νὰ περιλαμβάνῃ λέξεις ἄλλων γλωσσῶν καὶ κατὰ συνήθειαν ἀσκόπους, παρὰ μόνον ἑλληνικάς, να διέπεται ἀπὸ σαφήνειαν καὶ συντομίαν ἄνευ πλεονασμῶν. Αἱ λοιπαὶ ἀρεταὶ εἶναι ἡ κυριολεξία (οἰκεία τῷ πράγματι) καὶ τὸ ἔντεχνον καὶ κομψόν, ἤτοι ἡ ἀπόρριψις τοῦ κοινοῦ καὶ χυδαίου ἰδιωματισμοῦ.

Ἀκολούθως ἀναφέρεται εἰς τὸ βαρβαρισμόν, ἤτοι τὰ λάθη εἰς τὴν γραμματικήν, τὰ ὁποῖα δεν ἔχουν λόγον να διαπράττουν οἱ ἐγγράμματοι. Ἐξ αὐτοῦ δυνάμεθα να συμπεράνωμεν ὅτι ὁ βαρβαρισμὸς ἀπαντᾶται εἰς τὴν καθομιλουμένην, ἀπὸ τοὺς μὴ εὐδοκιμοῦντας, δηλαδὴ τοὺς ἀγραμμάτους. Ὁ σολοικισμὸς[8] ἀφορᾶ τὴν λανθασμέ-Ἀκυρολογίαν, Κακοσυνθεσίαν καὶ Ἀπρέπειαν.

Εἶναι φανερὸν ὅτι ἡ ἐξάπλωσις τῆς Ἑλληνιστικῆς κοινῆς ἐπέφερεν σημαντικὰς διαφοροποιήσεις, ἀλλὰ καὶ μίαν διαμόρφωσιν καὶ καλλιέργειαν τῶν ἐννοιῶν ἰδιαιτέρως κατὰ την βυζαντινὴν περίοδον. Σαφῶς καὶ αὐτὸ δεν συνέβη εἰς τὸν ἑλλαδικὸν χῶρον, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν μὲ τὴν ὁποίαν τὸν ὁρίζομεν ὡς πηγὴν τῶν ἑλληνίδων πόλεων. Χαρακτηριστικὸν γεγονὸς εἶναι ὅτι ἀπὸ τὸν 6ον μ.Χ. αἰῶνα, ὁλοκληρώθη ἡ ἀπορρόφησις, ἀπό τους ἡγεμόνας τῆς αὐτοκρατορίας, ὅλου τοῦ πλούτου τῶν γνώσεων καὶ τῆς σοφίας ἡ ὁποία εἶχεν παραχθεῖ. Ἡ αὐτοκρατορία ἔκλεισε ὁριστικῶς τὸ κεφάλαιον τὸ ὁποῖον τὴν συνέδεε μὲ τὸ ἑλλαδικὸν παρελθόν. Ὁ ἑλλαδικὸς χῶρος ἀπετέλεσεν ἕνα περιθωριακὸν γεωγραφικὸν σημεῖον.

Ὡς ἐκ τούτου, ὁ πληθυσμὸς αὐτοῦ τοῦ χώρου ἠκολούθησε μίαν προδιαγεγραμμένην πορείαν τὴν ὁποίαν ἐχάραξαν οἱ, κατὰ καιρούς, ἐξουσιάζοντες αὐτούς.

Ὁμοίως, ἡ κατάστασις τῆς καθομιλουμένης γλώσσης ἐδέχθη τὰς ἐπιδράσεις τῶν ἐπιδρομῶν, τῶν κατακτήσεων καὶ τῶν ἐποικισμῶν ἀπὸ διαφόρους φυλετικὰς ὁμάδας.

Ἡ χαοτικὴ γλωσσικὴ κατάστασις καὶ ἡ ἀσυναρτησία,[10] κατὰ τοὺς χρόνους που ἐπακολούθησαν τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821, ἀποδεικνύει καὶ ἐπιβεβαιοῖ τὴν ἔλλειψιν ἐπαρκοῦς ἀλληλεπιδράσεως μεταξὺ τῆς καθομιλουμένης καὶ τοῦ γλωσσικοῦ κορμοῦ, ὁ ὁποῖος, καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῶν προηγηθέντων τεσσάρων αἰώνων δουλείας, ὑπῆρχεν ἀποκρυσταλλομένος εἰς τὰ ἐκκλησιαστικὰ γραπτά, ἐνῷ ἡ καθ' ἑαυτὴ καλλιέργεια τῆς γλώσσης εἶχεν μετατεθεῖ εἰς τὴν ἐκτὸς τοῦ ἑλλαδικοῦ χώρου γεωγραφικὴν περιοχήν.

Μετὰ τὴν ἐξάλειψιν τῆς τουρκοκρατίας ἐν Ἑλλάδι, τὸ ζητούμενον δεν ἦταν ἡ διαπλάτυνσις τῆς γνώσεως ἀλλὰ ἡ μεθοδευμένη παιδεία. Αὐτή, ὅμως, δεν κατέστη δυνατὸν να ὑλοποιηθῆ λόγῳ τῶν πολλαπλῶν ἀντιθέσεων καὶ τῶν τρεχουσῶν ἀναγκῶν τῶν διαφόρων ὁμάδων ἐξουσίας καὶ τοῦ κράτους, γενικώτερον.

Ὁ πόλεμος τῶν γλωσσῶν κατὰ τὴν μεταπελευθερωτικὴν χρονικὴν περίοδον, διὰ τοῦ ὁποίου ἀνεπτύχθη ἔντονος ἀντιπαλότης μὲ ἑκατέρωθεν ἀκρότητας, ὑπῆρξε ἕνα ἀπὸ τὰ μεγάλα ἐμπόδια διὰ τὴν ἑδραίωσιν τῆς κατ' οὐσίαν ἀπαραιτήτου γλώσσης, διὰ τὴν πνευματικὴν καλλιέργειαν καὶ ἀνάπτυξιν τῶν εὑρισκομένων ἐντὸς τοῦ ἑλλαδικοῦ χώρου, τῆς καθαρευούσης,[11] ἡ ὁποία, ἐπὶ προσθέτως, παρέχει ἄμεσον καὶ λειτουργικὴν σύνδεσιν μὲ τὴν πηγὴν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης.

Παρ' ὅλα τὰ ἐμπόδια, ἡ καθιέρωσις τῆς καθαρευούσης ὡς βασικῆς γλώσσης ἐπέφερεν τὴν σύνδεσιν. Ἐντὸς τῶν 150 ἐτῶν, τὰ ὁποῖα ἠκολούθησαν τὴν ἐπανάστασιν, κατέστη δυνατὸν νὰ ἀποκατασταθῆ εἰς μεγά-

καταλλήλως, τὸ ὁποῖον σημαίνει ἀντιμετώπισιν τοῦ, ἐν ἐξελίξει, νέου μοντέλου δουλείας.

Συσπείρωσις Ἀναρχικῶν

---

12. Καὶ ὄχι ἀρχαῖαι, ἐπειδὴ διὰ τοῦ διαχωρισμοῦ ἀρχαία-νέα ἀναπαράγεται ἡ ἐγκαθιδρυθεῖσα ἄποψις περὶ ἀνομοίων γλωσσῶν ἤ διαφορετικῶν, κάτι τὸ ὁποῖον δὲν ἰσχύει.

ΜΗΝΙΑΙΑ ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

ΧΡΟΝΟΣ 14ος, Φύλλο 165
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2016

ΕΚΔΟΣΗ: ΑΡΧΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΑΡΧΕΙΟΘΗΚΗ Α.Μ.Κ.
ΣΑΡΙΠΟΛΟΥ 8, ΑΘΗΝΑ, Τ.Κ. 106 82
τηλέφωνο: 69 73 79 92 07

Υπεύθυνος Έκδοσης
Παναγιώτης Ι. Λιόλιος

Συνδρομή (για 10 τεύχη)
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: 20 ευρώ, ΕΥΡΩΠΗΣ: 30 ευρώ.
Με **ταχυδρομική επιταγή** στο όνομα:
Γεώργιος Ν. Βλασσόπουλος, Τ.Θ. 30658,
Τ.Κ. 10033, ΑΘΗΝΑ,
ή καταθέτοντας το αντίστοιχο ποσόν στον αριθμό λογαριασμού: (Εθνική Τράπεζα)
116/611-838-03
IBAN: GR77 0110 1160 0000 1166 1183 803
bic: ETHNGRAA
Σε κάθε περίπτωση είναι απαραίτητη η γνωστοποίηση των στοιχείων σας μέσω του ταχυδρομείου, τηλεφωνικά ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, δηλαδή: Όνομα, επώνυμο, διεύθυνση, ταχυδρομικός κώδικας και ένα τηλέφωνο.

* Όταν στέλνετε ***ΣΥΣΤΗΜΕΝΗ*** επιστολή ή δέμα, στην ταχυδρομική μας θυρίδα, αυτά θα πρέπει να απευθύνονται στον Παναγιώτη Ι. Λιόλιο, ή στον Γεώργιο Ν. Βλασσόπουλο. Η επικοινωνία μέσω του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου γίνεται στη διεύθυνση: diadromi@anarchy.gr

ἐλαχίστας ἀποστάσεις μεταξὺ τῶν.

Ποῖοι εἶνε οἱ θεμέλιοι λίθοι τοῦ λόγου, προφορικοῦ καὶ γραπτοῦ, δηλαδὴ τῆς γλώσσης, οὕτως ὥστε αὐτὴ νά ἐκπληροῖ τὴν ἀποστολήν της;

Ο Ζήνων ὁ Κιτιεύς, ζήσας κατὰ τὴν πρώτην ἑκατονταετίαν τῆς ἑλληνιστικῆς περιόδου διατυπώνει ὁρισμένας προϋποθέσεις τάς ὁποίας ἀποκαλεῖ ἀρετάς.

«Ἀρεταὶ δὲ λόγου εἰσὶ πέντε, Ἑλληνισμός, σαφήνεια, συντομία, πρέπον, κατασκευή. Ἑλληνισμὸς μὲν οὖν ἔστι φράσις ἀδιάπτωτος ἐν τῇ τεχνικῇ καὶ μὴ εἰκαίᾳ συνηθείᾳ· σαφήνεια δέ ἔστι λέξις γνωρίμως παριστᾶσα τὸ νοούμενον· συντομία δέ ἔστι λέξις αὐτὰ τὰ ἀναγκαῖα περιέχουσα πρὸς δήλωσιν τοῦ πράγματος· πρέπον δέ ἔστι λέξις οἰκεία τῷ πράγματι· κατασκευὴ δὲ λέξις ἐκπεφευγυῖα τὸν ἰδιωτισμόν. ὁ δὲ βαρβαρισμὸς ἐκ τῶν κακιῶν λέξις ἐστὶ παρὰ τὸ ἔθος τῶν εὐδοκιμούντων Ἑλλήνων, σολοικισμὸς δέ ἔστι λόγος ἀκαταλλήλως συντεταγμένος».[7]

Συνεπῶς, ὁ λόγος, ἡ γλῶσσα, δέν θὰ πρέπει νὰ περιλαμβάνη λέξεις ἄλλων γλωσσῶν καὶ κατὰ συνήθειαν ἀσκόπους, παρὰ μόνον ἑλληνικάς, να διέπεται ἀπὸ σαφήνειαν καὶ συντομίαν ἄνευ πλεονασμῶν. Αἱ λοιπαί ἀρεταὶ εἶναι ἡ κυριολεξία (οἰκεία τῷ πράγματι) καὶ τὸ ἔντεχνον καὶ κομψόν, ἤτοι ἡ ἀπόρριψις τοῦ κοινοῦ καὶ χυδαίου ἰδιωματισμοῦ.

Ἀκολούθως ἀναφέρεται εἰς τὸ βαρβαρισμόν, ἤτοι τὰ λάθη εἰς τὴν γραμματικήν, τὰ ὁποῖα δεν ἔχουν λόγον να διαπράττουν οἱ ἐγγράμματοι. Ἐξ αὐτοῦ δυνάμεθα να συμπεράνωμεν ὅτι ὁ βαρβαρισμὸς ἀπαντᾶται εἰς τὴν καθομιλουμένην, ἀπὸ τοὺς μὴ εὐδοκιμούντας, δηλαδὴ τοὺς ἀγραμμάτους. Ὁ σολοικισμὸς[8] ἀφορᾶ τὴν λανθασμένην χρῆσιν συντακτικῶν δομῶν τῆς ἀττικῆς γλώσσης.

Ἐπὶ προσθέτως, ὁ Ζήνων θεωρεῖ ὅτι, ἐν τῷ λόγω, τὸ **σημαῖνον** (τὸ φωνητικὸν σημεῖον), τὸ **σημαινόμενον** (τὸ λεκτὸν νόημα) καὶ τὸ **τυγχάνον** (τὸ πρᾶγμα) φανερώνει τήν συνύφανσιν γλώσσης, σκέψεως καὶ κόσμου. Οὕτω, ὁ δημιουργικὸς λόγος διαπερνᾶ τὴν φύσιν καὶ ὡς πρακτικὸς κανὼν ρυθμίζει τὸν ἀνθρώπινον βίον.

Ἐκτός, ὅμως, τοῦ Ζήνωνος, τρεῖς περίπου αἰῶνας μετὰ, ὁ Γραμματικὸς καὶ Λεξικογράφος Ἀμμώνιος[9]

σεων καὶ τῶν ἐποικισμῶν ἀπὸ διαφόρους φυλετικὰς ὁμάδας.

Ἡ χαοτικὴ γλωσσικὴ κατάστασις καὶ ἡ ἀσυναρτησία,[10] κατὰ τοὺς χρόνους που ἐπακολούθησαν τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821, ἀποδεικνύει καὶ ἐπιβεβαιοῖ τὴν ἔλλειψιν ἐπαρκοῦς ἀλληλεπιδράσεως μεταξὺ τῆς καθομιλουμένης καὶ τοῦ γλωσσικοῦ κορμοῦ, ὁ ὁποῖος, καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῶν προηγηθέντων τεσσάρων αἰώνων δουλείας, ὑπῆρχεν ἀποκρυσταλλομένος εἰς τὰ ἐκκλησιαστικὰ γραπτά, ἐνῶ ἡ καθ' ἑαυτὴ καλλιέργεια τῆς γλώσσης εἶχεν μετατεθεῖ εἰς τὴν ἐκτὸς τοῦ ἑλλαδικοῦ χώρου γεωγραφικὴν περιοχήν.

Μετὰ τὴν ἐξάλειψιν τῆς τουρκοκρατίας ἐν Ἑλλάδι, τὸ ζητούμενον δεν ἦταν ἡ διαπλάτυνσις τῆς γνώσεως ἀλλὰ ἡ μεθοδευμένη παιδεία. Αὐτή, ὅμως, δεν κατέστη δυνατὸν να ὑλοποιηθῇ λόγω τῶν πολλαπλῶν ἀντιθέσεων καὶ τῶν τρεχουσῶν ἀναγκῶν τῶν διαφόρων ὁμάδων ἐξουσίας καὶ τοῦ κράτους, γενικώτερον.

Ὁ πόλεμος τῶν γλωσσῶν κατὰ τὴν μεταπελευθερωτικὴν χρονικὴν περίοδον, διὰ τοῦ ὁποίου ἀνεπτύχθη ἔντονος ἀντιπαλότης μὲ ἑκατέρωθεν ἀκρότητας, ὑπῆρξε ἕνα ἀπὸ τὰ μεγάλα ἐμπόδια διὰ τὴν ἑδραίωσιν τῆς κατ' οὐσίαν ἀπαραιτήτου γλώσσης, διὰ τὴν πνευματικὴν καλλιέργειαν καὶ ἀνάπτυξιν τῶν εὑρισκομένων ἐντὸς τοῦ ἑλλαδικοῦ χώρου, τῆς καθαρευούσης,[11] ἡ ὁποία, ἐπὶ προσθέτως, παρέχει ἄμεσον καὶ λειτουργικὴν σύνδεσιν μὲ τὴν πηγὴν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης.

Παρ' ὅλα τὰ ἐμπόδια, ἡ καθιέρωσις τῆς καθαρευούσης ὡς βασικῆς γλώσσης ἐπέφερεν τὴν σύνδεσιν. Ἐντὸς τῶν 150 ἐτῶν, τὰ ὁποῖα ἠκολούθησαν τὴν ἐπανάστασιν, κατέστη δυνατὸν νὰ ἀποκατασταθῇ εἰς μεγάλον βαθμὸν ἡ σχέσις γλωσσικοῦ κορμοῦ καὶ καθομιλουμένης.

Αἱ πρωτογενεῖς[12] λέξεις τῆς ἑλληνικῆς ἀνεδείχθησαν ποικιλοτρόπως καὶ ἤδη ζοῦν καὶ ὑπάρχουν, παρὰ τὴν πίεσίν που ἀσκεῖται. Εἶναι δέ, ἐξ ἴσου εὔχρηστοι παρὰ τὴν σκιὰν ἡ ὁποία ρίπτεται ἀπὸ τοὺς ὑποστηρικτὰς τῆς

---

7. Διογένης Λαέρτιος, *Βίοι καὶ γνῶμαι τῶν ἐν φιλοσοφίᾳ εὐδοκιμησάντων*, βιβλίον Ζ', 59.
8. Ἡ λέξις προέρχεται ἀπὸ ἀπὸ τὴν πόλιν Σόλοι τῆς Κιλικίας, οἱ κάτοικοι τῆς ὁποίας ὡμίλουν μὲ ἀσύντακτον τρόπον.
9. Ἀμμώνιος ὁ Ἀλεξανδρεὺς 1ος αἰῶν μ.Χ., συνέγραψεν τὸ Λεξικὸν Περὶ Ὁμοίων καὶ Διαφόρων Λέξεων καθὼς καὶ τὸ Περὶ ἀκυρολογίας = περὶ ἀκαταλλήλου φράσεως.
10. Ἡ ὁποία ἐξακολουθεῖ νὰ ὑφίσταται λόγω καὶ τῆς «γλωσσικῆς μεταρρυθμίσεως» τοῦ ἔτους 1976.
11. Ὀνομάσθη οὕτω, ἐπειδὴ «ἐκκαθαρίσθη» ἀπὸ τάς ξένας ἐπιδράσεις καὶ τοὺς ἀνοικείους λεκτικοὺς τύπους, οἵτινες εἶχον παρεισφρύσει κατὰ τὴν χιλιετῆ καὶ πλέον χρονικὴν περίοδον ἐπιδράσεως ἐθνοτικῶν ὁμάδων, αἱ ὁποῖαι διῆλθον ἢ ἐγκατεστάθησαν εἰς τόν ἑλλαδικὸν χῶρον.

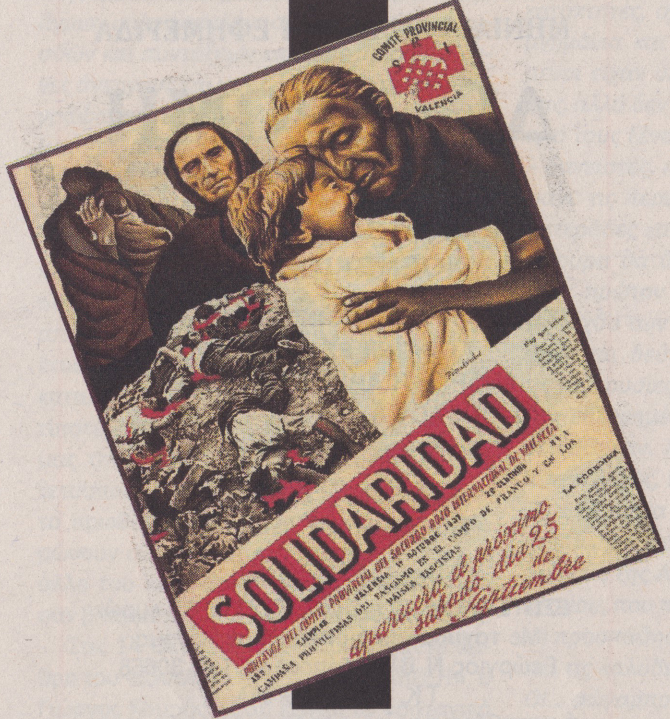
ΕΚΔΟΣΗ: ΑΡΧΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΑΡΧΕΙΟΘΗΚΗ Α.Μ.Κ.
ΣΑΡΙΠΟΛΟΥ 8, ΑΘΗΝΑ, Τ.Κ. 106 82
τηλέφωνο: 69 73 79 92 07

Υπεύθυνος Έκδοσης
Παναγιώτης Ι. Λιόλιος

Συνδρομή (για 10 τεύχη)
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: 20 ευρώ, ΕΥΡΩΠΗΣ: 30 ευρώ.
Με **ταχυδρομική επιταγή** στο όνομα:
Γεώργιος Ν. Βλασσόπουλος, Τ.Θ. 30658,
Τ.Κ. 10033, ΑΘΗΝΑ,
ή καταθέτοντας το αντίστοιχο ποσόν στον αριθμό λογαριασμού: (Εθνική Τράπεζα)
116/611-838-03
IBAN: GR77 0110 1160 0000 1166 1183 803
bic: ETHNGRAA
Σε κάθε περίπτωση είναι απαραίτητη η γνωστοποίηση των στοιχείων σας μέσω του ταχυδομείου, τηλεφωνικά ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, δηλαδή: Όνομα, επώνυμο, διεύθυνση, ταχυδρομικός κώδικας και ένα τηλέφωνο.

Χρονικό συμβάντων από το 1930 έως το τέλος του Ισπανικού εμφυλίου πολέμου

28 Ιανουαρίου 1930. Ο δικτάτωρ Miguel Primo de Rivera εξαναγκάζεται σε παραίτηση.

14 Απριλίου 1931. Ανακηρύσσεται η Β΄ Ισπανική Δημο-

20 Απριλίου 1934. Ο στρατηγός José Sanjurjo αμνηστεύεται.

7 Οκτωβρίου 1934. Ο Manuel Azaña συλλαμβάνεται και τίθεται υπό περιορισμό στην Βαρκελώνη.

6 Απριλίου 1935. Το δικαστήριο προστασίας του συντάγματος απαλλάσσει τον Manuel Azaña.

Σεπτέμβριος 1935. Ο Andres Nin Pérez και ο Joaquin Maurin δημιουργούν το Εργατικό Κόμμα της Μαρξιστικής Ενοποίησης (POUM).

20 Δεκεμβρίου 1935. Ο Francisco Largo Caballero αντικαθίσταται, από τον Indalecio Prieto, στην ηγεσία του Σοσιαλιστικού Κόμματος.

11 Ιανουαρίου 1936. Υπογράφεται συμφωνία εκλογικής συνεργασίας ανάμεσα στο Σοσιαλιστικό και το Κομμουνιστικό Κόμμα.

15 Ιανουαρίου 1936. Ο Manuel Azaña οργανώνει το σχηματισμό του Λαϊκού Μετώπου.

16 Φεβρουαρίου 1936. Νίκη του Λαϊκού Μετώπου στις ισπανικές γενικές εκλογές.

19 Φεβρουαρίου 1936. Ο Πρόεδρος Niceto Alcalá Zamora διορίζει πρωθυπουργό τον Manuel Azaña.

21 Φεβρουαρίου 1936. Τα Cortes χορηγούν αμνηστία σε όλους όσους έχουν κατηγορηθεί για ενέργειες εξεγερσιακού χαρακτήρα.

22 Φεβρουαρίου 1936. Ο στρατηγός Francisco *Franco* Bahamonde αντικαθίσταται και αποστέλλεται ως διοικητής των δυνάμεων των Καναρίων νήσων.

27 Φεβρουαρίου 1936. Κλείνουν τα γραφεία της Ισπανικής Φάλαγγας στην Μαδρίτη.

28 Φεβρουαρίου 1936. Οι Francisco *Franco* Bahamonde, Emilio Mola, Juan Yague και José Sanjurjo συναντώνται για να χαράξουν την από κοινού τακτική τους.

28 Φεβρουαρίου 1936. Ο στρατηγός Emilio Mola διοικητής των δυνάμεων του Μαρόκο, διορίζεται στρατιωτικός κυβερνήτης στην Παμπλόνα.

14 Μαρτίου 1936. Η Ισπανική Φάλαγγα τίθεται εκτός νόμου από την κυβέρνηση του Λαϊκού Μετώπου. Ο ηγέτης της, José Antonio Primo de Rivera, συλλαμβάνεται με την κατηγορία της παράνομης διακίνησης όπλων.

4 Απριλίου 1936. Ο Manuel Azaña παρουσιάζει τις λεπτο-

Δημοκρατικών Πολιτοφυλακών Εφόδου, δολοφονείται από Φαλαγγίτες.

13 Ιουλίου 1936. Ο Μοναρχικός ηγέτης, José Calvo Sotelo δολοφονείται σε αντίποινα για τον θάνατο του José Castillo.

17-18 Ιουλίου 1936. Επιτυχημένο στρατιωτικό κίνημα στο Μαρόκο και την Σεβίλλη. Ο στρατηγός Francisco *Franco* Bahamonde εκδίδει διακήρυξη με την οποία επιδιώκει να δικαιολογήσει την ανταρσία. Η Dolores Ibárruri σε ραδιοφωνική της ομιλία προβάλλει το No Pasaran. Οι φρουρές των μεγάλων πόλεων στασιάζουν υποστηριζόμενες σε πολλές περιπτώσεις από την αστυνομία και τις ακροδεξιές οργανώσεις. Συναντούν, όμως, την σθεναρή αντίσταση των ισπανών εργατών, οι οποίοι με την καθοδήγηση των συνδικαλιστικών και κομματικών οργανώσεώς τους, εξεγείρονται και κατεβαίνουν στους δρόμους μαχόμενοι ενάντια στο στρατό. Ο πρωθυπουργός *Kathares Kiroga* παραιτείται και τον αντικαθιστά ο José Giral, ο οποίος ικανοποιεί, τελικά, το αίτημα για εξοπλισμό των λαϊκών πολιτοφυλακών. Το στρατιωτικό κίνημα εξαπλώνεται στην Σεβίλλη, την Παμπλόνα, τη Σαραγόσα, το Μπούργκος, τη Γαλικία, ενώ αποτυγχάνει να επιβληθεί, λόγω αντιστάσεως του λαού, στις σημαντικές πόλεις: Μαδρίτη, Βαρκελώνη, Βαλένθια, Μάλαγα, Μπιλμπάο. Ναυτικό και αεροπορία, σχεδόν στο σύνολό τους, τάσσονται στο πλευρό της δημοκρατικής κυβέρνησης.

28 Ιανουαρίου 1930. Ο δικτάτωρ Miguel Primo de Rivera εξαναγκάζεται σε παραίτηση.

14 Απριλίου 1931. Ανακηρύσσεται η Β΄ Ισπανική Δημοκρατία και ο βασιλεύς Αλοφόνσο 13ος μεταβαίνει στην εξορία.

6 Μαΐου 1931. Η νέα κυβέρνηση ανακοινώνει το τέλος της υποχρεωτικής εκπαίδευσης στα σχολεία.

8 Μαΐου 1931. Αναθεωρείται ο εκλογικός νόμος και επιτρέπεται η ψήφος των γυναικών.

25 Μαΐου 1931. Ο υπουργός Πολέμου, Manuel Azaña, ανακοινώνει εκτεταμένη μείωση στον αριθμό του ισπανικού στρατού.

16 Οκτωβρίου 1931. Ο Niceto Zamora παραιτείται από την πρωθυπουργία και αντικαθίσταται από τον Manuel Azaña.

17 Οκτωβρίου 1931. Τα Cortes εγκρίνουν την νομιμοποίηση του διαζυγίου.

11 Δεκεμβρίου 1931. Ο Niceto Zamora εκλέγεται πρόεδρος της Β΄ Ισπανικής Δημοκρατίας.

10 Αυγούστου 1932. Ο στρατηγός José Sanjurjo ηγείται στρατιωτικής εξέγερσης κατά της κυβέρνησης.

8 Ιανουαρίου 1933. Αναρχικές εξεγέρσεις πραγματοποι-

Joaquín Maurín δημιουργούν το Εργατικό Κόμμα της Μαρξιστικής Ενοποίησης (POUM).

20 Δεκεμβρίου 1935. Ο Francisco Largo Caballero αντικαθίσταται, από τον Indalecio Prieto, στην ηγεσία του Σοσιαλιστικού Κόμματος.

11 Ιανουαρίου 1936. Υπογράφεται συμφωνία εκλογικής συνεργασίας ανάμεσα στο Σοσιαλιστικό και το Κομμουνιστικό Κόμμα.

15 Ιανουαρίου 1936. Ο Manuel Azaña οργανώνει το σχηματισμό του Λαϊκού Μετώπου.

16 Φεβρουαρίου 1936. Νίκη του Λαϊκού Μετώπου στις ισπανικές γενικές εκλογές.

19 Φεβρουαρίου 1936. Ο Πρόεδρος Niceto Alcalá Zamora διορίζει πρωθυπουργό τον Manuel Azaña.

21 Φεβρουαρίου 1936. Τα Cortes χορηγούν αμνηστία σε όλους όσους έχουν κατηγορηθεί για ενέργειες εξεγερσιακού χαρακτήρα.

22 Φεβρουαρίου 1936. Ο στρατηγός Francisco *Franco* Bahamonde αντικαθίσταται και αποστέλλεται ως διοικητής των δυνάμεων των Καναρίων νήσων.

27 Φεβρουαρίου 1936. Κλείνουν τα γραφεία της Ισπανικής Φάλαγγας στην Μαδρίτη.

28 Φεβρουαρίου 1936. Οι Francisco *Franco* Bahamonde, Emilio Mola, Juan Yague και José Sanjurjo συναντώνται για να χαράξουν την από κοινού τακτική τους.

28 Φεβρουαρίου 1936. Ο στρατηγός Emilio Mola διοικητής των δυνάμεων του Μαρόκο, διορίζεται στρατιωτικός κυβερνήτης στην Παμπλόνα.

14 Μαρτίου 1936. Η Ισπανική Φάλαγγα τίθεται εκτός νόμου από την κυβέρνηση του Λαϊκού Μετώπου. Ο ηγέτης της, José Antonio Primo de Rivera, συλλαμβάνεται με την κατηγορία της παράνομης διακίνησης όπλων.

4 Απριλίου 1936. Ο Manuel Azaña παρουσιάζει τις λεπτομέρειες του νόμου για τις μεταρρυθμίσεις.

7 Απριλίου 1936. Ο Niceto Alcalá Zamora παύεται του αξιώματος της προεδρίας της Ισπανικής δημοκρατίας.

13 Απριλίου 1936. Ο Emilio Mola συναντά τον Gonzalo Queipo de Llano για να συζητήσουν το ενδεχόμενο ενός στρατιωτικού κινήματος.

18 Απριλίου 1936. Τα Cortes καθιστούν παράνομη την συμμετοχή αξιωματικών του στρατού σε μυστικές πολιτικές συναντήσεις.

8 Μαΐου 1936. Ο Manuel Azaña εκλέγεται πρόεδρος της ισπανικής Δημοκρατίας. Ο Indalecio Prieto αρνείται τη θέση του πρωθυπουργού.

20 Μαΐου 1936. Για λόγους προστασίας από εμπρηστικές επιθέσεις η κυβέρνηση διατάσσει το κλείσιμο των Καθολικών Σχολών.

28 Μαΐου 1936. Ο José *Antonio* Primo de Rivera καταδικάζεται σε πέντε μήνες φυλάκιση για διακίνηση όπλων. Η Πολιτοφυλακή καταστέλλει διαδήλωση αριστερών στο Yeste

Δημοκρατικών Πολιτοφυλακών Εφόδου, δολοφονείται από Φαλαγγίτες.

13 Ιουλίου 1936. Ο Μοναρχικός ηγέτης, José Calvo Sotelo δολοφονείται σε αντίποινα για τον θάνατο του José Castillo.

17-18 Ιουλίου 1936. Επιτυχημένο στρατιωτικό κίνημα στο Μαρόκο και την Σεβίλλη. Ο στρατηγός Francisco *Franco* Bahamonde εκδίδει διακήρυξη με την οποία επιδιώκει να δικαιολογήσει την ανταρσία. Η Dolores Ibárruri σε ραδιοφωνική της ομιλία προβάλλει το No Pasaran. Οι φρουρές των μεγάλων πόλεων στασιάζουν υποστηριζόμενες σε πολλές περιπτώσεις από την αστυνομία και τις ακροδεξιές οργανώσεις. Συναντούν, όμως, την σθεναρή αντίσταση των ισπανών εργατών, οι οποίοι με την καθοδήγηση των συνδικαλιστικών και κομματικών οργανώσεώς τους, εξεγείρονται και κατεβαίνουν στους δρόμους μαχόμενοι ενάντια στο στρατό. Ο πρωθυπουργός *Kathares Kiroga* παραιτείται και τον αντικαθιστά ο José Giral, ο οποίος ικανοποιεί, τελικά, το αίτημα για εξοπλισμό των λαϊκών πολιτοφυλακών. Το στρατιωτικό κίνημα εξαπλώνεται στην Σεβίλλη, την Παμπλόνα, τη Σαραγόσα, το Μπούργκος, τη Γαλικία, ενώ αποτυγχάνει να επιβληθεί, λόγω αντιστάσεως του λαού, στις σημαντικές πόλεις: Μαδρίτη, Βαρκελώνη, Βαλένθια, Μάλαγα, Μπιλμπάο. Ναυτικό και αεροπορία, σχεδόν στο σύνολό τους, τάσσονται στο πλευρό της δημοκρατικής κυβέρνησης.

20 Ιουλίου 1936. Ο στρατηγός José Sanjurjo σκοτώνεται κατά την συντριβή τού αεροπλάνου στο οποίο επέβαινε. Το Βρετανικό Εργατικό Κόμμα εκφράζει την υποστήριξή του στην κυβέρνηση του Λαϊκού Μετώπου. Ο José Giral, ο νέος πρωθυπουργός, απευθύνει έκκληση προς τη γαλλική κυβέρνηση για αποστολή όπλων.

24 Ιουλίου 1936. Ο στρατηγός Emilio Mola ιδρύει την Επιτροπή Εθνικής Αμύνης. Τα συνδικάτα της CNT και της UGT, καθώς και αριστερά πολιτικά κόμματα του Λαϊκού Μετώπου, οργανώνουν μονάδες λαϊκών πολιτοφυλακών, που επιτίθενται σε θέσεις ελεγχόμενες από τους στασιαστές με μικρά, όμως, αποτελέσματα. Μερικές από τις πιο φημισμένες μονάδες είναι η Αναρχική *Φάλαγγα Ντουρρούτι* που σχηματίζεται από την Αντιφασιστική Επιτροπή, η *Σιδηρά Φάλαγγα* και το *5ο Σύνταγμα* του Κομμουνιστικού Κόμματος. Οι δυνάμεις των φρανκιστών καταλαμβάνουν την Γρανάδα.

26 Ιουλίου 1936. Ο Αδόλφος Χίτλερ συμφωνεί να δώσει στρατιωτική βοήθεια προς τον στρατηγό Francisco *Franco* Bahamonde. Η Κομμουνιστική Διεθνής θέτει σε εφαρμογή

28 Ιανουαρίου 1930. Ο δικτάτωρ Miguel Primo de Rivera εξαναγκάζεται σε παραίτηση.

14 Απριλίου 1931. Ανακηρύσσεται η Β΄ Ισπανική Δημοκρατία και ο βασιλεύς Αλοφόνσο 13ος μεταβαίνει στην εξορία.

6 Μαΐου 1931. Η νέα κυβέρνηση ανακοινώνει το τέλος της υποχρεωτικής εκπαίδευσης στα σχολεία.

8 Μαΐου 1931. Αναθεωρείται ο εκλογικός νόμος και επιτρέπεται η ψήφος των γυναικών.

25 Μαΐου 1931. Ο υπουργός Πολέμου, Manuel Azaña, ανακοινώνει εκτεταμένη μείωση στον αριθμό του ισπανικού στρατού.

16 Οκτωβρίου 1931. Ο Niceto Zamora παραιτείται από την πρωθυπουργία και αντικαθίσταται από τον Manuel Azaña.

17 Οκτωβρίου 1931. Τα Cortes εγκρίνουν την νομιμοποίηση του διαζυγίου.

11 Δεκεμβρίου 1931. Ο Niceto Zamora εκλέγεται πρόεδρος της Β΄ Ισπανικής Δημοκρατίας.

10 Αυγούστου 1932. Ο στρατηγός José Sanjurjo ηγείται στρατιωτικής εξέγερσης κατά της κυβέρνησης.

8 Ιανουαρίου 1933. Αναρχικές εξεγέρσεις πραγματοποιούνται στη Σαραγόσα, στη Σεβίλλη, στο Μπιλμπάο και στη Μαδρίτη.

28 Φεβρουαρίου 1933. Ο Gil Robles σχηματίζει το Καθολικό Κόμμα (CEDA).

29 Οκτωβρίου 1933. Ο José Antonio Primo de Rivera (γιός του δικτάτορα) ιδρύει την Ισπανική Φάλαγγα.

19 Νοεμβρίου 1933. Τα Ισπανικά δεξιά κόμματα κερδίζουν στις γενικές εκλογές.

2 Δεκεμβρίου 1933. Πραγματοποιούνται αναρχικές εξεγέρσεις στην Καταλανία και την Αραγωνία.

χαρακτήρα.

22 Φεβρουαρίου 1936. Ο στρατηγός Francisco *Franco* Bahamonde αντικαθίσταται και αποστέλλεται ως διοικητής των δυνάμεων των Καναρίων νήσων.

27 Φεβρουαρίου 1936. Κλείνουν τα γραφεία της Ισπανικής Φάλαγγας στην Μαδρίτη.

28 Φεβρουαρίου 1936. Οι Francisco *Franco* Bahamonde, Emilio Mola, Juan Yague και José Sanjurjo συναντώνται για να χαράξουν την από κοινού τακτική τους.

28 Φεβρουαρίου 1936. Ο στρατηγός Emilio Mola διοικητής των δυνάμεων του Μαρόκο, διορίζεται στρατιωτικός κυβερνήτης στην Παμπλόνα.

14 Μαρτίου 1936. Η Ισπανική Φάλαγγα τίθεται εκτός νόμου από την κυβέρνηση του Λαϊκού Μετώπου. Ο ηγέτης της, José Antonio Primo de Rivera, συλλαμβάνεται με την κατηγορία της παράνομης διακίνησης όπλων.

4 Απριλίου 1936. Ο Manuel Azaña παρουσιάζει τις λεπτομέρειες του νόμου για τις μεταρρυθμίσεις.

7 Απριλίου 1936. Ο Niceto Alcalá Zamora παύεται του αξιώματος της προεδρίας της Ισπανικής δημοκρατίας.

13 Απριλίου 1936. Ο Emilio Mola συναντά τον Gonzalo Queipo de Llano για να συζητήσουν το ενδεχόμενο ενός στρατιωτικού κινήματος.

18 Απριλίου 1936. Τα Cortes καθιστούν παράνομη την συμμετοχή αξιωματικών του στρατού σε μυστικές πολιτικές συναντήσεις.

8 Μαΐου 1936. Ο Manuel Azaña εκλέγεται πρόεδρος της ισπανικής Δημοκρατίας. Ο Indalecio Prieto αρνείται τη θέση του πρωθυπουργού.

20 Μαΐου 1936. Για λόγους προστασίας από εμπρηστικές επιθέσεις η κυβέρνηση διατάσσει το κλείσιμο των Καθολικών Σχολών.

28 Μαΐου 1936. Ο José *Antonio* Primo de Rivera καταδικάζεται σε πέντε μήνες φυλάκιση για διακίνηση όπλων. Η Πολιτοφυλακή καταστέλλει διαδήλωση αριστερών στο Yeste κατά την οποία σκοτώνονται δεκαεννέα άνθρωποι.

31 Μαΐου 1936. Ο Indalecio Prieto πυροβολείται κατά τη διάρκεια μιας σοσιαλιστικής διαδήλωσης στο Ecija.

2 Ιουνίου 1936. Τα Cortes ψηφίζουν νομοθεσία που προστατεύει, από τις εξώσεις, τους ενοικιαστές αγροκτημάτων.

9 Ιουνίου 1936. Πάνω από ένα εκατομμύριο εργαζόμενοι απεργούν σε ολόκληρη την Ισπανία.

6 Ιουλίου 1936. Ο Luis Bolin φροντίζει για την μετάβαση του Francisco *Franco* Bahamonde στο Μαρόκο, αεροπορικώς.

12 Ιουλίου 1936. Ο José Castillo, ένας αξιωματικός των

δικαιολογήσει την ανταρσία. Η Dolores Ibárruri σε ραδιοφωνική της ομιλία προβάλλει το No Pasaran. Οι φρουρές των μεγάλων πόλεων στασιάζουν υποστηριζόμενες σε πολλές περιπτώσεις από την αστυνομία και τις ακροδεξιές οργανώσεις. Συναντούν, όμως, την σθεναρή αντίσταση των ισπανών εργατών, οι οποίοι με την καθοδήγηση των συνδικαλιστικών και κομματικών οργανώσεώς τους, εξεγείρονται και κατεβαίνουν στους δρόμους μαχόμενοι ενάντια στο στρατό. Ο πρωθυπουργός *Kathares Kiroga* παραιτείται και τον αντικαθιστά ο José Giral, ο οποίος ικανοποιεί, τελικά, το αίτημα για εξοπλισμό των λαϊκών πολιτοφυλακών. Το στρατιωτικό κίνημα εξαπλώνεται στην Σεβίλλη, την Παμπλόνα, τη Σαραγόσα, το Μπούργκος, τη Γαλικία, ενώ αποτυγχάνει να επιβληθεί, λόγω αντιστάσεως του λαού, στις σημαντικές πόλεις: Μαδρίτη, Βαρκελώνη, Βαλένθια, Μάλαγα, Μπιλμπάο. Ναυτικό και αεροπορία, σχεδόν στο σύνολό τους, τάσσονται στο πλευρό της δημοκρατικής κυβέρνησης.

20 Ιουλίου 1936. Ο στρατηγός José Sanjurjo σκοτώνεται κατά την συντριβή τού αεροπλάνου στο οποίο επέβαινε. Το Βρετανικό Εργατικό Κόμμα εκφράζει την υποστήριξή του στην κυβέρνηση του Λαϊκού Μετώπου. Ο José Giral, ο νέος πρωθυπουργός, απευθύνει έκκληση προς τη γαλλική κυβέρνηση για αποστολή όπλων.

24 Ιουλίου 1936. Ο στρατηγός Emilio Mola ιδρύει την Επιτροπή Εθνικής Αμύνης. Τα συνδικάτα της CNT και της UGT, καθώς και αριστερά πολιτικά κόμματα του Λαϊκού Μετώπου, οργανώνουν μονάδες λαϊκών πολιτοφυλακών, που επιτίθενται σε θέσεις ελεγχόμενες από τους στασιαστές με μικρά, όμως, αποτελέσματα. Μερικές από τις πιο φημισμένες μονάδες είναι η Αναρχική *Φάλαγγα Ντουρρούτι* που σχηματίζεται από την Αντιφασιστική Επιτροπή, η *Σιδηρά Φάλαγγα* και το *5ο Σύνταγμα* του Κομμουνιστικού Κόμματος. Οι δυνάμεις των φρανκιστών καταλαμβάνουν την Γρανάδα.

26 Ιουλίου 1936. Ο Αδόλφος Χίτλερ συμφωνεί να δώσει στρατιωτική βοήθεια προς τον στρατηγό Francisco *Franco* Bahamonde. Η Κομμουνιστική Διεθνής θέτει σε εφαρμογή την οργάνωση των Διεθνών Ταξιαρχιών.

28 Ιουλίου 1936. Γερμανικά αεροσκάφη φτάνουν στο Μαρόκο και αρχίζει η μεταφορά εθνικιστικών στρατευμάτων στην Ισπανία.

Τέλη Ιουλίου 1936. Το στρατιωτικό κίνημα, παρ' ότι κατάφερε να επικρατήσει σε αρκετές περιοχές, δεν είχε τα αποτελέσματα που ανέμενε, κυρίως λόγω της αποφασιστικής αντίστασης από μεγάλα τμήματα του πληθυσμού. Παρ' όλα αυτά, οι εθνικιστές στρατηγοί αρνούνται να διαπραγματευθούν με την κυβέρνηση και σχηματίζουν στρατιωτική

κυβέρνηση, την Χούντα Εθνικής Άμυνας υπό την ηγεσία του στρατηγού Καμπανέλας.

30 Ιουλίου 1936. Εννέα ιταλικά βομβαρδιστικά αφικνούνται στο Μαρόκο.

Αρχές Αυγούστου 1936. Αυτό που θα αλλάξει τα δεδομένα της σύγκρουσης είναι η μεταφορά της Στρατιάς της Αφρικής (περίπου 47.000 άντρες), από το Μαρόκο, δια μέσου των στενών του Γιβραλτάρ, στην Ισπανική χερσόνησο. Η επιχείρηση αυτή γίνεται εφικτή μετά την σημαντική βοήθεια που προσέφεραν η γερμανική και ιταλική αεροπορία και το ναυτικό, καθώς μέχρι τότε ο Δημοκρατικός στόλος έλεγχε τα στενά.

Η μαροκινή στρατιά, που διοικείται από τον στρατηγό Francisco Franco Bahamonde, ενώνεται με τα στρατεύματα του στρατηγού Queipo de Llano στη ζώνη της Σεβίλλης και ξεκινά την προέλασή της προς τον βορρά κατά μήκος των πορτογαλικών συνόρων. Τα στρατεύματα του στρατηγού Emilio Mola προωθούνται στο βορρά προς την πρωτεύουσα αλλά καθηλώνονται στη Σομοσιέρα.

2 Αυγούστου 1936. Ο Léon Blum ανακοινώνει την πολιτική απόφαση της Γαλλίας για μη παρέμβαση στον ισπανικό εμφύλιο Πόλεμο.

4 Αυγούστου 1936. Ο στρατηγός Francisco Franco Bahamonde και ο εθνικιστικός στρατός καταλαμβάνει την Badajoz.

6 Αυγούστου 1936. Ο στρατηγός Francisco Franco Bahamonde εγκαθιστά το στρατηγείο του στην Σεβίλλη.

8 Αυγούστου 1936. Η Γαλλία κλείνει τα σύνορά της για να αποτρέψει την είσοδο εθελοντών στην Ισπανία.

10 Αυγούστου 1936. Ο Indalecio Prieto κάνει έκκληση από το ραδιόφωνο για τον τερματισμό της Κόκκινης Τρομοκρατίας. Καταλαμβάνεται η Μέριδα.

12 Αυγούστου 1936. Καταφθάνουν οι πρώτοι εθελοντές των Διεθνών Ταξιαρχιών.

14 Αυγούστου 1936. Οι Εθνικιστές μετά από σκληρή μάχη καταλαμβάνουν την Μπαδαχόθ στην Εξτρεμαδούρα.

15 Αυγούστου 1936. Ο Stanley Baldwin ανακοινώνει την απαγόρευση της εξαγωγής όπλων από την Αγγλία προς την Ισπανία.

19 Αυγούστου 1936. Δολοφονείται ο Federico García Lorca από Φαλαγγίτες στο Viznar.

4 Σεπτεμβρίου 1936. Ο Francisco Largo Caballero –ο αποκαλούμενος «Ισπανός Λένιν»– διαδέχεται τον José Giral στην πρωθυπουργία και σχηματίζει νέα κυβέρνηση. Η κυρίως πολιτική του θα είναι η ανασυγκρότηση του στρατού, η στρατι-

λακες αναγκάζονται να λύσουν την πολιορκία και να εγκαταλείψουν την πόλη.

3 Οκτωβρίου 1936. Ο Francisco *Franco* Bahamonde περιλαμβάνει στο πρώτο υπουργικό συμβούλιο τον αδελφό του, τρεις στρατηγούς και κάποιους διπλωμάτες.

9 Οκτωβρίου 1936. Μέλη των Διεθνών Ταξιαρχιών που οργανώνονται από την Κομμουνιστική Διεθνή φθάνουν από τη Μασσαλία της Γαλλίας, μέσω θαλάσσης, στο Αλικάντε.

12 Οκτωβρίου 1936. Καταφθάνουν τα πρώτα πολεμοφόδια από την Σοβιετική Ένωση με πλοίο που αγκυροβολεί στο λιμάνι της Καρθαγένης.

22 Οκτωβρίου 1936. Ο José Miaja τοποθετείται επικεφαλής της υπεράσπισης της Μαδρίτης.

25 Οκτωβρίου 1936. Από την Τράπεζα της Ισπανίας μεταφέρονται με τέσσερα πλοία στη Σοβιετική ένωση, 510 τόνοι χρυσού (το σύνολο σχεδόν των αποθεμάτων) για «φύλαξη», αλλά ουσιαστικά για την αποπληρωμή των αεροπλάνων, τεθωρακισμένων οχημάτων και λοιπών πολεμοφοδίων. Ως το τέλος του πολέμου το σύνολο του χρυσού θα εξανεμιστεί λόγω των αλλεπάλληλων παραγγελιών της Ισπανικής Κυβέρνησης σε πολεμικό υλικό.

Οι ραγδαίες προελάσεις τερματίζονται και δημιουργούνται σταθερά μέτωπα μάχης χωρίζοντας την Ισπανία σε Δυτική (εθνικιστικές δυνάμεις) και Ανατολική (δημοκρατικές δυνάμεις).

1 Νοεμβρίου 1936. Συγκροτείται και καταφθάνει η γερμανική Λεγεώνα Κόνδωρ με 6.000 άνδρες ενισχυμένη από αεροπορικές μονάδες. Εθνικιστικά στρατεύματα φτάνουν στα δυτικά και τα νότια προάστια της Μαδρίτης.

4 Νοεμβρίου 1936. Η CNT πείθεται να συμμετάσχει στην κυβέρνηση του Francisco Largo Caballero με τέσσερις αναρχικούς υπουργούς που λαμβάνουν τα υπουργεία υγείας, δικαιοσύνης, βιομηχανίας και εμπορίου. Η Federica Montseny γίνεται υπουργός υγείας και είναι η πρώτη γυναίκα υπουργός στην Ισπανία. Ο Juan Garcia Oliver, κατά τη διάρκεια της υπουργίας του στο δικαιοσύνης, καταργεί τις νόμιμες αμοιβές και καταστρέφει τα ποινικά μητρώα.

6 Νοεμβρίου 1936. Αρχίζει η πολιορκία της Μαδρίτης από τους εθνικιστές. Η άμυνά της παραδίδεται σε ένα στρατιωτικό συμβούλιο υπό τον στρατηγό José Miaja.

7 Νοεμβρίου 1936. Η γερμανική αεροπορία βομβαρδίζει τη Μαδρίτη. Σφοδρές μάχες εξελίσσονται στους δρόμους της πόλης ιδιαίτερα στα δυτικά προάστια. Η κυβέρνηση αποφασίζει να μεταβεί από την Μαδρίτη στην Βαλένθια για να βρί-

επιμένουν να εκδιωχτούν από την καταλανική κυβέρνηση οι τροτσκιστές (POUM).

22 Δεκεμβρίου 1936. Φθάνουν από την Ιταλία εθελοντές και στρατιώτες που τάσσονται στο πλευρό των εθνικιστών.

αυτή γίνεται εφικτή μετά την σημαντική βοήθεια που προσέφεραν η γερμανική και ιταλική αεροπορία και το ναυτικό, καθώς μέχρι τότε ο Δημοκρατικός στόλος έλεγχε τα στενά.

Η μαροκινή στρατιά, που διοικείται από τον στρατηγό Francisco Franco Bahamonde, ενώνεται με τα στρατεύματα του στρατηγού Queipo de Llano στη ζώνη της Σεβίλλης και ξεκινά την προέλασή της προς τον βορρά κατά μήκος των πορτογαλικών συνόρων. Τα στρατεύματα του στρατηγού Emilio Mola προωθούνται στο βορρά προς την πρωτεύουσα αλλά καθηλώνονται στη Σομοσιέρα.

2 Αυγούστου 1936. Ο Léon Blum ανακοινώνει την πολιτική απόφαση της Γαλλίας για μη παρέμβαση στον ισπανικό εμφύλιο Πόλεμο.

4 Αυγούστου 1936. Ο στρατηγός Francisco Franco Bahamonde και ο εθνικιστικός στρατός καταλαμβάνει την Badajoz.

6 Αυγούστου 1936. Ο στρατηγός Francisco Franco Bahamonde εγκαθιστά το στρατηγείο του στην Σεβίλλη.

8 Αυγούστου 1936. Η Γαλλία κλείνει τα σύνορά της για να αποτρέψει την είσοδο εθελοντών στην Ισπανία.

10 Αυγούστου 1936. Ο Indalecio Prieto κάνει έκκληση από το ραδιόφωνο για τον τερματισμό της Κόκκινης Τρομοκρατίας. Καταλαμβάνεται η Μέριδα.

12 Αυγούστου 1936. Καταφθάνουν οι πρώτοι εθελοντές των Διεθνών Ταξιαρχιών.

14 Αυγούστου 1936. Οι Εθνικιστές μετά από σκληρή μάχη καταλαμβάνουν την Μπαδαχόθ στην Εξτρεμαδούρα.

15 Αυγούστου 1936. Ο Stanley Baldwin ανακοινώνει την απαγόρευση της εξαγωγής όπλων από την Αγγλία προς την Ισπανία.

19 Αυγούστου 1936. Δολοφονείται ο Federico García Lorca από Φαλαγγίτες στο Viznar.

4 Σεπτεμβρίου 1936. Ο Francisco Largo Caballero –ο αποκαλούμενος «Ισπανός Λένιν»– διαδέχεται τον José Giral στην πρωθυπουργία και σχηματίζει νέα κυβέρνηση. Η κυρίως πολιτική του θα είναι η ανασυγκρότηση του στρατού, η στρατιωτικοποίηση των λαϊκών πολιτοφυλακών και η ανασύσταση της κεντρικής εξουσίας και των κρατικών αρχών, η ισχύς των οποίων είχε απονευρωθεί από το πλήθος των αυτόνομων επαναστατικών οργάνων, που δημιουργούνται σε ολόκληρη τη Δημοκρατική Ισπανία.

8 Σεπτεμβρίου 1936. Ενώνονται στην Εξτρεμαδούρα οι δύο ζώνες ελέγχου των εθνικιστών.

9 Σεπτεμβρίου 1936. Ύστερα από πρωτοβουλία της Αγγλίας και της Γαλλίας υπογράφεται από τις μεγάλες δυνάμεις (στην επιτροπή συμμετέχουν εκπρόσωποι 27 χωρών) το Σύμφωνο μη επέμβασης, αφού όμως έχουν, ήδη, φτάσει στην Ισπανία αποστολές οπλισμού από τις φασιστικές χώρες. Και ενώ το Σύμφωνο μη επέμβασης δεν επιτρέπει την βοήθεια στην δημοκρατική κυβέρνηση, η αποστολή στρατού και οπλικών συστημάτων, από Ιταλία και Γερμανία, προς τους Εθνικιστές θα αυξηθεί τους επόμενους μήνες.

12 Οκτωβρίου 1936. Καταφθάνουν τα πρώτα πολεμοφόδια από την Σοβιετική Ένωση με πλοίο που αγκυροβολεί στο λιμάνι της Καρθαγένης.

22 Οκτωβρίου 1936. Ο José Miaja τοποθετείται επικεφαλής της υπεράσπισης της Μαδρίτης.

25 Οκτωβρίου 1936. Από την Τράπεζα της Ισπανίας μεταφέρονται με τέσσερα πλοία στη Σοβιετική ένωση, 510 τόνοι χρυσού (το σύνολο σχεδόν των αποθεμάτων) για «φύλαξη», αλλά ουσιαστικά για την αποπληρωμή των αεροπλάνων, τεθωρακισμένων οχημάτων και λοιπών πολεμοφοδίων. Ως το τέλος του πολέμου το σύνολο του χρυσού θα εξανεμιστεί λόγω των αλλεπάλληλων παραγγελιών της Ισπανικής Κυβέρνησης σε πολεμικό υλικό.

Οι ραγδαίες προελάσεις τερματίζονται και δημιουργούνται σταθερά μέτωπα μάχης χωρίζοντας την Ισπανία σε Δυτική (εθνικιστικές δυνάμεις) και Ανατολική (δημοκρατικές δυνάμεις).

1 Νοεμβρίου 1936. Συγκροτείται και καταφθάνει η γερμανική Λεγεώνα Κόνδωρ με 6.000 άνδρες ενισχυμένη από αεροπορικές μονάδες. Εθνικιστικά στρατεύματα φτάνουν στα δυτικά και τα νότια προάστια της Μαδρίτης.

4 Νοεμβρίου 1936. Η CNT πείθεται να συμμετάσχει στην κυβέρνηση του Francisco Largo Caballero με τέσσερις αναρχικούς υπουργούς που λαμβάνουν τα υπουργεία υγείας, δικαιοσύνης, βιομηχανίας και εμπορίου. Η Federica Montseny γίνεται υπουργός υγείας και είναι η πρώτη γυναίκα υπουργός στην Ισπανία. Ο Juan Garcia Oliver, κατά τη διάρκεια της υπουργίας του στο δικαιοσύνης, καταργεί τις νόμιμες αμοιβές και καταστρέφει τα ποινικά μητρώα.

6 Νοεμβρίου 1936. Αρχίζει η πολιορκία της Μαδρίτης από τους εθνικιστές. Η άμυνά της παραδίδεται σε ένα στρατιωτικό συμβούλιο υπό τον στρατηγό José Miaja.

7 Νοεμβρίου 1936. Η γερμανική αεροπορία βομβαρδίζει τη Μαδρίτη. Σφοδρές μάχες εξελίσσονται στους δρόμους της πόλης ιδιαίτερα στα δυτικά προάστια. Η κυβέρνηση αποφασίζει να μεταβεί από την Μαδρίτη στην Βαλένθια για να βρίσκεται μακριά από το μέτωπο. Οι αναρχικοί πολιτοφύλακες, που δεν επιτρέπουν σε κανέναν να εγκαταλείψει την πόλη, αντιδρούν κατά την φυγή των υπουργών με αποτέλεσμα να προκληθούν σοβαρές εντάσεις.

8 Νοεμβρίου 1936. Οι Διεθνείς Ταξιαρχίες αποκρούουν τους εθνικιστές στην Μαδρίτη.

10 Νοεμβρίου 1936. Η Επιτροπή Μη Παρέμβασης καταλήγει στο συμπέρασμα ότι δεν υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία ξένων επεμβάσεων στην Ισπανία.

14 Νοεμβρίου 1936. Ο Buenaventura Durruti καταφθάνει στην Μαδρίτη με την Αναρχική Φάλαγγα.

18 Νοεμβρίου 1936. Ο Αδόλφος Χίτλερ και ο Μπενίτο Μουσολίνι αναγνωρίζουν το καθεστώς του Francisco Franco Bahamonde.

19 Νοεμβρίου 1936. Σκοτώνεται ο Buenaventura Durruti. Με κυρίαρχο σύνθημα «Νο Pasaran!» οι δημοκράτες μα-

επιμένουν να εκδιωχτούν από την καταλανική κυβέρνηση οι τροτσκιστές (POUM).

22 Δεκεμβρίου 1936. Φθάνουν από την Ιταλία εθελοντές και στρατιώτες που τάσσονται στο πλευρό των εθνικιστών. Ο αριθμός των ιταλών στρατιωτών θα υπερβεί, ως το 1937, τις 50.000.

6 Ιανουαρίου 1937. Ο αμερικανός πρόεδρος Φρανκλίνος Ρούσβελτ απαγορεύει την εξαγωγή όπλων στην Ισπανία.

14 Ιανουαρίου 1937. Η FAI και το POUM στη Βαρκελώνη τάσσονται υπέρ της κοινωνικής επανάστασης.

6 Φεβρουαρίου 1937. Η προσπάθεια του Francisco *Franco* Bahamonde να καταλάβει την Μαδρίτη συνεχίζεται. Οι εθνικιστές διασχίζουν τον ποταμό Χαράμα στα νότιο-ανατολικά της πόλης και εκεί συναντώνται και συγκρούονται με τις δημοκρατικές δυνάμεις. Στις 27 Φεβρουαρίου, μετά από σφοδρές μάχες, οι εθνικιστές απωθούνται.

8 Φεβρουαρίου 1937. Τα εθνικιστικά ισπανικά στρατεύματα μαζί με ιταλούς επιτίθενται και καταλαμβάνουν τη Μάλαγα προσφέροντας με αυτόν τον τρόπο στον Francisco Franco Bahamonde ένα σημαντικό λιμάνι στην Μεσόγειο

8 Αυγούστου 1936. Η Γαλλία κλείνει τα σύνορά της για να αποτρέψει την είσοδο εθελοντών στην Ισπανία.

10 Αυγούστου 1936. Ο Indalecio Prieto κάνει έκκληση από το ραδιόφωνο για τον τερματισμό της Κόκκινης Τρομοκρατίας. Καταλαμβάνεται η Μέριδα.

12 Αυγούστου 1936. Καταφθάνουν οι πρώτοι εθελοντές των Διεθνών Ταξιαρχιών.

14 Αυγούστου 1936. Οι Εθνικιστές μετά από σκληρή μάχη καταλαμβάνουν την Μπαδαχόθ στην Εξτρεμαδούρα.

15 Αυγούστου 1936. Ο Stanley Baldwin ανακοινώνει την απαγόρευση της εξαγωγής όπλων από την Αγγλία προς την Ισπανία.

19 Αυγούστου 1936. Δολοφονείται ο Federico García Lorca από Φαλαγγίτες στο Viznar.

4 Σεπτεμβρίου 1936. Ο Francisco Largo Caballero –ο αποκαλούμενος «Ισπανός Λένιν»– διαδέχεται τον José Giral στην πρωθυπουργία και σχηματίζει νέα κυβέρνηση. Η κυρίως πολιτική του θα είναι η ανασυγκρότηση του στρατού, η στρατιωτικοποίηση των λαϊκών πολιτοφυλακών και η ανασύσταση της κεντρικής εξουσίας και των κρατικών αρχών, η ισχύς των οποίων είχε απονευρωθεί από το πλήθος των αυτόνομων επαναστατικών οργάνων, που δημιουργούνται σε ολόκληρη τη Δημοκρατική Ισπανία.

8 Σεπτεμβρίου 1936. Ενώνονται στην Εξτρεμαδούρα οι δύο ζώνες ελέγχου των εθνικιστών.

9 Σεπτεμβρίου 1936. Ύστερα από πρωτοβουλία της Αγγλίας και της Γαλλίας υπογράφεται από τις μεγάλες δυνάμεις (στην επιτροπή συμμετέχουν εκπρόσωποι 27 χωρών) το Σύμφωνο μη επέμβασης, αφού όμως έχουν, ήδη, φτάσει στην Ισπανία αποστολές οπλισμού από τις φασιστικές χώρες. Και ενώ το Σύμφωνο μη επέμβασης δεν επιτρέπει την βοήθεια στην δημοκρατική κυβέρνηση, η αποστολή στρατού και οπλικών συστημάτων, από Ιταλία και Γερμανία, προς τους Εθνικιστές θα αυξηθεί τους επόμενους μήνες.

13 Σεπτεμβρίου 1936. Ο στρατηγός Emilio Mola καταλαμβάνει το Σαν Σεμπαστιάν αποκλείοντας έτσι τον ανεφοδιασμό, από τη Γαλλία, της βόρειας δημοκρατικής ζώνης. Στην Ανδαλουσία ο στρατηγός Queipo de Llano προελαύνει μεταξύ Σεβίλλης και Γρανάδας.

21 Σεπτεμβρίου 1936. Στο Μπουργκός, ο Francisco *Franco* Bahamonde επιλέγεται από τους εθνικιστές στρατηγούς και διορίζεται αρχηγός του κράτους και αρχιστράτηγος.

1 Οκτωβρίου 1936. Η δημοκρατική κυβέρνηση εγκρίνει την αυτονομία των Βάσκων. Οι Εθνικιστικές δυνάμεις του Francisco Franco Bahamonde από τη Γαλικία εισβάλλουν στις δυτικές Αστούριες και σπεύδουν προς ενίσχυση του Οβιέδο που πολιορκείται σχεδόν τρεις μήνες. Οι πολιτοφύμανική Λεγεώνα Κόνδωρ με 6.000 άνδρες ενισχυμένη από αεροπορικές μονάδες. Εθνικιστικά στρατεύματα φτάνουν στα δυτικά και τα νότια προάστια της Μαδρίτης.

4 Νοεμβρίου 1936. Η CNT πείθεται να συμμετάσχει στην κυβέρνηση του Francisco Largo Caballero με τέσσερις αναρχικούς υπουργούς που λαμβάνουν τα υπουργεία υγείας, δικαιοσύνης, βιομηχανίας και εμπορίου. Η Federica Montseny γίνεται υπουργός υγείας και είναι η πρώτη γυναίκα υπουργός στην Ισπανία. Ο Juan Garcia Oliver, κατά τη διάρκεια της υπουργίας του στο δικαιοσύνης, καταργεί τις νόμιμες αμοιβές και καταστρέφει τα ποινικά μητρώα.

6 Νοεμβρίου 1936. Αρχίζει η πολιορκία της Μαδρίτης από τους εθνικιστές. Η άμυνά της παραδίδεται σε ένα στρατιωτικό συμβούλιο υπό τον στρατηγό José Miaja.

7 Νοεμβρίου 1936. Η γερμανική αεροπορία βομβαρδίζει τη Μαδρίτη. Σφοδρές μάχες εξελίσσονται στους δρόμους της πόλης ιδιαίτερα στα δυτικά προάστια. Η κυβέρνηση αποφασίζει να μεταβεί από την Μαδρίτη στην Βαλένθια για να βρίσκεται μακριά από το μέτωπο. Οι αναρχικοί πολιτοφύλακες, που δεν επιτρέπουν σε κανέναν να εγκαταλείψει την πόλη, αντιδρούν κατά την φυγή των υπουργών με αποτέλεσμα να προκληθούν σοβαρές εντάσεις.

8 Νοεμβρίου 1936. Οι Διεθνείς Ταξιαρχίες αποκρούουν τους εθνικιστές στην Μαδρίτη.

10 Νοεμβρίου 1936. Η Επιτροπή Μη Παρέμβασης καταλήγει στο συμπέρασμα ότι δεν υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία ξένων επεμβάσεων στην Ισπανία.

14 Νοεμβρίου 1936. Ο Buenaventura Durruti καταφθάνει στην Μαδρίτη με την Αναρχική Φάλαγγα.

18 Νοεμβρίου 1936. Ο Αδόλφος Χίτλερ και ο Μπενίτο Μουσολίνι αναγνωρίζουν το καθεστώς του Francisco Franco Bahamonde.

19 Νοεμβρίου 1936. Σκοτώνεται ο Buenaventura Durruti. Με κυρίαρχο σύνθημα «No Pasaran!» οι δημοκράτες μαχητές, οι αναρχικοί και οι Διεθνείς ταξιαρχίες αποκρούουν τους εθνικιστές στην Πανεπιστημιούπολη και τους απομακρύνουν, προσωρινά, από την πόλη. Η πολιορκία, ωστόσο, της Μαδρίτης θα διαρκέσει έως το καλοκαίρι του 1937.

20 Νοεμβρίου 1936. Ο José *Antonio* Primo de Rivera, ηγέτης της Ισπανικής Φάλαγγας, εκτελείται στο Αλικάντε.

13 Δεκεμβρίου 1936. Οι εθνικιστές επανέρχονται προσπαθώντας να αποκόψουν το δρόμο της Μαδρίτης (Λα Κορούνια) στα βορειο-ανατολικά της πόλης.

16 Δεκεμβρίου 1936. Ο Andrés Nin Pérez εκδιώκεται από την κυβέρνηση.

17 Δεκεμβρίου 1936. Οι κομμουνιστές, ακολουθώντας το παράδειγμα των διωγμών του Πατερούλη τους, του Στάλιν,

επιμένουν να εκδιωχτούν από την καταλανική κυβέρνηση οι τροτσκιστές (POUM).

22 Δεκεμβρίου 1936. Φθάνουν από την Ιταλία εθελοντές και στρατιώτες που τάσσονται στο πλευρό των εθνικιστών. Ο αριθμός των ιταλών στρατιωτών θα υπερβεί, ως το 1937, τις 50.000.

6 Ιανουαρίου 1937. Ο αμερικανός πρόεδρος Φρανκλίνος Ρούσβελτ απαγορεύει την εξαγωγή όπλων στην Ισπανία.

14 Ιανουαρίου 1937. Η FAI και το POUM στη Βαρκελώνη τάσσονται υπέρ της κοινωνικής επανάστασης.

6 Φεβρουαρίου 1937. Η προσπάθεια του Francisco *Franco* Bahamonde να καταλάβει την Μαδρίτη συνεχίζεται. Οι εθνικιστές διασχίζουν τον ποταμό Χαράμα στα νότιο-ανατολικά της πόλης και εκεί συναντώνται και συγκρούονται με τις δημοκρατικές δυνάμεις. Στις 27 Φεβρουαρίου, μετά από σφοδρές μάχες, οι εθνικιστές απωθούνται.

8 Φεβρουαρίου 1937. Τα εθνικιστικά ισπανικά στρατεύματα μαζί με ιταλούς επιτίθενται και καταλαμβάνουν τη Μάλαγα προσφέροντας με αυτόν τον τρόπο στον Francisco Franco Bahamonde ένα σημαντικό λιμάνι στην Μεσόγειο για τον ανεφοδιασμό του.

8 Μαρτίου 1937. Επίθεση των ιταλικών δυνάμεων στην Γουαδαλαχάρα (περιοχή που βρίσκεται βορειο-ανατολικά της Μαδρίτης) σε μία ακόμη προσπάθειά τους να κυκλώσουν την Μαδρίτη. Οι ιταλοί κατατροπώνονται στις 23 Μαρτίου από τους υπερασπιστές της Μαδρίτης.

19 Απριλίου 1937. Ο στρατηγός Francisco *Franco* Bahamonde επιτυγχάνει την ένωση της Ισπανικής Φάλαγγας και των Καρλιστών σε ένα κόμμα.

26 Απριλίου 1937. Βομβαρδίζεται η Γκουέρνικα –πόλη των Βάσκων– από γερμανικά και ιταλικά βομβαρδιστικά αεροπλάνα με μεγάλες απώλειες μεταξύ των αμάχων.

συνέχεια στη σελ. 16

Χρονικό συμβάντων από το 1930 έως το τέλος του Ισπανικού εμφυλίου πολέμου

συνέχεια από τη σελ. 15

28 Απριλίου 1937. Οι εθνικιστές καταλαμβάνουν την Γκουέρνικα, πρωτεύουσα της βασκικής βόρειας Ισπανίας.

3 έως 7 Μαΐου 1937. Ένοπλες συμπλοκές εξελίσσονται στους δρόμους της Βαρκελώνης. Από τη μία μεριά η καταλανική αστυνομία και κομμουνιστές του PSUC και από την άλλη αναρχικοί και τροτσκιστές. Πολλοί σκοτώνονται σ' αυτές τις συμπλοκές και αρκετοί άλλοι δολοφονούνται, αργότερα, εν ψυχρώ. Οι αναρχικοί εξεγέρθηκαν ενάντια στην αυταρχική εξουσία της κυβέρνησης.

15 Μαΐου 1937. Ο Francisco Largo Caballero παραιτείται της πρωθυπουργίας και αναλαμβάνει στις *17 Μαΐου*, ο Juan Negrín (στέλεχος του PSOE). Τα μέλη της CNT αποχωρούν από την κυβέρνηση. Αρχίζει ο διωγμός των τροτσκιστών από τους κομμουνιστές.

3 Ιουνίου 1937. Ο στρατηγός Emilio Mola σκοτώνεται σε αεροπορικό δυστύχημα.

16 Ιουνίου 1937. Η κυβέρνηση του Juan Negrín κηρύσσει παράνομο το POUM. Ο ηγέτης του, Andrés Nin Pérez, συλλαμβάνεται και κατηγορείται για συνωμοσία και συνεργασία με τον Francisco Franco Bahamonde.

20 Ιουνίου 1937. Ο Andrés Nin Pérez δολοφονείται από πράκτορες της ΕΣΣΔ. [Η δολοφονία αυτή εντάσσεται στο πλαίσιο του διωγμού εκατοντάδων κομμουνιστών στελεχών του κόμματος στην ΕΣΣΔ, μετά τις Δίκες της Μόσχας και την εξόντωσή τους από τον Στάλιν, με την κατηγορία ότι είναι προδότες-τροτσκιστές. Αυτοί οι διωγμοί και οι εκκαθαρίσεις, όπως είναι φανερό, εξαπλώνονται σε ολόκληρο τον κόσμο. Η Ισπανία, φυσικά, δεν θα μπορούσε να αποτελέσει εξαίρεση]. Καταλαμβάνεται το Μπιλμπάο, η πρωτεύουσα των Βάσκων από τους φρανκιστές και καταρρέει ολόκληρο το Βόρειο μέτωπο.

26 Ιουνίου 1937. Οι εθνικιστικές δυνάμεις καταλαμβάνουν την Santander.

6 Ιουλίου 1937. Οι πολιτοφυλακές έχουν διαλυθεί και έχουν αντικατασταθεί από τον τακτικό Λαϊκό Στρατό της Δημοκρατικής Κυβέρνησης. Ο Λαϊκός Στρατός επιχειρεί να διώξει τα εθνικιστικά στρατεύματα που συνεχίζουν την πολιορκία από τα περίχωρα της Μαδρίτης. Ο στρατηγός Vicente Rojo επιτίθεται και καταλαμβάνει το Μπρουνέτε που βρίσκεται λίγα χιλιόμετρα δυτικά της πόλης. Σφοδρές μάχες διεξάγονται.

25 Ιουλίου 1937. Τελικά, τα εθνικιστικά στρατεύματα

κρατικών στην Τερουέλ. Πάνω από 100.000 στρατιώτες σκοτώνονται, και από τις δύο πλευρές, σ' αυτήν την μάχη.

3 Μαρτίου 1938. Μετά την νίκη τους στην Τερουέλ οι εθνικιστές επιτίθενται στην Αραγωνία με στρατό και αεροπλάνα. Η Βαρκελώνη βομβαρδίζεται στις 16 Μαρτίου 1938. Οι δημοκρατικές δυνάμεις καταρρέουν και οι εθνικιστές φτάνουν μέχρι την Καταλανία και από εκεί αλλάζουν πορεία προς τα παράλια. Στις 15 Απριλίου 1938 οι δυνάμεις του Francisco Franco Bahamonde έχουν φτάσει στην Μεσόγειο θάλασσα χωρίζοντας τη δημοκρατική Ισπανία στα δύο.

17 Μαρτίου 1938. Ο André Léon Blum κερδίζει τις εκλογές στην Γαλλία. Τα σύνορα με την Ισπανία ανοίγουν και πάλι, μέχρι της παραιτήσεώς του την 21η Ιουνίου, όπου ξανακλείνουν.

28 Μαρτίου 1938. Ο Indalecio Prieto ζητεί την έναρξη διαπραγματεύσεων για τον τερματισμό του πολέμου.

5 Απριλίου 1938. Ο Juan Negrín παύει τον Indalecio Prieto από υπουργό πολέμου.

15 Απριλίου 1938. Ο εθνικιστικός στρατός καταλαμβάνει την δημοκρατική πόλη Βιναρόζ.

1 Μαΐου 1938. Ο Juan Negrín προτείνει ένα σχέδιο ειρήνης αποτελούμενο από 13 σημεία.

Ιούνιος 1938. Ο Δικτάτορας Σαλαζάρ της Πορτογαλίας αναγνωρίζει την κυβέρνηση των εθνικιστών.

25 Ιουλίου 1938. Ο Λαϊκός (δημοκρατικός) Στρατός με 80.000 άνδρες εξαπολύει την τελευταία του μεγάλη επίθεση με επικεφαλής τον στρατηγό Vicente Rojo διασχίζοντας τον ποταμό Έβρο στη νοτιοδυτική Καταλανία και νοτιοανατολική Αραγωνία, προσπαθώντας να την ανακαταλάβει και να επανενώσει τις δύο περιοχές.

Καθηλώνεται, όμως, από τις δυνάμεις των εθνικιστών. Η μάχη θα κρατήσει πάνω από τρεις μήνες και θα τελειώσει στις 16 Νοεμβρίου 1938 με νίκη των εθνικιστών. Οι απώλειες για τους δημοκρατικούς είναι τεράστιες με χιλιάδες νεκρούς, τραυματίες και αιχμαλώτους.

21 Σεπτεμβρίου 1938. Οι Διεθνείς Ταξιαρχίες, κατόπιν αποφάσεως της κυβερνήσεως Juan Negrín, διατάσσονται να αποχωρήσουν από την Ισπανία. Η αποχώρηση αρχίζει στις 4 Οκτωβρίου 1938. Η κυβέρνηση προφασίζεται ότι με την κίνηση αυτή, ελπίζει να αποσύρουν οι ξένοι υποστηρικτές του Francisco Franco Bahamonde τα στρατεύματά τους και να επέλθει ειρηνικός συμβιβασμός με τους εθνικιστές.

28 Οκτωβρίου 1938. Αρχίζει η δίκη των ηγετών του POUM

Μαδρίτη. Από τις 7 έως τις 12 Μαρτίου πραγματοποιούνται σκληρές μάχες στη Μαδρίτη ανάμεσα στους στασιαστές και τους κομμουνιστές.

12 Μαρτίου 1939. Οι κομμουνιστικές δυνάμεις ηττώνται στην Μαδρίτη. Παρά την επικράτηση των στασιαστών, ο

εξουσία της κυβέρνησης.

15 Μαΐου 1937. Ο Francisco Largo Caballero παραιτείται της πρωθυπουργίας και αναλαμβάνει στις *17 Μαΐου*, ο Juan Negrín (στέλεχος του PSOE). Τα μέλη της CNT αποχωρούν από την κυβέρνηση. Αρχίζει ο διωγμός των τροτσκιστών από τους κομμουνιστές.

3 Ιουνίου 1937. Ο στρατηγός Emilio Mola σκοτώνεται σε αεροπορικό δυστύχημα.

16 Ιουνίου 1937. Η κυβέρνηση του Juan Negrín κηρύσσει παράνομο το POUM. Ο ηγέτης του, Andrés Nin Pérez, συλλαμβάνεται και κατηγορείται για συνωμοσία και συνεργασία με τον Francisco Franco Bahamonde.

20 Ιουνίου 1937. Ο Andrés Nin Pérez δολοφονείται από πράκτορες της ΕΣΣΔ. [Η δολοφονία αυτή εντάσσεται στο πλαίσιο του διωγμού εκατοντάδων κομμουνιστών στελεχών του κόμματος στην ΕΣΣΔ, μετά τις Δίκες της Μόσχας και την εξόντωσή τους από τον Στάλιν, με την κατηγορία ότι είναι προδότες-τροτσκιστές. Αυτοί οι διωγμοί και οι εκκαθαρίσεις, όπως είναι φανερό, εξαπλώνονται σε ολόκληρο τον κόσμο. Η Ισπανία, φυσικά, δεν θα μπορούσε να αποτελέσει εξαίρεση]. Καταλαμβάνεται το Μπιλμπάο, η πρωτεύουσα των Βάσκων από τους φρανκιστές και καταρρέει ολόκληρο το Βόρειο μέτωπο.

26 Ιουνίου 1937. Οι εθνικιστικές δυνάμεις καταλαμβάνουν την Santander.

6 Ιουλίου 1937. Οι πολιτοφυλακές έχουν διαλυθεί και έχουν αντικατασταθεί από τον τακτικό Λαϊκό Στρατό της Δημοκρατικής Κυβέρνησης. Ο Λαϊκός Στρατός επιχειρεί να διώξει τα εθνικιστικά στρατεύματα που συνεχίζουν την πολιορκία από τα περίχωρα της Μαδρίτης. Ο στρατηγός Vicente Rojo επιτίθεται και καταλαμβάνει το Μπρουνέτε που βρίσκεται λίγα χιλιόμετρα δυτικά της πόλης. Σφοδρές μάχες διεξάγονται.

25 Ιουλίου 1937. Τελικά, τα εθνικιστικά στρατεύματα υπερισχύουν, αναγκάζουν τους δημοκρατικούς να οπισθοχωρήσουν και ανακαταλαμβάνουν την περιοχή. Στη μάχη του Μπρουνέτε οι νεκροί και τραυματίες φτάνουν, συνολικά, τις 40.000.

10 Αυγούστου 1937. Ο Juan Negrín διαλύει το Συμβούλιο της Αραγονίας, το οποίο ελέγχεται από αναρχικούς.

24 Αυγούστου 1937. Ο δημοκρατικός στρατός στο μέτωπο της Αραγωνίας επιτίθεται στην κωμόπολη Μπελτσίτε, όπου βρίσκονται εθνικιστικές δυνάμεις.

Τον ίδιο μήνα Δημοκρατικά στρατεύματα με διοικητή τον κομμουνιστή Enrique Lister, επιτίθενται στις κολεκτίβες των αγροτών της Δημοκρατικής ζώνης της Αραγωνίας. Διαλύεται η διοίκησή τους και οι περισσότερες κολεκτίβες καταστρέφονται ολοκληρωτικά.

26 Αυγούστου 1937. Οι εθνικιστικές δυνάμεις καταλαμβάνουν το λιμάνι της Santander, στη βόρεια Ισπανία στον Βισκαϊκό κόλπο.

θάλασσα χωρίζοντας τη δημοκρατική Ισπανία στα δύο.

17 Μαρτίου 1938. Ο André Léon Blum κερδίζει τις εκλογές στην Γαλλία. Τα σύνορα με την Ισπανία ανοίγουν και πάλι, μέχρι της παραιτήσεώς του την 21η Ιουνίου, όπου ξανακλείνουν.

28 Μαρτίου 1938. Ο Indalecio Prieto ζητεί την έναρξη διαπραγματεύσεων για τον τερματισμό του πολέμου.

5 Απριλίου 1938. Ο Juan Negrín παύει τον Indalecio Prieto από υπουργό πολέμου.

15 Απριλίου 1938. Ο εθνικιστικός στρατός καταλαμβάνει την δημοκρατική πόλη Βιναρόζ.

1 Μαΐου 1938. Ο Juan Negrín προτείνει ένα σχέδιο ειρήνης αποτελούμενο από 13 σημεία.

Ιούνιος 1938. Ο Δικτάτορας Σαλαζάρ της Πορτογαλίας αναγνωρίζει την κυβέρνηση των εθνικιστών.

25 Ιουλίου 1938. Ο Λαϊκός (δημοκρατικός) Στρατός με 80.000 άνδρες εξαπολύει την τελευταία του μεγάλη επίθεση με επικεφαλής τον στρατηγό Vicente Rojo διασχίζοντας τον ποταμό Έβρο στη νοτιοδυτική Καταλανία και νοτιοανατολική Αραγωνία, προσπαθώντας να την ανακαταλάβει και να επανενώσει τις δύο περιοχές.

Καθηλώνεται, όμως, από τις δυνάμεις των εθνικιστών. Η μάχη θα κρατήσει πάνω από τρεις μήνες και θα τελειώσει στις 16 Νοεμβρίου 1938 με νίκη των εθνικιστών. Οι απώλειες για τους δημοκρατικούς είναι τεράστιες με χιλιάδες νεκρούς, τραυματίες και αιχμαλώτους.

21 Σεπτεμβρίου 1938. Οι Διεθνείς Ταξιαρχίες, κατόπιν αποφάσεως της κυβερνήσεως Juan Negrín, διατάσσονται να αποχωρήσουν από την Ισπανία. Η αποχώρηση αρχίζει στις 4 Οκτωβρίου 1938. Η κυβέρνηση προφασίζεται ότι με την κίνηση αυτή, ελπίζει να αποσύρουν οι ξένοι υποστηρικτές του Francisco Franco Bahamonde τα στρατεύματά τους και να επέλθει ειρηνικός συμβιβασμός με τους εθνικιστές.

28 Οκτωβρίου 1938. Αρχίζει η δίκη των ηγετών του POUM στην Βαρκελώνη.

15 Νοεμβρίου 1938. Τελευταία παρέλαση των Διεθνών Ταξιαρχιών στους δρόμους της Βαρκελώνης πριν την αποχώρησή τους.

19 Νοεμβρίου 1938. Σε αντάλλαγμα της στρατιωτικής βοήθειας, ο Francisco *Franco* Bahamonde παραχωρεί στην Γερμανία δικαιώματα εξόρυξης στα ορυχεία.

23 Δεκεμβρίου 1938. Οι εθνικιστές καταλαμβάνουν την Καταλανία, χωρίς ιδιαίτερη αντίσταση από τον δημοκρατικό στρατό.

25 Ιανουαρίου 1939. Ο Juan Negrín μετακινεί την κυβέρνησή του από την Βαρκελώνη στην Figueras.

26 Ιανουαρίου 1939. Οι εθνικιστές μπαίνουν στην Βαρκελώνη.

Φεβρουάριος 1939. Αγγλία και Γαλλία αναγνωρίζουν το φρανκικό καθεστώς. Ο Juan Negrín και ο πρόεδρος *Manuel Azaña* καταφεύγουν στην Γαλλία μετά την πτώση της Καταλανίας.

Μαδρίτη. Από τις 7 έως τις 12 Μαρτίου πραγματοποιούνται σκληρές μάχες στη Μαδρίτη ανάμεσα στους στασιαστές και τους κομμουνιστές.

12 Μαρτίου 1939. Οι κομμουνιστικές δυνάμεις ηττώνται στην Μαδρίτη. Παρά την επικράτηση των στασιαστών, ο Francisco Franco Bahamonde δεν τηρεί τις υποσχέσεις για διαπραγμάτευση, αρνείται κάθε συνθηκολόγηση και απαιτεί παράδοση άνευ όρων. Οι στρατιώτες σε όλο το μήκος του μετώπου αρχίζουν να παραδίδονται.

Ο Juan Negrín και οι σοβιετικοί σύμβουλοί του φεύγουν αεροπορικώς από την Ισπανία.

27 Μαρτίου 1939. Τελική επίθεση των Εθνικιστών στη Μαδρίτη.

28 Μαρτίου 1939. Έπειτα από λίγες ώρες τα στρατεύματα των εθνικιστών εισέρχονται «*σε μια απόκοσμα σιωπηλή Μαδρίτη*» μετά από πολιορκία περίπου τριών ετών. Μέχρι το τέλος του Μαρτίου καταλαμβάνονται όλα τα Δημοκρατικά εδάφη.

1 Απριλίου 1939. Ο στρατηγός Francisco Franco Bahamonde εκδίδει το τελευταίο πολεμικό του ανακοινωθέν:

«Σήμερα, με την ήττα και εξουδετέρωση του στρατού των Κόκκινων, τα στρατεύματα των Εθνικιστών πέτυχαν τον τε-

προδότες-τροτσκιστές. Αυτοί οι διωγμοί και οι εκκαθαρίσεις, όπως είναι φανερό, εξαπλώνονται σε ολόκληρο τον κόσμο. Η Ισπανία, φυσικά, δεν θα μπορούσε να αποτελέσει εξαίρεση]. Καταλαμβάνεται το Μπιλμπάο, η πρωτεύουσα των Βάσκων από τους φρανκιστές και καταρρέει ολόκληρο το Βόρειο μέτωπο.

26 Ιουνίου 1937. Οι εθνικιστικές δυνάμεις καταλαμβάνουν την Santander.

6 Ιουλίου 1937. Οι πολιτοφυλακές έχουν διαλυθεί και έχουν αντικατασταθεί από τον τακτικό Λαϊκό Στρατό της Δημοκρατικής Κυβέρνησης. Ο Λαϊκός Στρατός επιχειρεί να διώξει τα εθνικιστικά στρατεύματα που συνεχίζουν την πολιορκία από τα περίχωρα της Μαδρίτης. Ο στρατηγός Vicente Rojo επιτίθεται και καταλαμβάνει το Μπρουνέτε που βρίσκεται λίγα χιλιόμετρα δυτικά της πόλης. Σφοδρές μάχες διεξάγονται.

25 Ιουλίου 1937. Τελικά, τα εθνικιστικά στρατεύματα υπερισχύουν, αναγκάζουν τους δημοκρατικούς να οπισθοχωρήσουν και ανακαταλαμβάνουν την περιοχή. Στη μάχη του Μπρουνέτε οι νεκροί και τραυματίες φτάνουν, συνολικά, τις 40.000.

10 Αυγούστου 1937. Ο Juan Negrín διαλύει το Συμβούλιο της Αραγονίας, το οποίο ελέγχεται από αναρχικούς.

24 Αυγούστου 1937. Ο δημοκρατικός στρατός στο μέτωπο της Αραγωνίας επιτίθεται στην κωμόπολη Μπελτσίτε, όπου βρίσκονται εθνικιστικές δυνάμεις.

Τον ίδιο μήνα Δημοκρατικά στρατεύματα με διοικητή τον κομμουνιστή Enrique Lister, επιτίθενται στις κολεκτίβες των αγροτών της Δημοκρατικής ζώνης της Αραγωνίας. Διαλύεται η διοίκησή τους και οι περισσότερες κολεκτίβες καταστρέφονται ολοκληρωτικά.

26 Αυγούστου 1937. Οι εθνικιστικές δυνάμεις καταλαμβάνουν το λιμάνι της Santander, στη βόρεια Ισπανία στον Βισκαϊκό κόλπο.

28 Αυγούστου 1937. Το Βατικανό αναγνωρίζει το Φρανκικό καθεστώς.

7 Σεπτεμβρίου. Ο δημοκρατικός στρατός, ύστερα από μεγάλες απώλειες, καταλαμβάνει την ερειπωμένη πλέον Μπελτσίτε.

31 Οκτωβρίου 1937. Η δημοκρατική κυβέρνηση μεταφέρεται από την Βαλένθια στη Βαρκελώνη.

15 Δεκεμβρίου 1937. Ο δημοκρατικός στρατός επιτίθεται στην πόλη Τερουέλ, που βρίσκεται στην Αραγωνία.

9 Ιανουαρίου 1938. Ο Δημοκρατικός Στρατός καταλαμβάνει την πόλη Τερουέλ, την οποία κατείχαν οι εθνικιστές.

22 Φεβρουαρίου 1938. Καταστροφική ήττα των δημοκρατικών με επικεφαλής τον στρατηγό Vicente Rojo διασχίζοντας τον ποταμό Έβρο στη νοτιοδυτική Καταλανία και νοτιοανατολική Αραγωνία, προσπαθώντας να την ανακαταλάβει και να επανενώσει τις δύο περιοχές.

Καθηλώνεται, όμως, από τις δυνάμεις των εθνικιστών. Η μάχη θα κρατήσει πάνω από τρεις μήνες και θα τελειώσει στις 16 Νοεμβρίου 1938 με νίκη των εθνικιστών. Οι απώλειες για τους δημοκρατικούς είναι τεράστιες με χιλιάδες νεκρούς, τραυματίες και αιχμαλώτους.

21 Σεπτεμβρίου 1938. Οι Διεθνείς Ταξιαρχίες, κατόπιν αποφάσεως της κυβερνήσεως Juan Negrín, διατάσσονται να αποχωρήσουν από την Ισπανία. Η αποχώρηση αρχίζει στις 4 Οκτωβρίου 1938. Η κυβέρνηση προφασίζεται ότι με την κίνηση αυτή, ελπίζει να αποσύρουν οι ξένοι υποστηρικτές του Francisco Franco Bahamonde τα στρατεύματά τους και να επέλθει ειρηνικός συμβιβασμός με τους εθνικιστές.

28 Οκτωβρίου 1938. Αρχίζει η δίκη των ηγετών του POUM στην Βαρκελώνη.

15 Νοεμβρίου 1938. Τελευταία παρέλαση των Διεθνών Ταξιαρχιών στους δρόμους της Βαρκελώνης πριν την αποχώρησή τους.

19 Νοεμβρίου 1938. Σε αντάλλαγμα της στρατιωτικής βοήθειας, ο Francisco *Franco* Bahamonde παραχωρεί στην Γερμανία δικαιώματα εξόρυξης στα ορυχεία.

23 Δεκεμβρίου 1938. Οι εθνικιστές καταλαμβάνουν την Καταλανία, χωρίς ιδιαίτερη αντίσταση από τον δημοκρατικό στρατό.

25 Ιανουαρίου 1939. Ο Juan Negrín μετακινεί την κυβέρνησή του από την Βαρκελώνη στην Figueras.

26 Ιανουαρίου 1939. Οι εθνικιστές μπαίνουν στην Βαρκελώνη.

Φεβρουάριος 1939. Αγγλία και Γαλλία αναγνωρίζουν το φρανκικό καθεστώς. Ο Juan Negrín και ο πρόεδρος *Manuel Azaña* καταφεύγουν στην Γαλλία μετά την πτώση της Καταλανίας.

5 Μαρτίου 1939. Ο διοικητής του Δημοκρατικού Στρατού του Κέντρου, συνταγματάρχης Segismundo Casado, ο Julián Besteiro και ο αναρχικός διοικητής του Δ΄ Σώματος Στρατού Cipriano Mera Sanz, με την υποστήριξη του στρατηγού José Miaja επαναστατούν εναντίον της κυβέρνησης Negrín και των κομμουνιστών, οι οποίοι έχουν ταχθεί υπέρ της πολιτικής *«αντίσταση μέχρις εσχάτων», και συγκροτούν την Επιτροπή Εθνικής Άμυνας*. Η στρατιωτική αυτή επιτροπή, αφού απομακρύνει τους κομμουνιστές από τις θέσεις τους, ξεκινά προσπάθειες συνθηκολόγησης.

7 Μαρτίου 1939. Ο Luis Barceló, δημοκρατικός διοικητής του Α΄ Σώματος Στρατού, επιχειρεί να ανακαταλάβει την

Μαδρίτη. Από τις 7 έως τις 12 Μαρτίου πραγματοποιούνται σκληρές μάχες στη Μαδρίτη ανάμεσα στους στασιαστές και τους κομμουνιστές.

12 Μαρτίου 1939. Οι κομμουνιστικές δυνάμεις ηττώνται στην Μαδρίτη. Παρά την επικράτηση των στασιαστών, ο Francisco Franco Bahamonde δεν τηρεί τις υποσχέσεις για διαπραγμάτευση, αρνείται κάθε συνθηκολόγηση και απαιτεί παράδοση άνευ όρων. Οι στρατιώτες σε όλο το μήκος του μετώπου αρχίζουν να παραδίδονται.

Ο Juan Negrín και οι σοβιετικοί σύμβουλοί του φεύγουν αεροπορικώς από την Ισπανία.

27 Μαρτίου 1939. Τελική επίθεση των Εθνικιστών στη Μαδρίτη.

28 Μαρτίου 1939. Έπειτα από λίγες ώρες τα στρατεύματα των εθνικιστών εισέρχονται «*σε μια απόκοσμα σιωπηλή Μαδρίτη*» μετά από πολιορκία περίπου τριών ετών. Μέχρι το τέλος του Μαρτίου καταλαμβάνονται όλα τα Δημοκρατικά εδάφη.

1 Απριλίου 1939. Ο στρατηγός Francisco Franco Bahamonde εκδίδει το τελευταίο πολεμικό του ανακοινωθέν:

«Σήμερα, με την ήττα και εξουδετέρωση του στρατού των Κόκκινων, τα στρατεύματα των Εθνικιστών πέτυχαν τον τελικό, στρατιωτικό, αντικειμενικό σκοπό τους. Ο πόλεμος τελείωσε».

Τετρακόσιες χιλιάδες Δημοκρατικοί εξορίζονται. Πάνω από ένα εκατομμύριο κλείνονται σε φυλακές ή στρατόπεδα εργασίας. Στους άνω των 400.000 που σκοτώθηκαν στον πόλεμο, προστίθενται ακόμα 200.000 εκτελεσθέντες μεταξύ των ετών 1939-1943 από το φρανκικό καθεστώς.

Ο μεγάλος πόλεμος, η Β΄ παγκόσμια ανθρωποσφαγή, αρχίζει λίγους μήνες μετά το τέλος του ισπανικού εμφυλίου.

Αναρχία και Ζωή